

PROGRAMA ELECTORAL

CATALUNYA EN COMÚ-PODEM

**ELECCIONS AL
PARLAMENT DE CATALUNYA**
21 de desembre de 2017

ÍNDEX

0. LES 25 PRIORITATS PER FER AVANÇAR CATALUNYA	9
INTRODUCCIÓ: UNA NOVA AGENDA DE PAÍS	13
1. REFERÈNDUM ACORDAT	14
2. NOU MARC CONSTITUENT CATALÀ D'ÀMPLIES MAJORIES	15
2.1. UNA CATALUNYA SOCIALMENT JUSTA, ECOLÒGICA I FEMINISTA	15
2.2. ÀMPLIES MAJORIES SOCIALS I POLÍTIQUES	15
2.3. RADICALITAT DEMOCRÀTICA	16
2.4. TOTES LES SOBIRANIES	16
2.5. SOBIRANIES COMPARTIDES	16
2.6. HISENDA PRÒPIA I SOLIDÀRIA	16
2.7. LLENGUA	17
2.8. MUNICIPALISME	17
3. ESTAT PLURINACIONAL QUE RECONEGUI EL DRET A DECIDIR	17
4. EUROPA I INTERNACIONALISME	17
4.1. DEMOCRATITZAR EUROPA I FER DEL MUNICIPALISME EN XARXA UNA PALANCA DE TRANSFORMACIÓ	18
4.2. REVERTIR LA POLÍTICA ECONÒMICA I COMERCIAL A EUROPA	19
4.3. ASSEGURAR UNA PARTICIPACIÓ MÉS DIRECTA DE LES INSTITUCIONS CATALANES A EUROPA I EL MÓN	20
I. RECUPEREM L'AGENDA SOCIAL	21
1. JUSTÍCIA SOCIAL I POLÍTIQUES PER L'EQUITAT	21
1.1. GARANTIR RENDES PER UNA VIDA DIGNA: RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA	21
1.2. IMPLANTAR UN SISTEMA FISCAL MÉS JUST I SOLIDARI	22
1.3. ESTABLIR UN SÒL MÍNIM D'INVERSIÓ SOCIAL QUE PERMETI GARANTIR DRETS SOCIALS	23
2. SERVEIS SOCIALS	24
2.1. UNIVERSALITZAR L'ACCÉS AL SISTEMA DE SERVEIS SOCIALS	24
2.2. GARANTIR EL DRET A LA PROMOCIÓ I A L'ATENCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL	25
2.3. INTRODUIR LA MIRADA COMUNITÀRIA EN TOTES LES POLÍTIQUES SOCIALS	26
2.4. SITUAR LES CURES AL CENTRE DE LES POLÍTIQUES I IMPULSAR L'ATENCIÓ INTEGRAL	26
2.5. RESPONDRE DAVANT LA POBRESA ENERGÈTICA	27
2.6. GARANTIR UN HABITATGE ESTABLE A LES PERSONES SENSE LLAR	29
2.7. FOMENTAR LA COPRODUCCIÓ DE POLÍTIQUES SOCIALS	30
2.8. MILLORAR LA CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES	31
3. HABITATGE	31
3.1. COPRODUCCIÓ DELS NOSTRES POBLES I BARRIS	32
3.2. CONTROLAR EL PREU DEL LLOGUER	32
3.3. REFORÇAR EL PARC PÚBLIC D'HABITATGE	33
3.4. PROMOURE LA REHABILITACIÓ AMB CRITERIS DE COHESIÓ SOCIAL I SOSTENIBILITAT	34
3.5. ESTIMULAR I PROMOURE PROCESSOS PUBLICOCOMUNITARIS D'HABITATGE	34
3.6. DONAR RESPOSTA A LA SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA EN L'ÀMBIT DE L'HABITATGE	34

4. EDUCACIÓ I UNIVERSITATS	35
4.1. CONSOLIDAR EL MODEL D'ESCOLA PÚBLICA CATALANA	35
4.2. UN NOU MARC NORMATIU PER A L'EDUCACIÓ PÚBLICA I LA IGUALTAT DE DRETS	36
4.3. DOBLAR LA INVERSIÓ EN EDUCACIÓ I ORIENTAR-LA CAP A LA IGUALTAT	37
4.4. COMBATRE LES DESIGUALTATS EDUCATIVES I LA SEGREGACIÓ ESCOLAR	37
4.5. GARANTIR OPORTUNITATS EDUCATIVES MÉS ENLLÀ DE L'ESCOLA	38
4.6. IMPULSAR LA INNOVACIÓ PER A L'EDUCACIÓ INCLUSIVA	39
4.7. RECUPERAR LA GESTIÓ DEMOCRÀTICA I PARTICIPATIVA DELS CENTRES PÚBLICS	40
4.8. CUIDAR L'EDUCACIÓ DE LA PRIMERA INFÀNCIA	41
4.9. PROMOURE L'EDUCACIÓ AL LLARG DE LA VIDA I LA FORMACIÓ PROFESSIONAL	41
4.10. DIGNIFICAR LES PROFESSIONS DE L'EDUCACIÓ	42
4.11. UNIVERSITATS INTERNACIONALITZADES I AL SERVEI DE LA SOCIETAT	43
4.12. UNIVERSITATS DEMOCRÀTIQUES I DE QUALITAT	44
4.13. UNIVERSITAT PÚBLICA D'ACCÉS UNIVERSAL I GRATUÏT	44
5. SALUT	45
5.1. GENERAR BENEFICIS EN SALUT DES DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES I LES POLÍTIQUES	45
5.2. CONSOLIDAR UNA SANITAT PÚBLICA, INTEGRAL I DE QUALITAT PER A TOTHOM	45
5.3. POTENCIAR LA SALUT PÚBLICA	46
5.4. ENFORTIR DE MANERA EFECTIVA I REAL L'ATENCIÓ PRIMÀRIA I COMUNITÀRIA	47
5.5. MILLORAR EL SISTEMA D'ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL I A LES ADDICCIONS	47
5.6. GARANTIR EL RESPECTE DELS DRETS DE LES PERSONES EN EL SISTEMA DE SALUT	48
5.7. DESMERCANTILITZAR LA SANITAT	48
5.8. RECUPERAR LES PLANTILLES I ELS DRETS DELS TREBALLADORS/ES DE LA SANITAT	49
5.9. FER EFECTIVA LA PARTICIPACIÓ I TRANSPARÈNCIA DEL SISTEMA DE SALUT	49
5.10. RACIONALITZAR LA DESPESA FARMACÈUTICA	50
5.11. IMPULSAR LA RECERCA I LA FORMACIÓ EN POLÍTIQUES PÚBLIQUES EN SALUT	50
6. CULTURA	51
6.1. PROMOURE LA CULTURA AL SERVEI DE LA CIUTADANIA I ELS CREADORS	51
6.2. MESURES ECONÒMIQUES, FISCALS I FINANCERES QUE INCENTIVIN LA CULTURA	52
6.3. UNA GESTIÓ TRANSPARENT, COMUNITÀRIA I EFICIENT	53
6.4. IMPULSAR ELS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS, LA FORMACIÓ I ELS NOUS JACIMENTS D'OCUPACIÓ	54
6.5. ACABAR AMB LA PRECARIETAT DEL SECTOR CULTURAL	55
6.6. PACTE NACIONAL PER A LA CULTURA	55
6.7. IMPULSAR LEGISLATIVAMENT ELS SECTORS CULTURALS	57
6.8. FOMENTAR LA IGUALTAT DE GÈNERE EN L'ÀMBIT CULTURAL	58
7. ESPORTS	59
7.1. FER DE L'ESPORT UN DRET DE CIUTADANIA	59
7.2. IMPULSAR LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE L'ESPORT	60
II. PLA DE RECUPERACIÓ ECONÒMICA PER SORTIR DE L'ESTANCAMENT	62

1. MODEL ECONÒMIC I PRODUCTIU	62
1.1. PLA TRANSVERSAL PER AL RETORN DE LES EMPRESSES QUE HAN MARXAT DE CATALUNYA	63
1.2. RECONSTRUIR EL SECTOR PÚBLIC I DEMOCRATITZAR ELS SECTORS ESTRATÈGICS	63
1.3. SITUAR LA RECERCA I LA INNOVACIÓ AL CENTRE DEL MODEL PRODUCTIU	64
1.4. CAPGIRAR EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ	64
1.5. BASTIR UNES ECONOMIES LOCALS MÉS FORTES	65
1.6. IMPOSAR EL CONTROL DEMOCRÀTIC DEL MERCAT FINANCER	65
1.7. CREAR UNA BANCA PÚBLICA	66
1.8. LLUITAR CONTRA EL FRAU FISCAL I L'ECONOMIA SUBMERGIDA	66
1.9. GENERALITZAR LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOCIAL I SOSTENIBLE	67
2. TREBALL I DRETS LABORALS	68
2.1. IMPULSAR UN PLA DE CREACIÓ D'OCUPACIÓ I IGUALTAT D'OPORTUNITATS	68
2.2. IMPULSAR UNA LLEI PER GARANTIR EL DRET A UN TREBALL DIGNE	69
2.3. IMPULSAR UN MARC CATALÀ DE RELACIONS LABORALS I SOCIALS	69
2.4. RECUPERAR EL CARÀCTER PÚBLIC DELS SERVEIS D'OCUPACIÓ I GARANTIR IGUALTAT EN L'ACCÉS	70
2.5. GARANTIR UNES RELACIONS LABORALS EN IGUALTAT I LLIURES DE DISCRIMINACIÓ	70
2.6. GARANTIR ELS DRETS LABORALS DEL JOVENT	71
2.7. GARANTIR ELS DRETS LABORALS DE LES PERSONES MAJORS DE 45 ANYS	71
2.8. TREBALLAR EN IGUALTAT SENSE DISCRIMINACIÓ PER RAÓ DE GÈNERE	72
2.9. SUPORT I PROTECCIÓ PER A TREBALLADORS/ES AUTÒNOMS	72
2.10. IMPLANTAR UN NOU SISTEMA DE RELACIONS LABORALS MÉS DEMOCRÀTIQUES	73
2.11. RECUPERAR LA CAPACITAT ADQUISITIVA DELS SALARIS PER REACTIVAR L'ECONOMIA	73
2.12. MILLORAR EL SISTEMA DE FP PER GARANTIR LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS	74
2.13. IMPULSAR UN NOU SISTEMA DE CONTRACTACIÓ LABORAL: OCUPACIÓ ESTABLE I AMB DRETS	74
2.14. MILLORAR LA QUALITAT LABORAL EN EL TURISME	75
2.15. DESENVOLUPAR UNA NOVA REGULACIÓ DE L'ACOMIADAMENT MÉS SEGURA I GARANTISTA	76
2.16. ENFORTIR L'EXERCICI DELS DRETS A LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA I DRET DE VAGA	76
2.17. DEROGAR LA REFORMA DE LES PRESTACIONS I ELS SUBSIDIS DE DESOCUPACIÓ	76
2.18. INTRODUIR UN SISTEMA DE COMPRA PÚBLICA SOCIALMENT RESPONSABLE	77
2.19. IMPLANTAR UNA ADEQUADA POLÍTICA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	77
2.20. GESTIÓ PÚBLICA DE LES MÚTUES COL·LABORADORES DE LA SEGURETAT SOCIAL	78
2.21. GARANTIR PENSIONS DIGNES PER A TOTHOM	78
3. POLÍTICA INDUSTRIAL	79
3.1. UN NOU MODEL PRODUCTIU PER A UNA OCUPACIÓ ESTABLE I DE QUALITAT	79
3.2. RECUPERAR EL PROTAGONISME DE LA INDÚSTRIA EN EL MODEL PRODUCTIU CATALÀ	80
4. ECONOMIA SOCIAL I ECONOMIA COL·LABORATIVA	81
4.1. ENFORTIR L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA PER DEMOCRATITZAR L'ECONOMIA	81
4.2. PROMOCIÓ DE L'ECONOMIA COL·LABORATIVA PROCOMÚ	82
4.3. FOMENTAR L'ECONOMIA DIGITAL I COL·LABORATIVA	82
5. SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ I DEL CONEIXEMENT	83
5.1. GARANTIR EL DRET D'ACCÉS, ÚS I CÒPIA PRIVADA ALS CONEIXEMENTS I LES CULTURES	83
5.2. PROMOURE L'ÚS SOCIAL I COOPERATIU DEL PROGRAMARI LLIURE DE CODI OBERT I DE DADES OBERTES	83
5.3. PROMOURE L'ACCÉS UNIVERSAL I LA NEUTRALITAT DE LA XARXA	84

6. AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	85
6.1. IMPULSAR L'ACTIVITAT AGRÍCOLA I RAMADERA	85
6.2. AVANÇAR CAP A UN MODEL DE RAMADERIA SOSTENIBLE	86
6.3. SOBIRANIA ALIMENTÀRIA I ALIMENTACIÓ DE PROXIMITAT	86
6.4. PROMOURE UNA GESTIÓ ACTIVA DE LA MASSA FORESTAL	86
6.5. IMPULSAR UNA POLÍTICA DE PESCA SOSTENIBLE I RESPONSABLE	87
7. COMERÇ, CONSUM I TURISME	87
7.1. RETORNAR LA VIDA COMERCIAL ALS CENTRES URBANS	88
7.2. EDUCAR EN UN NOU MODEL DE CONSUM PER TRANSFORMAR L'ECONOMIA	88
7.3. PROMOURE EL BENEFICI SOCIAL I LA SOSTENIBILITAT DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA	89
III. JUSTÍCIA AMBIENTAL	90
1. CANVI CLIMÀTIC, ENERGIA I MOBILITAT	90
1.1. LLUITAR CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES A CATALUNYA	90
1.2. AVANÇAR CAP A UN NOU MODEL ENERGÈTIC DEMOCRÀTIC I 100% RENOVABLE	91
1.3. APOSTAR PER UN MODEL DE MOBILITAT SOSTENIBLE	91
1.4. FISCALITAT AMBIENTAL	92
1.5. MINIMITZAR ELS EFECTES DE LA CONTAMINACIÓ SOBRE LA SALUT	92
2. AIGUA	93
2.1. EXERCIR LA SOBIRANIA HÍDRICA	94
2.2. CONVERTIR L'AIGUA EN UN BÉ COMÚ	94
2.3. GARANTIR LA DISPONIBILITAT D'AIGUA A TOT EL TERRITORI	95
2.4. ASSOLIR EL BON ESTAT ECOLÒGIC DE RIUS I AQUÍFERS	95
3. RESIDUS	96
3.1. NOVA ESTRATÈGIA DE REDUCCIÓ EN ORIGEN	96
3.2. REDUCCIÓ DELS IMPACTES AMBIENTALS ASSOCIATS ALS RESIDUS	97
4. MEDI NATURAL	97
4.1. PRESERVAR I INCREMENTAR LA BIODIVERSITAT I EL PATRIMONI NATURAL	97
4.2. RESTAURACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I PAISATGÍSTIC	98
4.3. PROTEGIR EL SISTEMA COSTANER DE LA URBANITZACIÓ	99
5. DEFENSA DELS ANIMALS	99
5.1. ACABAR AMB LA TAUROMÀQUIA I GARANTIR LA PROTECCIÓ DELS ANIMALS	99
5.2. DEFENSAR ELS DRETS DELS ANIMALS	100
5.3. REGULACIÓ DE LA CAÇA	101
IV. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA I FEMINISTA	102
1. RADICALITAT ÈTICA I DEMOCRÀTICA	102
1.1. TRANSPARÈNCIA I RENDIMENT DE COMPTES	102
1.2. ACCIÓ INTEGRAL CONTRA LA CORRUPCIÓ	103
1.3. IMPULSAR LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA	104
1.4. MILLORAR LA DEMOCRÀCIA REPRESENTATIVA	105
1.5. FOMENTAR EL TEIXIT ASSOCIATIU	105

2. FEMINISMES I LGTBI	106
2.1. GOVERNANÇA AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE	106
2.2. PARTICIPAR DEL PODER: REPRESENTAR I SER REPRESENTADES	107
2.3. COEDUCAR PER ASSOLIR UNA SOCIETAT IGUALITÀRIA I LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES	107
2.4. REORGANITZAR ELS TEMPS DE CURES I DEL TREBALL ASSALARIAT	108
2.5. GARANTIR ELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS	108
2.6. REALITZAR UN ABORDATGE REAL I ACTUALITZAT DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	108
2.7. GARANTIR ELS DRETS SOCIALS DE LES PERSONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ	109
2.8. GARANTIR LA IGUALTAT DE DRETS EN EL TREBALL I EL DRET AL TREBALL DIGNE	110
2.9. IMPLEMENTAR DE MANERA EFECTIVA LA LLEI CONTRA LA LGTBIFÒBIA	110
2.10. GARANTIR L'AUTODETERMINACIÓ DEL GÈNERE DES D'UNA PERSPECTIVA DESPATOLOGITZADORA	111
2.11. DESENVOLUPAR UN MODEL DE SALUT RESPECTUÓS AMB LA DIVERSITAT SEXUAL I DE GÈNERE	112
2.12. LLIURE EXPRESSIÓ AFECTIVA I DE GÈNERE DE LES PERSONES LGTBI EN L'ESPAI PÚBLIC	112
3. MITJANS DE COMUNICACIÓ	113
3.1. GARANTIR ELS DRETS A LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ	113
3.2. REFORMAR LA LLEI DE LA CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS	114
3.3. FOMENT DEL SECTOR DE LA COMUNICACIÓ	114
4. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	114
4.1. UNA ADMINISTRACIÓ SOCIALMENT, AMBIENTALMENT I LABORALMENT RESPONSABLE	115
4.2. ESTABLIR UNA ADMINISTRACIÓ NO BUROCRÀTICA	116
4.3. UNA ADMINISTRACIÓ DELIBERATIVA	116
4.4. AVANÇAR CAP A UNA ADMINISTRACIÓ QUE TREBALLI EN XARXA	117
4.5. CONSTRUIR UNA ADMINISTRACIÓ PER A LA CIUTADANIA	117
5. MEMÒRIA HISTÒRICA I DEMOCRÀTICA	118
5.1. VERITAT, JUSTÍCIA I REPARACIÓ	118
5.2. MEMORIAL DEMOCRÀTIC	119
5.3. FOMENTAR LES POLÍTIQUES DE MEMÒRIA AL MÓN LOCAL	120
6. SEGURETAT I JUSTÍCIA	120
6.1. CONSTRUIR UN NOU MODEL DE SEGURETAT	120
6.2. MODERNITZAR EL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA	121
6.3. LLUITAR CONTRA EL TERRORISME	122
6.4. MILLORAR LA SEGURETAT VIÀRIA	122
6.5. MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ CIVIL I EMERGÈNCIES	123
6.6. ACONSEGUIR UNA JUSTÍCIA EFICAÇ, TRANSPARENT I PROPERA	123
6.7. IMPLEMENTAR UN MODEL DE JUSTÍCIA RESTAURATIVA	124
6.8. GARANTIR ELS DRETS DINS DE LES PRESONS	125
6.9. ENFORTIR LES CURES EN LA JUSTÍCIA JUVENIL	125
7. COOPERACIÓ, PACIFISME I DRETS HUMANS	126
7.1. ESTABLIR UNA POLÍTICA EXTERIOR PRÒPIA I MANCOMUNADA	126
7.2. IMPULSAR ELS DRETS HUMANS, LA PAU I LA SEGURETAT ARREU	127
7.3. PROMOURE L'INTERNACIONALISME BASAT EN LA SOLIDARITAT I LA COOPERACIÓ TRANSFORMADORA	128

V. UNA CATALUNYA INCLUSIVA ON TOTHOM TINGUI CABUDA	129
1. JOVENTUT	129
1.1. ACABAR AMB L'ATUR I LA PRECARIETAT JUVENIL	129
1.2. GARANTIR L'ACCÉS UNIVERSAL A L'EDUCACIÓ SUPERIOR	130
1.3. FER FRONT A L'EXILI JUVENIL	130
1.4. GARANTIR L'EMANCIPACIÓ JUVENIL: HABITATGE I PROJECTES DE VIDA PER A LES PERSONES JOVES	131
1.5. ATORGAR PROTAGONISME A LES PERSONES JOVES EN LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT	131
1.6. FOMENTAR LA PARTICIPACIÓ POLÍTICA DES DELS 16 ANYS	132
1.7. VISIBILITZAR, APODERAR I POSITIVITZAR LA IMATGE SOCIAL DE LES PERSONES JOVES	132
1.8. IMPULSAR UN TRANSPORT PÚBLIC DE QUALITAT A L'ABAST DE LES PERSONES JOVES	132
1.9. ASSEGUARAR EL DRET A L'ESPAI PÚBLIC URBÀ DE LES PERSONES JOVES	133
1.10. VISUALITZAR EL JOVENT COM A PERSONES CREADORES I USUÀRIES CULTURALS	133
1.11. CONSTRUIR UN OCI LLIURE I EN COMÚ	134
1.12. FOMENTAR POLÍTIQUES REALISTES CONTRA LES ADDICCIONS	134
1.13. GARANTIR LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA DE LES PERSONES JOVES	135
2. INFÀNCIA	135
2.1. DOBLAR LA INVERSIÓ I MILLORAR LA TRANSVERSALITAT I PREVENCIÓ EN POLÍTIQUES D'INFÀNCIA	135
2.2. MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ DE LA INFÀNCIA EN RISC I DAVANT DE VIOLÈNCIA I ABÚS	136
3. GENT GRAN	137
3.1. GARANTIR LA SUFICIÈNCIA ECONÒMICA DE LES PERSONES GRANS	137
3.2. CARTERA DE SERVEIS PÚBLICS ADAPTADA A LES NECESSITATS DIVERSES DE LES PERSONES GRANS	137
3.3. DEFENSAR LA GENT GRAN I POTENCIAR L'ENVELLIMENT ACTIU	138
4. MIGRACIONS, CIUTADANIA I INTERCULTURALITAT	138
4.1. GARANTIR LA PARTICIPACIÓ POLÍTICA DE PERSONES ESTRANGERES	139
4.2. COMBATRE EL RACISME INSTITUCIONAL	139
4.3. GARANTIR LA SALUT UNIVERSAL	140
4.4. LLUITAR PER CREAR VIES LEGALS I SEGURES	140
4.5. PROMOURE I GARANTIR ELS DRETS CULTURALS DINS DE LA PLENA CIUTADANIA	141
4.6. LLUITAR CONTRA EL FEIXISME	141
4.7. IMPULSAR POLÍTIQUES ACTIVES ENVERS EL POBLE GITANO	142
4.8. IMPULSAR UN PLA INTEGRAL CONTRA LA ISLAMOFÒBIA	142
4.9. IMPULSAR POLÍTIQUES DE RECOONEIXEMENT I REPARACIÓ	142
5. DIVERSITAT FUNCIONAL	143
5.1. POTENCIAR UNA SOCIETAT INCLUSIVA PER A TOTES LES PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL	143
5.2. APROVAR UN MARC LEGAL PER A L'AUTONOMIA I L'ACCESSIBILITAT	143
5.3. POLÍTIQUES D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL: PER UNA OCUPACIÓ JUSTA, INCLUSIVA I IGUALITÀRIA	144
6. LAÏCITAT	144
6.1. GARANTIR LA LLIBERTAT DE CONSCIÈNCIA I LA LAÏCITAT	144
6.2. ASSEGUARAR LA LAÏCITAT I PLURALITAT EN L'EDUCACIÓ	145
6.3. VERS UNA CATALUNYA LAICA	145

VI. UN PROJECTE DE PAÍS DES DE TOTS ELS TERRITORIS	146
1. POLÍTICA TERRITORIAL	146
1.1. MARC JURÍDIC INTEGRAT PER A UNA GESTIÓ I UNA ORDENACIÓ EFECTIVA DEL TERRITORI	146
1.2. PLANIFICAR EL TERRITORI DES DE LA DIVERSITAT I L'EQUITAT TERRITORIAL	146
1.3. PRIORITZAR EL RECICLATGE URBÀ DAVANT DEL CREIXEMENT URBÀ EXTENSIU	147
1.4. LLUITAR CONTRA LA DEGRADACIÓ DEL TERRITORI I CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC	147
1.5. HABITATGE, SALUT I CURES EN LA PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I URBANÍSTICA	148
1.6. INFRAESTRUCTURES DEL TRANSPORT	148
1.7. GESTIÓ SOSTENIBLE I DE PROXIMITAT DE PORTS I AEROPORTS	149
1.8. IMPULSAR UN NOU MARC D'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL	149
2. MUNICIPALISME	150
2.1. NOVA LLEI DE GOVERNS LOCALS	150
2.2. NOVA LLEI DE FINANCES LOCALS	151
2.3. IMPULSAR I PROMOURE LA XARXA MUNICIPALISTA DE CATALUNYA	151
2.4. INCREMENTAR LA COOPERACIÓ LOCAL	152
2.5. ENFORTIR EL COMPROMÍS AMB ELS MICROPOBLES I EL MÓN RURAL	153
3. ACCIONS PRIORITÀRIES PER VEGUERIES	153
3.1. TERRES DE L'EBRE	154
3.2. CAMP DE TARRAGONA	154
3.3. ALT PIRINEU I ARAN	155
3.4. CATALUNYA CENTRAL	157
3.5. COMARQUES GIRONINES	158
3.6. TERRES DE LLEIDA	159
3.7. REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA	160
3.8. PENEDÈS	161

0. LES 25 PRIORITATS PER FER AVANÇAR CATALUNYA

1. **Una nova agenda de país.** Proposem un gran acord social i polític per fer avançar Catalunya. Un acord que es concreti en un nou marc constituent català, superador de l'actual marc estatutari, que ens permeti guanyar autogovern i establir una relació bilateral entre Catalunya i Espanya en el marc d'una Estat Plurinacional. En paral·lel, i partint d'una proposta sorgida de l'acord a Catalunya, proposarem una Llei de Claredat en la qual s'estableixi la via i els detalls per a la realització d'un referèndum pactat.

I. RECUPEREM L'AGENDA SOCIAL

2. **Consolidar una sanitat pública, integral i de qualitat per a tothom.** Totes les persones que viuen a Catalunya han de tenir garantit l'accés a un sistema sanitari públic de qualitat finançat amb impostos, sense repagaments. Recuperarem durant el mandat com a mínim els 1.500 milions d'euros retallats els darrers anys i reduïrem les llistes d'espera.
3. **Implantar un sistema fiscal més just i solidari.** Augmentarem les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més alts mitjançant modificacions a l'Impost de successions i donacions i l'Impost de patrimoni. Modificarem l'IRPF per, entre d'altres, introduir un tipus marginal del 50% per a rendes superiors a 100.000 € anuals. Eliminarem els beneficis fiscals que gaudeixen els sectors més privilegiats.
4. **Universalitzar l'accés al sistema de serveis socials.** Cal treballar per crear les bases d'una reforma en profunditat del sistema de serveis socials, reformant la Llei de serveis socials per aconseguir la universalització real de l'accés als serveis socials, centrant-se en la promoció de l'autonomia i autodeterminació de les persones i en el desenvolupament i cura de les seves relacions familiars i comunitàries.
5. **Consolidar el model d'escola pública catalana.** Ens comprometem a consolidar el model d'escola pública catalana, gratuïta, laica, científica, humanística, pluralista, democràtica, intercultural, solidària, i coeducativa. Mantindrem i defensarem la immersió lingüística.
6. **Reforçar el parc públic d'habitatge.** Cal generar un fort parc de lloguer protegit i social arreu del país inspirat en el concepte de solidaritat urbana present a la legislació. Caminarem cap a l'objectiu d'aconseguir que el parc d'habitatge social català esdevingui el 15% del total i estigui distribuït per tot el territori, amb una presència especial a les zones en què el mercat exclou més famílies del dret a l'habitatge i les que tenen més risc de gentrificació i de guetificació.
7. **Controlar el preu del lloguer.** Elaborarem una llei d'arrendaments urbans catalana que acabi amb els lloguers abusius i que defensi el llogater i el petit propietari. La llei incorporarà mesures com: millorar l'estabilitat dels contractes; limitar l'increment dels preus entre contracte i contracte; allargar el període de preavis, passant d'un mes a vuit mesos, i limitar les fiances a un mes. Posarem topalls als increments de les rendes de lloguer a les zones d'alta demanda.
8. **Garantir rendes per a una vida digna: Renda Garantida de Ciutadania.** Implementarem mecanismes que assegurin que totes les persones i unitats de convivència mereixedores de la RGC hi accedeixen. Incrementarem la quantia de l'Indicador de Rendes de Suficiència de Catalunya i la quantia de la RGC de cadascun dels fills/es fins a situar-la en 200 € mensuals.

II. PLA DE RECUPERACIÓ ECONÒMICA PER SORTIR DE L'ESTANCAMENT

9. **Un nou model productiu per a una ocupació estable i de qualitat.** La indústria ha de tornar a ser el motor de l'economia catalana i ha de ser capaç de generar nous llocs de treball. En aquest sentit, la transició a una economia més ecològica i l'aposta per la recerca i la innovació han de marcar un nou cicle d'inversions. Desenvoluparem un pla nacional de reindustrialització i desplegarem el Pacte Nacional per la Indústria.
10. **Crear una banca pública.** La creació d'una banca pública constitueix un instrument que permet superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional, i alhora impulsar polítiques de caràcter social i estratègic. Impulsarem des de la banca pública línies de crèdit especials per a persones, petites empreses, emprenedors, entitats socials i per a projectes d'investigació, innovació i desenvolupament.
11. **Reconstruir el sector públic i democratitzar els sectors estratègics.** Treballarem per fer possible una economia pública que vehiculi la planificació de les inversions amb criteris de rendibilitat social i ecològica. Crearem un operador públic d'energia que pugui recuperar progressivament la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials.
12. **Impulsar una llei per garantir el dret a un treball digne.** Substituirem la normativa actual per una llei que impulsi un marc català de relacions laborals i defineixi un sistema garantista del dret a un treball digne en les matèries següents: igualtat a l'accés a l'ocupació, relacions laborals, salaris, formació professional, contractació, organització del treball, acomiadament, negociació col·lectiva, mútues col·laboradores de la Seguretat Social.
13. **Recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris per reactivar l'economia.** Incrementarem el salari mínim interprofessional fins a arribar a l'objectiu de la Carta Social Europea, del 60% del salari mitjà pactat en conveni col·lectiu (actualment, 1.000 €). Introduïrem clàusules de revisió salarial en funció de l'IPC real.

III. JUSTÍCIA AMBIENTAL

14. **Convertir l'aigua en un bé comú.** Recuperarem la gestió pública de l'aigua, començant per Aigües Ter-Llobregat i la potabilitzadora de Sant Joan Despí, i impulsarem, conjuntament amb el món local, la gestió pública de tots els sistemes en alta d'abastament i sanejament. Crearem una Oficina de suport econòmic, legal i tècnic a la remunicipalització de l'aigua per als municipis de Catalunya.
15. **Avançar cap a un nou model energètic democràtic i 100% renovable.** Desenvoluparem un Pla de Transició Energètica vers un model 100% renovable. L'objectiu és passar d'un sistema econòmic i social basat en els combustibles fòssils i l'urani a un nou sistema de producció descentralitzada basat en les energies renovables. Ens comprometem a lluitar per impedir la renovació dels permisos a totes les centrals nuclears.
16. **Apostar per un model de mobilitat sostenible.** Desplegament de plans de mobilitat sostenible (a centres públics, empreses privades, polígons industrials, etc.) que permetin fer efectiva la reducció de l'ús de vehicles privats en els desplaçaments i avançar en la seva electrificació. Apostem pel transport sostenible de mercaderies.

IV. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA I FEMINISTA

17. **Coeducar per assolir una societat igualitària i lliure de violències masclistes.** Introduïrem la perspectiva de gènere a l'escola, desmuntar estereotips i rols de sexe i de gènere, acompanyar en l'aprenentatge de la gestió de les emocions i de l'educació sexual i lluitar contra el sexisme són passos imprescindibles per erradicar les violències masclistes.
18. **Realitzar un abordatge real i actualitzat de les violències masclistes.** Proposem desplegar un pla d'abordatge integral de les violències masclistes amb recursos i serveis per a la prevenció, la detecció, l'atenció, la reparació i la formació, garantint una dotació pressupostària suficient com per assegurar l'eficàcia de les mesures integrals regulades per llei, donar suport als ajuntaments i garantir l'equitat territorial.
19. **Acció integral contra la corrupció.** Explorarem totes les accions possibles a l'abast dels pobles i municipis per impedir els casos de corrupció. Els corruptors no podran contractar amb l'Administració pública. Dotarem de protecció especial a les persones denunciants de casos de corrupció. Impedirem les portes giratòries i crearem un observatori de la corrupció.
20. **Impulsar els drets humans, la pau i la seguretat arreu.** Els drets humans, la pau i la seguretat han de ser la bandera de l'acció internacional de les institucions catalanes. Garantir-los vol dir una acció decidida i ferma, sovint en contra de grans interessos creats i injustícies persistents. I, alhora, vol dir que també s'abordin els determinants i els responsables de les vulneracions dels drets humans, les causes dels desplaçaments forçosos, i que es persegueixin els promotors de la inestabilitat i la guerra.

V. UNA CATALUNYA INCLUSIVA ON TOTHOM TINGUI CABUDA

21. **Acabar amb l'atur i la precarietat juvenil.** Crearem un pla de xoc contra l'atur juvenil per tal de combatre la infraocupació que afecta aquest col·lectiu. Garantirem els seus drets laborals, acabarem amb la contractació temporal no causal i posarem fi a la precarietat dels becaris.
22. **Lluitar per crear vies legals i segures.** Incidirem en la creació de vies legals i segures d'entrada a la UE, tant en general com a Espanya en particular, per garantir que les persones migrades i demandats d'asil no s'hagin de jugar la vida al mar o a les tanques per arribar a un país membre de la UE.
23. **Garantir la llibertat de consciència i la laïcitat.** Elaborarem una llei de llibertat de consciència i laïcitat que assegurï la neutralitat ideològica de l'Administració, que elimini els privilegis a qualsevol confessió o creença i que protegeixi i garanteixi la llibertat de pensament, consciència, conviccions i les seves manifestacions, sense distincions ni privilegis.
24. **Garantir la suficiència econòmica de les persones grans.** Situarem totes les pensions per sobre de l'IRSC i vetllarem perquè s'apliqui la Renda Garantida de Ciutadania com a complement de les pensions no contributives.

VI. UN PROJECTE DE PAÍS DES DE TOTS ELS TERRITORIS

25. **Apostar pel municipalisme i l'equitat territorial.** Els municipis han de jugar un paper central per poder donar resposta als problemes de la gent des de la proximitat. Per això cal una nova llei de governs locals que garanteixi un nucli

competencial propi i una nova llei de finances locals que augmenti la capacitat financera dels ajuntaments. En clau territorial cal adaptar la planificació territorial i urbanística a la diversitat territorial i paisatgística de Catalunya i, al mateix temps, millorar l'eficiència del sistema territorial garantint la igualtat de drets i oportunitats de tots els territoris. L'accés a la renda i als serveis ha d'estar garantit visquis on visquis.

INTRODUCCIÓ: UNA NOVA AGENDA DE PAÍS

Aquestes són unes eleccions anòmales, convocades per Mariano Rajoy mitjançant l'article 155 i amb l'autonomia de Catalunya suspesa. Ara podem revertir aquesta situació i encarar amb esperança una nova etapa. Una nova etapa que ha de ser millor per a tot Catalunya, i no solament per a una de les dues meitats amb les quals, uns i altres, han volgut dividir el nostre país.

Des de *Catalunya En Comú-Podem* estem en contra de l'aplicació del 155 recolzada per PP, C's i PSOE; però també estem en contra de la declaració unilateral d'independència (DUI) que es va fer el passat 27 d'octubre. La DUI va ser una greu irresponsabilitat que va provocar que una part dels catalans se sentissin exclosos a casa seva, i que va originar, a més, unes conseqüències duríssimes des del punt de vista econòmic, polític i social.

Nosaltres creiem que qualsevol solució a la situació política actual ha de comptar amb el suport d'una àmplia majoria de la població i s'ha de poder votar mitjançant un referèndum acordat. Així ho hem dit sempre i així ho continuarem defensant.

En aquestes eleccions, doncs, tenim una gran oportunitat per desbloquejar la difícil situació a la qual ens han conduït els governs de Puigdemont i de Rajoy. Enfront de les amenaces de la DUI per una banda i del 155 per l'altra, nosaltres proposem solucions clares i d'àmplies majories que ens permetin tirar endavant com a país. Apostem per una sortida al bloqueig actual que, a partir d'una nova relació bilateral amb l'estat, ens permeti recuperar i millorar l'autogovern de Catalunya.

Ara bé, com a força radicalment democràtica que som, exigim que Catalunya pugui tirar endavant en condicions de normalitat democràtica. Per això proposem:

- 1. Llibertat presos/es polítics.** Reclamem la retirada de les accions penals iniciades contra dirigents polítics i representants d'entitats ciutadanes i l'alliberament dels qui ja han estat subjectes a detenció o presó preventiva a causa d'aquelles accions.
- 2. Defensa de l'autogovern.** Exigim la derogació del Reial decret 944/2017, d'aplicació de l'art. 155 de la Constitució i de les mesures que se'n deriven. Igualment, exigim l'aixecament de la suspensió de totes les lleis catalanes que el PP ha portat al Tribunal Constitucional.
- 3. Renúncia a la via unilateral.** Ens oposem a qualsevol via d'unilateralitat i rebutgem la Llei de transitorietat jurídica aprovada pel Parlament de Catalunya el passat 7 de setembre, tant pels dèficits democràtics de la seva tramitació com del seu contingut.

UNA NOVA AGENDA DE PAÍS: UNA AGENDA CIUTADANA I DE MAJORIES

Vivim des de ja fa massa temps instal·lats en una crisi de múltiples dimensions: social, econòmica, ambiental, democràtica i territorial. Els governs del PP i els seus suports (C's i PSOE) a l'Estat espanyol i de JxS a Catalunya, amb el suport de la CUP, no han fet més que agreujar aquest escenari. Dos governs amb partits esquitxats per la corrupció que han impulsat polítiques clarament antisocials i que han estat incapaços de trobar una sortida a la situació actual de bloqueig entre Catalunya i Espanya.

És obvi que el 15M, el conjunt de lluites socials contra les polítiques d'austeritat, les mobilitzacions pel dret a l'autodeterminació de Catalunya i l'emergència de les

forces polítiques del canvi arreu de l'estat han sacsejat de soca-rel els fonaments del règim del 1978. En aquest context, entenem que els fets de l'1 d'octubre — amb la resistència pacífica i autoorganitzada de la ciutadania enfront de la repressió policial —, l'empresonament d'activistes polítics i d'una part important del govern de Catalunya, i la supressió autoritària de l'autogovern de Catalunya per la via del 155, són la mostra definitiva de l'esgotament de l'esmentat règim i de la seva concreció en l'estat autonòmic.

Per sortir d'aquesta situació i donar resposta tant a les lluites pels drets socials com a la gran mobilització ciutadana a favor del dret a decidir que hem viscut a Catalunya en els darrers anys, des de Catalunya En Comú-Podem apostem per un nou acord d'àmplies majories. Un acord que, reconeixent la pluralitat del conjunt del país, ens permeti avançar cap a la creació, a Catalunya, d'una república social, democràtica, feminista i ambientalment justa que, lliurement i des de l'exercici de la seva sobirania, estableixi una relació de caràcter confederal amb l'Estat espanyol. Un nou estatus a través del qual Catalunya mantindria una relació fraterna amb la resta de pobles d'Espanya en el marc d'un estat plurinacional.

Per fer-ho possible treballarem per canviar l'ordenament jurídic vigent. A Catalunya apostem per una aliança de tot el catalanisme polític que impulsi: **a)** un nou marc constituent català que, definint un nou model de país, doni resposta a les demandes socials i **b)** un pacte bilateral amb l'estat per assolir una solució confederal per a Catalunya en el marc d'una Espanya plurinacional.

A la resta de l'estat, reforçarem les aliances amb les forces del canvi i en farem de noves amb totes aquelles formacions que, des del progressisme, es comprometin a superar el règim del 1978.

En qualsevol cas, partint del ple convenciment que Catalunya té dret a decidir lliurement el seu futur, entenem que qualsevol proposta de solució de la situació actual de bloqueig ha de ser votada per la ciutadania mitjançant un referèndum acordat.

En resum, doncs, i desenvolupant l'ideari polític aprovat a l'assemblea fundacional de CatComú celebrada el passat 8 d'abril, la proposta que formulem s'articula d'acord a 3 pilars interrelacionats que podrien executar-se en paral·lel. Són els següents:

1. Referèndum acordat.
2. Nou marc constituent català d'àmplies majories.
3. Estat plurinacional que reconegui el dret a decidir.

1. REFERÈNDUM ACORDAT

La ciutadania de Catalunya s'ha de poder expressar lliurement i efectivament entorn al seu futur. La celebració d'un referèndum acordat suposaria un exercici efectiu del dret a decidir que, en el marc de l'agenda social i constituent que aquí es proposa, permetria superar l'*statu quo* actual. En aquest context, caldria contemplar diferents opcions per fer efectiu l'exercici d'aquest dret.

Entenem que la fórmula d'un referèndum acordat entre el govern de la Generalitat i el govern de l'estat és la que millor assegura que la convocatòria tingui garanties democràtiques i interpel·li a tota la societat catalana i la seva pluralitat de posici-

onaments. Per aconseguir que la ciutadania de Catalunya pugui ser consultada a través d'un referèndum acordat es contemplarien les vies següents:

- **Llei de claredat.** Partint d'una proposta sorgida de l'acord entre una àmplia majoria de forces polítiques i socials catalanes, el Congrés de Diputats aprovaria una llei de claredat en la qual s'establirien qüestions com el moment a partir del qual Catalunya podria celebrar un referèndum, el procediment i les condicions per dur-lo a terme, la interpretació del resultat o el termini per repetir-lo si el resultat fos negatiu. L'aprovació d'una llei de claredat requeriria la majoria absoluta del Congrés de Diputats i obriria la porta a la celebració d'un referèndum.
- **Legislació vigent sobre referèndums.** Més enllà de l'aprovació d'una llei de claredat, el procediment previst per a la celebració d'un referèndum a Catalunya d'acord amb la legislació vigent requereix, també, d'una majoria absoluta del Congrés de Diputats. Si s'arriba a un acord aquesta via podria utilitzar-se en qualsevol moment.

2. NOU MARC CONSTITUENT CATALÀ D'ÀMPLIES MAJORIES

Proposem crear a Catalunya una xarxa d'assemblees ciutadanes de debat constituent, de base local, que, implicant el màxim nombre possible d'organitzacions socials i polítiques, impulsin un ampli debat ciutadà sobre el model de país que volem, i que estableixin així els fonaments de la nova agenda social i constituent per a Catalunya.

Entenem que aquesta agenda hauria de girar, com a mínim, entorn dels elements següents: la construcció d'una Catalunya oberta i inclusiva que posi les persones al centre de la política, el progrés social i econòmic de tothom per tal d'edificar un país socialment just, la radicalitat democràtica, la justícia ambiental, la justícia de gènere i, òbviament, el reconeixement de la sobirania de Catalunya.

Partint d'aquestes bases, el Parlament de Catalunya tindrà l'encàrrec d'elaborar un Text Constituent, superant el marc estatutari, per definir tant el nou model de país com el nou marc de relació bilateral entre Catalunya i Espanya.

2.1. UNA CATALUNYA SOCIALMENT JUSTA, ECOLÒGICA I FEMINISTA

Impulsarem a Catalunya una transformació profunda per guanyar drets i llibertats i aturar i revertir la creixent privatització dels serveis públics (educació, sanitat, etc.). Proposem desenvolupar, en el marc del Text Constituent, una carta de drets fonamentals jurídicament vinculant que doti aquests drets de rellevància i efectivitat, de manera que s'avanci cap a una societat més justa i més igualitària. Així, quedarien blindats constitucionalment els drets econòmics, laborals, socials i ambientals que defensem des de Catalunya En Comú-Podem, especialment en qüestions com la garantia de rendes, el treball digne i de qualitat, la justícia de gènere, l'accés a la salut, l'educació, l'habitatge o la cultura. Aquest fet suposaria una gran millora per a la qualitat de vida de les classes populars d'aquest país.

2.2. ÀMPLIES MAJORIES SOCIALS I POLÍTQUES

Aquest nou marc s'elaborarà a través d'un procés participatiu ampli i plural, serà aprovat per una majoria qualificada del Parlament de Catalunya i, posteriorment, referendat per la ciutadania de Catalunya.

2.3. RADICALITAT DEMOCRÀTICA

Concebem la sobirania com la capacitat que tenim, com a ciutadans i ciutadanes constituïts en comunitat política, per decidir democràticament i col·lectivament sobre el nostre futur col·lectiu i sobre tot allò que afecta la nostra comunitat. En aquest sentit, establim mecanismes de democràcia participativa i democràcia directa per tal que, efectivament, sigui la ciutadania la que decideixi sobre els afers comuns.

2.4. TOTES LES SOBIRANIES

Per tal de poder decidir sobre totes les qüestions, proposem que els ciutadans i ciutadanes de Catalunya recuperem sobirania en qüestions estratègiques com l'energia, l'aigua, l'economia, la tecnologia, el sistema alimentari o sobre els nostres propis cossos.

2.5. SOBIRANIES COMPARTIDES

Catalunya compartirà lliurement part de la seva sobirania amb l'Estat espanyol i la Unió Europea, i dotarà de capacitat d'autogovern els ens locals. Distingirem entre competències exclusives (matèries en les quals la Generalitat de Catalunya tindria plena sobirania, sense limitacions), competències compartides (matèries en les quals la Generalitat compartiria amb l'estat o amb la UE la seva sobirania) i competències cedides (matèries en les quals la Generalitat cediria a l'estat, de manera pactada, la potestat legislativa).

2.6. HISENDA PRÒPIA I SOLIDÀRIA

Desenvoluparem un nou sistema de finançament específic per a Catalunya a partir de la creació d'una hisenda pròpia i solidària, amb el ple desenvolupament de l'Agència Tributària de Catalunya. Els objectius d'aquesta hisenda seran: **a)** assolir la plena capacitat de decisió sobre tributs a Catalunya, en plena coordinació amb les competències actuals i futures de la UE, **b)** disposar dels recursos econòmics que es generen al país per atendre les polítiques socials i econòmiques i **c)** garantir la lleialtat institucional per evitar arbitriats i incompliments de les parts. Aquest sistema continuaria essent coherent amb el principi de solidaritat territorial, que es faria efectiva a través del càlcul d'una aportació per a la redistribució territorial. Aquesta aportació, que no hauria d'alterar el principi d'ordinalitat, respondria a un doble objectiu: contribuir a la solidaritat amb la resta de pobles de l'estat i pagar els serveis prestats a Catalunya per part del Govern de l'Estat espanyol. Així, doncs, aquesta hisenda pública es basarà en els principis següents:

- **Equitat:** cal garantir l'anivellament de manera que el conjunt de territoris tinguin capacitat de prestar els serveis bàsics, sempre que es faci un esforç fiscal similar, amb els recursos necessaris perquè els diferents territoris puguin desenvolupar les seves competències.
- **Justícia territorial:** introducció del principi d'ordinalitat per tal que Catalunya no vegi alterada la seva posició en l'ordenació de les comunitats autònomes en recursos *per capita* homogenis. Aquest principi permet seguir operant la redistribució territorial solidària de rendes, i evitarà situacions injustes sense desincentivar l'esforç fiscal dels diversos territoris.
- **Solidaritat interterritorial:** el repartiment ha de ser solidari en funció de les necessitats socials de cada territori. Es prioritzarà que el fons de compensació sigui utilitzat per a despeses socials i d'inversió en foment de l'ocupació i l'economia social i solidària, medi ambient, transició energètica, co-neixement i capital humà, amb una clara aposta per la promoció i extensió dels drets socials, el desenvolupament de les persones i la sostenibilitat.

2.7. LLENGUA

El català i el castellà, llengües emprades per la majoria dels catalans i les catalanes, són i han de continuar sent les llengües oficials a Catalunya, conjuntament amb l'occità (aranès, a la Vall d'Aran). Es reconeixerà l'ús preferent del català, que continuaria sent la primera llengua com a mínim en quatre àmbits: ensenyament, mitjans de comunicació públics de la Generalitat, toponímia i llengua de l'Administració de Catalunya. Igualment, es blindaria el model de normalització lingüística.

2.8. MUNICIPALISME

S'establirà una nova arquitectura institucional, que reconeixerà el món local com a àmbit bàsic de servei a la ciutadania. Aquesta arquitectura respectarà els principis d'autonomia local, subsidiarietat, diferenciació, equilibri territorial, desenvolupament sostenible, increment competencial i suficiència financera —amb les corresponents transferències de recursos econòmics—. Els drets i les necessitats de la ciutadania se situaran al centre de les polítiques de proximitat i es garantiran uns nivells d'atenció de qualitat homogenis, l'accés universal als serveis públics i el dret de la ciutadania a participar de manera efectiva i directa en els afers comuns. La coordinació institucional amb i entre els ens municipals es durà a terme mitjançant les vegueries, les àrees metropolitanes i les mancomunitats de municipis.

3. ESTAT PLURINACIONAL QUE RECONEGUI EL DRET A DECIDIR

En paral·lel a l'elaboració del nou marc constituent català i de manera coordinada amb la resta de forces del canvi al conjunt de l'estat, impulsarem un canvi constitucional de caràcter plurinacional a l'Estat espanyol. La nostra proposta vol contribuir perquè el conjunt de l'Estat espanyol també pugui avançar en termes de radicalitat democràtica, separació de poders, justícia de gènere, justícia ambiental i justícia social; millorant així les condicions de vida de les classes populars al conjunt d'Espanya.

El canvi constituent que aquí es proposa, d'altra banda, anirà acompanyat de modificacions legislatives immediates en qüestions com la reforma laboral, el sistema de pensions, la llei de protecció de la seguretat ciutadana, la llei electoral, la llei orgànica del poder judicial o la llei orgànica del Tribunal Constitucional, entre d'altres.

L'estat plurinacional que defensem inclourà, en qualsevol cas, el reconeixement de Catalunya com a nació i el seu dret a decidir; així com totes aquelles modificacions que siguin necessàries per tal de poder encabir en l'ordenament constitucional espanyol la proposta sorgida del Parlament de Catalunya.

L'Estat espanyol, doncs, esdevindrà un estat compartit per diferents nacions, les quals tindran dret a l'exercici de la seva sobirania. La forma política que proposem per a l'Estat espanyol és la d'una república parlamentària federal, amb una relació de caràcter confederal respecte a Catalunya i les nacions que així ho decideixin.

4. EUROPA I INTERNACIONALISME

Entenem que, en un món enxarxat de múltiples interdependències, les sobiranes mai no són absolutes. Reptes com el canvi climàtic, la financerització de l'economia, la pèrdua de capacitat democràtica, el creixement i envelliment de la població, la

migració, la garantia de drets bàsics com l'habitatge o l'energia van més enllà de les fronteres. Tenen dimensió global però, tanmateix, també s'aborden a escala local.

Per això defensem les sobiranes en xarxa a escala local i nacional: cal que els municipis i la ciutadania organitzada treballin globalment per construir alternatives des de baix.

En una Europa immersa en nombrosos reptes, es fa cada cop més evident que cal un canvi de rumb. En lloc d'aprofundir en la democratització, la millora social de la seva població i en el pacte social, la UE —liderada pel Partit Popular Europeu— i els seus estats membres han posat l'austeritat i els ajustos estructurals per sobre del benestar de la ciutadania, han imposat la voluntat de la Troika a les decisions democràtiques dels seus pobles. Nosaltres, per contra, entenem que cal posar al centre l'Europa social i dels serveis públics. Per recuperar Europa ens cal transformar i democratitzar les orientacions politicoeconòmiques i el funcionament de les institucions i posar-les al servei del comú.

És per això que, des de Catalunya en Comú-Podem, volem que Catalunya, la seva gent i les seves institucions esdevinguin una veu forta per transformar i democratitzar Europa i contribuir a fer del món un espai de pau, solidaritat, cooperació i respecte per tots els drets humans arreu. Un progrés que no deixi ningú enrere i on la radicalitat democràtica sigui la seva raó de ser.

4.1. DEMOCRATITZAR EUROPA I FER DEL MUNICIPALISME EN XARXA UNA PALANCA DE TRANSFORMACIÓ

Actualment, ens trobem que el projecte europeu està en crisi en nombrosos àmbits, en una situació deconstituent i amb fortes pulsions que empenyen cap a la implementació del neoliberalisme com a única alternativa i l'emergència de vells i nous feixismes. Aprofitar les escletxes actuals per a una política alternativa és complementari a la necessitat urgent d'obrir un procés constituent a escala europea amb una reforma profunda dels tractats actuals. Cal treballar per transformar i aprofundir la democràcia a Europa. Treballar per refundar i repensar el paper de l'espai polític europeu i les estructures de la Unió Europea. Superar l'intergovernamentalisme insolidari, impulsar-ne la democratització, la justícia social, la solidaritat i la complementarietat entre els pobles i posar fi a l'austeritat. Perquè som crítics amb l'*statu quo*, creiem més necessari que mai recolzar i impulsar des de Catalunya un procés per canviar la UE. Però el canvi ha de ser tan profund que no es pot fer des d'un sol àmbit. Amb una mirada *glocal* (global i local) hem d'aconseguir que les energies del municipalisme també actuïn com a eina per a la transformació global. Proposem:

- **Impulsar a Catalunya el debat sobre la reforma dels tractats** en lògica democratitzadora i inici d'un procés constituent europeu. Proposem impulsar des del Parlament un debat ciutadà sobre aquesta reforma amb espais mixtos amb plena participació de la societat civil per iniciar un procés de revisió dels tractats de la UE. Un procés que pugui concloure amb una proposta pròpia de les institucions catalanes. En paral·lel, promourem que el Parlament Europeu demani la revisió dels tractats al Consell a través de l'impuls d'una convenció ciutadana.
- **Reforçar el treball en xarxa dels governs municipals a escala europea i global.** Alhora, facilitarem que el municipalisme i les seves xarxes puguin connectar-se amb els nodes d'arreu i ser actors clau per a l'aprofundiment democràtic i la solució dels grans reptes europeus i globals.
- **La Generalitat ha de fer aliances amb altres governs subestats i regionals** per tal de tenir una veu comuna en els grans debats globals i per defensar la subsidiarietat en les competències i recursos com a eines imprescindibles.

bles per a la democratització a totes les escales de govern. Les institucions catalanes han de treballar en xarxa per intercanviar experiències i solucions a reptes concrets, tant a través de xarxes institucionals com a través de col·laboracions puntuals.

- **Confrontar l'augment dels moviments polítics i socials autoritaris i neofeixistes** que emergeixen a Europa. Les institucions catalanes han de promoure àmplies aliances a escala europea per combatre el feixisme i el racisme i per denunciar públicament tots els discursos polítics xenòfobs, racistes i feixistes.

4.2. REVERTIR LA POLÍTICA ECONÒMICA I COMERCIAL A EUROPA

L'austeritat i les receptes neoliberalistes s'ha demostrat que són un gran fracàs de política econòmica, amb un impacte dramàtic sobre el benestar i el desenvolupament socioeconòmic dels països anomenats *perifèrics*, amb una impossibilitat de regular el propi funcionament atesa la transferència de sobirania als països i institucions creditors. Cal, doncs, una nova orientació macroeconòmica a escala catalana, estatal i europea. Alhora, des de l'actual governança europea s'estan promovent un seguit de tractats comercials mixtos i de nova generació amb tercers països sota una lògica que incapacita la democràcia, la justícia i que blinda els drets dels grans inversors i multinacionals per sobre dels drets socials, laborals, econòmics i mediambientals. Revertir aquests dos paradigmes, també des de Catalunya, és una prioritat. Proposem:

- **Promoure el desenvolupament de polítiques sostenibles de demanda i inversió pública**, aprofitant també la potencialitat del Banc Europeu d'Inversions, que contribueixin a posar fi a les desigualtats; i tenir present els cicles econòmics en la redefinició dels calendaris de consolidació fiscal, superant el paradigma de l'austeritat.
- **Contribuir a revertir la condicionalitat de les contrareformes estructurals** i fixar uns criteris dominants de desenvolupament econòmic inclusiu, superant les lògiques dels acords d'abast europeu fets amb el paradigma de l'austeritat i les "reformes estructurals" regressives (com poden ser el *six-pack* i el *two-pack*, del Sistema Generalitzat de Preferències i el Pacte Fiscal Europeu).
- **Contribuir a dissenyar una nova política fiscal i d'hisenda**, compartint sobirania de manera mancomunada amb l'estat i Europa, que eviti la permissivitat amb els paradisos fiscals i les pràctiques d'elusió i frau fiscal i de competició fiscal i dúmping (o els *tax rulings*). Així com reforçar el plantejament ambiciós de l'impost de transaccions financeres.
- **Combatre els tractats de comerç i inversió com el TTIP (amb els EUA), el CETA (amb Canadà) o el TISA (sobre serveis)** i els seus efectes perversos sobre el medi ambient, les condicions laborals i la capacitat democràtica. Treballarem per un instrument legal vinculant que vetlli perquè les empreses transnacionals respectin els drets humans.
- **Impulsar iniciatives per democratitzar i refundar els organismes econòmics multilaterals**. Volem contribuir a la democratització dels òrgans multilaterals econòmics supranacionals, ja que actualment són preses dels interessos del neoliberalisme. Cal tornar a establir un consens global basat en òrgans financers monetaris i comercials que responguin a l'interès democràtic. Per això caldrà impugnar fermament els òrgans antidemocràtics actuals com l'Organització Mundial del Comerç, el Fons Monetari Internacional, el Banc Mundial o el Banc Central Europeu. Si aquests organismes no canviessin la seva naturalesa, caldria considerar-ne la substitució per noves institucions que servissin a un internacionalisme democràtic i solidari.

- **Impulsar una aliança per part de la Generalitat amb les regions del sud d'Europa contra l'austeritat europea** i el paradigma actual de les polítiques macroeconòmiques.

4.3. ASSEGURAR UNA PARTICIPACIÓ MÉS DIRECTA DE LES INSTITUCIONS CATALANES A EUROPA I EL MÓN

Catalunya ha de participar i contribuir en les orientacions de la política europea i internacional. En l'actual capacitat competencial ja són possibles alguns mecanismes, però cal un nou acord amb l'ambició necessària. Depenent de la qüestió, cal que es disposin els mecanismes per a una participació directa, o bé per contribuir a una lògica d'aliances amb la resta d'institucions estatals, o bé per participar en les delegacions estatals.

- **Impulsar un acord bilateral entre les institucions catalanes i espanyoles que assegurí la implicació directa de Catalunya en els assumptes europeus.** Catalunya ha de tenir dret a participar en els òrgans de decisió de l'estat en matèria de política exterior i europea, així com en la formació de les posicions de l'estat al Consell Europeu. Caldrà articular un mecanisme permanent amb el Congrés de Diputats i el Ministeri d'Afers Exteriors que també permeti la discussió periòdica de les qüestions sobre relacions internacionals, política europea i exterior. En aquells àmbits de competència exclusiva, la Generalitat ha de formar part de la delegació estatal als Consells de la UE.
- **Establir en acord amb l'estat un sistema de representació *ad-hoc* per a la Generalitat en els organismes internacionals i del sistema de Nacions Unides** que abordin qüestions pròpies, com son l'OSCE, l'OIT i l'UNESCO, entre d'altres; així com en els mecanismes de seguiment dels tractats internacionals, com ara els relacionats amb el canvi climàtic.
- **Establir mecanismes de seguiment exhaustius al Parlament de Catalunya de la política europea.** Els eurodiputats i eurodiputades catalans, a través de la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, han de ser un mecanisme de relació estable entre tots dos parlaments. Alhora la Comissió d'Acció Exterior i de Cooperació ha de poder fer debats prèviament a les reunions de formacions del Consell que afecten el seu àmbit competencial.
- **Potenciar la participació i implicació en el Comitè Europeu de les Regions, en l'Assemblea de Regions d'Europa, i en la Conferència de Presidents de Parlaments de Regions.**
- **Promoure i difondre l'ús del català a les institucions europees, amb l'objectiu d'assolir la seva oficialitat a la UE.** Alhora, la cultura catalana ha de ser reconeguda també com a element integrant de la diversitat cultural europea i de la plurinacionalitat i pluriculturalitat de l'estat.
- **Donar impuls a la cooperació euromediterrània** a partir dels instruments del procés de Barcelona i la Unió pel Mediterrani. La Generalitat ha de prioritzar tornar a situar Barcelona com l'eix central d'una cooperació multilateral mediterrània renovada.

I. RECUPEREM L'AGENDA SOCIAL

Fa massa temps que a Catalunya l'agenda social està oblidada. Les retallades aplicades per CiU l'any 2011 s'han consolidat amb el govern de JxS que, amb el suport de la CUP, ha continuat deixant de banda les polítiques socials principals en el moment que més falta feien. Malauradament, Catalunya ha estat pionera en l'aplicació del paradigma de l'austeritat.

Des de Catalunya En Comú-Podem apostem per recuperar l'agenda social. Volem unes institucions públiques que tinguin una forta capacitat redistributiva i que impulsin polítiques d'equitat a través d'una fiscalitat justa. Però apostem, al mateix temps, per complementar aquesta orientació redistributiva de l'estat amb una agenda de polítiques predistributives que incideixin sobre les causes de les desigualtats i responsabilitzin no solament l'estat, sinó també els agents privats (les empreses i les famílies), d'una distribució més igualitària. En un context com l'actual, on la capacitat de despesa pública es veu debilitada, cal apostar més que mai per mesures regulatives que forcin els agents privats a generar condicions d'igualtat. Posant l'accent en qüestions com la millora de les condicions de vida en àmbits com l'habitatge, l'educació, la salut, o la cultura; generarem una ciutadania més autònoma, més emancipada i menys dependent. Reclamem un nou model de benestar que ens permeti construir una societat justa i igualitària.

1. JUSTÍCIA SOCIAL I POLÍTIQUES PER L'EQUITAT

La idea de la justícia social s'orienta a la creació de les condicions necessàries perquè es desenvolupi una societat realment igualitària en termes econòmics. Per avançar cap a un país socialment just, doncs, calen mesures de reequilibri dels ingressos i de la riquesa, començant per una política de garantia de rendes.

1.1. GARANTIR RENDES PER UNA VIDA DIGNA: RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA

La crisi econòmica ha colpejat, des del 2008 i amb efectes que encara avui són dramàtics, els sectors socials més desfavorits. S'ha incrementat la pobresa i la desigualtat com a conseqüència de la pèrdua de llocs de treball, de la reducció de la quantia dels salaris, de la cada vegada més omnipresent precarietat laboral —ja sigui en forma de temporalitat o de contractes a temps parcial—, de la retallada de les pensions i de les prestacions públiques de caràcter social. De fet, cada dia que passa hi ha risc que més persones en situació d'atur ja no cobrin cap tipus de prestació econòmica.

El dia 12 de juliol de 2017 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de la renda garantida de ciutadania, nascuda d'una iniciativa legislativa popular (ILP) que, malgrat ser aprovada finalment per unanimitat, va haver de fer front a greus dificultats i retards en la seva tramitació, i no va assolir plenament els seus objectius inicials. Per això proposem:

- **Garantir el dret a la renda garantida de ciutadania** a totes les persones treballadores que tinguin uns ingressos salarials inferiors a la quantia de la renda garantida, en el ben entès que la RGC no podrà comportar, en cap cas, l'incompliment empresarial de les seves obligacions legals, ni contribuir-hi.
- **Incrementar la quantia de l'Indicador de Rendes de Suficiència de Catalunya (IRSC)** que està congelat des de l'any 2010. Aquest indicador és el que conforma el llindar econòmic per accedir a la RGC i, a la vegada, la

quantia de la prestació econòmica de la RGC de la primera (100%) i de la segona persona (50%) d'un nucli familiar o de convivència.

- **Incrementar la quantia de la RGC de cadascun dels fills/es fins a situar-la en 200 € mensuals** al final de la legislatura per tal d'avançar en l'erradicació de la pobresa infantil que encara afecta el 25% d'infants i adolescents de Catalunya.
- **Reforçar totes les accions i els mecanismes que afavoreixin i incentivin la sortida de la RGC i la incorporació al treball remunerat** i l'eliminació de les trampes de la pobresa i la precarietat.
- **Implementar mecanismes que assegurin que totes les persones i unitats de convivència mereixedores de la RGC hi accedeixen** i que no es produeixen traves burocràtiques per impedir que el dret a la RGC sigui efectiu i no condicionat per restriccions pressupostàries.
- **Constituir, a l'inici de la legislatura i de manera immediata, la comissió de seguiment** de l'aplicació de la renda garantida de ciutadania, que entre d'altres ha de revisar el conjunt de prestacions econòmiques i de serveis per tal de racionalitzar i simplificar prestacions.
- **Començar a avançar cap a la renda bàsica** a través d'una prova pilot a **escala catalana** per testejar-ne els efectes. Hauria d'incloure diverses proves, entre elles alguna àrea territorial amb saturació. També podria incloure proves sobre noves formes de repartiment del treball, combinades amb la renda bàsica.

1.2. IMPLANTAR UN SISTEMA FISCAL MÉS JUST I SOLIDARI

Disposar d'un estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que tingui capacitat de subministrar els recursos necessaris i que compleixi amb el principi de progressivitat fiscal (que pagui més qui més té i més guanya), que recuperi la capacitat recaptatòria perduda i l'augmenti, i que incorpori també a aquesta normativa fiscal la perspectiva de gènere. Entenem que el principal problema de les finances de la Generalitat és la seva baixa recaptació efectiva en relació amb les economies europees del nostre entorn. Cal, doncs, restituir les càrregues impositives vers les rendes més altes a fi que contribueixin en major mesura a l'esforç de generar els recursos fiscals necessaris per a uns serveis públics de qualitat.

En aquest sentit, augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més alts, mitjançant modificacions en l'impost de successions i donacions i l'impost de patrimoni o eliminant els beneficis fiscals que gaudeixen els sectors més privilegiats, constitueix un factor de justícia social i reequilibri pressupostari. A més, la decidida lluita contra el frau fiscal, la introducció d'elements de fiscalitat ambiental, i l'anul·lació de la reducció en l'impost del joc —nou exemple, de com la fiscalitat es posa al servei dels interessos econòmics dels més poderosos— contribuirà a recuperar un sistema fiscal per a Catalunya més just i progressiu.

El nou marc constituent català ha de permetre, també, que Catalunya pugui tenir una capacitat de decisió superior sobre el seu propi sistema fiscal. En aquest sentit, promourem una política d'ingressos justa, solidària i ambiental que, com a mínim, contempli els eixos següents:

- **Eliminar els beneficis fiscals dels sectors més privilegiats** per tal de finançar i consolidar l'estat del benestar.
- **Recuperar l'impost de successions i donacions i reformar l'impost de patrimoni.** Augmentar les contribucions a les finances públiques dels patrimonis més alts mitjançant modificacions en l'impost de successions i donacions i l'impost de patrimoni.

- **Anul·lar la reducció en l'impost del joc**, eliminant els privilegis als casinos.
- **Modificar l'IRPF**. No discriminar les rendes del treball en relació amb les del capital, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de rendiments. Garantir un tracte igualitari en l'impost sobre societats per a les societats productives i les d'inversió, aplicant el mateix tipus impositiu a tots dos tipus de societats. Gravar en major mesura els nivells més alts de renda. Introduir un tipus marginal del 50% per a rendes superiors a 100.000 € anuals, en convergència amb els països nòrdics.
- **Crear un impost que gravi les entitats financeres i entitats posseïdores d'habitatges desocupats o per les plusvàlues obtingudes amb la venda d'habitatges**, i adquirits en tots dos casos mitjançant processos hipotecaris, desnonaments o dacions en pagament de deutes. Gravarà dos fets imposables: **a)** la propietat d'habitatges com els descrits, que sis mesos després de l'adquisició no s'hagin venut o no estiguin llogats a preus socials (fins a 500 €/mes), en aquest cas es gravarà el propietari amb un impost creixent en funció del temps que quedi buit; i **b)** l'increment del valor obtingut pel propietari amb la seva venda es gravarà al tipus únic del 99% de la plusvàlua obtinguda. S'entendrà per plusvàlua obtinguda la diferència entre el valor registral d'adquisició i el valor real de mercat en la venda a un tercer.
- **Treballar per aplicar el tipus d'IVA superreduït a tots els productes de primera necessitat** (alimentació, productes sanitaris, articles d'higiene...) i reduït a aquells béns com els serveis culturals, material escolar o ulleres, tots ells gravats actualment a tipus ordinari.
- **Aplicar un impost sobre béns de luxe**. Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'estat i a la UE per establir un impost sobre els béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus ordinari.
- **Introduir elements d'equitat i progressivitat a l'IBI**, establint una escala de gravamen creixent en funció del valor de l'immoble, així com bonificacions en funció de les circumstàncies econòmiques, personals i/o familiars.
- **Treballar per a la implantació de la taxa Tobin sobre transaccions financeres** com a via per garantir ingressos, i eina de lluita contra l'especulació financera.
- **Evitar el dúmping fiscal a les taxes i impostos** en què les administracions catalanes disposin de capacitat normativa.

1.3. ESTABLIR UN SÒL MÍNIM D'INVERSIÓ SOCIAL QUE PERMETI GARANTIR DRETS SOCIALS

Entenem que la despesa social és inversió de present i de futur, ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia per al present i per al nostre futur com a societat. Per aconseguir aquests objectius en la propera legislatura plantejem:

- **Fixar un sòl d'inversió social en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya**, incrementant en el període de 2 legislatures, equivalent a 8 anys, la inversió social fins a situar-la en la mitjana de la UE. Catalunya destina el 21% del PIB a protecció social. L'objectiu és arribar, com a mínim, a la mitjana europea del 28% del PIB.
- **Ampliar la cobertura pública d'aquells programes i serveis socials que són generadors d'ocupació** i que creen condicions favorables per a la incorporació de les dones al mercat de treball en condicions d'igualtat (servei d'ajut a domicili, assistent personal, etc.).
- **Aplicar la metodologia SROI (Social Return on Investment)**, que mesura el retorn social de les inversions dutes a terme i ens permet assignar els recursos als programes que generen més impacte social.

2. SERVEIS SOCIALS

Els serveis socials són un dels pilars de l'estat del benestar i tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania, promovent l'autonomia personal, la igualtat de drets i d'oportunitats i el desenvolupament de les capacitats personals. Les polítiques de serveis socials i ingressos mínims s'han basat fins ara en un model assistencial que estigmatitza i responsabilitza les persones quan no arriben a tenir les condicions per desenvolupar un projecte de vida adequat i satisfactori. Des del nostre espai polític, en canvi, plantejem una visió transversal de la intervenció pública que situï els serveis socials al mateix nivell que la sanitat, l'educació, l'habitatge o les pensions, com un pilar essencial de l'articulació d'un sistema de benestar de garantia de drets i foment de l'autonomia.

2.1. UNIVERSALITZAR L'ACCÉS AL SISTEMA DE SERVEIS SOCIALS

Des de l'aprovació de la Llei 12/2007 de serveis socials de Catalunya l'accés al sistema de serveis socials és un dret per a tots els ciutadans/es de Catalunya. En aquests 10 anys de vigència de la Llei no s'ha fet el desplegament reglamentari ni les reformes del sistema. Cal una cartera de serveis que doni resposta a les creixents necessitats de la ciutadania, uns serveis socials bàsics amb capacitat resolutiva i desplegats equitativament en el territori, uns serveis socials especialitzats i tecnològicament avançats, i una inversió constant per disposar d'uns equips professionals que puguin donar resposta a aquests reptes.

Enfront als reptes socials de l'envelliment i la crisi de les cures, en els darrers 20 anys els serveis socials no han tingut l'atenció política prioritària ni el grau d'inversió necessari. Per això, durant la propera legislatura cal treballar per crear les bases d'una reforma en profunditat del sistema de serveis socials amb els objectius següents:

- **Reformar la Llei de serveis socials** per aconseguir la universalització real de l'accés als serveis socials centrant-se en la promoció de l'autonomia i autodeterminació de les persones i en el desenvolupament i cura de les seves relacions familiars i comunitàries. La Llei de serveis socials ha de donar coherència i ha de ser el marc d'aplicació a les polítiques d'atenció a la dependència, infància, lluita contra l'exclusió social, etc.
- **Garantir l'atenció de tota la ciutadania mitjançant la revisió de la Cartera de serveis socials**, assegurant unes cobertures suficients i equitatives per donar resposta a les necessitats socials d'una manera efectiva. Han de tenir una distribució de recursos que tingui en compte la diversitat del territori.
- **Potenciar els serveis socials bàsics** com a peça clau del sistema per tal que pugui assumir totes les funcions per cobrir les necessitats dels ciutadans en el seu entorn comunitari més pròxim, ampliant les seves competències i recursos. Cal revisar la seva ràtio poblacional en funció de la situació sociodemogràfica del seu territori.
- **Prioritzar la xarxa pública** amb un creixement dels serveis i equipaments de gestió pròpia.
- **Estudiar la progressiva desaparició del copagament** a tota la Cartera de serveis socials a mesura que augmenti la capacitat de recaptació fiscal.
- **Activació de polítiques actives de coordinació intersectorial** (sanitat, habitatge, ocupació, educació i justícia) dissenyades per les diferents administracions implicades i els col·lectius professionals.
- **Desenvolupar un ecosistema de recerca i creació de coneixement en serveis socials** que permeti un canvi substantiu en els mètodes d'atenció i

intervenció social per aconseguir un impacte significatiu en la resolució de les necessitats socials.

2.2. GARANTIR EL DRET A LA PROMOCIÓ I A L'ATENCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL

Les situacions de dependència i de diversitat funcional són inherents a les persones, en algun moment o altre tothom pot veure limitades algunes de les seves capacitats i, per tant, necessitar suport d'altres per desenvolupar-les. L'anàlisi de l'aplicació de la Llei de dependència, 10 anys després de la seva aprovació, ens dona a Catalunya unes dades molt decebedores.

Les persones amb dependència han d'esperar més del que estableix la llei per ser valorades i per rebre els recursos i serveis que els corresponen com a conseqüència d'un sistema molt burocratitzat, amb les competències distribuïdes entre 3 administracions (estatal, autonòmica i local) i amb moltes mancances d'acompliment de les responsabilitats que comporten aquestes competències. El desenvolupament de la Llei s'ha caracteritzat per la infradotació econòmica, l'incompliment reiterat del finançament que la Llei estableix i les successives aprovacions de normatives que han retallat els drets de les persones. Per revertir tot això proposem aprovar la **lleï catalana d'autonomia personal** que ens permeti:

- **Garantir el dret amb un sistema de finançament suficient.** S'ha de garantir l'accés efectiu als serveis sota criteris d'eficiència, eficàcia i equitat. Garantir els serveis adients i en nombre suficient per evitar llistes d'espera tot prioritant els serveis enfront de les prestacions. Estudiar la progressiva eliminació del copagament per part de les persones amb dependència.
- **Impulsar un sistema d'atenció social i sanitària.** El model d'intervenció en les persones amb dependència ha d'articular les actuacions dels àmbits socials i els sanitaris de manera que es garanteixi un abordatge de les necessitats de cada persona de forma continuada i integral: que promogui la innovació, la pràctica col·laborativa i la corresponsabilitat en el procés d'atenció, mitjançant la formació, l'intercanvi i l'accés a la informació entre professionals que pertanyen a diferents organitzacions i àmbits d'atenció.
- **Potenciar les capacitats i l'autonomia de les persones.** Desenvolupar aquells serveis i recursos que promoguin les capacitats i autonomia de les persones (assistent personal, productes de suport, mitjans d'accessibilitat, etc.) i que facilitin la presa de decisions compartida i apoderin les persones en el desenvolupament del seu projecte de vida.
- **Impulsar un sistema de prestació de cures proper a la comunitat.** Els serveis han de ser flexibles i ajustats als moments vitals de les persones amb dependència i a les persones que en tenen cura, afavorint projectes de vida independent i esquemes de vida que potenciïn la permanència de les persones en el seu entorn social.
- **Revertir la desigualtat de gènere existent en l'economia de la cura** i la consegüent generació de l'economia submergida i l'explotació laboral a què condueix el sistema actual. Posar en valor el treball de l'atenció domiciliària a través d'una organització eficient de les tasques i amb unes condicions laborals per a les professionals. Retornar la inclusió a la Seguretat Social de les persones cuidadores.
- **Desenvolupar un sistema basat en el coneixement i la tecnologia.**

2.3. INTRODUIR LA MIRADA COMUNITÀRIA EN TOTES LES POLÍTIQUES SOCIALS

La intervenció social té una vessant reactiva, per la qual es dona resposta a les necessitats socials en el moment que sorgeixen, i moltes vegades aquestes ja no admeten solució i només se'n poden pal·liar els efectes.

Les polítiques públiques que incideixen en l'àmbit del benestar social tenen l'objectiu de donar resposta a persones i famílies que busquen suport i acompanyament en moments de dificultat o disrupció que es presenten en un determinat moment de la seva vida.

Des de Catalunya En Comú-Podem entenem que el benestar social té un component individual associat a la cobertura de necessitats bàsiques i l'autonomia de la persona per decidir com ha de ser el seu projecte de vida, i un component col·lectiu vinculat a les persones amb qui es relaciona i l'entorn on viu.

Volem enfortir els vincles entre la ciutadania, i els moviments socials, entitats i institucions que conviuen en un mateix territori per tal d'aconseguir barris i ciutats més cohesionats i afavorir millores en la qualitat de vida de les persones. Per tot això, treballarem per:

- **Elaborar un pla nacional d'acció comunitària**, en el qual s'introdueixi la mirada comunitària en totes les polítiques socials.
- **Repensar els serveis públics des de la perspectiva comunitària**, de manera que s'ofereixin respostes innovadores que vagin més enllà de la immediatesa i el curt termini.
- **Assegurar el finançament a llarg termini dels projectes i programes comunitaris**, assegurant-ne la sostenibilitat.
- **Introduir la vessant comunitària en el desenvolupament econòmic dels barris**, la millora de l'ocupabilitat i la creació sostenible d'ocupació.
- **Apostar per un canvi de model dels serveis socials**, que actuïn des de i amb la comunitat, de manera coordinada amb altres entitats i serveis, amb l'objectiu de prevenir qualsevol forma d'exclusió social.

2.4. SITUAR LES CURES AL CENTRE DE LES POLÍTIQUES I IMPULSAR L'ATENCIÓ INTEGRAL

Avui és imprescindible reorientar i repensar les polítiques públiques d'atenció a les persones que més ho necessiten. El nou escenari està marcat per reptes demogràfics, amb un augment de l'esperança de vida i de les situacions de cronicitat i dependència, canvis en els rols de gènere, la irrupció d'una "crisi de les cures" o situacions de desigualtats socials que impacten en el benestar i la salut. Tot això requereix un canvi de mirada i un replantejament sobre qui, com i on hem de cuidar les persones quan ho necessiten.

En els darrers anys s'han multiplicat els projectes i experiències de coordinació social i sanitària. Apostar per l'atenció integral i centrada en la persona implica un canvi radical en la concepció i el model d'intervenció dels serveis socials i sanitaris, definint models d'integració i coordinació pressupostària, facilitant l'autonomia de les persones i la seva vinculació comunitària, i augmentant la qualitat dels serveis que es presten. L'objectiu també és prioritzar una mirada preventiva i coordinada amb altres polítiques d'habitatge, ocupació o educació. Per aquests motius, ens comprometem a:

- **Aportar els recursos adequats per garantir els drets socials i assolir polítiques d'atenció integral de qualitat**. La primera exigència és revertir les retallades en l'àmbit social i sanitari i la mercantilització dels serveis.

- **Impulsar nous models de cura**, trencant fronteres entre els serveis socials i els de salut. Aquesta perspectiva social i sanitària exigeix una visió territorial, de proximitat i comunitària, motiu pel qual cal valorar i enfortir el rol dels governs locals, el tercer sector social i les iniciatives comunitàries. El Govern de la Generalitat posarà tots els mitjans normatius i pressupostaris per desplegar les polítiques d'atenció integral social i sanitària al territori amb la col·laboració del món local.
- **Autonomia, vincles i democratització de les cures**. Replantejar quines cures volem per a les persones que ho requereixen, comptant amb la seva vivència i experiència així com replantejar qui ha de cuidar, qui cuida les cuidadores, com visibilitzar aquest treball imprescindible i com millorar les seves condicions.
- **Avançar en el continu assistencial en l'atenció a la dependència** entre serveis socials, atenció a la salut mental, atenció primària, sociosanitària, rehabilitació, residències i atenció domiciliària. Elaboració d'un mapa per planificar a curt i llarg termini els equipaments socials i sanitaris per fer efectiva l'atenció integrada.

2.5. RESPONDRE DAVANT LA POBRESA ENERGÈTICA

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per satisfer el mínim de serveis energètics i, d'aquesta manera, garantir les necessitats bàsiques, tot tenint en compte els factors personals, geogràfics i materials que hi concorren. Les persones que la pateixen acumulen impagaments en les factures i poden patir talls de subministrament elèctric, d'aigua o gas. Algunes de les conseqüències que se'n deriven són afectacions en la salut, disminució del rendiment físic i acadèmic, problemes socials i relacionals (intrafamiliars i extrafamiliars), degradació dels edificis i deutes inassolibles per les famílies.

A Catalunya, s'estima que un 10% de les llars es troben en risc de patir pobresa energètica, un fenomen que es concentra en algunes zones geogràfiques on conflueixen un alt volum de famílies en situació d'exclusió residencial, un parc immobiliari de baixa qualitat i índexs d'atur elevats, alguns dels indicadors que estan directament vinculats amb la pobresa energètica.

La Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, en el seu article 6, estableix mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, i adverteix que les administracions públiques han d'establir els acords o convenis necessaris amb les companyies de subministrament de gas i d'electricitat per tal d'adoptar mesures destinades a fer front a la situació de les persones i unitats familiars en situació de pobresa energètica i risc d'exclusió residencial. En aquest sentit, proposem actuacions en 5 grans eixos:

- **Aplicació de la Llei 24/2015**. Consolidar la legislació vigent (Llei 24/2015) apel·lant a un canvi de normativa sobre la regulació del consumidor vulnerable (RD 897/2017) que permeti a Catalunya la signatura de convenis amb les companyies subministradores amb els eixos centrals següents:
  - Aplicació del principi de precaució evitant talls de subministraments per raons econòmiques.
  - Aplicar el llinard de risc d'exclusió social de la Llei 24/2015.
  - Responsabilitzar econòmicament les empreses subministradores per garantir el subministrament bàsic d'aigua, llum i gas a les llars.
  - Condonació dels deutes de les famílies dins del marc de la Llei 24/2015.
  - Fer complir els protocols de la Llei 24/2015.

- Posar èmfasi en les persones dependents energèticament que es trobin en situació d'especial vulnerabilitat per tal que siguin detectades, informades i protegides.
- **Detecció i diagnosi.** Actualment la principal via de detecció de casos de pobresa energètica a Catalunya són els serveis socials. Però no tothom que pateix pobresa energètica es dirigeix a aquests serveis, ja sigui per falta de coneixement del suport que hi poden rebre, o simplement per por a l'estigmatització que els pot suposar. Tots aquells professionals que atenen col·lectius vulnerables o estan en contacte amb persones potencialment vulnerables haurien de ser capaços d'identificar quan es troben davant d'algú que pateix pobresa energètica i saber quins serveis i recursos poden oferir-los. Cal:
  - Incorporar circuits de detecció i atenció de pobresa energètica a altres serveis autonòmics i/o locals com: els serveis de salut, els serveis d'atenció a la gent gran, els cossos de seguretat i serveis educatius.
  - Promoure la creació d'un informe de diagnòstic actualitzat i acurat de la situació de Catalunya en matèria de pobresa energètica (estat actual, causes, conseqüències, zones geogràfiques, impagaments, etc.) exigint la transparència en la gestió dels impagaments per part de les empreses subministradores.
- **Atenció i empoderament de la ciutadania.** Creació d'una xarxa d'oficines d'atenció al ciutadà que ofereixin la informació, l'atenció i la intervenció necessàries perquè les persones puguin tenir garantit l'accés als subministraments bàsics. Aquestes oficines oferiran servei de:
  - Informació i assessorament.
  - Orientació en la millora de la gestió i l'eficiència energètica de les llars.
  - Acompanyament en la tramitació d'ajuts i multes i ajuts en les gestions amb les companyies: canvis de tarifa, potència i companyia comercialitzadora, eliminació de serveis extres, gestió del bo social i del butlletí.
  - Detecció de l'incompliment de la legislació vigent per part de les companyies subministradores.
  - Gestió de la regulació de les situacions anòmales.
- **Sensibilització.** Sensibilitzar la població sobre què és i quines conseqüències té la pobresa energètica facilitarà que es creïn xarxes de suport mutu i solidaritat amb les persones afectades. També permetrà millorar la informació necessària, donar a conèixer solucions, i empoderar el ciutadà davant dels abusos indiscriminats amb què actuen les companyies subministradores. Proporcionar informació clara i transparent constitueix un recurs més per protegir els consumidors en aquest àmbit. El mercat energètic és un sector complex, i que en molts aspectes requereix coneixements tècnics especialitzats.
  - Promoure la cultura energètica amb campanyes de sensibilització amb l'objectiu d'empoderar el ciutadà davant les campanyes de desinformació de les companyies subministradores de l'oligopoli elèctric.
  - Campanyes informatives per promoure l'estalvi energètic domèstic i comercial.
- **Rehabilitació i mesures d'eficiència energètica.** La reforma de l'interior dels habitatges, la rehabilitació de l'estructura global de l'edifici i les mesures d'eficiència energètica milloren el benestar i la qualitat de vida de les persones. La rehabilitació té un efecte positiu sobre les unitats familiars que milloren l'accessibilitat i la seguretat del seu habitatge, però també sobre la resta de la ciutadania que guanya en dignitat i benestar de l'espai públic.

- Convocatòria d'ajuts a la rehabilitació d'habitatges i edificis, amb l'objectiu de garantir un habitatge digne a tota la ciutadania i evitar situacions de pobresa energètica. També s'hi inclouran programes de rehabilitació d'interiors amb cobertura del 100% per a persones en situació de risc d'exclusió residencial.
- Creació d'un programa d'auditories i intervenció als habitatges en situació de pobresa energètica per enfortir les respostes preventives i educatives del món local. La finalitat és millorar l'eficiència energètica dels habitatges en situació de pobresa energètica, reduir les despeses de subministraments bàsics (electricitat, aigua i gas o altres combustibles) i millorar la qualitat de vida de les persones beneficiàries.

2.6. GARANTIR UN HABITATGE ESTABLE A LES PERSONES SENSE LLAR

Segons dades oficials, a Catalunya hi ha unes 37.000 persones que tenen greus problemes d'allotjament, entre les quals 11.500 no tenen llar. El sensellarisme afecta milers de persones excloses de manera permanent de l'accés a l'habitatge i que han de viure en espais no adequats, estructures temporals, infrahabitatges, albergs i allotjaments d'emergència o al carrer.

L'exclusió de l'habitatge, el sensellarisme, s'identifica com una de les formes més extremes en què es manifesta la pobresa a les nostres ciutats i, per tant, una vulneració dels drets més fonamentals. Les persones sense sostre, que fan vida les 24 hores a l'espai públic, són la part més visible del sensellarisme, però no l'única. L'exclusió residencial es manifesta en diferents intensitats en funció de la relació de les persones amb l'espai de què disposen per a la seva vida personal. Qui viu en un centre residencial de serveis socials, en una llar d'acollida o en un espai sense condicions d'habitabilitat, disposa d'un sostre però no pas d'una llar.

Durant l'any 2017, la Generalitat ha engegat l'elaboració de l'estratègia integral d'atenció a les persones sense llar de Catalunya. A l'espera de la concreció d'aquesta estratègia plantejarem les accions següents com a accions prioritàries per combatre el sensellarisme:

- **Dimensionar el fenomen del sensellarisme.** Generar informació rigorosa sobre la població sense llar a fi de poder millorar l'efectivitat de les polítiques; recollir totes les situacions de sensellarisme incloses a les categories ETHOS, situacions entre les quals la recerca empírica demostra que hi ha una gran rotació. L'objectiu és trencar la idea que el sensellarisme és una patologia social, quan en realitat és un problema d'accés a l'habitatge.
- **Prevenir les situacions de sensellarisme.** Preveure els processos de desinstitucionalització. El moment de sortida de certes institucions (presons, hospitals, centres de tractament, etc.) que proporcionen a les persones allotjament continuat durant llargs períodes de temps pot esdevenir un desencadenant de processos cap a l'exclusió severa i cap a la situació de sensellarisme.
- **Vetllar perquè les polítiques de lluita contra el sensellarisme incideixin en la prevenció i l'atenció** des d'una perspectiva de foment de l'autonomia personal i dels vincles relacionals, de reducció dels riscos vitals i d'enfortiment de les capacitats.
- **Vincular les polítiques d'atenció a les persones sense llar a les polítiques d'habitatge.** El parc d'habitatge social ha de garantir reserva d'habitatge per a persones sense llar. Al mateix temps, cal promoure l'estratègia Primer la llar (programes específics *Housing First*, i polítiques *Housing-Led* que estableixen com a prioritat de la intervenció dels serveis d'atenció proporcionar un habitatge a les persones que es queden sense llar).

- **Lluitar contra la discriminació i la violència per causa d'odi** contra les persones sense llar.
- **Dotar les polítiques de lluita contra l'exclusió residencial de visió territorial**, promovent l'atenció de les persones als seus municipis d'origen i evitant el desarrelament que suposa haver de cercar atenció i serveis a les ciutats grans i, en especial, a Barcelona.
- **Garantir la perspectiva de gènere en el disseny de les polítiques de lluita contra el sensellarisme** evitant la invisibilització que pateixen les dones sense llar pel fet de tenir menys presència en l'espai públic que els homes.

2.7. FOMENTAR LA COPRODUCCIÓ DE POLÍTIQUES SOCIALS

Els serveis socials públics han d'acompanyar i treballar amb les entitats socials, impulsant dinàmiques de coproducció i alineant estratègies d'intervenció. La coproducció ha de basar-se en l'assumpció compartida de l'atenció a les necessitats socials i, en cas necessari, anticipar-se abans que la seva emergència es converteixi en un "problema social". Per fer possible la coproducció, els serveis socials han d'escoltar i prioritzar el treball comunitari i l'articulació de vincles relacionals i l'impuls de teixit associatiu al territori.

Les entitats del tercer sector han de respondre a la lògica social. Tant en les diferents entitats del tercer sector com en les seves activitats, l'ètica representativa ha d'estar fora de l'ètica del mercat; és a dir, no han de buscar el benefici sinó que han de respondre a la lògica social i a les necessitats de la població. L'activitat social, per la seva naturalesa i el seu valor intrínsec, ha de ser no-mercantilitzable. Per tot això proposem:

- **Auditar les empreses del tercer sector** per poder promoure i enfortir aquelles que siguin de proximitat. El tercer sector no pot respondre a les lògiques de mercat. Cal prioritzar les formes associatives, cooperatives i dels diversos sectors de l'economia social, solidària i cooperativa.
- **Traspassar i territorialitzar els recursos** provinents del 0,7% de l'IRPF, així com d'altres, destinats a altres finalitats d'interès social.
- **Establir un diàleg transparent** i un marc de coordinació, assessorament i col·laboració estable amb les associacions representatives del tercer sector i la societat civil organitzada.
- **Promocionar l'associacionisme i la iniciativa social** com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social. Seguir implementant la Llei 25/2015, de 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.
- **Exigir clàusules socials en les contractacions públiques** i la no-discriminació de les entitats del tercer sector en relació amb l'IVA, quan aquest corri a càrrec del contractant, i garantir la prestació de serveis de qualitat.
- **Aprovar la nova llei de contractació dels serveis a les persones**, derivada de les noves directives europees de contractació pública, que constaten la importància i l'especificitat dels serveis dedicats a l'atenció a les persones i la necessitat de prioritzar en la selecció dels contractistes les qüestions de qualitat, continuïtat, accessibilitat i la consideració de les necessitats específiques dels usuaris, sobretot els més vulnerables, per sobre de consideracions econòmiques.
- **Fomentar i millorar la qualitat de l'ocupació**, tant la que es deriva de l'activitat econòmica que desenvolupen les entitats i empreses socials del sector com la vinculada als col·lectius més vulnerables de la nostra societat.
- **Defensar uns serveis públics també amb drets laborals garantits per als treballadors i treballadores del tercer sector** que redundin en benefici dels usuaris, però també en el dels professionals.

- **Implementar protocols i mecanismes socials i institucionals per assegurar la presència i el protagonisme de les dones i dels col·lectius socials exclosos** com a prestadors dels mateixos serveis socials.
- **Promoure polítiques coproduïdes** dirigides, no solament a pal·liar les problemàtiques socials, sinó també a prevenir-les abans que sorgeixin i esdevinguin cròniques.

2.8. MILLORAR LA CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES

Durant la legislatura passada el Govern va aprovar el Decret Llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública, davant la necessària i urgent transposició de dues directives europees. Aquest decret Llei va ésser convalidat pel Parlament amb el compromís que fos tramitat com a proposició de Llei.

Durant la propera legislatura és necessari i urgent tramitar i aprovar una Llei de contractació dels serveis d'atenció a les persones que respongui, entre d'altres, als criteris següents:

- **Definir els serveis socials com a públics**, de manera que es garanteixi la qualitat dels serveis i no es condicioni la seva prestació a la reducció del preu econòmic que tinguin, ni a la llibertat de mercat.
- **Donar cabuda dins aquesta regulació a tots els serveis dependents de la xarxa pública de serveis socials**, ampliant per exemple el concepte de gestió delegada a la prestació de serveis socials a domicili.
- **Garantir els principis d'atenció personalitzada i integral**, d'arrelament de la persona a l'entorn social, d'elecció de la persona i continuïtat en l'atenció i de qualitat.
- **Fer efectiu que les entitats d'iniciativa social són un element definitori del sistema** de serveis socials i un element clau en el foment d'aquests serveis.
- **Establir estàndards per a la millora de la qualitat del servei** que incloguin amb molta claredat les condicions de treball en què s'han de prestar i, entre elles, el nombre mínim d'hores de prestació dels serveis, la titulació acadèmica exigida a les persones que els hagin de prestar, i l'experiència professional adequada.
- **Eliminar el règim de subvenció com a mecanisme de relació amb les entitats del sistema d'ocupació a Catalunya** i, en el seu lloc, fomentar l'establiment de contractes programa i concerts per garantir l'estabilitat de les polítiques i de les diferents entitats del sistema.
- **Regular legalment i de manera transversal les clàusules socials, laborals, mediambientals i d'innovació** per tal que passin de tenir la consideració de bones pràctiques a esdevenir obligacions legals essencials dels concerts socials i de la gestió delegada.
- **Establir legalment mecanismes de control i d'avaluació de la prestació dels serveis d'atenció a les persones**, dotant-los dels recursos necessaris perquè aquests mecanismes siguin efectius i eficaços.

3. HABITATGE

L'esclat de la bombolla immobiliària va evidenciar que l'accés a l'habitatge digne per a tota la ciutadania és un dret que no està garantit a Catalunya. Els efectes de la crisi hipotecària han estat demolidors i, actualment, veiem com la situació s'està reproduint en l'habitatge en règim de lloguer. Tot i les millores significatives que s'han aconseguit en els darrers anys gràcies a l'activisme social dels moviments

en defensa del dret a l'habitatge, cal anar més enllà i fer realitat un canvi de model que garanteixi l'accés a l'habitatge digne com un dret.

A més, les polítiques d'habitatge s'han de concebre dins d'una lògica de dret en els nostres pobles i barris, el dret a viure-hi, a quedar-nos-hi, a estar-hi a prop i a tenir una bona connexió pública amb els serveis que necessitem i amb els llocs de treball.

Necessitem un veritable pacte polític en el qual la lluita contra els desnonaments i la protecció de l'habitatge esdevingui la principal eina per fer front a l'exclusió social. És del tot prioritari paraitzar els desnonaments i els desallotjaments del primer habitatge, així com garantir alternatives en aquest àmbit.

3.1. COPRODUCCIÓ DELS NOSTRES POBLES I BARRIS

Tant en la Constitució espanyola com en l'Estatut d'autonomia, l'accés a l'habitatge queda condicionat a un conjunt normatiu gens coherent amb aquest objectiu, que va des d'uns plans d'habitatge centralitzats, infradotats i partidaris de la propietat enfront del lloguer, fins a unes lleis d'arrendaments urbans, hipotecàries, del sòl i urbanístiques que necessiten reformes urgents. A més, les lleis catalanes com ara la del dret a l'habitatge i la d'emergència en l'àmbit de l'habitatge (originada per una ILP), han estat retallades pels governs de CiU i JxSí o laminades des del govern central a través del Tribunal Constitucional. Cal crear, per mitjà del nou marc constituent català, un conjunt de lleis i normes que prioritzin el dret a l'habitatge. En aquest sentit, ens comprometem a:

- **Impulsar espais de treball conjunt per garantir el dret dels barris i pobles a participar directament en la creació de les polítiques d'habitatge.**
- **Generar conjuntament un nou Pla pel Dret a l'Habitatge 2018-2028**, amb prou suport pressupostari perquè hi hagi una veritable política d'habitatge.
- **Recuperar el Pacte Nacional pel Dret a l'Habitatge** com a espai de trobada i seguiment de les polítiques d'habitatge en curs.
- **Fer una nova Llei pel Dret a l'Habitatge** que destaquï per la seva funció social, i que doni elements tant de foment de l'habitatge social de lloguer com de penalització de l'expropiació de l'usdefruit i de tot allò que limita aquesta funció social: l'habitatge buit, la sobreocupació, l'infrahabitatge, la mala conservació, etc.
- **Garantir la protecció del sòl residencial.** El sòl destinat a habitatge ha de ser per a aquest fi, i no per a cap altre.

3.2. CONTROLAR EL PREU DEL LLOGUER

El nou marc legal impulsat en habitatge haurà de garantir, en combinació amb la reforma de la llei d'urbanisme, la regulació del mercat privat d'habitatge amb mesures com:

- **Crear mecanismes per a la denúncia d'especuladors.** Desenvolupar al màxim les potencialitats de la Llei pel dret a l'habitatge de 2007 per sancionar els pisos públics dels bancs, l'infrahabitatge i la sobreocupació.
- **Elaborar una llei d'arrendaments urbans catalana**, a partir del nou marc constituent català, que acabi amb els lloguers abusius i que defensi el llogater i el petit propietari. La llei incorporaria mesures com: millorar l'estabilitat dels contractes; limitar l'increment dels preus entre contracte i contracte; allargar el període de preavis, passant d'un mes a vuit mesos, i limitar les fiances a un mes. Mentre aquesta llei catalana no sigui viable, pressionarem pel canvi de la vigent Ley de Arrendamientos Urbanos d'àmbit estatal (LAU).

- **Posar topalls als increments de les rendes de lloguer a les zones d'alta demanda** a través dels indicadors generats per un observatori públic i de normes concretes que evitin tant les rendes excessives com els increments sobtats.
- **Impulsar, en col·laboració amb els ajuntaments, l'elaboració de censos de pisos buits** per realitzar les accions pertinents que permetin incorporar-los al parc de lloguer (cessió d'ús, tempteig i retracte, etc.).
- **Aturar la privatització del patrimoni immobiliari públic** (especialment en els casos d'herències intestades) amb noves eines jurídiques d'àmbit català, i potenciar l'exercici del dret de tempteig i retracte per part la Generalitat per comprar habitatge a preus per sota del mercat.
- **Impulsar la creació de convenis de cessió d'ús d'habitatges** d'entitats financeres, SAREB i altres grans propietaris que facilitin, com a mínim, el 50% dels habitatges als municipis on aquests es trobin.
- **Sancionar aquells pisos que portin més de 2 anys buits** i que no s'hagin pogut incorporar al parc públic, en el marc de la Llei Catalana pel dret a l'habitatge de 2007.

3.3. REFORÇAR EL PARC PÚBLIC D'HABITATGE

Cal generar un fort parc de lloguer protegit i social arreu del país inspirat en el concepte de solidaritat urbana present a la legislació. Caminarem cap a l'objectiu d'aconseguir que el parc d'habitatge social català esdevingui el 15% del total i estigui distribuït per tot el territori, amb una presència especial a les zones en què el mercat exclou més famílies del dret a l'habitatge i les que tenen més risc de gentrificació i de guetificació. Proposem:

- **Treballar per garantir que cada poble/barri tingui un 15% de parc d'habitatge social en el 2030** distribuït territorialment.
- **Distribuir les promocions d'habitatge públic** de manera que no alimentin les grans constructores, que redistribueixin oportunitats econòmiques i estiguin a l'abast de les petites promotores constructores i cooperatives.
- **Potenciar construccions que s'adaptin a les realitats familiars i de tipologia de llars** (sense que es fonamentin en les necessitats de les famílies tradicionals), i també a la realitat social de barris i pobles, i que fomentin la vida comunitària.
- **Realitzar construccions sostenibles** en l'ús de materials, estalvi energètic, etc.
- **Reformular els criteris d'assignació d'habitatge públic fugint de la guetificació.**
- **Recuperar la promoció pública com a instrument avançat d'experimentació i d'innovació social, tècnica i formal.**
- **Tornar a construir habitatge públic des de l'INCASOL**, especialment per al lloguer social i per a la remodelació de barris. Generar un gran operador publicoprivat per a la promoció i l'administració d'habitatge de lloguer, que en garantiria el finançament, l'accés a través del registre públic i el manteniment en el temps.
- **Donar suport a la promoció d'habitatge** des de les empreses públiques locals amb els mateixos criteris.
- **Crear i mantenir un registre d'habitatge públic de Catalunya** per aportar transparència i per evitar-ne la privatització.

3.4. PROMOURE LA REHABILITACIÓ AMB CRITERIS DE COHESIÓ SOCIAL I SOSTENIBILITAT

Promoure la rehabilitació dels habitatges, de l'espai públic i dels barris amb criteris de cohesió social i de sostenibilitat ambiental i social. La rehabilitació ha de garantir el dret a l'habitatge. Per aquest motiu proposem:

- **Dotar els nous plans d'habitatge de fortes subvencions per a la rehabilitació** i prioritzar mesures de sostenibilitat ambiental (estanqueïtat, producció i consum energètic i d'aigua, etc.), d'arranjament de patologies i d'accessibilitat universal (barreres arquitectòniques, ascensors, etc.).
- **Impulsar la rehabilitació pública d'habitatges privats**, sempre que aquests siguin cedits per al lloguer social.
- **Crear en els barris vulnerables programes que combinin la formació i la inserció ocupacional** amb la rehabilitació dels habitatges i de l'espai públic.
- **Recuperar l'empresa pública de remodelació de barris** que va ser tancada pel govern de CiU amb l'objectiu de promoure plans que resolguessin tant les patologies tècniques com les socials, especialment en els barris d'autoconstrucció i en els d'habitatge social construïts durant el franquisme.

3.5. ESTIMULAR I PROMOURE PROCESSOS PUBLICOCOMUNITARIS D'HABITATGE

Cal explorar les fórmules publicocomunitàries d'habitatge que defugen les grans constructores i creen projectes molt més sostenibles i arrelats al barri. Per a aquesta promoció proposem:

- **Cedir sòl públic a cooperatives** per construir habitatge, preferentment en lloguer, i promoure especialment el cohabitatge en totes les seves modalitats.
- **Facilitar l'accés al crèdit a través de l'Institut Català de Finances** per promoure habitatge assequible.
- **Generar mecanismes perquè públicament sigui possible avalar cooperativistes.**
- **Impulsar aliances amb el sector privat per fer habitatge públic de lloguer.**

3.6. DONAR RESPOSTA A LA SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA EN L'ÀMBIT DE L'HABITATGE

Lluny de ser un dret, actualment les situacions d'emergència en l'accés o manteniment de l'habitatge són constants. Per aquest motiu proposem:

- **Aplicació de la Llei 24/2015**, mitjançant les eines jurídiques necessàries, pel que fa a la garantia de real·lotjament en desnonaments de persones en situacions de vulnerabilitat. Especialment cal:
  - Aplicar la regulació sobre els procediments judicials i extrajudicials per resoldre les situacions de sobreendeutament de les persones consumidores.
  - Aplicar l'extensió al fiador de la cancel·lació del passiu no satisfet.
  - Aplicar mesures per evitar els desnonaments que puguin produir una situació de manca d'habitatge i, en concret, que estableixin un requisit previ a la interposició d'una demanda judicial d'execució hipotecària o de desnonament.
  - Aplicar, en el cas d'habitatges buits propietat de persones jurídiques que reuneixin les condicions establertes, la cessió obligatòria d'habitatges per incorporar-los al fons d'habitatges en lloguer per a polítiques socials.
  - Aplicar la regulació que preveu que en cas de cessió d'un crèdit garantit amb l'habitatge, el deutor podrà alliberar-se del deute abonant el preu

que hagi pagat el propietari més els interessos legals i les despeses que hagi causat la reclamació del deute.

- Vetllar perquè es desenvolupin els reglaments necessaris per a la implantació efectiva de l'esmentada llei.
- **Incrementar el nombre d'ajuts urgents per al pagament del lloguer**, incloent-hi les persones sense ingressos.
- **Promoure la creació d'equips d'intervenció i mediació**, en col·laboració amb els ajuntaments, per fer front a situacions de pèrdua o ocupació de l'habitatge.
- **Desenvolupar una normativa catalana que estableixi un marc d'actuacions clar en situacions d'ocupació d'habitatges, que potencïi la mediació**, i que garanteixi el reallotjament en els casos de persones en situacions de vulnerabilitat. D'aquesta manera, es facilitarà l'actuació dels cossos de seguretat en casos d'ocupacions vinculades a activitats delictives.
- Generar eines jurídiques per a la inembargabilitat de l'habitatge habitual.

4. EDUCACIÓ I UNIVERSITATS

Una educació universal de qualitat, en la qual la equitat sigui el seu principal valor, contribueix a fer que tothom tingui les mateixes oportunitats, i genera societats desenvolupades, crítiques i democràtiques. Aquests últims anys, però, hem viscut amb preocupació les retallades que ha patit l'educació pública, i hem vist com s'incrementava el finançament públic de l'educació privada. Per revertir aquesta situació serà necessari incrementar de manera molt rellevant la inversió en educació en tots els cicles del sistema i dissenyar un pla transitori per fer créixer i millorar la xarxa de centres públics i laics.

El model educatiu que proposem per a Catalunya s'orienta a desenvolupar les capacitats (intel·lectuals, emocionals, físiques, socials, etc.) de tot l'alumnat de forma inclusiva. És un model educatiu que vol garantir que durant totes les etapes del sistema educatiu l'alumnat adquireixi els aprenentatges, els coneixements, els sabers i els instruments per continuar aprenent tota la vida.

4.1. CONSOLIDAR EL MODEL D'ESCOLA PÚBLICA CATALANA

En els moments actuals molts dels principis bàsics de la nostra escola, que creiem àmpliament consolidats, són objecte d'atacs que posen en dubte el que de manera integradora i inclusiva s'estava fent amb normalitat. Cal consolidar el model d'escola pública catalana, gratuïta, laica, científica, humanística, pluralista, democràtica, intercultural, solidària, i coeducativa. Per això ens comprometem a:

- **Mantenir i defensar el model basat en la immersió lingüística**, ja que afavoreix la convivència de tot l'alumnat, manté l'actual equilibri en la utilització de les llengües oficials del nostre país i n'introdueix d'estrangeres. Cal reflexionar sobre la diversitat lingüística de l'alumnat i revisar i aprofundir en els principis d'immersió lingüística tenint en compte la realitat actual.
- **Oferir a la xarxa de centres públics l'aprenentatge de diverses llengües** de les famílies de l'alumnat, de manera que qui ho vulgui pugui seguir aprofundint en la seva llengua i en el marc del sistema educatiu.
- **Revocar els acords en matèria educativa amb el vaticà i la resta de confessions religioses** i eliminar l'assignatura de religió, que quedarà exclosa del currículum de l'escola pública. D'aquesta manera s'afavorirà el pensament científic i l'experimentació empírica.
- **Respectar el pluralisme ideològic**. L'escola pública ha de quedar al marge d'una definició de caràcter religiós o polític. Ha de reforçar conceptes

com la responsabilitat, la tolerància i la llibertat dins dels principis democràtics de la convivència i el respecte a les persones i les coses.

- **Fomentar la participació, la creativitat i el desenvolupament integral de la personalitat** de l'alumnat, i preparar-lo per participar activament a la vida social i cultural de l'entorn, la formació per a la pau, la cooperació i la solidaritat entre els pobles. Els centres no seran utilitzats per fer campanyes comercials ni donaran servei a interessos privats.
- **Implementar la coeducació** com una acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes i androcèntrics, ni actituds discriminatòries, per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, per aconseguir l'objectiu de construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes.
- **Incorporar la reflexió i la mediació per resoldre conflictes en tota la comunitat educativa.** Tornar a recuperar el valor de la filosofia, la música i els aprenentatges artístics, així com accions que treballin les intel·ligències múltiples dels infants.

4.2. UN NOU MARC NORMATIU PER A L'EDUCACIÓ PÚBLICA I LA IGUALTAT DE DRETS

El marc normatiu de l'educació a l'Estat espanyol és profundament regressiu a l'hora de garantir una igualtat efectiva en l'exercici del dret a l'educació. La LOMCE suposa un atemptat contra l'educació democràtica, i reforça l'enfocament d'un sistema educatiu al servei dels mercats i no de la construcció de ciutadania.

El marc català, articulat a partir de la LEC, no millora substancialment els defectes propis del marc espanyol esmentat. Protegeix el model d'escola catalana en la seva dimensió més expressiva —projecte lingüístic, valor de l'educació més enllà de l'escola i per la convivència, coresponsabilitat educativa— però manté intacte el model dual, font principal de segregació escolar, i ignora les necessitats d'un nou marc de finançament.

El nou marc constituent català ha de permetre refer en profunditat el marc normatiu de l'educació a Catalunya, de manera que les aspiracions d'un sistema educatiu inclusiu, generador d'igualtat d'oportunitats i de resultats, i promotor d'un sentit ampli i llarg del dret a l'educació pugui gaudir de les condicions òptimes per fer-ho possible. Per tot això, proposem:

- **Reclamar la derogació de la LOMCE i la LOMLOU.**
- **Elaborar una nova llei d'educació a Catalunya** que garanteixi el caràcter de servei, titularitat i gestió pública de l'educació, i que segueixi els principis d'igualtat i qualitat.
- **Revisar l'actual sistema d'avaluació**, amb indicadors per a la igualtat educativa.
- **Constituir la xarxa educativa pública 0-6.** Dispositius d'atenció, orientació i acompanyament a famílies. Integració a la xarxa d'espais educatius no escolars. Evitar l'augment de ràtios i la disminució del nombre d'educadors/es.
- **Desplegament legislatiu.** Desplegar la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, en l'àmbit educatiu, i la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals, i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia en l'àmbit educatiu.
- **Revisar i modificar els decrets per una educació inclusiva** orientats a l'admissió de l'alumnat, l'escola inclusiva i els serveis educatius.
- **Elaborar una llei de finançament de l'educació pública catalana.** Aconseguir un finançament íntegre de l'educació pública amb càrrec als

pressupostos de les administracions. Educació pública gratuïta en tots els nivells.

- **Incorporar i regular el paper dels municipis en la planificació del mapa escolar** dels ensenyaments de 0 a 16 anys que corresponguin als seus territoris.

4.3. DOBLAR LA INVERSIÓ EN EDUCACIÓ I ORIENTAR-LA CAP A LA IGUALTAT

Els efectes dels anys de retallades en els pressupostos públics en educació han situat Catalunya com a sisè país d'Europa que més ha retallat en ensenyament, alhora que augmentava l'alumnat en totes les etapes. És urgent revertir aquesta infradotació del sistema educatiu i apropar-nos a la despesa pública del 6% del PIB prevista a la Llei 12/2009 d'educació (LEC), del 10 de juliol.

Doblar la inversió pública actual d'un 2,8% del PIB en el sistema educatiu ha d'anar vinculat a l'establiment de criteris i orientacions clares d'igualtat en l'assignació d'aquests recursos. Es tracta que l'educació permeti assolir aprenentatges per a la vida i que permeti compensar les desigualtats socials de partida per millorar la igualtat d'oportunitats. Per això, proposem:

- **Prioritzar l'assignació de recursos econòmics per a aquells centres que atenen més alumnat** amb necessitats educatives específiques, perquè comptin amb prou recursos.
- **Avançar en la garantia de la gratuïtat dels ensenyaments universals i gratuïts** (2n cicle d'educació infantil, primària, ESO, PQPI i FP de grau mitjà), entre d'altres, amb mesures perquè el material escolar i els llibres de text siguin assequibles o se socialitzin.
- **Augmentar significativament la dotació d'ajuts de menjador**, revisar-ne els procediments i actualitzar criteris per millorar-ne la igualtat, fins que els menjadors escolars siguin gratuïts.
- **Impulsar un sistema de tarifació social** per al pagament de serveis escolars que es puguin finançar, com ara el transport, tenint en compte la naturalesa del desplaçament i la renda familiar.
- **Invertir en l'arranjament i la millora de les instal·lacions dels centres educatius** públics existents; en especial, dels centres que més ho requereixen, així com en la construcció dels nous equipaments previstos, que introduiran criteris de sostenibilitat ambiental.
- **Consolidar un sistema públic de beques per a l'estudi per compensar desigualtats socials** i implementar mesures d'assequibilitat econòmica (ajuts, bonificació, tarifació social, etc.) per a les activitats educatives, com per exemple sortides i colònies i altres activitats fora de l'horari lectiu.

4.4. COMBATRE LES DESIGUALTATS EDUCATIVES I LA SEGREGACIÓ ESCOLAR

L'educació pública és un dret de tota la ciutadania i un bé comú, i un dels seus objectius és compensar les desigualtats socials. La doble xarxa (pública / privada concertada) i la classificació dels centres públics afavoreixen la segregació escolar i consoliden les desigualtats socials i culturals. Entenem que s'ha de revertir aquesta situació. Per això, proposem:

- **Disminuir progressivament els concerts en els centres privats**, començant per aquells que segreguen per sexe o origen cultural i econòmic. Promoure una llei que possibiliti el pas a la pública dels centres concertats que ho desitgin, fins que s'arribi al moment en què tots els centres subvencionats amb diners públics siguin de titularitat pública.

- **Limitar l'elecció de centre en favor de les necessitats educatives** i evitar la concentració d'alumnat en funció de la classe social o l'origen cultural.
- **Augmentar els recursos humans i materials en els centres de zones més desfavorides.** Reduir ràtios i disminuir hores lectives del professorat, i augmentar els suports d'altres professionals per disminuir el fracàs escolar. Millorar el model educatiu a la primària i la secundària. Acompanyar en aquestes etapes per evitar el fracàs escolar i reforçar l'atenció a la diversitat sobretot a secundària.
- **Revisar la zonificació escolar i els criteris de matriculació** per disminuir la segregació escolar. Planificar amb prou temps el mapa escolar i les necessitats futures.
- **Activar l'aplicació de "Zona Educativa"** per incorporar de manera efectiva i formal els ajuntaments en la planificació del mapa escolar i els serveis escolars de cada territori.

4.5. GARANTIR OPORTUNITATS EDUCATIVES MÉS ENLLÀ DE L'ESCOLA

L'educació va més enllà de l'horari lectiu. La participació de l'alumnat i de les famílies en activitats de lleure, culturals i esportives complementen l'acció educativa dels centres, i és un element clau per als aprenentatges i el desenvolupament de la infància i dels joves. L'oferta d'activitats organitzades als centres per les AMPA/AFA, així com les activitats promogudes pel teixit associatiu, amplien el ventall d'experiències educatives durant el curs escolar i també en els períodes de vacances.

L'impacte de la crisi econòmica i les retallades sobre la participació dels infants en oportunitats educatives més enllà de l'escola ha estat desigual: si bé hi ha àmbits de lleure més afectats per l'impacte de la crisi (extraescolars, lleure de vacances, etc.) n'hi ha d'altres en què globalment no ha minvat (centres oberts, lleure associatiu d'esplais i agrupaments durant el curs). A més, els esforços per articular agents educatius als territoris, ja sigui en plans educatius d'entorn, en projectes educatius de ciutat o amb altres fórmules i programes, tot i la seva rellevància, s'han reduït dràsticament. Per això, proposem:

- **Promoure mesures d'accés i acompanyament en activitats extraescolars** o activitats en el temps lliure, ja siguin educatives, culturals o esportives amb ajuts i mesures perquè els obstacles econòmics i culturals o la falta d'oferta no impedeixin accedir a aquestes activitats d'alt valor educatiu.
- **Recuperar el finançament de la Generalitat** —reduït dràsticament els darrers anys— per a les entitats de lleure, l'AMPA/AFA i els ajuntaments per organitzar activitats extraescolars, culturals i de lleure, així com programes d'esport escolar i esport federat.
- **Impulsar i acompanyar l'acció educativa i la creació d'entorns d'aprenentatge** més enllà de l'horari lectiu dins dels centres escolars com a equips educatius de barri o de municipi, amb estratègies territorials de col·laboració entre centres, entitats, equipaments, serveis i administracions.
- **Valorar i reconèixer la tasca feta per les persones que eduquen més enllà de l'escola i del temps lectiu**, i que dignifiquen la seves condicions professionals i laborals.
- **Recuperar els Plans educatius d'entorn** que, malgrat la seva reconeguda tasca, han minvat els darrers anys per manca de finançament.
- **Fomentar projectes educatius de ciutat**, potenciar el treball en xarxa com a articulador dels diversos agents educatius des de l'AMPA/AFA, les associacions i les entitats de lleure, culturals i esportives, i facilitar l'accés al coneixement en els equipaments disponibles.

4.6. IMPULSAR LA INNOVACIÓ PER A L'EDUCACIÓ INCLUSIVA

Actualment hi ha un nou impuls de renovació del sistema educatiu. L'administració pública ha de liderar-lo, aglutinant i adequant el sistema als reptes actuals, aprofitant la llarga experiència pedagògica del país i incorporant els nous coneixements i les bones pràctiques contrastades.

La innovació educativa serà inclusiva o no serà, perquè ha de revertir en tota la població i per això cal que impulsem una coeducació en sentit ampli: de gènere, de classe, de capacitats, de cultura, etc. Els centres educatius han d'esdevenir espais de construcció de convivència i de transformació social, crítics, laics, diversos, solidaris i dinàmics.

Caldrà impulsar els canvis metodològics, organitzatius i curriculars necessaris perquè tots els centres puguin definir un disseny universal de l'aprenentatge que permeti als infants i als joves desenvolupar al màxim les seves capacitats. I també s'hauran d'establir els suports, els acompanyaments i les formacions necessàries a les comunitats escolars per poder atendre la diversitat de manera inclusiva, i realitzar i implementar aquests canvis en l'organització pedagògica. Per tot això, ens comprometem a:

- **Donar suport als centres per definir i consolidar els projectes educatius que promoguin l'aprenentatge universal.** Fomentar la implementació de metodologies pedagògiques que afavoreixin l'atenció personalitzada i l'aprenentatge significatiu amb la promoció de la participació i la implicació, la responsabilitat i el consentiment de l'alumnat en experiències educatives basades en la cooperació, la creativitat, la recerca, l'esperit crític i l'actitud solidària.
- **Dotar de serveis, recursos i acompanyament els centres docents per promoure la pràctica reflexiva i el treball en xarxa dels centres educatius de la zona,** i millorar el sistema de manera equilibrada i igualitària. Així, la ciutadania els podrà percebre com a centres equivalents, capaços d'atendre les necessitats dels seus fills i filles.
- **Connectar els centres amb el territori,** facilitant les aliances entre els centres i l'entorn (entitats i equipaments culturals, socials i de lleure i entitats empresarials i de treball), fomentant l'accés al coneixement en totes les seves dimensions, i facilitant la participació de les famílies, alhora que es promou la col·laboració amb els ajuntaments com a referents i dinamitzadors educatius i d'accés al món del treball.
- **Dotar el recent decret d'escola inclusiva del finançament necessari** per al seu desplegament a tots els nivells educatius, a més d'adequar-lo a les diferents necessitats dels infants i joves que presenten necessitats educatives especials (des de l'accessibilitat arquitectònica fins a l'accessibilitat lingüística per a persones sordes). L'administració educativa haurà d'oferir alternatives organitzatives fins a assolir la inclusió real en els centres i la inclusió social mitjançant el treball. En aquest procés, s'haurà de promoure la sensibilització i possibilitar la formació de tota la comunitat educativa en termes d'inclusió. Per poder assessorar sobre les diferents necessitats educatives que presenten els i les alumnes als centres escolars i sobre com optimitzar la resposta educativa que se'ls adreçarà, caldrà ampliar els i les professionals i els serveis educatius de suport a la docència.
- **Avançar en l'eliminació de qualsevol tipus d'organització interna del centre que suposi segregació dins dels centres,** així com en la reducció de les ràtios màximes en totes les etapes educatives. Es prioritzaran aquelles aules o zones en les quals hi hagi alumnes que presentin necessitats

educatives, i s'impulsaran programes específics i pedagògics amb un enfocament inclusiu en l'entorn escolar i social.

- **Normalitzar la innovació educativa a la pràctica docent**, en l'organització i la gestió escolar, procurant eines i recursos per afavorir la formació del professorat en el lloc de treball. Cal optimitzar la transposició dels resultats de la investigació educativa a les aules.

4.7. RECUPERAR LA GESTIÓ DEMOCRÀTICA I PARTICIPATIVA DELS CENTRES PÚBLICS

L'entrada en el centres educatius dels sistemes d'organització i dels criteris de gestió empresarial, així com la deriva ideològica autoritària, estan disminuint la participació del professorat i del consell escolar en les propostes educatives, les millores metodològiques i les decisions importants. Considerem que l'escola no és una empresa i que l'educació és una acció bàsicament col·lectiva. Per això, posem:

- **Revertir els actuals Decrets d'autonomia i de Direcció dels centres** per retornar la veu al claustre i al consell escolar. Fomentar que les direccions dels centres tornin a ser escollides democràticament i que la gestió dels centres sigui participativa. Reorientar la funció directiva cap a un veritable lideratge pedagògic, i cap a un professorat compromès amb el projecte del centre.
- **Recuperar i millorar els criteris objectius per a la provisió de llocs de treball públics** basats en mèrits i capacitats per evitar possibles arbitrarietats. Aturar les formes de selecció arbitràries del professorat per part de les direccions i afavorir projectes educatius compartits i consensuats.
- **Retornar el poder de decisió als claustres i al consell escolar de centre**, i afavorir la participació de tota la comunitat educativa: professorat, altres professionals educatius, PAS, alumnat i famílies.
- **Convertir els consells escolars territorials en veritables consells educatius** i, com a tals, en els màxims òrgans de participació de la comunitat educativa, que ha de comprendre tots els agents que intervenen en l'educació. La seva funció ha de ser la de fer el seguiment de les polítiques educatives en el seu àmbit territorial, i convertir-se en l'espai natural d'elaboració de propostes i d'apoderament de la comunitat educativa.
- **Afavorir amb mitjans i formació la millora educativa i la renovació pedagògica** a partir de l'experiència i l'intercanvi de l'activitat a l'aula. Fomentar la cooperació entre els centres educatius i evitar la competitivitat entre ells. Eliminar la classificació dels centres i treballar per la igualtat i la qualitat de cadascun dels centres.
- **Eliminar la intervenció de les empreses i bancs privats dins dels centres educatius**, tant en la formació del professorat i en la divulgació de continguts i valors al servei de les empreses, com en la possibilitat de creació de centres escolars. Afavorir una educació democràtica al servei de la societat i la convivència, respectant la llibertat de càtedra del professorat i els projectes pedagògics dels centres i zones escolars sempre al servei de la comunitat educativa.
- **Integrar al sistema fórmules d'apoderament de l'alumnat**, perquè tinguin més protagonisme i una participació més directa en el seu futur i en les condicions en què es desenvolupen els seus itineraris d'aprenentatge.
- **Publicar els ingressos i les despeses que tenen els centres educatius que reben fons públics** com a mesura de transparència.
- **Incorporar al currículum educatiu el tema de la Memòria Històrica i Democràtica** com a puntal de la defensa dels drets humans i dels valors democràtics, a més del relat veraç de l'adveniment de la República, el cop d'estat, la guerra, la postguerra i la transició.

4.8. CUIDAR L'EDUCACIÓ DE LA PRIMERA INFÀNCIA

L'educació en la petita infància és clau per promoure el desenvolupament i la socialització de l'infant. Acompanyar les famílies i prevenir, detectar i intervenir en tota mena de dificultats que vagin sorgint previndrà desigualtats posteriors. Per això, el creixement de l'oferta ha d'anar lligat a l'enfortiment d'un model de qualitat, que vetlli per la coherència de tota l'etapa.

La falta de polítiques actives de la petita infància i la desresponsabilització de la Generalitat envers aquesta etapa en els darrers mandats, ha comportat un retrocés en el creixement de l'oferta de places en el primer cicle i ha sobrecarregat el ens locals i les famílies. En molts casos ha comportat la precarització de professionals i el deteriorament de la qualitat del model. Segueixen sense cobrir-se la major part de demandes, especialment en les grans àrees urbanes. Per això, proposem:

- **Garantir la coordinació, la continuïtat i la coherència entre els dos cicles de l'etapa 0-6**, establint canals de coordinació estables, formació i intercanvi dels equips dels dos cicles.
- **Ampliar i consolidar una xarxa única pública d'escoles bressol**, millorar-ne la qualitat i recuperar el finançament de la Generalitat dedicat a les places públiques a tots els municipis per garantir una oferta pública cada cop més universal. Fer accessible els serveis de la petita infància al conjunt de la ciutadania implementant sistemes de tarifació social i beques per a les famílies amb menys recursos fins que esdevingui una etapa gratuïta.
- **Rebaixar les ràtios dels dos cicles ajustant-los a les recomanacions europees**, disminuint el nombre d'infants per grup i augmentant els i les professionals que hi intervenen. Ampliar les plantilles amb altres perfils professionals (TIS), sobretot en zones socialment vulnerables.
- **Diversificar l'oferta pública incrementant el nombre d'espais familiars i altres programes d'atenció, orientació i acompanyament dels infants i de les famílies**, a més d'establir horaris més flexibles, de forma que es puguin optimitzar al màxim aquests equipaments públics i facilitar la participació i implicació de les famílies.
- **Coordinar estretament els serveis educatius adreçats a la primera infància amb els serveis de Salut i de Benestar Social i Família de cada territori**, que també intervenen en l'atenció dels infants establint xarxes d'infància en els territoris.
- **Millorar i ampliar els dispositius d'atenció com ara els CDIAPS** i revisar la seva dependència actual del Departament d'Afers Socials, Treball i Famílies, segons demanen les associacions de CDIAPS de Catalunya.

4.9. PROMOUR E L'EDUCACIÓ AL LLARG DE LA VIDA I LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

Tradicionalment, l'educació s'ha associat a una etapa de la vida, la que inclou la infància i la joventut. Quan des de l'administració educativa actual es parla d'educació per a les persones adultes, sempre es pensa en un subsistema subsidiari del sistema educatiu, en què l'objectiu és arribar a tenir el nivell escolar que, per un motiu o un altre, algunes persones no van assolir en el seu moment.

L'educació al llarg de la vida parteix de la idea que l'educació és un dret fonamental de la ciutadania que inclou totes les etapes de les persones, des de la més petita infància fins als darrers dies de la vida. Qualsevol etapa de la vida d'una persona és bona per aprendre, per integrar-se millor a la societat, per ser més competent, per canviar situacions vitals, per créixer com a persona. Per tot això ens comprometem a:

- **Elaborar una llei d'educació permanent i de formació al llarg de la vida** que garanteixi l'obtenció dels ensenyaments bàsics per a tota la població i que integri tres subsistemes: inicial, ocupacional i permanent, accessibles per a totes les persones.
- **Dotar els centres de formació d'adults i FP dels espais, professorat i recursos necessaris** per poder adaptar la seva oferta formativa a les necessitats reals i canviants de la societat, de manera que es converteixin en un element de referència de la formació al llarg de la vida.
- **Incrementar l'oferta pública d'FP i fer-la econòmicament assequible** a tota la població, eliminant les taxes i donant resposta a la demanda existent i les possibilitats futures d'ocupació.
- **Promoure l'oferta d'FP i basar-ne el funcionament en les xarxes cooperatives entre els centres.** Potenciar la coordinació de les diferents institucions, els agents socials i les entitats per millorar l'oferta de formació al llarg de la vida.
- **Ampliar l'oferta complementària de formació semipresencial i a distància** per afavorir l'accés de les persones ocupades a l'FP inicial i, al mateix temps, reforçar i ampliar els programes de "Formació i inserció" i els centres de segones oportunitats.
- **Ampliar les línies a les escoles oficials d'idiomes i obrir nous centres.**
- **Impulsar els ensenyaments artístics i esportius.**
- **Incrementar els recursos per als processos d'avaluació i reconèixer l'experiència laboral a l'hora de contractar una persona.** Enfortir el diàleg social per poder promoure de manera permanent plans d'acreditació de competències que millorin la inserció laboral o la promoció professional.

4.10. DIGNIFICAR LES PROFESSIONS DE L'EDUCACIÓ

En una situació com l'actual en què és constantment qüestionada, la professió de mestre mereix ser dignificada i valorada. Cal reconèixer que a més del professorat hi ha un seguit de professionals a l'entorn de l'educació que tenen un paper molt important en els processos educatius. Per això ens comprometem a:

- **Millorar les condicions laborals d'educadors/es, mestres, professorat i altres professionals de l'educació** amb retribucions dignes, amb prou temps per preparar les seves tasques i una oferta de formació permanent de qualitat. Cal retornar immediatament els drets laborals al professorat i al personal a càrrec de la Generalitat: Fons d'Acció Social, baixes per malaltia des del primer dia i dietes de manutenció per al personal que fa horari partit o especial per obligació del servei, entre altres.
- **Proposar un canvi radical en la formació inicial d'aquells estudis que estiguin relacionats amb l'exercici de la docència perquè s'adeqüin als valors de l'educació.** Caldrà crear un bon lligam entre els centres formadors i els centres educatius i facilitar la cocreació de coneixement entre ells. El nou professorat hauria de passar per períodes de pràctiques de qualitat i de llarga durada en els centres i que fossin retribuïdes. Serien convenientment valuades i comptarien pel futur accés a la funció pública.
- **Ampliar i millorar la formació del professorat,** especialment el que imparteixi formació professional inicial. Impulsar la gestió d'aula, dinàmiques de grup, atenció a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, etc.
- **Canviar el model d'accés a la funció pública docent** basat ens els principis d'igualtat, capacitat i mèrits en el qual l'experiència docent sigui àmpliament reconeguda. Ens comprometem a disminuir el nombre de professorat interí fins al 8%.

- **Unificar en una sola borsa de treball les ofertes de contractació** de professors amb fons públics.
- **Reconèixer la importància dels professionals que desenvolupen tasques educatives de suport a la docència**, com els professionals de l'orientació educativa a secundària, els professionals dels Serveis Educatius, Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) i Equips específics per a les diferents discapacitats (CREDA, CREDAV, CRETDIC, SEEM), Centres de Recursos Pedagògics (CRP), Centres de suport a la innovació i recerca educativa (CESIRE), Equips d'assessorament en llengua i cohesió social (ELIC) o Camps d'aprenentatge (CdA). O el personal amb tasques educatives com el personal de les llars d'infants i escoles bressol, el personal auxiliar d'educació especial (AEE), les educadores de centres públics d'educació especial (EEE), integradors socials, les tècniques d'educació infantil en escoles d'educació infantil i primària. Sense oblidar els educadors/es que fan la seva tasca fora d'horari lectiu (acollida, menjadors, extraescolars) o més enllà de l'escola.
- **Desenvolupar un nou marc per a la regulació de les professions educatives a Catalunya**, coherent amb el model educatiu que defensem, amb una clara vocació de protecció i reconeixement professional de l'ofici d'educar.
- **Garantir formació en Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 i drets dels infants en els centres formadors de docents** i la seva aplicació en els centres educatius. Incorporar als centres professionals de referència pel que fa als drets dels infants (similar al referent d'igualtat), que alhora seran figures a les quals es puguin adreçar els nens i les nenes davant de qualsevol aspecte relacionat amb els seus drets.

4.11. UNIVERSITATS INTERNACIONALITZADES I AL SERVEI DE LA SOCIETAT

La institució universitària és potser una de les que més ha patit en silenci l'efecte de les retallades econòmiques i el bloqueig normatiu dels governs espanyol i català. Les conseqüències comencen a sentir-se ara: un dèficit d'infraestructures de recerca d'alt nivell, un deute econòmic impossible d'assumir i que es carrega majoritàriament a les espatlles dels estudiants mitjançant taxes abusives, i un col·lapse total en els sistemes de contractació, que impedeixen fer un relleu normalitzat de plantilles de docents i investigadors, i situa la precarietat laboral en un nivell insostenible.

No obstant això, el gran bagatge acumulat per les universitats catalanes al llarg de la seva història, centenària o més recent, permet continuar mantenint uns mínims de qualitat docent, d'impacte internacional de la recerca i de transferència del coneixement. Però aquesta resistència activa necessita d'un viratge radical en les polítiques públiques que reverteixi la situació actual i generi les condicions òptimes per tornar a situar les universitats catalanes com a centres d'excel·lència. Per assolir-ho proposem:

- **Dissenyar un nou pla d'R+D+I que estimuli línies de recerca estratègiques** i infraestructures d'acord amb uns models econòmics igualitaris i sostenibles (dotació progressiva fins al 3% del PIB). Cal internacionalitzar la recerca catalana.
- **Definir una universitat amb responsabilitat social**. Les universitats tenen una funció de foment del coneixement i de motor per al desenvolupament social, científic i tecnològic. Volem una universitat que tingui responsabilitat social envers el territori i que faci accions que reverteixin sobre les persones i sobre la societat que les sustenta. Volem universitats en les quals una part important de la recerca estigui definida amb la finalitat de contribuir a la

resolució de problemes socials i que, efectivament, es creïn xarxes mixtes d'investigació universitària i d'agents del territori.

- **Crear un programa de contractes de recerca predoctoral i postdoctoral** en els quals prevalgui el talent, la competència científica dels i les aspirants i els drets laborals.

4.12. UNIVERSITATS DEMOCRÀTIQUES I DE QUALITAT

La universitat caldrà que generi alguns canvis profunds per respondre al caràcter de servei públic en una societat veritablement democràtica. En qualsevol cas, cal:

- **Democratitzar l'actual sistema de governança.** Les universitats han de ser autònomes respecte als interessos dels poders polítics i econòmics i han de retre comptes a la societat a través dels procediments legalment establerts. La governança de totes les universitats ha de ser democràtica, participativa, responsable, autocrítica i transparent. L'elecció del rector/a i de la resta de càrrecs acadèmics és endogàmica, fet que només els obliga a retre comptes amb el col·lectiu de treballadors/es i estudiants matriculats i no pas amb la societat.
- **Equilibrar el pes de la docència amb el de la recerca.** Cal utilitzar formes de selecció del personal docent i investigador (PDI) que permetin desenvolupar carreres docents o de recerca de qualitat i evitar que en la selecció es prioritzi només un dels aspectes.
- **Revisar la diferent situació de dos tipus de treballadors:** el PDI i el personal d'administració i serveis (PAS). La manera d'accedir-hi és totalment diferent: mentre que els primers han de demostrar coneixements de la seva disciplina; els segons han de passar unes oposicions amb temaris similars al d'accés general a la funció pública, un sistema allunyat de les seves funcions a la Universitat.
- **Acabar amb la precarietat del personal docent i investigador.** Cal garantir el salari mínim professional per als docents, eliminar les condicions laborals abusives i facilitar l'adaptació a sous dignes amb l'oferta de places de tots els docents necessaris en cada facultat. Igualment, proposem reduir la precarietat del col·lectiu professional amb un pla plurianual que restableixi les plantilles del personal docent i investigador i del personal d'administració i serveis en els nivells anteriors a la crisi.
- **Incorporar polítiques antimasclistes en el món universitari** amb mesures efectives per eliminar abusos. Incorporar mesures efectives per garantir la representativitat com a mínim del 50% de dones amb càrrecs de responsabilitat i òrgans de decisió universitaris.

4.13. UNIVERSITAT PÚBLICA D'ACCÉS UNIVERSAL I GRATUÏT

En els darrers anys de crisi econòmica l'educació superior s'ha convertit en un luxe difícil d'assumir per a les famílies treballadores. La creixent desigualtat social, acompanyada per l'augment del 66% del cost de les taxes universitàries i l'enduriment de les condicions per accedir a les beques, tant econòmiques com acadèmiques, constitueixen les principals barreres d'accés a la universitat per a les classes populars. La combinació d'aquests factors ha desembocat en l'expulsió d'estudiants de les aules o en l'obligació de compatibilitzar feina i estudis.

- **Augmentar el nombre de beques i instaurar progressivament un sistema de taxes de matrícula en funció de la renda,** amb l'objectiu estratègic d'avançar cap a la gratuïtat real. Cal caminar cap a la gratuïtat per contribuir a facilitar l'accés a la universitat a totes les classes socials. La gratuïtat de la universitat, però, ha d'anar acompanyada d'una reforma fiscal en què els rics en paguin els costos a través de la fiscalitat.

- **Garantir l'accés a la universitat.** Per assegurar la universalitat de la universitat és indispensable també facilitar l'accés de la població a l'espai universitari, enfortir les universitats descentralitzades al territori i becar desplaçaments i allotjaments per a aquelles persones que s'han de traslladar per estudiar.
- **Deixar de subvencionar amb recursos públics universitats privades** o sense interès general. Igualment, les empreses no poden condicionar els programes acadèmics ni privatitzar espais de les universitats.

5. SALUT

Les polítiques neoliberals dels darrers anys estan convertint el dret a la salut i l'assistència sanitària en un negoci orientat cada cop més a beneficiar les grans corporacions sanitàries i la indústria farmacèutica i biotecnològica. Per evitar que la sanitat sigui una mercaderia i aconseguir que totes les persones visquem la salut com un dret humà universal cal fer els canvis legislatius, culturals i organitzatius necessaris per focalitzar els determinants socials de la nostra salut (entesos com un conjunt de factors econòmics, socials, ambientals i personals que condicionen la nostra salut) i reformular els principis del model sanitari actual.

5.1. GENERAR BENEFICIS EN SALUT DES DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES I LES POLÍTIQUES

La informació i investigació actualment disponibles mostren amb claredat que els principals determinants de la salut col·lectiva són sobretot de tipus social, econòmic, ambiental i laboral. Per exemple, la contaminació ambiental (l'aire a les ciutats o l'aigua en determinades parts del territori) és, entre d'altres, un determinant clau sobre el qual és urgent actuar per millorar la salut de la població. Igualment, la nostra economia s'ha de fonamentar en activitats que generin salut, no en aquelles que generen malaltia i patiment.

Només amb intervencions intersectorials sostingudes, igualitàries i eficients es pot aconseguir una millora substancial de la salut de tothom i la reducció de les desigualtats socials en salut. També és important fomentar l'avaluació de l'impacte sobre la salut de les diferents polítiques del govern. Per tot això, proposem:

- **Posar en marxa accions intersectorials** i des de tots els àmbits de govern per millorar la salut de la població i disminuir les desigualtats en salut, com per exemple amb les polítiques de reducció de la pobresa o contra la contaminació.
- **Fer participar professionals de la salut en altres sectors** per fomentar l'enfocament de la salut en totes les polítiques públiques.
- **Assegurar la comprensió de l'enfocament dels determinants de la salut** per part de tots els professionals sanitaris
- **Millorar la coordinació i les sinèrgies en les actuacions de polítiques socials i de salut.**
- **Establir per normativa l'avaluació sistemàtica de l'impacte en salut** de totes les polítiques.

5.2. CONSOLIDAR UNA SANITAT PÚBLICA, INTEGRAL I DE QUALITAT PER A TOTHOM

La salut és un bé comú, i la protecció a la salut és un dret humà fonamental. Per això, el nostre programa de salut i de sanitat està orientat a recuperar el model sanitari públic, finançat amb impostos i sense repagaments, universal, igualitari i de qualitat. Un sistema sanitari que, a més de comptar amb prou finançament, ha de ser transparent i ha d'estar sotmès al control democràtic i a la participació social. En els darrers 10 anys la despesa sanitària privada s'ha incrementat, alhora que

decreixia el pressupost destinat a la sanitat pública, que ha començat a recuperar-se a un ritme inferior al conjunt de la despesa pública.

- **Recuperar durant el mandat com a mínim els 1.500 milions d'euros retallats** els darrers anys i destinar-los a gestió pública, a un model centrat en l'atenció primària, a ampliar la cartera de serveis coberts i disminuir esperes, i a la recuperació de les condicions laborals.
- **Superar la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya (LOSC) amb una nova llei del Sistema Nacional de Salut de Catalunya (SNSC)**, que estableixi organització, competències, ordenació territorial, governança, avaluació independent i participació.
- **Assegurar l'accés universal al sistema sanitari públic** a totes les persones que viuen a Catalunya.
- **Reduir per sota dels tres mesos l'espera de totes les intervencions quirúrgiques i a menys de tres setmanes les consultes per a un especialista i les proves no urgents.** Estudiar i actuar sobre les causes que generen llistes d'espera per a intervencions quirúrgiques, per a consultes a un especialista i per a proves no urgents.
- **Garantir la visita urgent el mateix dia i la cita prèvia en menys de 48 hores** a l'atenció primària.
- **Garantir una atenció coordinada a la cronicitat i la dependència** entre tots els nivells assistencials i amb els serveis socials.
- **Garantir l'accés al dentista a tota la població.** Crear una nova cartera de serveis d'odontologia infantil i d'adults i destinar-hi recursos per fer-la efectiva.
- **Ampliar l'exempció del copagament de fàrmacs i prestacions sanitàries** a totes les rendes inferiors als 18.000 €.
- **Implantar el codi ètic i la màxima transparència a totes les entitats de l'SNSC**, i també un sistema d'informació únic per millorar la continuïtat clínica i el control de la gestió.

5.3. POTENCIAR LA SALUT PÚBLICA

Entenem la salut pública i l'atenció primària i comunitària com els pilars fonamentals per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció i la prevenció i l'atenció integrada, longitudinal i continuada, centrada i propera a les persones. Promourem processos comunitaris per a la prevenció i promoció de la salut, junt amb els equips de salut pública, els ajuntaments i altres serveis de suport a les necessitats de les persones, d'acord amb el seu cicle vital.

- **Augmentar la despesa en salut pública**, perquè sigui com a mínim el doble de l'actual (3% del pressupost en salut).
- **Desplegar l'Agència de Salut Pública de Catalunya.**
- **Reforçar els programes de promoció i protecció de la salut i de prevenció.**
- **Millorar els contextos per convertir-los en saludables**, com per exemple: **a)** augmentar l'accés a l'alimentació saludable tant pel que fa als preus com a la disponibilitat d'aliments de proximitat i ecològics, **b)** oferir espais gratuïts i accessibles per poder fer activitat física, **c)** incrementar els carrils bicicleta, **d)** controlar l'aplicació de la llei sobre el consum de tabac, **e)** controlar les drogodependències, **f)** augmentar les taxes de tabac, alcohol i begudes ensucrades, **g)** reduir el trànsit en vehicle privat i augmentar el del transport públic, **h)** controlar la contaminació química, etc.
- **Augmentar l'alfabetització en salut i sanitat** de la població i disminuir el fracàs escolar.

5.4. ENFORTIR DE MANERA EFECTIVA I REAL L'ATENCIÓ PRIMÀRIA I COMUNITÀRIA

L'atenció primària i comunitària (APiC) no només ha de ser la porta d'entrada al sistema sanitari, sinó que ha de fer la gestió i el seguiment del pacient en tot el recorregut del procés assistencial. Té, a més, un paper rellevant en les tasques de salut comunitària, juntament amb els serveis de salut pública, per a la protecció i la promoció de la salut col·lectiva. Per això ens comprometem a treballar perquè l'APiC sigui la porta d'entrada al sistema, que ofereixi una atenció global i longitudinal, i que gestioni la coordinació amb la resta del sistema.

- **Incrementar progressivament el pressupost de l'atenció primària i comunitària (APiC) fins a un 25% del de salut (actualment és d'un 16%).** S'hauria d'augmentar, des de l'àmbit hospitalari i especialitzat, tant el pressupost global com el destinat a la redistribució de recursos, tasques i serveis.
- **Crear serveis d'urgència i d'atenció continuada públics i propis de l'atenció primària a tot el territori,** i reservar els serveis d'urgència hospitalaris només per emergències o per derivació des de l'atenció primària.
- **Garantir l'atenció longitudinal al llarg de la vida per part dels professionals de l'APiC,** i liderar la coordinació amb la resta de nivells d'atenció.
- **Avançar cap a una atenció plenament biopsicosocial i contextualitzada,** que no medicalitza innecessàriament ni es coordina amb el territori per abordar els determinants socials de la salut.
- **Disposar de recursos per poder impulsar processos de salut comunitària** en coordinació amb els serveis de salut pública.
- **Estendre l'atenció primària a tota la xarxa de residències per a persones grans i dependents.**

5.5. MILLORAR EL SISTEMA D'ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL I A LES ADDICCIONS

Actualment no hi ha un model d'atenció a la salut mental i a les addiccions, sinó que hi ha una heterogeneïtat de models, amb el predomini del diagnòstic categorial del DSM, l'etiquetatge diagnòstic i el tractament farmacològic. A més, es manté una diferenciació entre la xarxa de salut mental comunitària, l'atenció primària i la xarxa de drogodependències, i aquesta última està, en gran manera, fora del sistema sanitari. L'oferta actual de recursos destinats a salut mental no permet cobrir les necessitats d'atenció que la població requereix, amb llargues llistes d'espera, menys visites i més espaiades del que seria desitjable.

- **Garantir un model d'atenció a la salut mental i a les addiccions** amb les següents característiques: **a)** que integri plenament la salut mental comunitària en l'atenció primària i comunitària i la coordini amb els diferents sectors, **b)** que tingui una xarxa d'atenció especialitzada en salut mental i addiccions plenament incorporada a l'SNSC; **c)** que estigui orientat a la comunitat, a la reducció de les desigualtats i a la recuperació i reinserció social; **d)** que tingui mecanismes de gestió integral per assegurar una atenció igualitària i de qualitat al conjunt de la població.
- **Dotar el model de prou recursos per poder donar respostes a les necessitats de la tota la població,** augmentant un 40% el pressupost per poder garantir una cartera de serveis que inclogui atenció, rehabilitació i reducció de danys amb dotacions de professionals ajustades a la desigualtat social i a la complexitat de la població atesa.
- **Integrar plenament la xarxa d'atenció a les drogodependències a l'SNSC,** desenvolupar un model integral (prevenció, atenció, rehabilitació i reducció de danys) i acabar amb la diversitat actual de planificació, gestió, oferta territorial, etc.

- **Obrir un procés de debat científic i social sobre el model conceptual d'atenció a la salut mental** que sigui més integrador, reconeixedor de les diferències entre les persones i orientat a donar resposta a les seves necessitats.
- **Desestigmatitzar totes les malalties mentals entre les persones joves**, tenint en compte els llenguatges, els espais i els canals juvenils.
- **Combatre les xifres de suïcidi juvenil** i trencar amb els falsos mites que envolten la qüestió del suïcidi.

5.6. GARANTIR EL RESPECTE DELS DRETS DE LES PERSONES EN EL SISTEMA DE SALUT

La salut —entesa com a benestar físic, emocional i relacional— s'ha de configurar com a dret universal de la ciutadania en el país sobirà que volem. És, de fet, condició intrínseca d'aquesta llibertat. El dret a la salut —garantit per mitjà de polítiques i serveis públics— ha de formar part inherent de la nostra identitat com a poble, concebuda com a projecte col·lectiu de futur.

- **Assolir la salut sexual i reproductiva** a través de les mesures següents: **a)** dret a l'avortament gratuït a tot el territori català, garantint que els centres públics ofereixin aquesta intervenció, **b)** accessibilitat als mètodes anticonceptius, **c)** prevenció de les malalties de transmissió sexual, **d)** potenciació de la llibertat de decisió i evitar l'excés d'intervenció i medicalització de l'embaràs, part, lactància i menopausa.
- **Posar en marxa accions positives envers les persones amb diversitat funcional** i les persones cuidadores, pels drets de les persones LGTBI, i per eliminar les desigualtats de gènere en l'àmbit de la salut. Prioritzar els col·lectius més vulnerables de dones (pobres, grans, mares joves, víctimes de violència).
- **Incorporar la perspectiva de gènere en l'atenció sanitària i la recerca en salut.**
- **Implicar el sistema de salut en la lluita contra la violència masclista.** En la recerca, s'han de millorar els recursos del sector sanitari dedicats a la prevenció, a l'atenció i a la recuperació, en coordinació amb els circuits territorials.
- **Aconseguir el respecte a l'autonomia i a la llibertat individual** en les decisions sanitàries amb mesures per garantir la decisió informada de les persones sobre l'ús de proves i tractaments preventius i curatius.
- **Fer respectar el dret a l'atenció al patiment i el tractament del dolor**, per aconseguir una mort digna, i regular l'eutanàsia i la mort assistida.
- **Assegurar el dret a la preservació de les dades personals sense que siguin cedides a entitats privades.** Posar en marxa mesures per garantir la confidencialitat de les dades de la història clínica compartida.

5.7. DESMERCANTILITZAR LA SANITAT

Catalunya és una de les comunitats autònomes amb un grau més alt de privatització. Per fer front a aquesta situació cal tenir un Servei Nacional de Salut de Catalunya (SNSC) realment públic (provisió i gestió tant de serveis com de personal) i amb un servei universal i igualitari, d'accés garantit, finançat des dels pressupostos i sense *repagaments*, humà i de qualitat. Cal evitar que la sanitat sigui una mercaderia i la malaltia el centre dels negocis. Totes les persones han de poder viure la salut com un dret humà. Per això, proposem:

- **Aturar i revertir les derivacions de recursos, pacients i serveis cap a les empreses amb ànim de lucre.** Revertir a la gestió pública els actuals concerts i contractes amb empreses privades que siguin possibles segons els equipaments de cada territori.

- **Passar a gestió pública els serveis ambulatoris i domiciliaris de rehabilitació, atenció pal·liativa i atenció sanitària a les residències.**
- **Tenir una única central de compres** per a tot el sistema d'utilització pública i de laboratoris i altres fabricants de productes sanitaris de titularitat pública.
- **Definir, delimitar i caracteritzar legislativament les “entitats d'economia social i solidaria”** perquè només els proveïdors públics o socials sense afany de lucre amb valors públics puguin concertar cita directament amb el Servei Nacional de Salut.
- **Millorar el control públic i la transparència de les empreses, consorcis i fundacions que operen a l'SNSC.**
- **Regular l'activitat privada en centres de titularitat pública o que reben recursos públics,** i garantir que no s'utilitzin recursos públics per fer tasques assistencials amb lucre privat.
- **Revisar les externalitzacions de serveis per part de les entitats sanitàries** i revertir-les o potenciar les clàusules socials i ambientals en la contractació per sobre dels criteris estrictament economicistes.

5.8. RECUPERAR LES PLANTILLES I ELS DRETS DELS TREBALLADORS/ES DE LA SANITAT

Els anys de retallades han suposat un atac a les condicions de treball dels i les professionals de la sanitat, que pateixen ja un greuge respecte a la majoria de sistemes sanitaris europeus. Un bon sistema sanitari de qualitat ha de tenir bons professionals, amb valors, tècnicament preparats, acollidors, motivats i ben remunerats. Professionals amb dedicació plena al sistema i solidaris amb la ciutadania. Per això proposem:

- **Aplicar un pla de recursos humans** per incrementar les plantilles i recuperar les condicions laborals dels treballadors/es de la salut.
- **Entrar en plantilla fixa fins al 90% dels actuals interins del sistema sanitari.**
- **Recuperar les retribucions econòmiques** establertes abans de les retallades.
- **Equiparar els salaris i les condicions laborals de tots els treballadors/es del SISCAT.**
- **Consensuar els objectius anuals i les seves retribucions,** i afavorir la qualitat i eficiència per sobre de criteris econòmics: accessibilitat, visites a domicili en l'atenció primària, atenció continuada, gestió de la cronicitat, etc.
- **Incrementar el pressupost i el temps per fer formació continuada i recerca** en els centres del SISCAT.
- **Assegurar la conciliació familiar, personal i laboral.**
- **Acabar amb les situacions discriminatòries dels treballadors/es,** i aplicar les lleis d'igualtat espanyola i catalana.
- **Aturar immediatament qualsevol tipus de intervenció cap a la fragmentació territorial, fusió o creació de corporacions** en el si de l'Institut Català de la Salut.

5.9. FER EFECTIVA LA PARTICIPACIÓ I TRANSPARÈNCIA DEL SISTEMA DE SALUT

Els objectius, la planificació i la prestació de serveis de salut no pot estar només en mans del poder polític representatiu, ni del gestors. Per aconseguir una bona qualitat del sistema cal una participació real dels professionals i de la societat per aportar els seus punts de vista a la governança.

La transparència ha de trobar-se en els comptes, els pressupostos, els balanços i l'estat de cada centre. I ha d'haver-hi un respecte per als procediments i els resultats de l'activitat. Per això, proposem:

- **Establir mecanismes de transparència, avaluació i participació de la ciutadania** i dels treballadors/es a tots els nivells del sistema sanitari, per decidir i fer el seguiment del compliment dels criteris de bon govern.
- **Reforçar la qualitat i la representativitat de la comunitat en els consells de participació** existents en tot el territori català, desplegant també comissions de salut de centres sanitaris amb la presència de representants de la ciutadania.
- **Garantir l'avaluació independent**, amb control democràtic i transparència absoluta dels resultats en salut i despeses mitjançant una agència d'avaluació dependent del Parlament de Catalunya.

5.10. RACIONALITZAR LA DESPESA FARMACÈUTICA

L'actual despesa en medicaments i el seu ritme de creixement anual es insostenible a Catalunya. És per això que proposem:

- **Desenvolupar polítiques del medicament que garanteixin la independència de les decisions** sobre el finançament públic de fàrmacs i prestacions i que redueixin la sobremedicalització.
- **Dur a terme la selecció centralitzada dels medicaments i productes sanitaris** més idonis per ser finançats pel sistema sanitari de salut. A més dels criteris d'eficàcia i seguretat aplicats per a l'autorització de la comercialització, la decisió de finançament s'ha de fonamentar també en l'efectivitat relativa al cost (cost-efectivitat) comparada entre les diferents alternatives disponibles.
- **Implementarem la negociació centralitzada del preus dels medicaments i productes sanitaris finançats públicament.**
- **Crear sistemes d'informació sobre medicaments terapèutics propis del sistema de salut**, independents de les companyies farmacèutiques i de tecnologies mèdiques i integrats a les eines informàtiques (història clínica electrònica, recepta electrònica).
- **Fer formació continuada des del sistema de salut**, sense participació directa o indirecta (per empresa interposada) de les companyies farmacèutiques i de productes sanitaris.
- **Constituir comissions farmacoterapèutiques a cada àrea de salut**, per garantir la participació professional i la gestió clínica terapèutica.
- **Establir sistemes d'incentius per a la bona prescripció de medicaments i productes sanitaris**, a més d'activitats de formació sanitària i de recerca.
- **Constituir empreses o institucions públiques que produeixin els seus propis productes de farmàcia o utilatge** amb preus de referència i competitius amb els de l'empresa privada.

5.11. IMPULSAR LA RECERCA I LA FORMACIÓ EN POLÍTiques PÚBLIQUES EN SALUT

S'ha d'incrementar el finançament i el control públic de la recerca i la docència en salut perquè serveixin els interessos de la ciutadania per sobre dels interessos del mercat. Cal fer-ho d'una manera democràtica, amb els objectius definits per la societat, la comunitat de l'àmbit de la salut i la comunitat científica. Per això, proposem:

- **Implementar un pla pel foment de la recerca i docència en salut** dirigit a promocionar una investigació al servei de la societat, que produeixi

resultats d'alt valor sanitari, activitat econòmica i, en el seu cas, patents industrials. Estarà desenvolupada sobre principis de màxima qualitat i rigor científic, transparència, ètica i sense cap conflicte d'interès i ni discriminació de gènere o d'altres eixos de desigualtat (classe social, ètnia, etc.).

- **Prioritzar no només la investigació biomèdica**, sinó també la investigació en ciències socials i mediambientals, i en salut pública i medicina comunitària, incloent-hi nous desafiaments com els determinants socials de la salut, el canvi climàtic i la sostenibilitat del medi ambient.
- **Potenciar la recerca sobre les desigualtats de gènere en salut** i sobre aspectes específics o amb més afectació en la salut de les dones.
- **Fer un pla de formació continuada dels professionals de la salut** finançat amb recursos públics, dissenyat de manera participativa per entitats públiques.
- **Incrementar els recursos públics** dedicats a aquestes activitats fins a aconseguir els nivells d'altres països del nostre entorn.
- **Garantir que el coneixement sorgit de la recerca feta amb diners públics no pot ser privatitzat mitjançant patents privades.**
- **Regular i limitar les activitats de formació a càrrec de la indústria farmacèutica o altres empreses privades.** Serà obligat declarar els conflictes d'interès.
- **Garantir la transparència i l'accessibilitat de la recerca aplicada i la docència en salut pública** i els serveis de salut. Totes les ajudes amb fons públics han de ser avaluades de forma transparent.
- **Assegurar que la docència de grau i postgrau i la formació en salut incloguin tots els aspectes de la salut**, incloent-hi els determinants socials de la salut.

6. CULTURA

Vivim en un context en el qual les propostes i les respostes a la crisi i el canvi d'època han menystingut, o fins i tot oblidat, la cultura. Els darrers governs de la Generalitat de Catalunya han reduït al mínim els pressupostos dedicats a la cultura (no arriben ni al 0,8% del total i estan molt lluny de les mitjanes dels països de la UE) i han centrat les polítiques en la llengua i el seu control. Han deixat el CONCA com un mer òrgan consultiu —de fet, tampoc han fet cas de les seves recomanacions en els informes anuals— i l'activitat legislativa ha estat absent. S'ha posat l'accent en el consum i en la indústria i s'ha convertit la cultura en una eina de govern i un recurs per mercantilitzar els valors, els sabers, la creativitat i l'educació. S'ha invertit en equipaments però s'ha retallat en recerca, difusió i promoció cultural; i s'ha creat un model molt poc sostenible. Tot plegat ha portat a la precarització dels treballadors/es de la cultura i a la desigualtat en la pràctica, l'accés i el gaudi cultural. Cal valorar la cultura com un bé comú al servei de la societat i com un element clau per sortir de totes les crisis.

6.1. PROMOUR LA CULTURA AL SERVEI DE LA CIUTADANIA I ELS CREADORS

Volem garantir l'accés, el gaudi i la creació cultural com a bé comú, així que creiem que s'ha de capgirar la dinàmica de mercat i privatització de la cultura i posar la ciutadania i els treballadors/es de la cultura al centre de les polítiques públiques. Pensem que hi ha alternatives a la crisi des de la cultura si es posa la gent, els creadors, les entitats i les empreses al centre de tot. Construir, en definitiva, aquest imaginari posant els equipaments al servei de la cultura en clau de cohesió social, transformació i bé comú. Una cultura alhora transgressora i inclusiva, en la qual els

nous projectes i els relats culturals — individuals i col·lectius — puguin expressar i realitzar tot el seu potencial. Una cultura basada en la diversitat. Proposem:

- **Crear equipaments amb nous models de gestió i noves propostes al servei dels creadors i de la ciutadania**, com per exemple convocatòries o residències als equipaments de caràcter nacional i territorial. Les infraestructures no poden ser només espais d'exhibició, han de ser veritables motors pels creadors com ara espais d'acollida, laboratori, recerca, experimentació i projecció al servei de la ciutadania. També són espais de debat crític.
- **Impulsar les infraestructures associatives i cooperatives amb vocació de servei públic**, amb l'establiment de contractes de dos anys.
- **Establir un sistema que potencii l'associacionisme cultural** dotant-lo de recursos i projecció nacional.
- **Fer un pla de suport a les programacions culturals dels municipis** i als estímuls en la producció i la innovació cultural local, dotant-la de mitjans per projectar-se a escala nacional.
- **Apostar pel mitjans de comunicació públics**. Ha d'haver-hi un increment del marc de cooperació i visibilitat de la cultura en els mitjans de comunicació públics i una programació cultural en què participin els sectors culturals. Per exemple: un programa sobre les arts visuals, les lletres, la música amb un programa específic de les escoles de música i dansa, etc.
- **Posar èmfasi en les noves iniciatives i prioritzar els petits i mitjans emprenedors**, a més de donar-los suport econòmic i logístic.
- **Creació d'una borsa dedicada a la nova creació**, a partir dels fons de retorn als programes de suport dels projectes madurs.
- **Articular la masoveria creativa**. Volem que hi hagi espais de creació cedits per a períodes determinats en els equipaments nacionals i de la xarxa pública dels sistemes i avals per a ús d'espais desocupats (fàbriques, estacions, esglésies rehabilitades amb un 1% patrimonial...), amb les garanties contractuals dels ajuntaments o de la Generalitat.
- **Crear un pla de protecció i renovació de llibreries** que ajudi a mantenir-les amb criteris de cobertura territorial (per exemple: ajudes econòmiques, fons per a la renovació, exempció fiscal i llicències, etc.).
- **Mantenir una perspectiva de gènere** tant en el vessant de foment, suport, producció i distribució com en els organismes i, si cal, per revertir situacions plantejant mesures de discriminació positiva.
- **Fer polítiques d'inclusió** en els col·lectius amb diversitat funcional.
- **Establir convenis de dinamització sociocultural comunitària** amb entitats i ajuntaments.
- **Destinar més recursos a l'associacionisme popular i als programes formatius**.
- **Incentivar la contemporaneïtat en les expressions de cultura popular**.

6.2. MESURES ECONÒMIQUES, FISCALS I FINANCERES QUE INCENTIVIN LA CULTURA

La cultura no és un luxe ni és una despesa. La cultura fa molts anys que està sent tractada com un bé privat prescindible pel conjunt de la ciutadania, tractada com mer espectacle o diversió. Aquesta visió mercantilitzada de la cultura confrontada amb la cultura com a bé comú requereix òbviament, mesures fiscals, econòmiques i financeres que n'afavoreixen i n'incentivin l'accés. És evident que són mesures que han d'anar incardinades amb actuacions comunitàries, formatives, educatives i d'inclusió perquè siguin un bé que participi en la construcció social i individual de la ciutadania. Una societat informada i formada precisa garanties universals en educació i cultura.

- **Establirem el xec cultural** per a les famílies amb ingressos inferiors a 1,5 de l'IRSC perquè accedeixin a esdeveniments i institucions culturals i d'adquisició de fons culturals.
- **Farem un fons de retorn.** Cal aplicar un compromís que vagi més enllà del retorn social. S'han d'establir uns percentatges proporcionals de retorn sobre els beneficis en aquells serveis o en produccions que han rebut diners públics, amb aplicació de fiscalització.
- **Destinarem el 30% de l'1% cultural a la creació.**
- **Aplicarem un 30% del pressupost de la taxa turística** del fons de foment al turisme a polítiques del patrimoni.
- **Crearem nous instruments financers, de patrocini i mecenatge** per facilitar la creació i la producció que en garanteixin la sostenibilitat i l'autonomia i fomentin la diversitat de creació.
  - Línies específiques d'R+D+I.
  - Impuls a les línies de capital risc i capital llavor.
  - Línies de crèdit tou o sense retorn per a primeres creacions.
  - Reorientació de les prioritats del mecenatge amb establiment de les prioritats des del valor social i no des del valor merament mercantil.
  - Impuls de les modificacions del mecenatge per incrementar les deduccions al 60% en la renda o en l'impost de societats. Ampliació de les deduccions per patrimoni més enllà de l'històric, exempcions fiscals i incentius a autors i a determinades produccions d'empreses culturals.
  - Impuls dels nous formats de mecenatge com el micromecenatge i fórmules cooperatives.

6.3. UNA GESTIÓ TRANSPARENT, COMUNITÀRIA I EFICIENT

Una aposta per la governança i la transparència en la cultura. Les polítiques culturals públiques han de garantir l'accés a la cultura com a bé comú a tota la ciutadania, visqui on visqui i vingui d'on vingui. La cultura ha d'estar al servei de la gent i no dels interessos particulars d'uns pocs. La cultura la fa la gent, la societat se'n beneficia i els poders públics n'han d'establir marcs de concertació i impuls per garantir el dret a la cultura per a tothom.

Ens mou i ens comprometem en l'impuls a la transparència, la participació i la capacitat de decisió (principi *arms lenght*), en els acords basats en el diàleg, la concertació, les complicitats i en el principi de subsidiarietat en el foment de la cultura pública i en el sector privat amb compromís públic.

Volem un nou horitzó cultural pel país partint d'una ciutadania activa, des d'una política cultural pública dialogant i reflexiva, des de pràctiques culturals que interroguen i transformen la realitat, des d'unes polítiques públiques que aposten amb confiança per la participació, la democràcia cultural i la transparència en la gestió. Per poder garantir aquest compromís, proposem:

- **Recuperar el Consell Nacional de Cultura i de les Arts (CoNCA).** Volem i apostem per un CoNCA amb recursos, independència, capacitat de decisió i amb contracte programa.
- **Mantenir un respecte institucional amb el món local** i de concertació des del principi de subsidiarietat.
- **Establir concursos públics oberts i independents per a la direcció dels equipaments i autonomia de les direccions artístiques.** Cal aplicar el codi de bones pràctiques i recomanacions en la gestió dels equipaments públics, i vetllar per les garanties contractuals en els programes d'ajudes al sector.

- **Prioritzar el contracte programa per sobre de la subvenció** i limitar al màxim les subvencions fora de concurrència pública. Volem prioritzar projectes innovadors que promoguin l'autogestió.
- **Establir contractes programa i rendir comptes en tots els equipaments nacionals**, així com en els acords amb els diferents sectors públics i en els privats amb vocació pública, amb un èmfasi especial en les polítiques educatives, en la recerca i la innovació, en l'acció comunitària, en la transversalitat i la interdisciplinarietat i en la participació en xarxes territorials.
- **Garantir la paritat** en tots els òrgans de decisió, tècnics i consultius, de l'organigrama cultural; així com en els comitès i jurats de premis i beques.
- **Aprovar el codi de bones pràctiques en la gestió cultural i dels equipaments i els catàlegs de serveis.**
- **Comprometre'ns amb la transparència en els procediments i en la informació.** Tots els procediments, les resolucions i els acords seran publicats també en el web.
- **Impulsar el domini públic:**
  - Totes les obres de referència que ja siguin propietat del govern o que les tinguin cedides, seran posades a disposició del comú per al seu ús.
  - Totes les obres subvencionades per les administracions públiques han de disposar de clàusules per posar-ne el contingut a disposició pública en el termini de temps relacionat amb el percentatge subvencionat.
  - Establiment a les produccions pròpies de la CCRTV per posar-les en servei del comú a les biblioteques.

6.4. IMPULSAR ELS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS, LA FORMACIÓ I ELS NOUS JACIMENTS D'OCUPACIÓ

La investigació, la recerca i l'esperit creatiu estan lligats indistriablement amb el pensament i la innovació com a valors propis del talent creatiu. Ciència, cultura i humanitats conformen una realitat indissociable.

La formació, l'orientació a les noves professions culturals i els criteris de sostenibilitat cultural en el conjunt d'equipaments i plans culturals ens permetran una millor qualificació professional, la generació d'ocupació i garanties en el desenvolupament de la cultura de proximitat. Els nous formats i llenguatges requereixen d'una aposta per l'R+D+I.

Els ensenyaments artístics, més enllà de la professionalització, són en el territori escoles de cohesió social, aprenentatge artístic i dinamitzadors de la vida cultural del poble o la ciutat, alhora que persones amb coneixements avançats en les arts són origen de multitud d'iniciatives comunitàries culturals de proximitat. Volem constatar també la necessària coordinació, fins ara inexistente, entre el Departament de Cultura i el d'Educació, des del vessant a l'impuls de l'ensenyament artístic no exclusivament professionalitzador, sinó també des de la perspectiva de l'aprenentatge, de la lectura de llenguatges artístics, de la cohesió social o de l'escola de valors. Per poder garantir aquest nou impuls, proposem:

- **Aprovar un pla de formació i de qualificació professional i de foment de l'ocupació del sector cultural**, tenint present les particularitats de cada sector, l'associacionisme cultural i les noves ocupacions.
- **Executar plans d'ocupació vinculats a les polítiques culturals** (serveis educatius, dinamitzadors socioculturals, suports a programes d'arxius, digitalització, suport a l'associacionisme, plans estratègics culturals, etc.)
- **Mantenir la transversalitat especialment amb els Departaments d'Universitats, Educació i Treball.** Han d'incorporar el seu paper estratègic en l'extensió del coneixement amb programes propis de recerca (R+D+I) o

amb programes de cooperació amb els equipaments i les institucions culturals.

- **Establir línies específiques d'R+D+I.** Els espais de creació han d'incorporar pressupostos i eines logístiques que impulsin els grups d'innovació.
- **Prioritzar la implementació del programa de creadors a l'escola.** Són programes educatius vinculats als projectes dels equipaments culturals i programes que compten amb la presència dels creadors i d'organitzacions professionals que funcionen com a espais de foment, alfabetització i aprenentatge de llenguatges artístics).
- **Impulsar el pla dels ensenyaments artístics.**
- **Garantir els convenis amb les escoles de música i dansa** segons el conveni amb les entitats municipalistes i la Generalitat, i revisar els criteris que afavoreixen els nous models d'aprenentatge en grup. Ens oposem i revertirem les retallades en uns serveis que aporten aprenentatge, professionalització i cohesió social.
- **Definir i aprovar el mapa territorial de les escoles d'ensenyaments artístics** (visuals, escèniques, musicals, etc.) i els corresponents recursos econòmics, tenint present les escoles associades.
- **Impulsar i desenvolupar l'Institut Superior de les Arts de Catalunya** com a organisme coordinador i gestor dels ensenyaments artístics (EEA-ASS) de totes les disciplines i que n'afavoreix les transversalitats.

6.5. ACABAR AMB LA PRECARIETAT DEL SECTOR CULTURAL

El talent, el pensament, la recerca i la creativitat són valors que un país no pot abandonar, al contrari, els ha de protegir i fer que siguin tan universals com sigui possible. Per aquests principis denunciem la situació actual de precarització del sector cultural i ens comprometem a regular-ne els drets i establir les garanties contractuals i laborals dels treballadors/es.

- **Aprovarem l'estatut dels creadors, artistes i artesans.**
- **Impulsarem les mesures per regular les intermitències en la fiscalitat.**
- **Suprimirem les subcontractacions precàries externalitzades** en els equipaments públics o sustentades amb recursos de la Generalitat.
- **Afegirem l'obligació de respectar els drets laborals i les equiparacions salarials** en tots els concursos públics.
- **Implementarem el Pla de rescat cultural** per als i les artistes, els i les creadores i els treballadors/es i les empreses culturals. Articulem un conjunt de mesures i programes, concertades amb els creadors, les entitats, les direccions dels equipaments, les empreses, la universitat i l'educació que prioritzaran les estratègies i recursos per a un relleu de la centralitat de la cultura i unes propostes concretes de compromisos des dels diferents sectors, amb l'objectiu de garantir la cultura com a dret universal, aturar la desocupació, impulsar noves ocupacions, millorar els aprenentatges i afavorir l'accessibilitat cultural.

6.6. PACTE NACIONAL PER A LA CULTURA

Impulsarem un acord estratègic de país, amb la complicitat de tots els agents i de la ciutadania, que faci emergir la centralitat de la cultura i garanteixi un sistema públic eficient que respongui a les necessitats de la cultura com a bé públic al servei de la ciutadania i els creadors, contemporània i que eviti duplicitats, que faci seu el conjunt del territori i siguin excel·lents equipaments de projecció exterior.

Necessitem la cultura com a pilar fonamental en la construcció del país, hereu de la seva tradició i del seu cosmopolitisme, del seu patrimoni i de les seves mi-

gracions que ens configuren el present des dels seus valors simbòlics i creatius i que ens permeten projectar-nos al futur. Les polítiques culturals han de bastir-se des d'un equilibri entre la creació, la producció, la promoció i la difusió, però l'eix fonamental ha de ser la ciutadania i la creació. La cultura és un bé públic i alhora és estratègic en l'horitzó de progrés de país i en les seves diferents dimensions. Disposem de competències plenes en cultura, no cal esperar més, per això proposem:

- **Establir un Pacte Nacional per a la cultura** obert que dibuixi l'horitzó de progrés del país. Un projecte compartit i concertat amb els sectors culturals i els nous moviments, les institucions i el món local que atorgui la prioritat de país a la cultura i doni estabilitat al seu desenvolupament més enllà dels governs de la Generalitat i els canvis que es produeixin. Un projecte per a la majoria i amb control de la ciutadania, fet de baix a dalt. El CONCA hauria de tenir un paper central en l'impuls i el lideratge del pacte.
- **Desenvolupar els plans estratègics sectorials** derivats del pacte nacional amb objectius estratègics nacionals concrets fixats per períodes de tres anys que condicionaran les prioritats en les polítiques públiques.
- **Tenir un compromís amb el finançament públic de la cultura.** Hi hauria increments progressius en els pressupostos de la Generalitat amb l'objectiu d'aconseguir almenys 60 € per habitant al final del mandat, cosa que revertiria la tendència dels darrers anys, que ha comportat retallades fins ara amb el pressupost més baix en tant per cent del Govern.
- **Modificar l'Estatut amb la supressió de la presència de l'estat en els òrgans corresponents dels equipaments i traspessos del finançament** dels equipaments nacionals i consorcis en què participa actualment el govern de l'Estat espanyol, recuperant les aportacions amb una mitjana actualitzada d'abans de la crisi econòmica.
- **Observar els sectors culturals i la participació de l'observatori d'igualtat i diversitat de gènere** en les polítiques culturals. Hi ha publicacions anuals dels estudis.
- **Establir els sistemes culturals tenint present els territoris i les infraestructures associatives** amb vocació de servei públic i amb les xarxes nacionals amb presència territorial i a la inversa.
- **Presentar equipaments nacionals i xarxes** que tinguin present la seva intervenció al territori i alhora la presència del territori en els equipaments nacionals.
- **Impulsar el turisme sostenible** patrimonial, industrial, arquitectònic, arqueològic, documental i natural.
- **Establir els acords i les col·laboracions amb el conjunt del territoris de parla catalana** des d'una perspectiva d'intercanvi, de cooperació i de consolidació d'un mercat de proximitat d'11 milions de persones que contempli, també, les reciprocitats en el canals televisius.
- **Internacionalització de la cultura catalana.** Amb l'impuls de les següents mesures:
  - Institut Ramon Llull, organisme impulsor de la internacionalització de la cultura catalana. Una única oficina a l'exterior: fusió de les diferents oficines i centres actuals.
  - Línies més àgils i transparents en l'impuls i la facilitació de l'exportació cultural.
  - Diplomàcia cultural. Impuls i reconeixement del paper de les entitats i agents en la "diplomàcia cultural".
  - Participació directa en els organismes internacionals.

- Impuls a la cooperació cultural amb programes europeus (residències, programes cooperatius, etc.), amb un accent prioritari en la riba mediterrània.
- Presència en els esdeveniments culturals internacionals i concreció dels nostres esdeveniments com a referents en clau internacional.

6.7. IMPULSAR LEGISLATIVAMENT ELS SECTORS CULTURALS

Fa massa temps que el debat sobre la cultura ni ocupa ni preocupa el Govern de la Generalitat. Les úniques decisions adoptades han estat presentar uns pressupostos cada any amb retallades: avui dia se situen sobre els 30 € per habitant i és el departament (el de Cultura) amb el percentatge més baix. S'han suprimit les iniciatives que desenvolupaven democràcia cultural i participació i hi ha hagut inacció legislativa, paralització del desplegament de les lleis aprovades, menyspreu per al món local i intervencionisme. A aquest escenari de regressió cultural en les polítiques públiques li hem de sumar la confusió permanent entre llengua i cultura: és ben cert que la nostra llengua és expressió cultural però no totes les expressions creatives se sustenten en la llengua.

La cultura ha de recuperar la centralitat i, per tant, s'ha de dotar dels instruments econòmics per fer-ho efectiu i d'un marc ordenat que permeti el desenvolupament del conjunt de polítiques culturals i sobretot l'adaptació als temps presents, des de la perspectiva d'interdisciplinarietat de llenguatges i dels recursos, en la producció, l'accés i la difusió.

Volem recuperar el dinamisme i la vida de la cultura en la societat des de l'impuls del govern, per això proposem:

- **Incrementar el pressupost.** Progressivament i per acabar el mandat amb un pressupost cultural de 60 € per habitant.
- **Comprometre'ns amb un IVA cultural del 4%** en tots els productes i serveis, incloent-hi els suports digitals (*ebook*). Treballarem per disposar d'un IVA reduït del 4% en tots els productes i serveis. Presentarem una proposta per harmonitzar l'IVA cultural en el conjunt de la UE.
- **Mantenir una concreció legislativa i financera dins del marc competencial local en la cultura,** des del principi de subsidiarietat i lleialtat institucional.
- **Elaborar l'estatut dels creadors, artistes i artesans** que garanteixi els drets dels treballadors/es de la cultura, en dignifiqui les condicions laborals i en fomenti el reconeixement social.
- **Implementar un procés de revisió i actualització de l'ICEC** que contempli la diversitat d'un teixit cultural productiu en continua transformació, apostant per enfortir models que fomentin la innovació, el treball en xarxa, l'accés i la cohesió social.
- **Redactar la Llei de les arts.** Cal avaluar conjuntament amb els sectors la necessitat d'aprovar una llei que sigui el marc legislatiu que estructurari i garanteixi els aspectes formatius, educadors, creatius, laborals i de difusió de les arts. Que tingui present els drets i deures del personal tècnic, de les persones artistes o intèrprets, els equipaments i els públics.
- **Redactar la Llei catalana d'autoria.** Volem impulsar la llei catalana d'autoria amb la creació de la societat pública de drets dels creadors, que té com a objectiu bastir uns models més equilibrats per a la societat, els autors i les empreses culturals. Els autors i creadors tenen el dret d'escollir entre autogestionar-se o treballar amb entitats de gestió de drets d'autor. Men-

trestant: fiscalització i control de la llei vigent.

- **Activar i impulsar la Llei del cinema de Catalunya vigent.** Cal constituir la Fundació pública de la Fílmoteca de Catalunya. Xarxa de sales de cinema, de vell nou o bé amb acords dels exhibidors que ho vulguin, amb un referent que es l'Europa cinemes.
- **Redactar la Llei de creació de l'ens autònom de l'audiovisual,** amb referències a les formes organitzatives específiques d'aquest sector de la cultura, que es donen en molts països, no només a Europa. Catalan films, actual eina de promoció del cinema, hauria de formar-ne part.
- **Recuperar la taxa a les operadores d'internet,** per tal de dotar el fons que preveu la llei de cinema, ajustant-la a les possibilitats normatives.
- **Actualitzar la Llei del patrimoni cultural català.** S'ha de conservar el patrimoni i impulsar una agència que coordini la gestió global del patrimoni, no que funcioni com a instrument de fiscalització i intervencionisme. Apos-tem per les xarxes. Impulsarem la col·lecció única. Incorporarem l'Arxiu Tarradellas, actualment a Poblet, a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC). Modificarem els criteris de l'1% cultural, i prioritzarem els equipaments amb usos culturals públics.
- **Impulsar la producció i l'edició.** Donem suport a l'edició en català i aranès, atenent el projecte global d'editorial, llengua, qualitat i diversitat de gèneres. Impulsarem l'edició pública d'aquells continguts que, tenint en compte interès públic, presentin uns marges de viabilitat i valoració econòmica empresarial dubtosa, per garantir-ne la seva presència.
- **Desenvolupar el mapa de lectura pública i la xarxa de biblioteques públiques com una de les principals portes d'accés al coneixement i l'aprenentatge.** Cap a l'estratègia de les biblioteques del segle XXI.
- **Traspasar la titularitat de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona a la Generalitat.** Conveni progressiu financer a 10 anys.
- **Desenvolupar plans sectorials** en àmbits com el circ, la dansa, la música, els museus, els arxius, la lectura i les arts visuals.

6.8. FOMENTAR LA IGUALTAT DE GÈNERE EN L'ÀMBIT CULTURAL

Hi ha un consens generalitzat sobre la importància de la cultura com a instrument de progrés social. Tanmateix, les raons de gènere continuen sent motiu de discriminació tant en l'accés com en la producció cultural.

Aquesta discriminació no es produeix només en termes quantitius, sinó també qualitius: cal que eradicuem les regles masculinitzades del sector i creem metodologies noves que permetin la construcció d'imaginari més democràtics i igualitaris.

- **Reequilibrar els pressupostos** mitjançant accions positives que suposin una descentralització i una democratització de la cultura, de manera que prenguin el protagonisme col·lectius que s'han vist discriminats.
- **Corregir el dèficit històric i la invisibilitat** a la qual s'han vist sotmeses les dones artistes mitjançant mesures positives en l'adquisició i la gestió del patrimoni.
- **Fomentar la creació cultural** amb perspectiva de gènere.
- **Garantir que els esdeveniments culturals de titularitat pública** o que comptin amb **ajudes o subvencions** adoptin la igualtat de gènere com a principi, tant pel que fa als participants com als continguts.
- **Incloure una guia de bones pràctiques** en matèria de gènere a totes les institucions culturals de titularitat pública i promoure'n l'adopció per part de les de titularitat privada, així com vetllar pel compliment dels plans d'igualtat i per la presència d'agents d'igualtat a les institucions.

7. ESPORTS

L'esport és un dret universal de la ciutadania. És una de les ocupacions bàsiques dins de l'espai d'oci i ha de ser entès en tota la seva transversalitat. L'esport és una necessitat per a la persona en tots els cicles vitals i s'ha de garantir des de la comunitat que aquesta pràctica no sigui desenvolupada com un luxe. Totes les persones, i especialment els infants i els i les joves, han de tenir dret a l'esport i el lleure. L'esport ha de ser inclusiu i cooperatiu. Qui practica esport ha de rebre un tracte igualitari i, en aquest sentit, s'ha d'allunyar de la lògica mercantilista que dona lloc al copagament amb criteris de rendibilitat. L'esport no és diferent a altres activitats d'oci i el seu desenvolupament ha de mantenir els mateixos criteris d'igualtat i garantir que tota la comunitat tingui accés tant a l'esport formatiu, com a l'esport competitiu.

7.1. FER DE L'ESPORT UN DRET DE CIUTADANIA

L'esport és un dret dels ciutadans i les ciutadanes que fomenta i garanteix la millora integral de la nostra qualitat de vida i que, per tant, des de l'Administració s'ha de donar una resposta efectiva amb polítiques públiques i els recursos necessaris.

La pràctica esportiva és un instrument excel·lent per a la millora de la socialització, del sentit de col·lectiu i del foment dels valors comunitaris que permet la cohesió i la integració en tots els àmbits, en especial per a les persones amb algun tipus de diversitat funcional, per a les persones migrades o per a altres col·lectius en situació d'exclusió. Les polítiques esportives han de garantir en la pràctica esportiva els principis d'igualtat amb l'adaptació de la reglamentació, l'organització i les tècniques esportives, i eradicar qualsevol discriminació de sexe, per identitat de gènere o orientació sexual.

Apostem per l'esport per a tothom, independentment de les seves capacitats funcionals, la seva situació socioeconòmica i cultural. Les administracions han de vetllar per la qualitat de la pràctica esportiva dels ciutadans i les ciutadanes i corregir els efectes negatius del mercat esportiu. En aquest sentit, proposem:

- **Modificar la Llei de l'esport** perquè esdevingui una eina que permeti la integració social, que assimili el dret de l'esport al dret a l'educació i racionalitzi l'estructura federativa catalana.
- **Promoure la inclusió de les dones en l'àmbit esportiu**, fent que un dels requisits per poder accedir a la percepció de subvencions públiques sigui complir amb la llei d'igualtat de gènere en tots els llocs de treball, especialment, en llocs directius.
- **Impulsar el paper de les dones en el món de l'esport**, fomentant la igualtat de gènere en tots els seus vessants, sigui en el terreny salarial, de representació, de govern o ajudant a incentivar més llicències.
- **Desplegar les mesures de la Llei d'igualtat en matèria del foment de l'esport femení.**
- **Promoure la representació i la presència de dones esportistes i competicions de clubs femenins als diferents mitjans de comunicació.**
- **Establir mesures d'acció positiva per a la representació i participació equilibrada de dones al Consell Català de l'Esport.**
- **Impulsar un Pla català de l'esport universitari.** Incentivar el foment de l'esport universitari. Cal garantir la continuïtat esportiva dels i de les joves.
- **Augmentar els recursos per a la formació en tots els àmbits:** entrenadors/es, monitors/es, delegats/es i, fins i tot, pares i mares. Caldrà que l'Escola Catalana de l'Esport dugui a terme processos de formació no reglada d'iniciació i formació permanent.

- **Afavorir l'ús dels espais públics comuns per a la pràctica esportiva** perquè les persones puguin gaudir-ne d'una manera lúdica i saludable (fomentar els recorreguts per córrer, per anar en bici, fomentar les curses populars, etc.).
- **Garantir l'elaboració d'un protocol que promogui l'eradicació de les actituds LGTBfòbiques i masclistes** en les competicions esportives, amb la implicació i la col·laboració dels principals clubs i entitats esportives de Catalunya.

7.2. IMPULSAR LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE L'ESPORT

Les polítiques esportives han de respondre a la transversalitat i als valors de l'educació, la salut, la cohesió social i de gènere. Però també la seva organització i les polítiques públiques en el camp de l'esport han de respondre a l'eficiència, al respecte al medi ambient, a la cooperació de serveis i a la transparència. L'accés a la pràctica de l'esport és un dret que cal garantir perquè tothom pugui gaudir dels beneficis que suposa per a la salut i la qualitat de vida. També cal continuar promocionant i millorant l'oferta pública esportiva amb prou diversitat d'activitats, que reculli de manera àmplia les necessitats de la població en funció de l'edat, les preferències i les possibilitats.

La Secretaria General de l'Esport ha de ser la instància de decisió de les polítiques esportives públiques i, per tant, l'interlocutor del conjunt de la societat civil esportiva. No ha de ser la gestora de l'esport. Proposem:

- **Delegar als ajuntaments i a les vegueries les responsabilitats administratives referents a l'esport en edat escolar** (consells esportius inclosos), el foment de l'esport per a tothom, el suport de l'associacionisme esportiu i la construcció, el manteniment i la gestió de les instal·lacions esportives. En aquest sentit, es determinaran els criteris per transferir recursos a les administracions locals.
- **Garantir que les subvencions** a les entitats esportives, les federacions i els consells esportius recuperin la seva raó essencial d'eina de foment de l'activitat del món de l'esport, per fer realitat els principis de llibertat i igualtat. Les subvencions han de ser atorgades amb procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat, amb bases reguladores concretes i estables per a tota la legislatura, que garanteixin un accés real de les entitats a línies de subvencions autènticament identificades amb les seves necessitats per portar a terme programes amb un interès social mesurable.
- **Donar suport i reconeixement a les seleccions esportives catalanes** per fer realitat la seva participació en competicions internacionals. Amb la modificació de la Llei de l'esport, garantirem que s'eliminin les dificultats legals que no fan possible la participació de les persones nouvingudes a les seleccions esportives catalanes, reduint els anys de residència requerits actualment, especialment pel que fa a les seleccions de base.
- **Desenvolupar un sistema de relació Administració-consells esportius basat en contractes programa** a partir d'una planificació estratègica adaptada a la realitat pròpia de l'àmbit territorial (indicadors socioeconòmics, de pràctica esportiva...) de cada consell.
- **Incentivar les parts (federacions, consells i sindicats) per a la negociació del primer conveni col·lectiu català de federacions i consells esportius** que suposi el final de certes pràctiques laborals fora de norma i que faci possible la participació de la representació dels treballadors/es en els òrgans de govern d'aquestes entitats.

- **Impulsar la creació d'una responsabilitat d'esport per a tothom** en el marc de la Secretaria General d'Esports, que s'ocuparà de les relacions amb els diversos agents que hi intervenen, de la relació amb el Departament de Salut i de garantir la igualtat d'oportunitats.
- **Afavorir les accions de mecenatge adreçades a les associacions esportives** sense afany de lucre. A través de la Secretaria General de l'Esport s'han de promoure estudis, congressos i intercanvis que afavoreixin la recerca de fórmules més eficients i sostenibles del fet associatiu en l'àmbit de l'esport.
- **Impulsar les mesures necessàries de lluita contra el dopatge, la violència i les pràctiques de risc per a l'esportista.** La violència als espectacles esportius és una xacra que cal eradicar definitivament amb l'impuls de la Llei contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància a l'esport.
- **Fer que la taxa a l'esport d'elit**, que genera molts diners, reverteixi directament en l'esport de base quan es facin grans transaccions a l'hora de fer fitxatges.

II. PLA DE RECUPERACIÓ ECONÒMICA PER SORTIR DE L'ESTANCAMENT

La crisi econòmica de 2008 i les polítiques de retallades dutes a terme a Europa, Espanya i Catalunya han multiplicat les desigualtats i han fet empitjorar les condicions de vida de la gran majoria de la població. Els governs del PP i de JxSí han apostat per un model de recuperació econòmica asimètric i, tot i que s'ha recuperat el creixement econòmic, s'han mantingut les desigualtats. La riquesa no s'està redistribuint. A més, en els últims mesos hem vist com la DUI per una banda i la repressió judicial i policial per l'altra han generat una enorme inestabilitat i incertesa, amb conseqüències econòmiques, socials i polítiques. Cal recuperar un marc d'estabilitat i seguretat per a l'economia i cal fer-ho a partir d'un nou model econòmic, orientat al bé comú, que ens permeti sortir de l'estancament actual redistribuint la riquesa i reduint les desigualtats.

Defensem, en aquest sentit, un nou model econòmic basat en la sostenibilitat i la solidaritat, que doni prioritat a les persones i a la col·lectivitat i no al benefici individual, que recuperi el valor de la comunitat i que abordi els greus reptes ecològics i energètics pendents. O avancem cap una economia plural, més democràtica i orientada al sosteniment de la vida de la gent i el medi ambient comú; o ens quedem amb l'economia actual, dominada per la lògica d'acumulació de capital a mans d'una minoria que ens seguirà portant d'una crisi financera a una altra, mentre mina tota la cadena de sosteniment de les necessitats humanes. Hem de bastir una nova economia orientada al bé comú, que només és possible amb una sostenibilitat integral. La tasca s'ha de fer a totes les baules de la cadena que permet satisfer les necessitats humanes: cal una nova forma de relacionar-nos amb la natura i treballar-hi harmònicament; cal enfortir l'economia de la cura de la vida humana al llarg de tot el cicle vital perquè deixi de ser una activitat menystinguda i superi les herències patriarcal; cal afavorir de forma oberta i inclusiva les comunitats i xarxes socials com a proveïdores de serveis públics no estatals; cal ampliar una economia pública que ofereixi béns col·lectius vitals, posant-la al servei real de la gent comuna en la seva diversitat; i cal, finalment, redissenyar l'economia de mercat amb noves empreses orientades al bé comú, de caràcter múltiple, social i cooperatiu que estiguin organitzades democràticament.

1. MODEL ECONÒMIC I PRODUCTIU

Tot i la crisi, Catalunya manté uns bons nivells de renda per càpita gràcies a una base econòmica diversificada, fonamentada en un potent sector de serveis i un innovador sector industrial, que és exportador net; i gràcies també a un sector turístic líder internacional i una important indústria de transformació agrària. Tanmateix, hi ha una dependència excessiva tant de les importacions de béns bàsics —energia i aliments— com del sector del turisme. Catalunya és, d'altra banda, un país on predominen les petites i mitjanes empreses. Cal donar-los suport per tal que puguin desenvolupar-se en el context actual. A més, Catalunya pateix un gravíssim problema de gent sense feina i uns nivells de pobresa i desigualtat extremament elevats fruit, entre d'altres, d'una fiscalitat baixa, un important dèficit fiscal amb l'Estat, uns salaris poc dignes, una despesa social i en R+D+i també molt reduïda i unes polítiques d'inversió pública equivocades. Cal, per tant, corregir aquests desequilibris tenint en compte els reptes i el context en què ens trobem avui dia.

Volem passar d'una societat determinada pel lucre privat d'una minoria, a una economia democràtica basada en les necessitat col·lectives. Aquesta transformació suposa, entre d'altres, introduir mecanismes de participació democràtica,

establir regulacions adequades del funcionament dels mercats, empreses i agents socials, enfortir el sector públic i la provisió col·lectiva, reforçar les formes d'organització alternativa com el cooperativisme i l'economia social, la planificació democràtica d'activitats bàsiques o dur a terme transformacions en els drets de propietat i control social.

1.1. PLA TRANSVERSAL PER AL RETORN DE LES EMPRESES QUE HAN MARXAT DE CATALUNYA

La DUI i el 155 han provocat greus efectes sobre l'economia catalana, entre ells la fuga de més de 2.600 empreses que han traslladat la seva seu social fora de Catalunya. Proposem un Pla Transversal per al retorn d'aquestes empreses i evitar noves fugues.

- **Revertir les facilitats que va donar el govern del PP a les empreses per traslladar la seva seu.**
- **Garantir un marc d'estabilitat política i seguretat econòmica** que torni a fer de Catalunya un país atractiu des del punt de vista econòmic i que permeti sortir de l'estancament econòmic en què ens hem situat aquests darrers mesos.
- **Desenvolupar un pla de treball conjuntament amb els agents socials, polítics i econòmics** del país, que posi en valor la posició estratègica de Catalunya com a pol atractor, tant des del punt de vista geogràfic com per la qualificació de la seva força laboral.

1.2. RECONSTRUIR EL SECTOR PÚBLIC I DEMOCRATITZAR ELS SECTORS ESTRATÈGICS

En la mesura en què l'activitat econòmica té lloc dins de la societat i es beneficia de les estructures i infraestructures, l'empresa mercantil ha d'establir un vincle de corresponsabilitat amb la societat, i tenir un paper proactiu tant en la sostenibilitat ambiental com en la pal·liació de les desigualtats.

Per contra, els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat, que tenen un paper essencial en la garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un estat. Això és producte de l'onada privatitzadora i desreguladora que ha deixat qüestions clau com els subministraments d'electricitat, gas o aigua en mans de grans empreses privades que només busquen obtenir el màxim benefici. Cal que la ciutadania torni a actuar sobre aquests sectors clau per posar-los al servei de la gent i avançar cap a uns serveis públics més forts i universals, i per això proposem:

- **Reconstruir el sector econòmic públic reapropiant-se de sectors estratègics.** Això implica en alguns casos, com és l'energia, la creació d'un operador públic potent, que pugui recuperar progressivament la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials. En altres casos, implicarà que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos privats, com és el cas del suport a la remunicipalització de l'aigua. Aquests processos s'han de dur a terme mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits.
- **Treballar per fer possible una economia pública que vehiculi la planificació de les inversions amb criteris de rendibilitat social i ecològica.**
- **Desenvolupar serveis públics i comunitaris** que garanteixin una atenció acurada de les persones, afavorint l'autonomia personal com a eina eficaç de correcció de desigualtats.
- **Participació del teixit social i d'economia social.** Per a una gestió convenient d'aquests serveis, volem que no només hi participin les institucions

ons públiques sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.

- **No utilitzar el creixement del PIB com a mesura de progrés econòmic i social.** Proposem definir una bateria d'indicadors socials i ambientals clau i debatre periòdicament sobre la seva evolució: accés a béns i serveis bàsics, desigualtats, justícia de gènere, salut, atur, condicions laborals, qualitat atmosfèrica i de les aigües, dependència respecte als recursos no renovables, contribució a problemes ecològics globals.

1.3. SITUAR LA RECERCA I LA INNOVACIÓ AL CENTRE DEL MODEL PRODUCTIU

En l'última dècada, Catalunya ha perdut posicions entre les regions europees en matèria d'innovació, i ha passat de trobar-se en els nivells mitjans-alts a ser considerada una regió moderadament innovadora que inverteix en R+D aproximadament la meitat del que reclama l'Estratègia Europa 2020. La dinàmica innovadora del teixit productiu és clau per generar activitat econòmica i ocupació de qualitat, i obre més oportunitats per accedir als mercats exteriors. En aquest sentit, és clau combinar R+D+i amb polítiques industrials actives que afavoreixin la transformació del model productiu i a la vegada generin un sector industrial i de serveis d'alt valor afegit. Cal assegurar que no només les grans empreses, sinó especialment les petites i mitjanes s'incorporen al sistema de recerca i innovació i assoleixen més nivell d'internacionalització, sense deixar d'atendre les necessitats fonamentals del mercat interior. Per aconseguir-ho, proposem:

- **Augmentar els recursos destinats a R+D+i fins a assolir l'objectiu d'un 3 % del PIB el 2020.** Una part de l'esforç públic ha d'anar orientada a la mobilització de recursos privats per augmentar la participació del sector privat en la despesa, comparable a la mitjana europea. Es prioritzarà la inversió en matèries que siguin objecte d'aplicació al teixit productiu local.
- **Fer una aposta real en el marc de l'estratègia RIS3CAT** que permeti treure profit dels recursos procedents dels fons europeus, particularment el FEDER, per impulsar efectivament la recerca i la seva transferència a l'activitat econòmica i abandonar el seu ús clientelar i inefectiu vigent fins ara.
- **Promoure la compra pública innovadora i instruments d'innovació oberta** per tal d'accelerar els fluxos d'innovació pública, privada i social-comunitària. Introduir en els procediments d'adjudicació, com a criteri de valoració complementària, la potenciació de la transferència tecnològica i la inversió en R+D+i, amb possibilitats d'aplicació al teixit productiu local.
- **Impulsar els clústers i la col·laboració entre empreses** de cara a penetrar més en els mercats internacionals.

1.4. CAPGIRAR EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

Els indicadors de l'activitat productora han començat a remuntar i ja s'apunten algunes dinàmiques molt similars a les prèvies a la crisi que tant van tenir a veure amb la gravetat de la mateixa al nostre país. És necessari revertir aquest esquema de funcionament del sector, dominat per un grapat de grans empreses multiactivitat altament vinculades al sector financer que acaparen les grans obres públiques i de les quals depenen un densíssim teixit productiu de petites empreses locals, tant de construcció com de béns d'equip i gamma blanca, obligades a competir ferotgement per tal d'accedir a les subcontractacions de les primeres. I, per això, proposem:

- **Impulsar polítiques de rehabilitació energètica i estructural** d'edificis públics i habitatges, com a alternativa al creixement extensiu i la construcció d'habitatges nous.
- **Impulsar polítiques de rehabilitació** dels centres històrics de les nostres viles i ciutats.
- **Crear llocs de treball associats a aquestes polítiques**, atès el caràcter intensiu en mà d'obra de l'activitat rehabilitadora, amb especial esforç per formar i donar ocupació als col·lectius amb risc d'exclusió.
- **Apostar per controlar el creixement urbanístic**, vinculant tota nova construcció a la disponibilitat de recursos en el mateix territori.

1.5. BASTIR UNES ECONOMIES LOCALS MÉS FORTES

La capacitat resilient de l'economia catalana resideix, en gran manera, en la fortalesa de les seves economies locals i dels vincles que s'estableixen entre elles. L'articulació de baix a dalt de l'activitat econòmica, partint de la comunitat (barri, poble), continuant pel municipi i l'entorn supramunicipal (comarca, àrea metropolitana) i arribant a l'escala nacional ha de ser fruit d'una planificació coherent amb l'ordenament territorial i d'acord amb les capacitats i aspiracions de cada territori. Cal superar l'atomització d'estructures, recursos i projectes habitual de les polítiques de desenvolupament econòmic local amb una nova organització que persegueixi més impacte i eficiència en l'aplicació dels recursos i que permeti definir itineraris específics, però coordinats de desenvolupament en cada escala territorial. Per aconseguir-ho, proposem:

- **Promoure la realització de plans de desenvolupament econòmic** vinculats als instruments de planejament territorial (plans directors territorials i urbanístics) per a tot el territori català que siguin impulsats per agències de caire comarcal o supramunicipal finançades mitjançant contractes programa plurianuals.
- **Augmentar la qualitat urbanística i dels serveis** d'aquells polígons d'activitat econòmica que, juntament amb altres equipaments econòmics clau (vivers, centres de serveis, etc.), permetin configurar polaritats afavoridores de més equilibri territorial. Es dedicarà especial atenció a la mobilitat sostenible d'aquests.
- **Donar suport tècnic i econòmic als ajuntaments** i ens locals per realitzar plans de desenvolupament econòmic de proximitat, basats en l'economia social, solidària i procomú.

1.6. IMPOSAR EL CONTROL DEMOCRÀTIC DEL MERCAT FINANCER

El sector financer s'ha anat autonomitzant respecte al sector productiu. La desregulació neoliberal ha propiciat un creixement incontrolat dels actius financers que està en l'arrel de les crisis periòdiques que estem sofrint. A més de captar molta més renda de la que li correspondria pel servei que dona, el sistema financer té el control sobre totes les iniciatives de creació de riquesa gràcies al fet que els bancs centrals estatals els donen dret exclusiu a crear diners. El biaix ideològic de la seva concessió de crèdits condiona l'orientació a mitjà i llarg termini de l'aparell productiu. És necessari trencar aquesta lògica. Per això, proposem:

- **Separar radicalment banca comercial i banca d'inversió.** Prohibició del *shorting* i dels productes sintètics (futurs, derivats, etc.) a la borsa. Amortització obligatòria dels actius financers fallits.
- **Controlar parlamentàriament l'activitat dels bancs centrals** i molt especialment del Banc Central Europeu.
- **Impulsar una millor supervisió de l'activitat bancària**, així com les seves

operacions amb paradisos fiscals, per tal d'acabar amb el frau i els excessos especulatius.

- **Realitzar comissions d'investigació sobre les vendes fraudulentades** dels actius immobiliaris del FROB i la privatització de les caixes d'estalvi.
- **Fomentar les llicències bancàries de forma que hi hagi molts bancs petits** en comptes de pocs enormes, i facilitar el tancament dels que no compleixin sense provocar una crisi sistèmica.
- **Fomentar les cooperatives de crèdit i les monedes socials.**
- **Realitzar una auditoria ciutadana del deute**, analitzar la possible existència de deute il·legítim i refinançar el deute sobirà, amb la retirada de les limitacions sobre la capacitat d'endeutament dels països.
- **Promoure la banca ètica i les cooperatives bancàries des de les institucions.**

1.7. CREAR UNA BANCA PÚBLICA

Durant molts anys, s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient; no obstant això, la crisi financera ha demostrat la falsedat d'aquesta premissa. Enfront d'aquesta situació, cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social davant dels beneficis privats dels accionistes. La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'estat que li permet superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional, i alhora impulsar polítiques de caràcter social i estratègic.

La direcció d'un banc públic ha de gaudir d'uns estatuts que reflecteixin l'equilibri entre gestió tècnica i eficaç i la vocació de servei públic que ha de tenir aquesta entitat. Per això, proposem:

- **Gestionar i comercialitzar bons de les administracions públiques**, així com donar-los servei en el dia a dia de la recaptació gestió de pagaments i cobraments, i accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent, sense necessitat d'acudir als mercats privats de deute.
- **Utilitzar el tipus d'interès de forma progressiva**, i rebaixar els costos financers a les famílies amb dificultat i a les petites empreses i autònoms.
- **Mobilitzar els recursos financers suficients per recuperar el control dels sectors estratègics de l'economia** i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.
- **Impulsar des de la banca pública línies de crèdit especials** per a persones, petites empreses, emprenedors, entitats socials i per a projectes d'investigació, innovació i desenvolupament, així com donar suport el desenvolupament de sistemes de monedes complementàries d'abast regional i local.
- **Crear comptes per a ciutadans exclosos del sistema financer privat**, on puguin dipositar els seus diners a cost zero.
- **Crear fons de pensions públics** com a alternativa als privats amb sistemes de gestió transparents.

1.8. LLUITAR CONTRA EL FRAU FISCAL I L'ECONOMIA SUBMERGIDA

Si volem canviar el model econòmic al nostre país, cal reformar el sistema i l'administració fiscals per tal d'assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l'equilibri pressupostari i arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, prioritzant els impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l'evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. Avui, una de les causes principals del

dèficit públic és el nivell elevat de frau fiscal que practiquen principalment les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida que algunes fonts xifren en l'equivalent al 26% del PIB. Per això, ens comprometem a:

- **Crear censos obligatoris de béns i drets** a Catalunya, a la resta de la UE i extracomunitaris.
- **Impulsar una taxació mundial per a les persones físiques amb passaport nacional**, independentment del seu lloc de residència, tal com fan els Estats Units.
- **Lluitar contra els paradisos fiscals.** En aquest sentit:
  - Prioritzar les entitats financeres i empreses que no hi operin. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en aquests paradisos fiscals per operar en el tràfic mercantil al nostre país.
  - Reduir al màxim els pagaments en efectiu. Avançar cap a un model de transaccions electròniques 100%, amb monedes complementàries traçables, i prohibir l'ús de criptomonedes i altres sistemes de pagament electrònics que no tinguin traçabilitat.
  - Aprovar la legislació necessària per poder investigar el frau fiscal internacional, amb independència de l'origen de la informació que el denunciï.
- **Seguir les peticions de l'Oficina Antifrau de Catalunya.** L'Oficina Antifrau ha proposat per a aquestes eleccions una sèrie de mesures programàtiques per tal d'aprofundir en la lluita contra la corrupció a Catalunya. Ens comprometem a vetllar per la seva implementació durant el proper mandat.
- **Dotar de prou recursos humans, pressupostaris, tècnics i legals l'Agència Tributària de Catalunya**, per tal de garantir el correcte compliment de les obligacions tributàries a càrrec de la ciutadania i les persones jurídiques. Avançar cap a la finestra única fiscal i cap a una dotació de personal per a la gestió fiscal equivalent a la mitjana dels països de la UE.
- **Dotar l'Agència Tributària de Catalunya d'un estatut orgànic**, per tal de garantir la seva independència política i el servei a tots els nivells d'administracions públiques.

1.9. GENERALITZAR LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOCIAL I SOSTENIBLE

El sector públic català, ja sigui la Generalitat o les administracions locals, és un agent econòmic determinant en l'economia catalana per la seva capacitat de compra. Més de 14.000 milions d'euros anuals es gasten en compres de serveis i subministraments i en inversions, i sense tenir en compte les transferències a altres entitats o ciutadans. Aquesta capacitat de compra ha de ser utilitzada no tan sols per satisfer les necessitats finalistes de les polítiques públiques, sinó també per assolir objectius generals entroncats directament en el bé comú, relacionats amb la sostenibilitat ambiental, el suport als col·lectius en risc d'exclusió social i la millora de les condicions laborals dels treballadors i treballadores. A tal fi, proposem:

- **Introduir mecanismes per garantir que de manera sistemàtica s'introdueixen clàusules socials i ambientals** en totes les licitacions públiques de la Generalitat, amb el principi que cal justificar la seva no introducció. Introduir les clàusules socials i ambientals en subvencions, convenis, preus públics i taxes. Introduir unitats de control de l'execució dels contractes que supervisin de manera independent i avaluïn els resultats de les clàusules socials i ambientals. Impulsar programes d'unificació de metodologies i clàusules de tipus socials i ambientals per a la seva implementació en l'administració local.

- **Assegurar que totes les contractacions laborals externalitzades paguen un sou mínim de 1.000 euros mensuals.**
- **Establir l'objectiu que la Generalitat dobli la contractació reservada en els propers quatre anys.**

2. TREBALL I DRETS LABORALS

La globalització neoliberal ha utilitzat com a eina per obtenir guanys il·limitats la falta de regles de joc al món del treball, i ha destruït gran part de les regulacions laborals anteriorment conquistades. Vivim un procés de precarització del treball assalariat que té l'origen en la capacitat de les empreses d'actuar globalment, fragmentar les relacions laborals, dificultar la capacitat dels treballadors/es d'actuar i negociar col·lectivament i, alhora, esquivar i condicionar a la baixa els marcs de regulació dels estats.

A l'Estat espanyol —un dels principals laboratoris neoliberals dels últims anys—, les dues darreres reformes laborals (la del PSOE el 2011 i la del PP el 2012) han estat una màquina de destrucció d'ocupació i han actuat com la major piconadora de drets socials i laborals dels darrers 30 anys. Davant del fracàs d'aquest model basat en la desregulació, la precarietat i els baixos costos laborals, apostem per crear treball digne, estable, segur, de qualitat i amb drets.

2.1. IMPULSAR UN PLA DE CREACIÓ D'Ocupació I IGUALTAT D'Oportunitats

Un pla que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i ecològica i de l'estat del benestar.

Cal combatre l'opció política del repartiment insolidari de l'ocupació amb l'objectiu, en primer lloc, de promoure el dret al treball. Un objectiu que no depèn només de mesures legals, que no obstant això, són absolutament necessàries, sinó també d'un canvi radical que posi les persones i les seves necessitats al centre de la política econòmica, per això ens comprometem a:

- **Repartir el treball mitjançant la reducció generalitzada de la jornada laboral, per llei, sense reducció de sous.** Penalitzar les empreses que realitzin hores extra. Combatre la feminització del treball involuntari a temps parcial. Fomentar noves formes de repartiment sense biaix de gènere, com ara permisos retribuïts de maternitat i paternitat obligatoris i intransferibles, jubilacions parcials amb noves contractacions, etc.
- **Crear ocupació en sectors clau com l'economia verda** (aquells que combaten el canvi climàtic o impulsen les energies renovables, la mobilitat sostenible i la rehabilitació estructural i energètica d'habitatges), serveis públics bàsics (cura de les persones, autonomia personal, educació, salut, cultura, polítiques laborals actives), recerca, innovació i cultura finançats amb un avenç en la convergència en pressió fiscal amb la UE-15.
- **Comprometre l'administració perquè, mitjançant la contractació directa i indirecta (compra pública de béns i serveis), garanteixi l'ocupació d'aquells col·lectius amb més risc d'exclusió social o menys ocupabilitat.**
- Regular el dret a la jubilació avançada i a la jubilació parcial com a mecanisme de rejuveniment de plantilles i creació d'ocupació.

2.2. IMPULSAR UNA LLEI PER GARANTIR EL DRET A UN TREBALL DIGNE

El PSOE i el PP, amb la col·laboració de l'antiga CDC, han imposat reformes legals que han provocat forts desequilibris en les relacions laborals, han augmentat la capacitat d'imposició de les empreses, i han afeblit el sistema de convenis col·lectius amb conseqüències com ara la destrucció massiva de llocs de treball, la precarització extrema dels drets i les condicions laborals i la disminució preocupant dels salaris. Aquestes reformes, juntament amb unes retallades de l'estat del benestar que s'han traduït en una reducció dramàtica del salari indirecte (serveis públics) i diferit (pensions) de les classes populars, han situat a una part important de la població en risc d'exclusió social. Cal un canvi en profunditat en l'orientació del model de relacions laborals. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- **Superar les reformes laborals de PP i PSOE perquè són injustes i inútils.** Donar compliment als tractats internacionals a la matèria, entre els quals cal destacar la Carta Social Europea, la Directiva de Treball Temporal i els convenis de l'OIT.
- **Ratificar el Conveni 189 OIT relatiu als drets laborals dels i les treballadores de la llar,** i garantir la seva equiparació en condicions i drets a la resta de llocs de treball, incloent-hi també la seva incorporació al Règim General de la Seguretat Social amb totes les conseqüències, també prestació per desocupació i cobertura de llacunes de cotització a partir d'1 de gener de 2016.
- **Substituir la normativa actual per una llei que impulsi un marc català de relacions laborals** i defineixi un sistema garantista del dret a un treball digne, en les matèries següents: igualtat a l'accés a l'ocupació, relacions laborals, salaris, formació professional, contractació, organització del treball, acomiadament, negociació col·lectiva, mútues col·laboradores de la Seguretat Social.
- **Reformar el sistema de pensions per garantir pensions dignes per a tothom.** Superar les reformes del sistema públic de pensions de PP i PSOE. Incrementar la pensió mínima contributiva fins al SMI.
- **Derogar la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació.**

2.3. IMPULSAR UN MARC CATALÀ DE RELACIONS LABORALS I SOCIALS

Les relacions laborals han de ser un reflex de l'estructura productiva i social del nostre país. Per aquest motiu, treballarem per un marc català de relacions laborals i, per tal de fer-lo efectiu, impulsarem:

- **Un marc de negociació col·lectiva catalana.** Potenciar els convenis sectorials d'àmbit català, adaptats a les problemàtiques i característiques pròpies de l'economia catalana i el sector productiu, com a marc propi de regulació de les condicions laborals, que doni cobertura a la totalitat de la població assalariada del país.
- **El paper de l'Administració en la vigilància i control de les normes laborals,** tràmits relacionats amb expedients de crisi empresarial, i tutela de drets dels treballadors/es.
- **El paper de la Inspecció de Treball i SS** com a garantia del compliment de la normativa laboral i, per tant, dels drets dels treballadors/es. Es crearà un òrgan paritari entre l'Administració i les organitzacions sindicals per a la coordinació de tasques en la matèria.
- **El marc català de concertació social pel canvi de model,** amb la necessària participació dels agents socials en un moment de canvi de model productiu, basat en treball de qualitat, sostenibilitat i producció d'alt valor afegit.

- **La implementació del Pacte Nacional per la Indústria** des d'una vessant associada a la qualitat de vida de la població i amb compliment dels compromisos pressupostaris adquirits.

2.4. RECUPERAR EL CARÀCTER PÚBLIC DELS SERVEIS D'Ocupació I GARANTIR IGUALTAT EN L'ACCÉS

Garantir l'ocupació com un dret fonamental, sense discriminació en l'accés als serveis públics d'intermediació, ha esdevingut impossible a partir del moment en què es va autoritzar el paper d'intermediació de les agències de col·locació privades amb finalitats lucratives. Això, juntament amb el paper preponderant de les ETT i la retallada dels recursos destinats a aquest servei públic, ha portat a una situació de greu discriminació en l'accés als sistemes públics d'ocupació a l'Estat espanyol. Per revertir aquesta situació, proposem:

- **Recuperar el caràcter públic de les activitats dels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació amb finalitats lucratives.**
- **Prohibir que les empreses de treball temporal puguin actuar en funcions d'agències de col·locació o intermediació.**
- **Potenciar els serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives d'ocupació.**
- **Recuperar les polítiques actives d'ocupació (PAO)**, coordinant l'actuació del SOC amb els ajuntaments; configurant una única xarxa de serveis per l'ocupació sense duplicitats i aprofitant els recursos; vinculant la seva activitat a les necessitats i perspectives d'ocupació als sectors productius del territori; assumint les funcions del SEPE i, en les poblacions que disposen d'agències de promoció local, creant consorcis per a la gestió unificada de les polítiques actives i passives.
- **Dotar al Servei Públic d'Ocupació dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per a l'eficàcia en el compliment de les seves funcions.**

2.5. GARANTIR UNES RELACIONS LABORALS EN IGUALTAT I LLIURES DE DISCRIMINACIÓ

Volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones immigrants, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin. Per fer-ho possible, ens comprometem a:

- **Posar fi a la discriminació laboral per raó d'edat, garantint que tant el jovent com els treballadors/es majors de 45 anys disposen dels mateixos drets laborals** que la resta de la població activa: cobertura en cas d'atur; contractació amb mateixos salaris i jornades; pla integral pel retorn dels joves; plans específics per a treballadors/es majors de 45 anys; potenciació de la FP per millorar la seva ocupabilitat.
- **Acabar amb la discriminació laboral de les dones.** Impulsar polítiques d'igualtat laboral de gènere, particularment en matèria salarial. Nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en el treball de cura.
- **Complir, preferentment amb contractació laboral directa, la quota de reserva de la LISMI**, per tal de fer possible l'accés al mercat de treball de les persones en diversitat funcional, més enllà dels centres de treball especial. Les mesures alternatives a la reserva de lloc de treball han de ser l'excepció i no la norma.
- **Introduir una dimensió laboral en un Pacte Nacional per la Immigració** com a instrument útil per a la integració de les persones immigrants. Re-

conèixer, a escala estatal, les competències professionals de la població nouvinguda, atenent a la seva trajectòria laboral en origen.

- **Lluitar de manera prioritària contra l'exploació laboral.** La inspecció de treball ha d'intervenir prioritàriament en els sectors que concentren més precarietat, hores extres no declarades, economia submergida, sinistralitat laboral i contractació fraudulenta. Per fer-ho possible, cal dotar la Inspecció Laboral dels mitjans humans i materials necessaris per a la lluita contra l'exploació i la discriminació laboral.

2.6. GARANTIR ELS DRETS LABORALS DEL JOVENT

La gent jove necessitem una proposta política forta i real contra l'atur juvenil que no es quedi en mesures de maquillatge com l'actual desenvolupament de la Garantia Juvenil. Així mateix, necessitem mesures per acabar amb les formes de precarietat com les beques de col·laboració o els contractes de pràctiques, i substituir-les per contractes laborals dignes. Cal acabar amb les formacions laborals selectives no remunerades i les pràctiques no remunerades als cicles formatius o als cursos de formació ocupacional, ja que d'aquesta manera les empreses disposen de mà d'obra juvenil gratuïta i el jovent es queda sense les garanties d'un lloc de treball. Proposem:

- **Garantir que el jovent en pràctiques a empreses gaudeixen dels mateixos drets laborals que reconeixen els contractes en pràctiques,** és a dir, contracte laboral i cotitzacions a la Seguretat Social.
- **Equiparar salarialment els contractes en pràctiques o formatius als contractes ordinaris per evitar la segregació laboral de les persones joves.** Regulació que eviti utilitzar aquests contractes per substituir llocs de treball amb plenitud de drets per estudiants sense dret ni sou.
- **Reformar la situació de les persones becàries i del personal de recerca d'universitats i institucions** per garantir que realitzen tasques essencialment lligades a la seva formació en recerca. Recuperació de la cotització a la Seguretat Social d'aquests col·lectius.
- **Crear un pla integral que faciliti el retorn amb feina de les persones joves.** Superar el desemparament social, polític i econòmic del jovent que ha emigrat per causes econòmiques, garantint el dret a l'acompanyament i el dret al retorn.
- **Aplicar de manera completa i estructural el Programa de Garantia Juvenil** perquè cap menor de 30 anys passi més de 4 mesos sense una oferta formativa, laboral, de pràctiques o d'aprenentatge.

2.7. GARANTIR ELS DRETS LABORALS DE LES PERSONES MAJORS DE 45 ANYS

Les persones majors de 45 anys patim avui en dia moltes dificultats per poder desenvolupar el nostre projecte de vida. Cal evitar que les persones de mitjana edat siguem expulsades del mercat laboral en l'etapa més activa de la nostra carrera professional per motius d'embaràs o de discriminació de qualsevol tipus, i si això succeeix cal fer un esforç per no desaprofitar la nostra experiència i evitar que quedem en situacions de vulnerabilitat. Cal crear ocupació de qualitat, que afavoreixi la conciliació personal i faciliti la desmercantilització de la vida, i cal que les empreses tornin a valorar l'ocupabilitat de les persones majors de 45 anys. Per fer-ho, proposem:

- **Revertir la reforma dels subsidis per atur** amb què es va acompanyar la reforma laboral, de manera que augmenti el grau de cobertura en aquest col·lectiu.

- **Establir mecanismes perquè no vegin empitjorades les seves expectatives de pensió** com a resultat de la seva situació laboral.
- **Posar en marxa itineraris formatius específics** per a qui necessiti superar dèficits de coneixements lligats a l'edat, amb especial atenció a la bretxa digital. Desenvolupar el reconeixement de competències professionals associades a l'experiència laboral.
- **Establir programes específics de contractació indefinida a jornada completa** per a aquest col·lectiu, posant en valor aquests treballadors/es.
- **Implementar un pla de garantia sènior** que assegurï que qualsevol persona que fa més de dos anys que està a l'atur té un pla personalitzat d'inserció i que aquest pla finalitza amb una contractació.

2.8. TREBALLAR EN IGUALTAT SENSE DISCRIMINACIÓ PER RAÓ DE GÈNERE

Les dones continuem patint l'opressió i les desigualtats en el món del treball. La bretxa salarial entre dones i homes que desenvolupen la mateixa feina i tenen la mateixa categoria és actualment del 23,5%. Cal acabar definitivament amb les prestacions d'atur més baixes, amb les pensions més baixes i amb l'exclusió de la possibilitat de rebre una pensió. En definitiva, cal posar en qüestió el paradigma de la contributivitat que barra l'accés a drets socials bàsics a les dones, entre d'altres col·lectius. Per fer-ho possible, ens comprometem a:

- **Lluitar per acabar amb la discriminació laboral de les dones.** Impulsar polítiques d'igualtat que evitin qualsevol discriminació de gènere i en especial la discriminació salarial, que actualment és d'un 26% a Catalunya. Crear mesures de suport a la participació de les dones als consells d'Administració.
- **Augmentar la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones.** Estudiar i potenciar fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, aturades de llarga durada, immigrants i per a dones en situació d'exclusió social.
- **Incorporar indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de serveis i recursos estatals de formació i ocupació,** de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i els seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i la incorporació de mesures correctores.
- **Treballar per reduir la bretxa a les pensions entre homes i dones,** conseqüència del biaix de gènere a les carreres de cotització de les dones, com a resultat de la bretxa salarial, l'economia submergida, el treball no voluntari a temps parcial, entre d'altres, i que actualment se situa en una mitjana de 414 € mensuals. Només un 1,4% de dones són perceptores de la pensió màxima, i milers de dones estan excloses de l'accés a qualsevol prestació.

2.9. SUPORT I PROTECCIÓ PER A TREBALLADORS/ES AUTÒNOMS

A Catalunya, cal millorar i desplegar un marc normatiu a favor de les condicions de treball dels autònoms i de totes les persones que treballen per compte propi. Aquesta regulació hauria d'incloure millores tributàries, de les cotitzacions a la Seguretat Social i de pensions per jubilació o incapacitat. D'altra banda, cal combatre, fins a erradicar, les males pràctiques habituals que abusen dels "falsos autònoms" o autònoms dependents. Per fer-ho possible, ens comprometem a:

- **Crear línies específiques d'assessorament i suport tècnic** per a persones autònomes, tant per a noves activitats com per a la seva consolidació i continuïtat.

- **Impulsar, a través de l'Institut Català de Finances (ICF), línies especials de finançament** per a persones autònomes i microcrèdits, especialment per a projectes industrials en sectors mediambientals i energètics, de noves tecnologies i d'innovacions aplicades als serveis socials.
- **Incorporar les persones autònomes al Règim General de cotització a la Seguretat Social**, canviant així les formes de cotització perquè responguin als ingressos reals, i tenint accés a totes les prestacions pròpies d'aquest. Possibilitar el pagament trimestral, en lloc de mensual, i analitzar la possibilitat de desenvolupar un règim de cotitzacions a temps parcial.
- **Introduir mesures de salvaguarda del patrimoni quan aquest està format per l'habitatge habitual, en el cas de projectes no reeixits.**
- **Impulsar una modificació de l'Estatut del Treball Autònom que garanteixi i amplii els drets de les persones autònomes dependents** i, entre d'altres, reguli mecanismes d'organització, representació i defensa d'aquest col·lectiu. Establir un pla específic per detectar falsos autònoms i el reconeixement de la condició de treballadors/es assalariats amb els drets inherents.

2.10. IMPLANTAR UN NOU SISTEMA DE RELACIONS LABORALS MÉS DEMOCRÀTIQUES

Les mesures legals dels últims anys, aprovades pel PSOE i el PP, moltes amb el suport parlamentari de CiU, han estat una màquina de generar atur, però sobretot la causa de pèrdua de drets socials i laborals més important des de l'Estatut dels Treballadors, amb la consegüent desregulació del mercat de treball, individualització de les relacions laborals i pèrdua de força dels representants dels treballadors/es. Cal introduir la democràcia als centres de treball com a element essencial de regulació de les relacions laborals a l'Estat espanyol. Així, ens comprometem a:

- **Introduir la flexibilitat interna negociada**, basada en la negociació col·lectiva i més participació en l'organització del treball. La modificació substancial de les condicions de treball deixaria així de ser potestat exclusiva de l'empresa.
- **Restringir la regulació de la classificació professional i la mobilitat funcional al conveni col·lectiu sectorial.**
- **Recuperar l'autorització administrativa prèvia tant per a la modificació substancial com per als ERO de suspensió i reducció de jornada.**
- **Garantir els drets dels treballadors/es en cas d'externalització productiva.** Responsabilitat solidària de l'empresa principal respecte al compliment de totes les obligacions laborals i limitació de la cadena de subcontractes amb garantia del conveni col·lectiu aplicable, amb la finalitat d'evitar el *dumping* empresarial. Reconeixement dels mateixos drets laborals i socials a tots els treballadors/es que participin en un mateix procés productiu, tant de l'empresa principal com de les subsidiàries, amb aplicació d'un únic conveni col·lectiu de referència.
- **Estendre el concepte de successió d'empresa** a la transmissió de l'activitat empresarial que no vagi acompanyada de mitjans de producció.

2.11. RECUPERAR LA CAPACITAT ADQUISITIVA DELS SALARIS PER REACTIVAR L'ECONOMIA

La reactivació de l'economia necessita aturar la caiguda dels salaris i que aquests recuperin la seva capacitat adquisitiva, de manera que la participació de la massa salarial en la renda s'estabilitzi, primer, i recuperi el que s'ha perdut en els anys de crisi. La despesa de la població assalariada és un dels factors —juntament amb la millora de les prestacions d'atur i la despesa en serveis públics— que poden fer augmentar la demanda interna i generar ocupació estable i de qualitat, així com

un augment de recaptació fiscal, imprescindible per garantir el finançament del gir social que necessita la política econòmica al nostre país.

D'altra banda, els guanys empresarials, que no han deixat de créixer durant els anys de la crisi, s'estan produint sobre una retallada salarial sense precedents, de manera que s'ha traspassat el cost de la crisi a aquells que no n'han estat els causants, la qual cosa fa necessària una reversió d'aquest procés per motius de justícia social. Per revertir la situació, ens comprometem a:

- **Incrementar el salari mínim interprofessional fins a arribar a l'objectiu de la Carta Social Europea**, del 60% del salari mitjà pactat en conveni col·lectiu (actualment, 1.000 €). Aplicar la mateixa ràtio a la pensió mínima contributiva. Suprimir les dobles escales salarials.
- **Derogar la llei de desindexació de l'economia espanyola** i tornar a fer de l'IPC l'índex de referència per a l'actualització de preus en tots els sectors de l'economia.
- **Introduir clàusules de revisió salarial, en funció de l'IPC real.**
- **Ampliar els nivells de cobertura del Fons de Garantia Salarial**, augmentant el nombre de mensualitats i els imports màxims, tant pel que fa a indemnitzacions com a salaris.

2.12. MILLORAR EL SISTEMA DE FP PER GARANTIR LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS

La formació professional ha de ser el pilar fonamental per millorar la qualificació de la població activa, amb l'objectiu de garantir el principi d'igualtat d'oportunitats. Les polítiques formatives han de garantir l'accés a la formació professional al llarg de la vida de les persones i han de permetre també el nostre enriquiment i creixement com a persones. Aquest objectiu requereix un disseny i una execució amb la participació dels agents socials. Per tal de fer-ho possible, impulsarem:

- **Regular totes les etapes de la FP**, tant la inicial com les accions d'inserció i reinserció laboral, i la formació contínua, amb especial atenció a la formació i el reciclatge dels treballadors/es majors de 45 anys.
- **Solucionar el desequilibri entre educació superior i FP**, així com el gran dèficit en formació professional de grau mitjà. Ampliar i facilitar el sistema d'acreditació de competències professionals.
- **Invertir en la millora de la FP de grau mitjà com a eina d'accés a nous sectors productius i nous llocs de treball**, prestigiant-la i vinculant-la a les necessitats i apostes estratègiques dels nostres sectors.
- **Establir el model d'FP dual català**, un model únic que garanteixi una oferta formativa estratègica, amb plenes garanties i vinculada a uns estàndards de qualitat tant per a les empreses com per als alumnes i els centres educatius. En aquest sentit, cal elaborar un marc normatiu per regular els drets i deures de les persones en pràctiques i aprenents a les empreses que els acullen, i les condicions que han de complir els centres formatius i les empreses.

2.13. IMPULSAR UN NOU SISTEMA DE CONTRACTACIÓ LABORAL: OCUPACIÓ ESTABLE I AMB DRETS

Les polítiques laborals dels darrers anys han augmentat la temporalitat, alhora que ha provocat un important augment del contracte de treball a temps parcial; només el 13,80% de les noves contractacions a Catalunya pertanyen a la categoria d'indefinitos a jornada completa, la qual cosa ha causat també una important caiguda dels ingressos per cotitzacions a la Seguretat Social, així com una gran inseguretat jurídica i precarització extrema de les condicions de treball. Per revertir la situació, proposem:

- **Recuperar el principi de causalitat laboral**, fent del contracte indefinit el contracte de referència i derogant qualsevol modalitat que pugui implicar la desaparició de la causa al contracte; en aquest sentit, derogació del contracte de suport als emprenedors.
- **Derogar l'última reforma legal del contracte de treball a temps parcial**. La jornada no superarà el 80% de la jornada a temps complet. Se suprimeixen les hores complementàries en contractes de durada determinada. Queda suprimida la possibilitat de fer hores extres o complementàries voluntàries. En cas contrari, s'operarà la conversió automàtica del contracte en contracte a jornada completa. Garantir la plena protecció social, amb l'única diferència de l'import de les bases de cotització.
- **Convertir en indefinit el contracte celebrat en frau de llei**. La utilització d'una modalitat contractual desconnectada de la causa del contracte implicarà la seva conversió automàtica en indefinit.
- **Reformar els programes d'incentiu a la contractació** i canalitzar-los cap a ajuts directes a programes i actuacions de creació d'ocupació. Implementar els sistemes de bonus-malus per bonificar l'estabilitat a la contractació i penalitzar la precarietat, l'acomiadament i l'eventualitat a la contractació. Penalitzar els contractes temporals amb costos d'acomiadaments superiors als dels contractes fixos.

2.14. MILLORAR LA QUALITAT LABORAL EN EL TURISME

El turisme és una de les principals activitats econòmiques a Catalunya, que s'ha situat com a una de les potències internacionals en aquest conjunt d'activitats. En algunes zones, aquest èxit s'ha traduït també en una excessiva dependència. Malgrat la seva importància com a generador d'ocupació, una part molt rellevant del treball creat es caracteritza pels baixos salaris i per la precarietat: temporalitat, parcialitat, segmentació d'una part de les plantilles i pèrdua de drets a través de l'externalització, situacions d'abús, sobrecàrrega de feina, ús fraudulent de les contractacions en pràctiques formatives.

La cada vegada més presència de fórmules empresarials mal anomenades "d'economia col·laborativa" ha suposat, a més d'una enorme destrucció de treball, l'emergència de noves formes d'economia submergida, sense garanties bàsiques per als treballadors/es.

El deteriorament de la qualitat laboral està provocant la vulneració de drets fonamentals a milers de treballadors/es vinculats al turisme, però al mateix temps està hipotecant la qualitat del servei turístic que s'està brindant i, per tant, posant en entredit el mateix futur d'aquestes activitats.

L'aposta per un turisme sostenible i responsable no es pot sostenir amb un treball que, de manera generalitzada, s'està precaritzant. Necessitem fer front a la precarietat i defensar un treball digne en el turisme. És per això que proposem aquestes submesures:

- **Impulsar una política de promoció turística vinculada al respecte de drets laborals** i millora de la qualitat laboral, amb la creació d'un segell de qualitat social per als establiments respectuosos amb els drets laborals.
- Implantar un pla integral contra l'abús i l'explotació laboral:
  - Campanya d'informació de drets bàsics.
  - Campanya de detecció de situacions d'abús i explotació laboral.
  - Enfortir i millorar la intervenció sistemàtica de la Inspecció del Treball.

- **Desenvolupar campanyes específiques contra les externalitzacions fraudulentas** i contra l'ús de falsos autònoms.
- **Impulsar l'Observatori Laboral del Sector Turístic.**
- **Regular les activitats vinculades a l'economia col·laborativa** en relació amb el treball.

2.15. DESENVOLUPAR UNA NOVA REGULACIÓ DE L'ACOMIADAMENT MÉS SEGURA I GARANTISTA

L'augment de la disponibilitat unilateral per part de l'empresari en les condicions de treball, incloent-hi la modalitat de contractació i la reducció de costos en l'acomiadament, han portat a una situació de gran inseguretat jurídica respecte a la durada i vigència dels contractes de treball i han contribuït a crear un clima social en què la rotació de plantilles ha esdevingut una eina de gestió més, en lloc d'un error estratègic en la gestió empresarial que perjudica greument els resultats de les empreses, així com un element determinant en la precarització extrema en què viu la població laboral. Per això, ens comprometem a:

- **Recuperar la causalitat als supòsits d'extinció de la relació laboral.**
- **Considerar que la falta de causa, el frau de llei i la falta d'activitat productiva per part de l'empresari determinaran la nul·litat de l'acomiadament.**
- **Considerar que, als supòsits d'acomiadament per causes econòmiques, l'àmbit per a l'acreditació de la causa serà el conjunt del grup empresarial.**
- **Recuperar la capacitat d'opció del treballador/a en cas d'acomiadament improcedent.**
- **Recuperar la capacitat contractual de la representació dels treballadors/es en la tramitació dels acomiadaments col·lectius:** reimplantar el període de consultes amb emissió d'informe i amb recuperació del tràmit d'autorització administrativa de la decisió extintiva.

2.16. ENFORTIR L'EXERCICI DELS DRETS A LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA I DRET DE VAGA

La llibertat sindical, com a dret fonamental que s'ha de regular en una futura Constitució, ha de constituir garantia de la llibertat per establir, mitjançant la negociació col·lectiva, la regulació de les condicions de treball, sense perjudici del compliment de la normativa marc a la matèria. Per això, impulsarem:

- **Recuperar la plena eficàcia vinculant dels convenis col·lectius.**
- **Potenciar la prevalença del conveni col·lectiu sectorial, davant de l'actual aplicació preferent dels convenis d'empresa** com a mecanisme de solidaritat i mecanisme *antidumping* salarial, que eviti la unilateralitat en la fixació de condicions laborals de qualsevol tipus.
- **Enfortir l'aplicació i la vigència dels convenis col·lectius, garantint la ultraactivitat d'aquests, sense límit de temps.**
- **Protegir l'exercici del dret de vaga, sense que pugui ser objecte de tipificació penal les activitats informatives associades al seu legítim exercici.**

2.17. DEROGAR LA REFORMA DE LES PRESTACIONS I ELS SUBSIDIS DE DESOCUPACIÓ

La retallada pressupostària en matèria de protecció a les persones en situació legal de desocupació ha anat associada a modificacions normatives i ha restringit les prestacions i els subsidis de desocupació, particularment les adreçades a persones en situació d'atur de llarga durada i persones majors de 51 anys, una situació que cal corregir donats els nivells d'atur existents i, en conseqüència,

el volum de població en risc d'exclusió social associat a aquest fet. Per revertir aquesta situació, proposem:

- **Incrementar la cobertura en cas d'atur pel que fa a les persones joves.** Cal regular actuals prestacions i ajuts sense cap exclusió, particularment pel que fa a persones joves i més grans de 45 anys, situades en risc d'exclusió social i sense poder endegar un projecte vital autònom.
- **Revertir la reforma dels subsidis per atur que va acompanyar la reforma laboral, pel que fa a les persones de més edat,** de manera que n'augmenti el grau de cobertura. Establir mecanismes per tal de no veure perjudicades les seves expectatives de pensió a conseqüència de la pèrdua de cotització en l'últim tram de la seva carrera de cotització.

2.18. INTRODUIR UN SISTEMA DE COMPRA PÚBLICA SOCIALMENT RESPONSABLE

L'administració pública ha esdevingut el primer operador econòmic al mercat laboral, i ho és des d'una doble perspectiva: directament com a empresari i, indirectament, com a generador d'ocupació a les empreses adjudicatàries dels contractes públics.

Aquesta creixent importància de la contractació administrativa ha donat lloc a una problemàtica molt específica: l'avaluació de la prestació dels serveis públics i els criteris d'adjudicació d'aquests en relació amb la qualitat de l'ocupació necessària per a la prestació del servei públic. Per fer front a aquesta realitat, proposem:

- **Regular els criteris per a l'acreditació d'empreses i els plecs de condicions.** Garantir la participació sindical en l'elaboració dels plecs de condicions i l'adjudicació dels contractes. Introduir clàusules socials en matèries com: ocupació, salut laboral i medi ambient, polítiques d'igualtat, subcontractació, revisió de preus, entre d'altres.
- **Introduir el concepte de solvència social,** prèviament a l'adjudicació, tant com a criteri per a la classificació d'empreses com a les clàusules de tots els plecs de condicions, amb referències a l'obligació de compliment de la normativa laboral general i el conveni col·lectiu de referència.
- **Introduir el concepte d'insolvència social sobrevinguda.** En cas d'incompliment reiterat de les obligacions laborals, es resoldrà anticipadament l'adjudicació.
- **Introduir el concepte de baixa temerària social.** En casos en què una oferta no tingui en compte el compliment de la normativa laboral o el conveni col·lectiu de referència, aquest fet constituirà causa per desestimar l'oferta.

2.19. IMPLANTAR UNA ADEQUADA POLÍTICA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

La prevenció de riscos laborals (PRL) ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, i la competitivitat de les empreses. Per tal d'assolir aquest objectiu, cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir avançar en les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses. Així doncs, proposem:

- **Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques.** Considerar com a requisit imprescindible per demanar ajuts o subvencions públiques, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de Prevenció de Riscos Laborals d'Empresa i no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent.

- **Desenvolupar polítiques formatives públiques en matèria de PRL:** incloure continguts preventius a l'ESO, estudis d'arquitectura i enginyeries tècniques i superiors. Establir una línia de suport a la investigació (R+D+i) en el camp de la prevenció de riscos laborals.
- **Impulsar polítiques específiques adreçades a les PIME per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de PRL.**
- **Garantir la perspectiva de gènere en totes les accions que es plantegin en matèria de PRL.**
- **Aplicar al 100% la legislació de salut pública en els apartats concrets de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals.**

2.20. GESTIÓ PÚBLICA DE LES MÚTUES COL-LABORADORES DE LA SEURETAT SOCIAL

Cal abordar l'actuació de les mútues col·laboradores de la Seguretat Social (en endavant, MATPSS) com a entitats que gestionen recursos públics que, per causa de la seva gestió sobre la base de criteris exclusivament privats, no redunden en una millora de la salut dels ciutadans i ciutadanes. Per revertir la situació, impulsarem:

- **Introduir un sistema de tutela administrativa de fons públics:** nomenament d'un interventor de la Seguretat Social a cada MATPSS. Sotmetre-les a la llei de contractes de l'estat. Tutela sanitària per l'Administració de la concessió i extinció de la prestació pública. Trasllet al sistema públic d'ocupació del pagament de la prestació de desocupació dels treballadors/es autònoms.
- **Democratitzar el control de la gestió de la Seguretat Social.** Gestió independent i pública de les MATEPSS sota tutela de l'Administració. Elecció de la modalitat d'assistència sanitària exclusivament per part del treballador/a. Regular la titularitat pública del patrimoni mobiliari i immobiliari de les MATEPSS. Reversió a les arques de la Seguretat Social dels excedents de prestació.
- **Garantir l'accés dels treballadors/es a la prestació de risc durant l'embaràs o la lactància** davant de la denegació injustificada d'aquesta sobre la base de criteris aliens als riscos existents al lloc de treball.
- **Equiparar els drets de tots els usuaris i usuàries de la sanitat.** Control exclusiu de la incapacitat temporal comuna d'altres, baixes i seguiment pels facultatius de la Seguretat Social. Retorn de la gestió econòmica d'IT per contingències comunes a la Seguretat Social. Increment de la quantia de la prestació per incapacitat comuna al 75% des del primer dia, i al 100% per contingències professionals.
- **Posar fi a la discriminació en el pagament de quotes** entre les empreses cobertes per la Seguretat Social i les empreses cobertats per entitats col·laboradores equiparant-ne els imports.

2.21. GARANTIR PENSIONS DIGNES PER A TOTHOM

Les successives reformes del sistema públic de pensions i les consegüents retallades de drets de la ciutadania són un exemple més d'un govern, el del PP, que legisla per als sectors financers i empresarials que han provocat la situació actual, i pretén que la crisi la paguin els treballadors/es. I això després d'aportar 90.000 milions d'euros per a ajuts als bancs i les caixes (l'equivalent a un any de pensions). Per això, impulsarem les accions següents:

- **Derogar les reformes de pensions de PP i PSOE:**
  - Modificar les normes de càlcul de la jubilació, amb reducció del temps de cotització i període de càlcul.

- Reduir l'edat de jubilació a 65 anys.
- Cobrir qualsevol llacuna de cotització, sense límit màxim.
- **Incrementar la pensió mínima contributiva fins al SMI i actualitzar-la sobre la base de l'IPC.** Finançament mitjançant la recuperació dels tipus patronals de cotització per desocupació, l'actualització de la base mínima de cotització al nou SMI i l'eliminació del topall màxim de cotització avançant cap a la progressivitat, sense modificar l'import de la pensió màxima; revisió de la cotització per pluriocupació. Explorar noves formes de contribució a la Seguretat Social associades a processos d'automatització i robotització.
- **Incrementar la pensió no contributiva al llindar de la pobresa.**
- **Combatre l'economia submergida,** estimada en un 23% del PIB, l'equivalent a 4 anys de pensions.
- **Gestionar plans de pensions públics** per part de la Tresoreria de la Seguretat Social, via cotitzacions complementàries, suprimint els incentius fiscals als plans de pensions privats.
- **Garantir un finançament suficient del sistema públic de pensions,** plantejant-se un finançament mixt a càrrec de pressupostos generals de l'Estat, i en què la Seguretat Social pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari.

3. POLÍTICA INDUSTRIAL

La indústria ha de tornar a ser un motor de l'economia catalana i ha de ser capaç de generar nous llocs de treball. En aquest sentit, la transició a una economia més ecològica —començant per la transició energètica a un model 100% renovable— ha de marcar un nou cicle d'inversions. Treballarem per desenvolupar i dur a terme una política industrial i productiva pròpia, centrada en les capacitats de la població catalana, les oportunitats en el context econòmic regional i global, i les característiques del territori. Al mateix temps, apostarem per una política comercial que protegeixi la indústria. Representants del món empresarial i de les persones treballadores han d'assolir pactes per a la transformació del teixit industrial i garantir una transició justa cap a un nou model. Apostem per una indústria innovadora, sostenible i renovada, basada en la qualitat de l'ocupació, així com en la promoció del dret a la conciliació i la corresponsabilitat. Una indústria orientada cap a la producció de béns i serveis amb més valor afegit, més valor social i menys petjada ecològica. Al mateix temps, s'ha de possibilitar el reequilibri territorial, amb plans d'industrialització a les comarques amb un nivell d'atur més alt.

3.1. UN NOU MODEL PRODUCTIU PER A UNA OCUPACIÓ ESTABLE I DE QUALITAT

Els últims anys hem assistit a un progressiu desmantellament del teixit productiu a l'Estat espanyol que ha afeblit la indústria i ha contribuït a la destrucció i la precarització de l'ocupació, el desequilibri territorial i pèrdua de cohesió social. La indústria ha de tornar a ser el motor de l'economia catalana i ha de ser capaç de generar nous llocs de treball.

En aquest sentit, la transició a una economia més ecològica (començant per la transició energètica a un model 100% renovable) ha de marcar un nou cicle d'inversions. Cal treballar per desenvolupar i dur a terme una política industrial i productiva pròpia, en sectors d'alt valor afegit, vinculada al teixit productiu local, basada en l'ocupació estable, segura i de qualitat, així com en la promoció del dret a la conciliació i la corresponsabilitat, amb més valor social i menys petjada ecològica, com a eina generadora

de riquesa i cohesió social. Al mateix temps, cal apostar per una política comercial que protegeixi aquesta indústria. Per això, proposem aquestes submesures:

- **Desenvolupar un pla nacional de reindustrialització** per tal de fer de la indústria una part fonamental del teixit productiu del país. Una indústria que mantingui la seva aportació a la creació de riquesa i ocupació, moderna, sostenible i orientada a productes d'alt valor afegit.
- **Desplegar el Pacte Nacional per la Indústria** dotant-lo de les eines i els recursos necessaris, amb garantia de dotació pressupostària suficient, treballant amb la resta d'administracions i els actors del sistema industrial català.
- **Fer una política activa del teixit productiu i industrial que afavoreixi la relocalització i territorialització d'activitats industrials.** Que doni suport a noves activitats i empreses, dotant dels serveis i les infraestructures necessaris els polígons d'activitat econòmica i vetllant per l'equilibri territorial, amb plans d'industrialització a les comarques amb un nivell d'atur més alt.
- **Afavorir l'acció col·lectiva dels treballadors/es** per recuperar empreses industrials en crisi, o en processos de reconversió empresarial, mitjançant fórmules d'economia social, vetllant per la participació de les persones treballadores en els processos, amb l'objectiu de la reindustrialització.
- **Garantir que els ajuts públics a empreses multinacionals es tradueixin en compromisos de creació de treball estable, de qualitat i de permanència a llarg termini a l'estat.** L'incompliment dels compromisos d'inversió donarà lloc al retorn dels ajuts i a la penalització en l'accés futur a ajuts o contractacions públiques.

3.2. RECUPERAR EL PROTAGONISME DE LA INDÚSTRIA EN EL MODEL PRODUCTIU CATALÀ

Les transformacions en la producció industrial que suposen la digitalització i la robotització només tindran efectes positius en la nostra economia si es disposa d'una estratègia industrial clara i consensuada. La nostra aposta econòmica passa per fer de la indústria un motor central de l'economia catalana en concertació amb el món empresarial i sindical, a partir de la recerca i la innovació, l'aprofitament dels nostres avantatges competitiu, el foment de noves formes d'organització de la producció i l'estructuració territorial i sectorial coherent, estable i alineada amb una estratègia d'especialització intel·ligent. Així doncs, proposem les submesures següents:

- **Realitzar les inversions en infraestructures pendents** necessàries per afavorir el desenvolupament industrial i l'exportació: el corredor mediterrani, el transport de mercaderies per ferrocarril i l'adequació dels polígons industrials.
- **Definir de manera clara una prioritització estratègica d'activitats** (clústers) que permetin liderar tant l'evolució cap a la indústria 4.0 com una recuperació dels indicadors d'innovació i d'internacionalització als nivells de les principals regions europees.
- **Analitzar les futures demandes de productes industrials i serveis auxiliars derivades de l'Estratègia de Desenvolupament Sostenible a Catalunya** per reorientar indústries, tant en termes d'inversions en equipaments i infraestructures com en innovació, qualificació i adaptació de la mà d'obra.
- **Establir de manera concertada una estratègia ambiciosa que tingui en compte tot el cicle dels productes.**
- **Impulsar sectors industrials emergents** (biomèdic, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs, etc.) apostant per la innovació i la recerca i la transferència de coneixements entre universitat i indústria d'acord amb l'Estratègia Europea 2020.

4. ECONOMIA SOCIAL I ECONOMIA COL-LABORATIVA

L'economia social i solidària pot ser una eina molt apropiada per a una intervenció econòmica basada en la proximitat i el desenvolupament local. La vinculació territorial dels seus membres, la utilització de recursos autòctons, la propensió a l'enxarxament des de la intercooperació o la resistència a la deslocalització són elements característics d'aquesta economia. Creiem que s'ha d'impulsar aquest àmbit, no solament com a proposta democratitzadora i de millores laborals, sinó com a eina de transformació social clau tant en la reducció de desigualtats com en la satisfacció de necessitats. L'economia social i solidària, impulsada per cooperatives o per petites empreses, concreta i posa en pràctica els valors cooperatius que l'inspiren. El model cooperatiu a Catalunya té una llarga història i ha assolit prou solidesa —diversitat, capacitat i implantació— per reclamar una aposta decidida en els àmbits social, polític i econòmic. La capacitat de donar solucions, béns i serveis i alhora d'estendre pràctiques democràtiques, retorn social i arrelament al territori fan de les cooperatives una eina imprescindible per a la gestió del bé comú. Per assolir que es generalitzi més el model cooperatiu, apostem per la inclusió d'aquest model en els plans d'estudi, tant a escala universitària com en la formació bàsica i també en l'àmbit de la formació professional. Al mateix temps, és imprescindible un nou marc legal català que doni àmplies facultats i capacitat d'autoregulació a les organitzacions. El model cooperatiu s'ha d'incentivar, s'ha de fomentar i no s'hi han de posar obstacles, com passa actualment.

4.1. ENFORTIR L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA PER DEMOCRATITZAR L'ECONOMIA

Apostem per un model econòmic basat en un model de producció social i solidari que esdevingui el model central del sistema econòmic. Una aposta radical per un camí més directe per fer possible una nova economia més justa, democràtica, sostenible i centrada en el benestar de les persones, basada en els principis de la democràcia econòmica i cerca del bé comú.

L'horitzó que proposem és una realitat empresarial transformadora basada en l'autogestió i la cogestió, la presa democràtica de decisions, la propietat en mans de les persones treballadores i cooperativistes que adquireixen la capacitat de decisió sobre l'empresa i la manera d'organitzar-se. S'orienta, per tant, al benefici col·lectiu i a les necessitats de la població, i no al lucre privat, i destina els excedents a la consecució d'objectius a favor del desenvolupament sostenible, de l'interès dels seus integrants i de l'interès general.

Catalunya té una llarga tradició en matèria d'economia social i solidària, que té un pes important en l'economia del país, ja que representa al voltant del 12% del PIB en facturació. La seva diversitat, capacitat i implantació permet fer una aposta decidida en els àmbits social, polític i econòmic. La seva capacitat de retorn social i arrelament al territori fan de les empreses d'economia social una eina imprescindible per a la gestió del bé comú. Per això, proposem aquestes submesures:

- **Dotar Catalunya d'un nou marc legal català que doni àmplies facultats i capacitat d'autoregulació a les empreses socials**, que permeti generalitzar més el model cooperatiu.
- **Incloure el model d'economia social i solidària als plans d'estudi**, tant en l'àmbit universitari com en la formació bàsica i també en l'àmbit de la formació professional.
- **Impulsar polítiques específiques de finançament per al sector** per mitjà de l'aplicació de deduccions en l'IRPF per a la inversió tant en capital social com en préstec en qualsevol de les seves modalitats a cooperatives,

societats laborals, empreses d'inserció, equiparables a les deduccions per inversió en empreses noves o de recent creació.

- **Potenciar la posada en marxa de fons d'inversió socials** per mitjà d'una normativa pròpia i d'estímuls fiscals.
- **Establir programes d'ajuts a entitats representatives de l'economia social** per crear plataformes empresarials que possibilitin la intercooperació, creant sinergies que millorin la capacitat competitiva de les empreses d'economia social.

4.2. PROMOCIÓ DE L'ECONOMIA COL-LABORATIVA PROCOMÚ

Creiem que cal promoure el desenvolupament del sector d'economies col·laboratives procomú, és a dir, aquelles que prioritzen els models de producció col·laborativa entre iguals a partir de plataformes amb sistemes de governança democràtics i accessibles (amb llicències i codis oberts).

Aquestes noves modalitats de producció requereixen una regulació adequada de les activitats, tant pel que fa a la regulació de l'activitat de les empreses transnacionals que ofereixen infraestructura i serveis a l'economia procomú a Catalunya, com a aquelles empreses pretesament de l'economia col·laborativa i que depreden els drets ciutadans i laborals a escala transnacional. Per això, proposem:

- **Impulsar una nova llei de promoció de l'economia col·laborativa i procomú** que tingui en compte:
  - Determinar els requisits que ha de complir per ser considerada economia col·laborativa: no establir relació de lucre entre usuaris/àries i que no es donin situacions d'explotació laboral encoberta.
  - Promoure marques i mecanismes de qualitat a partir dels propis sistemes de reputació col·laboratius.
  - Establir mesures de control perquè els termes d'ús i política de privacitat no siguin abusius. Drets i responsabilitats legals de les persones que participen en aquestes plataformes d'economia col·laborativa.
- **Desenvolupar un pla d'economia col·laborativa procomú** basada en el coneixement obert, que desenvolupi un model productiu integral i sostenible basat en el coneixement col·laboratiu i lliure (que garanteixi els drets d'ús, còpia, modificació i redistribució).
- **Afavorir la creació de nous sistemes de distribució col·laboratius** i basats en la intel·ligència col·lectiva per promoure xarxes col·laboratives globals en favor de la producció i el consum locals, i les PIME (enfront de grans conglomerats econòmics deslocalitzats).
- **Potenciar la figura del ciutadà/ana com a generador de valor**, reconeixent el valor procomú generat, afavorint l'activitat econòmica col·laborativa en xarxa i del col·lectiu d'autònoms.
- **Potenciar les ciutats col·laboratives**, amb protocols que permetin tenir iniciatives de cura i cobrir necessitats en l'espai comú.

4.3. FOMENTAR L'ECONOMIA DIGITAL I COL-LABORATIVA

Les possibilitats de comunicació que han obert les noves tecnologies han tingut com a resultat un augment de dinàmiques d'agrupació i col·laboració al voltant d'objectius o interessos comuns, la qual cosa s'ha traduït en un nou model productiu i de distribució al voltant de la construcció col·laborativa de recursos, a partir de la col·laboració (en ocasions, a gran escala) d'individus a través de plataformes en línia. Proposem:

- **Donar suport a l'emprenedoria col·lectiva** en aquest sector, mitjançant l'impuls de centres i comunitats d'innovació.
- **Afavorir l'accés a espais de treball i de *coworking*** a les incubadores d'emprenedors/es i empreses *start-up*, fent possible una xarxa de mutualització de recursos, serveis compartits i accés descentralitzat a la innovació.
- **Definir un marc de desenvolupament sectorial integrat** basat en la integració de petits proveïdors de serveis per a la creació conjunta de grans indústries competitives.
- **Afavorir sinergies entre economia digital i economia social i solidària a Catalunya.**

5. SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ I DEL CONEIXEMENT

Des d'una perspectiva transformadora, les polítiques relacionades amb les tecnologies de la informació i la comunicació s'han de plantejar de manera completa i transversal per poder abordar l'objectiu prioritari d'igualtat i cohesió social que volem per a la nova societat de la informació i el coneixement.

Tal com es recull en l'informe A/HRC/17/27 de 16 de maig del 2011 del Consell de Drets Humans de la ONU, Internet ha esdevingut un mitjà fonamental perquè les persones exerceixin el seu dret a la llibertat d'opinió i d'expressió, garantit per l'article 19 de la Declaració Universal de Drets Humans i el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics. Per donar compliment efectiu a aquest dret humà, procurant que tothom tingui el millor accés a Internet, minimitzant les discriminacions o la fractura digital per motius econòmics o territorials, i preservant les llibertats, ens comprometem que qualsevol actuació política futura es fonamenti en aquesta garantia.

5.1. GARANTIR EL DRET D'ACCÉS, ÚS I CÒPIA PRIVADA ALS CONEIXEMENTS I LES CULTURES

L'adopció de les noves tecnologies de la informació ha comportat una possibilitat més gran d'accés i distribució de recursos immaterials, com ara la informació, cultura o coneixement, així com el creixement del nombre de persones que desenvolupen activitats creatives. Cal facilitar des de les administracions la transició de les indústries lligades a la cultura i al coneixement per adaptació dels models de negoci al nou entorn d'Internet i posar èmfasi en nous models de sostenibilitat per a les noves pràctiques creatives. Per això, proposem:

- **Garantir el dret d'accés, ús i còpia privada als coneixements i les cultures** (en contingut, format i infraestructures), tot reforçant les clàusules d'ús legítim que encara permetin els tractats internacionals ratificats.
- **Dret a la còpia privada.**
- **Adoptar llicències lliures *copyleft* per als continguts de les administracions.**

5.2. PROMOURE L'ÚS SOCIAL I COOPERATIU DEL PROGRAMARI LLIURE DE CODI OBERT I DE DADES OBERTES

Introduir clàusules que assegurin que les inversions de caràcter públic en la producció, promoció i difusió d'obres culturals, educatives, científiques, de programari, disseny o de qualsevol altra mena potencialment subjectes a propietat intel·lectual siguin públiques de debò i que es publiquin en formats i amb llicències lliures.

- **Utilitzar exclusivament estàndards oberts per part de les institucions públiques** a tots els contractes de l'Administració.
- **Redefinir el full de ruta d'implantació del programari lliure** a les admi-

nistracions i impulsar un compromís per executar-lo. Cal un suport ferm en el desplegament del programari lliure en l'àmbit de l'escola.

- **Publicar tots els continguts creats des de les administracions en llicències lliures** (*copyleft*). Crear repositoris i espais documentals per facilitar l'accés a aquests continguts i fer actuacions de promoció i divulgació sobre els usos i beneficis de les llicències lliures. Fer una avaluació de tots els contractes d'externalització dels serveis informàtics, tot potenciant l'ús de programari lliure.

5.3. PROMOURE L'ACCÉS UNIVERSAL I LA NEUTRALITAT DE LA XARXA

Internet té un potencial democratitzador enorme. Tanmateix, han estat nombrosos els intents per part de grans corporacions de controlar i limitar el seu accés i els seus continguts. Perquè la xarxa sigui al servei de tothom, cal garantir que sigui neutral, així com que el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions de propietat pública ofereixin un servei públic per a la ciutadania, empreses i les mateixes administracions que permeti disposar de nous serveis, de qualitat, a preus competitiu i arreu del país. Per això, proposem:

- **Potenciar la neutralitat de la xarxa** per garantir que es limita el paper de les empreses que proveeixen el suport a la comunicació i preservar que el servei ofert pels prestadors dels serveis no distingeixi ni prioritzi arbitràriament els continguts, serveis, aplicacions o altres amb criteris de propietat, marca, font d'origen o preferència.
- **Garantir la neutralitat en les infraestructures** per afavorir les infraestructures de telecomunicacions compartides de forma efectiva entre operadors i sense discriminacions respecte de les formes d'explotació privatives o especulatives. Com que mai no existiran múltiples infraestructures a tot arreu ni té sentit que així sigui, només compartint infraestructures es pot fer possible que tots els ciutadans puguin accedir a una oferta variada i competitiva a tot el territori.
- **No imposar cap restricció als drets i les llibertats fonamentals sense una resolució judicial.** La llei ha de garantir la protecció de dades, la neutralitat a la xarxa i la definició d'Internet com un servei universal gratuït per al conjunt de la ciutadania. La normativa legal ha de consolidar l'ampliació de l'actual servei per fer-lo universal i ha d'assegurar una velocitat mínima suficient i ampliable en funció dels avenços tecnològics.
- **Garantir la privacitat a la xarxa:**
  - Garantir que en l'ús de les TIC es protegeix el dret a la intimitat, controlant la titularitat i l'accés a les nostres dades personals, possibilitant-ne el control i la cancel·lació.
  - La gestió del tractament de dades massives (*big data*) obtingudes pels serveis de les administracions públiques, en especial les referides a la salut de les persones, ha d'estar sota el lideratge exclusiu de l'administració pública i sempre per a projectes de recerca encarregats per aquesta i amb clars objectius d'interès públic.
  - Garantir que la velocitat de les connexions a Internet sigui equiparable a la dels països més avançats en aquest àmbit.
  - Garantir que no existeix fractura digital per qüestions de renda o territori, amb especial cura per als menors en edat escolar.
- **Promoure una política tecnològica lliure i descentralitzada:**
  - Afavorir la compartició d'infraestructures entre operadors, tot establint sistemes de contraprestació i exigint inversions reals als operadors que vulguin actuar en el mercat de les telecomunicacions.

- Accelerar l'extensió territorial dels nous models de desplegament de xarxes de fibra òptica que proposa la Xarxa Oberta de Catalunya, amb plena transparència sobre els acords i contractes celebrats per l'Administració, que aportin plena competència en serveis i qualitat.
- Garantir el dret a l'accés a Internet amb la potenciació de xarxes obertes com Guifi.net.
- Desenvolupar lleis destinades a impedir els monopolis en els mitjans de comunicació amb la limitació del percentatge d'un mateix àmbit comunicacional (o en tots ells), que pugui tenir un mateix grup o empresa (ràdio, televisió, Internet, etc.).

6. AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA

Les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres tenen un paper estratègic. No només com a puntal econòmic i sectors fonamentals en les exportacions, sinó també com a activitat vinculada a l'equitat territorial, l'arrelament de la població, la preservació del medi i la generació de riquesa i identitat, juntament amb l'aposta per la qualitat dels aliments i l'avenç cap a les sobirania alimentària i energètica.

Cal desenvolupar programes que permetin a l'agricultura, la ramaderia i la pesca comercialitzar els seus productes tot promovent una producció sostenible, artesanal o ecològica i amb valor afegit, que apliquin uns models laborals i socials justos. A la vegada, hem de garantir l'activitat agrícola, ramadera, forestal i pesquera preservant-ne el capital principal: el medi natural en el qual es desenvolupen.

D'altra banda, la sobirania alimentària és absolutament fonamental. És imprescindible que tota la població tingui accés a aliments de qualitat i en quantitat suficient. Per això, fem les propostes següents.

6.1. IMPULSAR L'ACTIVITAT AGRÍCOLA I RAMADERA

- **Garantir la permanència de les terres de conreu per a ús agrícola**, particularment els regadius propers a les ciutats. Amb aquesta finalitat cal aprovar la llei de protecció del sòl agrari, que garanteixi l'equilibri entre els usos agraris i els altres usos del territori i faci possible que l'impacte de les infraestructures i del sòl urbà, industrial i logístic sigui el més baix possible als espais d'alt valor agrari. Promoure la recuperació de sòl rural de secà.
- **Crear el banc públic de terres agrícoles i silvícoles de Catalunya** vinculat a compromisos agroecològics per afavorir l'accés a la terra i evitar l'especulació i la concentració de la propietat de terres, ja que obliguen al desplaçament de la població i posen en risc la seguretat alimentària. Foment de lloguers socials de terres entre persones amb pocs recursos.
- **Impulsar mesures per difondre i incentivar la titularitat compartida de les explotacions** agràries mitjançant fórmules com les organitzacions agràries, cooperatives i associacions de productors, amb especial atenció al foment de la igualtat de gènere en aquesta titularitat.
- **Promoure els models de producció agrària i ramadera agroecològica:**
  - Implantar nous cultius per donar valor afegit a l'agricultura de muntanya.
  - Impulsar la generació d'energia elèctrica en les explotacions agràries a partir de fonts d'energies renovables.
  - Preservar la diversitat genètica vegetal i animal del nostre país, promovent una Catalunya lliure de transgènics.
  - Impulsar un pla per reduir l'ús de pesticides en l'àmbit agrícola.

- **Fixar preus mínims de mercat atenent als costos de producció** i establint mecanismes d'intervenció quan aquests estiguin per sota del seu cost.
- **Desenvolupar un pla de FP agrària i ramadera**, dotant de més recursos les escoles de capacitació i invertint en programes de R+D+i que garanteixin la transferència de coneixements entre els investigadors, els tècnics del departament i la pagesia i els ramaders.
- **Modernitzar progressivament els regadius perquè n'assegurin l'eficiència i l'estalvi de l'aigua.** Limitar els ajuts públics a una disminució real del consum d'aigua.

6.2. AVANÇAR CAP A UN MODEL DE RAMADERIA SOSTENIBLE

- **Fomentar la ramaderia extensiva** a les zones despoblades, especialment en àrees de muntanya, tot donant suport a la instal·lació de nous ramaders/es i reactivant la xarxa d'escorxadors locals. Ajuts al manteniment d'espècies autòctones.
- **Establir un pla integral per a la conversió de les dejeccions ramaderes en oportunitats d'obtenció d'energia (metà) i adobs orgànics d'alt rendiment.** Promoure la reducció de la producció ramadera intensiva, especialment de pollastres i porcs, com a mesura per resoldre a llarg termini el problema dels purins.
- **Impulsar un programa d'ajut per a l'adequació de les granges al benestar animal**, així com un programa d'ajut a la instal·lació de sistemes de generació d'energia renovable en granges.
- **Limitar el creixement de la cabana ramadera en zones vulnerables.** Abordar la problemàtica dels nitrats.

6.3. SOBIRANIA ALIMENTÀRIA I ALIMENTACIÓ DE PROXIMITAT

- **Executar un pla de promoció de les xarxes de consum de proximitat**, distribució i venda de "quilòmetre zero", amb especial atenció a les cooperatives de consum.
- **Fomentar la comercialització i el consum de proximitat** mitjançant campanyes educatives, el suport a la distribució en la restauració i la promoció de la venda directa. Foment de l'ús en la restauració col·lectiva en l'àmbit públic (menús escolars, etc.).
- **Substituir, en la mesura del possible, tota la compra pública d'aliments per compra pública de proximitat i aliments ecològics.** En aquest mateix sentit, regular a la normativa en matèria de contractació pública la possibilitat d'introduir clàusules a la contractació que incentivin aquestes pràctiques.
- **Fomentar la creació de cooperatives de consum.**
- **Donar suport a la indústria familiar de productes artesans** i a la producció de qualitat, tot impulsant els distintius de qualitat (denominacions d'origen, distintius propis per a productes de proximitat, etc.).

6.4. PROMOURE UNA GESTIÓ ACTIVA DE LA MASSA FORESTAL

- **Gestionar correctament el recurs primari**, ambiental i econòmicament, amb especial atenció al desplegament d'estratègies de prevenció d'incendis forestals, especialment en zones d'alt risc.
- **Fomentar l'explotació dels productes amb més valor afegit.**
- **Aplicar tecnologies i inversió en R+D+i** com a elements generadors de llocs de treball de qualitat.
- **Desenvolupar un pla sectorial de política forestal**, amb l'aportació d'agents representatius i obert a formes de participació ciutadana que defineixi els criteris d'actuació en l'àmbit forestal, primera font de recursos naturals del país.

6.5. IMPULSAR UNA POLÍTICA DE PESCA SOSTENIBLE I RESPONSABLE

- **Desenvolupar una política de pesca sostenible i responsable**, respectuosa amb les quotes establertes als caladors, amb l'establiment de plans específics de zona, que dediqui els recursos públics a la transformació del sector, al manteniment dels llocs de treball i a la recerca de noves activitats lligades a la diversificació del sector.
- **Establir una línia d'ajuts directes del Fons Europeu Marítim i Pesquer** per pagar els mariners forçosament aturats durant els períodes de veda, a fi que no hagin d'utilitzar la prestació d'atur durant aquests períodes, al mateix temps que s'implementen fórmules de formació durant aquests períodes.
- **Fomentar la pesca artesanal i costanera litoral:**
  - Prioritzar els ajuts a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral i afavorir el reconeixement positiu del peix de proximitat (km 0) i del procedent de la pesca artesanal.
  - Impulsar la creació, certificació i promoció de productes amb denominació d'origen, així com de productes de la pesca i l'aqüicultura sostenibles.
  - Implantar mesures efectives per garantir la informació, la traçabilitat i l'etiquetatge de comercialització dels productes pesquers de cara al consumidor final.
- **Ampliar les reserves marines fins a arribar al 2020 al 10% de la superfície marina**, tal com requereix el Conveni de les Nacions Unides sobre Diversitat Biològica 2020, i dotar els recursos públics que garanteixin el manteniment i l'efectiva protecció.
- **Impulsar les instal·lacions d'aqüicultura de baix impacte ambiental**, especialment l'aqüicultura ecològica.

7. COMERÇ, CONSUM I TURISME

L'alternativa a l'actual model econòmic passa també per enfortir el comerç de proximitat. El petit comerç català ha de treure profit del renovat interès per la vida de barri i per tot allò que significa proximitat. És molt important que la societat, però també el sector, reconeguïn la seva capacitat per generar teixit urbà i el seu rol central en les economies locals. La dinamització de la producció local, que troba sortida en el petit comerç autòcton, i la circulació de la renda dins del territori — especialment si s'estableixen esquemes de moneda complementària local— són els puntals per contrarestar el model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i, més recentment, del comerç electrònic globalitzat.

El turisme és un sector estratègic a Catalunya, però actualment l'economia catalana n'és massa dependent. Volem que vinguin visitants, però volem regular el turisme per evitar-ne els impactes sobre el medi natural i sobre l'habitabilitat d'algunes ciutats. El turisme només serà sostenible si garanteix un model de convivència entre visitants i residents que no malmeti la vida normal de les ciutats, que no n'expulsi habitants, que no encareixi els preus de l'habitatge i dels béns de consum, que no en canviï els usos productius ni malmeti el patrimoni, i que no en dificulti la mobilitat. Cal tenir en compte, a més, que el turisme té també un important impacte global vinculat a la contaminació del transport aeri. Per tot això, s'han d'impulsar transformacions en el sector turístic que n'afavoreixin el decreixement i la descentralització territorial i estacional, canvis que han de produir una millora dels serveis i de la qualitat de l'ocupació en el sector.

7.1. RETORNAR LA VIDA COMERCIAL ALS CENTRES URBANS

La revitalització dels centres urbans i dels barris té en l'activitat comercial a peu de carrer un dels seus puntals essencials. És molt important que la societat, però també el mateix sector, reconeguin la seva capacitat per generar teixit urbà i el seu rol central en les economies locals. La dinamització de la producció local i la circulació de renda dins del seu entorn immediat són els factors diferencials que indueixen a potenciar el comerç de proximitat davant del model de les grans superfícies, les cadenes franquiciades i el comerç electrònic globalitzat. Per fer front a aquest repte, proposem:

- **Afavorir un model comercial propi integrat a la ciutat**, de proximitat i de qualitat, que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant aspectes normatius que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris, període de rebaixes, etc. Dotar-nos d'un nou marc normatiu per a l'activitat comercial, perquè el sector disposi de les eines necessàries per adaptar-se als canvis accelerats que experimenta, i superar així la Llei 18/2017.
- **Realitzar proves pilot d'implantació de figures de cooperació** entre el sector comercial, el teixit associatiu local i els ens locals per planificar i gestionar les àrees comercials urbanes. Implicar les grans superfícies comercials i el comerç franquiciat i de grans cadenes en la dinamització del conjunt del petit comerç de les àrees on es troben implantades.
- **Fer dels mercats municipals de Catalunya les veritables locomotores comercials** dels centres urbans, enfocant-los cada cop més cap a una oferta de més qualitat i més base local, i que actuïn al mateix temps com a promotors dels bons hàbits alimentaris de la població.
- **Implantar limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials** fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model. Impedir situacions d'excepcionalitat normativa laboral, fiscal, edat mínima d'accés, etc., que siguin discriminants en favor de determinats projectes empresarials, en detriment del teixit local i dels drets de la població consumidora i treballadora. Barcelona World constitueix un exemple a no imitar.
- **Crear una regulació específica, actualment inexistent, per al fenomen en creixement del comerç electrònic**, afavorint-ne la utilització per part dels petits establiments i evitant l'expansió monopolística dels grans operadors.

7.2. EDUCAR EN UN NOU MODEL DE CONSUM PER TRANSFORMAR L'ECONOMIA

És essencial per a una economia més sostenible i justa canviar els models de consum majoritaris. Cal defensar un ús racional dels recursos —especialment l'aigua, els aliments i l'energia— i una economia de durabilitat dels productes, davant de l'obsolescència programada, que minimitzi l'impacte ambiental. La promoció dels productes locals, de proximitat i produïts en condicions netes i justes, així com la prestació de serveis amb garanties de qualitat laboral, haurien de figurar en les prioritats de consum, com també el coneixement sobre l'impacte real sobre les economies locals en termes d'efectes de circulació de la renda i redistribució. En aquest marc, la nostra proposta preveu:

- **Vetllar pels drets de les persones consumidores**, i promoure mesures informatives i de conscienciació d'aquests. Incorporar i promoure a la legislació actual el concepte de “consum responsable i sostenible” com a dret bàsic del consumidor.

- **Crear un centre permanent d'educació al consumidor/a**, de caràcter públic, en el qual les associacions de consumidors/es tinguin un protagonisme ampli.
- **Enfortir el sistema arbitral de consum**, especialment l'arbitratge electrònic, que suposa un abaratiment important de costos de tramitació, més agilitat i manteniment de totes les garanties jurídiques de les parts.
- **Incrementar la representació de les associacions de consumidors** en tots aquells organismes i òrgans de control en els quals es debatin qüestions que afectin persones consumidores i usuàries.
- **Promoure sistemes de moneda social i moneda local** que, a banda d'incentivar el consum responsable, contribueixin a dinamitzar les economies locals.
- **Potenciar els instruments públics, privats i comunitaris de suport a la reparació, reutilització i reciclatge en tot el territori català.**

7.3. PROMoure EL BENEFICI SOCIAL I LA SOSTENIBILITAT DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

Per tal de mantenir i millorar l'èxit de Catalunya com a destinació turística resulta imprescindible construir un nou projecte col·lectiu que vetlli pel benefici social i la responsabilitat ambiental de l'activitat. Un projecte per redistribuir la riquesa generada a través d'una millora dels salaris i de les condicions laborals per garantir un millor equilibri fiscal entre els beneficis privats i els costos públics i socials per reduir les externalitats generades, per posar fre a la pressió dels usos turístics sobre l'habitatge, per gestionar i planificar la descentralització i la desestacionalització sense hipotecar recursos naturals i territorials, i per reforçar el vincle amb altres sectors econòmics estratègics del territori. Finalment, un pla per enfortir la conscienciació al voltant del patrimoni cultural i ambiental des de una actitud respectuosa i sostenible en oposició a la visió especulativa. Proposem:

- **Gestionar l'activitat turística de manera que garanteixi la sostenibilitat de la destinació** integrant i supeditant les polítiques turístiques a la resta de polítiques socials i territorials.
- **Potenciar les oportunitats econòmiques i socials de l'activitat turística** prioritzant iniciatives empresarials redistributives, sostenibles i responsables amb el seu entorn.
- **Reforçar el vincle entre el turisme i la resta d'activitats productives** de caràcter estratègic per tal de consolidar la diversitat econòmica dels territoris.
- **Promoure una regulació territorial i sectorial de l'allotjament turístic** per tal de desincentivar les noves urbanitzacions especialitzades i impedir la substitució del parc residencial existent per a usos turístics.
- **Reclamar un marc de governança més just amb les grans infraestructures** (port, aeroport i ferroviari) de l'Estat espanyol per tal de garantir la concurrència entre el seu funcionament i els interessos de Catalunya.
- **Defensar el patrimoni cultural i ambiental del territori** com a component essencial de l'estructura social i treballar per reduir els desequilibris entre els pols d'atracció consolidats amb els emergents.

III. JUSTÍCIA AMBIENTAL

En un planeta finit, sotmès a una crisi ecològica global, el model econòmic capitalista posa en perill la vida i el benestar de molta gent en el present, i de totes les generacions futures. És evident que aquest model econòmic és el principal responsable de la crisi ecològica que vivim. Ara bé, no podem deslligar aquesta crisi ecològica de la injustícia social originada per aquest mateix sistema. Cal, per tant, que el nou model de país que proposem per a Catalunya adopti la mirada de la justícia ambiental i incorpori una visió democratitzadora, tenint en compte qüestions com l'accés, el control i l'apropiació dels recursos naturals. Les solucions a la problemàtica ambiental han de ser democràtiques i socialment justes.

1. CANVI CLIMÀTIC, ENERGIA I MOBILITAT

El canvi climàtic és una gravíssima amenaça global per a l'estabilitat de la vida a la Terra que afecta de manera molt particular els països mediterranis com el nostre. Per això, calen mesures valentes i coordinades a múltiples escales, des de l'àmbit internacional —a través de polítiques i aliances planetàries— fins als compromisos nacionals i les mesures regionals i locals. Per combatre el canvi climàtic, es requereixen mesures que ens permetin reduir la vulnerabilitat i millorar les nostres capacitats socials i comunitàries per tal d'adaptar-nos millor als efectes de sequeres, inundacions i altres desastres naturals. Però, sobretot, cal actuar activament per transformar el model energètic actual i reduir radicalment les emissions de gasos d'efecte hivernacle. En aquest sentit, cal abandonar la nostra dependència dels combustibles fòssils (gas, petroli i carbó), una font energètica que no solament és contaminant, sinó que a més s'està esgotant. No hi ha dubte que cal avançar cap a un model d'energia neta i renovable.

1.1. LLUITAR CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES A CATALUNYA

El Parlament de Catalunya ha aprovat recentment la Llei 16/2017 de canvi climàtic que, com tantes altres lleis, ha estat impugnada pel govern del PP davant del Tribunal Constitucional. Des de Catalunya en Comú-Podem, defensem un nou marc constituent en què Catalunya tingui la seva pròpia llei de canvi climàtic i el govern de la Generalitat pugui desenvolupar totes aquelles mesures necessàries per fer front tant a les causes del canvi climàtic com als seus efectes. Per això, proposem:

- **Plena aplicació de la Llei del canvi climàtic**, impugnada pel govern del PP davant el Tribunal Constitucional, mitjançant un nou marc constituent català.
- **Ampliació dels compromisos de reducció dels gasos d'efecte hivernacle** a Catalunya fins al 80% l'any 2030 —en tots els sectors i no sols en el de la generació elèctrica.
- **Pla de sensibilització sobre l'impacte de la producció càrnia sobre el canvi climàtic**, ajudant les petites empreses de producció càrnia per augmentar-ne l'eficiència.
- **Pla de prevenció i adaptació als efectes del canvi climàtic**, incloent-hi mesures orientades a reduir la vulnerabilitat i millorar les capacitats socials i comunitàries per fer-hi front.
- **Pla d'estalvi i eficiència energètica en tot tipus d'edificis i habitatges**, amb objectius d'emissions zero o negatives per als nous edificis.
- **Foment de la sobirania energètica** als edificis, barris, polígons industrials, localitats, comarques i país.

1.2. AVANÇAR CAP A UN NOU MODEL ENERGÈTIC DEMOCRÀTIC I 100% RENOVABLE

Ens pronunciem per una transició energètica a un model 100% renovable. Aquesta és tècnicament possible i econòmicament viable, representaria un enorme estalvi —associat a un nou sector productiu de futur— i reduiria la nostra dependència exterior. El model que proposem és un model distribuït, que apropi la producció i el consum de l'energia mitjançant la creació de xarxes descentralitzades. En aquest sentit, serà una contribució a democratitzar l'economia. L'energia és un bé comú i, com a tal, no pot estar en mans d'una minoria de grans empreses capitalistes. Defensem un model en el qual les persones que en consumim (individualment o organitzats col·lectivament), les petites empreses, els operadors energètics municipals i les cooperatives energètiques esdevinguin els principals productors, distribuïdors i comercialitzadors de l'energia. Allà on no arribin aquests operadors, és el sector públic qui s'ha de fer càrrec de la producció. Cal posar els mitjans per assegurar la garantia de subministrament. Per avançar cap a aquest model, proposem:

- **Auditoria participativa del sistema elèctric català**, que durem a terme durant els primers dos anys del mandat.
- **Pla de transició energètica**. Democratitzar la producció i la distribució de l'energia. L'objectiu és passar d'un sistema econòmic i social, basat en els combustibles fòssils i l'urani, a un nou sistema basat en les energies renovables. Es tracta d'una profunda transformació que comportarà canvis determinants tant en la configuració física dels assentaments humans com en les formes de comportament humà i d'organització social.
- **Tancament de les nuclears**. Compromís ferm de lluitar juntament amb totes les forces democràtiques de la resta de l'estat per impedir la renovació dels permisos a totes les centrals nuclears. Les nuclears són un impediment per al canvi del model energètic. Reduirem el termini de tancament de les centrals nuclears a Catalunya previst actualment a la Llei de canvi climàtic vigent per aconseguir-ne el tancament tan aviat com sigui possible gràcies a l'aplicació de les mesures del nou model energètic que propugnem.
- **Contractació dels subministraments energètics públics a empreses de l'economia social** generadores d'energia a partir de fonts alternatives i renovables.

1.3. APOSTAR PER UN MODEL DE MOBILITAT SOSTENIBLE

No podem perdre de vista que la mobilitat basada en el transport privat és el principal ús energètic del model actual i el principal responsable de les emissions de gasos d'efecte hivernacle que provoquen el canvi climàtic. Apostem per un nou model de mobilitat sostenible i segura que permeti combatre tant el canvi climàtic com la contaminació atmosfèrica i acústica. Per això, proposem:

- **Plans de mobilitat sostenible**. Desplegament de plans de mobilitat sostenible (a centres públics, empreses privades, polígons industrials...) que permetin fer efectiva la reducció de l'ús de vehicles privats en els desplaçaments i avançar en la seva electrificació.
- **Transport sostenible de mercaderies**. Prohibir la circulació de megacamions de fins a 60 tones i 25,25 metres de longitud a Catalunya, tot donant prioritat al ferrocarril per aconseguir un transport sostenible de mercaderies.
- **Nou sistema tarifari per al transport públic**. Desplegament de la Llei 21/2015, del 29 de juliol, de finançament del sistema de transport públic de Catalunya d'un nou sistema tarifari per al transport públic social, intermodal, que simplifiqui i moduli les tarifes incloent-hi les variables ambientals de la millora de la qualitat de l'aire i la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle, garantint el control públic del sistema. Cal avançar cap

a un model de finançament creuat en què la recaptació gravi els modes de transport no sostenibles i reverteixi cap a modes no contaminants. La finalització de les concessions de peatges és una oportunitat per avançar en aquesta direcció.

- **Sistema de peatge segons distància.** Establir el futur model de gestió de les autopistes catalanes, previst per al 2019, amb un sistema de peatge per carretera basat en la distància, tal com recull la proposta de directiva del Parlament Europeu i del Consell per la qual es modifica la Directiva 1999/62/CE. Ens oposem a la tarifa plana (model de vinyeta segons temps).
- **Autoritat única del transport metropolità.** Establir una autoritat única del transport que integri totes les competències autonòmiques i municipals en l'àmbit metropolità. Desplegament urgent de la T-mobilitat amb tarifes socials.
- **Pla de foment del vehicle elèctric** amb incentius per a la substitució de vehicles i desplegament de punts de càrrega arreu del territori.
- **Modificació de la Llei del taxi**, 19/2003, que permeti noves competències al sector per tal de fer front a un escenari canviant en el transport de viatgers amb conductor.
- **Nova norma reguladora i limitadora de VTC** (arrendament de vehicles amb conductor) que doti a les administracions locals o metropolitanes de poders per autoritzar la prestació de serveis urbans en l'àmbit territorial corresponent, mitjançant petició d'informe vinculant.

1.4. FISCALITAT AMBIENTAL

Els incentius econòmics són un potent instrument per orientar l'economia per trajectòries més sostenibles. Cal aplicar el principi "qui contamina, paga" de manera decidida, evitar ajuts a activitats amb efectes ambientals negatius i bonificar les millors pràctiques. Per això, ens comprometem a:

- **Generalitzar la fiscalitat sobre abocament i incineració de residus sòlids** amb tipus impositius prou significatius per estimular la reutilització i el reciclatge. Introduir sistemes de dipòsit, devolució, retorn per recuperar determinats residus (com ara els envasos de begudes).
- **Ampliar l'abast dels impostos sobre emissions de contaminants atmosfèrics** que afecten la qualitat de l'aire i sobre activitats i productes especialment problemàtics ambientalment.
- **Revisar la imposició energètica per modular-la en funció de les emissions de CO₂** i defensar a escala europea crear un impost sobre el carboni i/o reformar el mercat de permisos de contaminació per assegurar un preu prou elevat.
- **Reformar la fiscalitat sobre els vehicles**, tant a escala de Catalunya com a escala local, perquè tinguin en compte la contaminació, i donar suport a iniciatives locals de taxes o peatges per combatre la congestió i la contaminació.
- **Revisar el conjunt de subvencions i bonificacions fiscals** tendint a suprimir les que tenen efectes ambientals perjudicials i ampliar-ne l'ús per estimular pràctiques i productes més sostenibles. Ampliar les possibilitats de bonificacions ambientals locals.

1.5. MINIMITZAR ELS EFECTES DE LA CONTAMINACIÓ SOBRE LA SALUT

El deteriorament progressiu de la qualitat de l'aire ha fet créixer de manera important el nombre de morts per malalties cardiorespiratòries, especialment en els col-

lectius més vulnerables, així com el nombre d'ingressos hospitalaris per malalties respiratòries, cardiovasculars, neurològiques, immunològiques i per càncer.

Catalunya supera amb escreix els líndars especificats per l'Organització Mundial de la Salut de partícules en suspensió, òxids de nitrogen i ozó troposfèric a tot el territori, alhora que s'incompleix sistemàticament la legislació europea de qualitat de l'aire.

A més d'afectar la salut, la contaminació té greus impactes sobre l'economia, l'agricultura i els ecosistemes. Per això, proposem:

- **Pla de qualitat de l'aire.** Impulsarem un nou pla de qualitat de l'aire amb objectius concrets i actuacions amb força legal per tal de reduir les emissions contaminants de partícules en suspensió, NOx i ozó a tot el territori català, amb l'objectiu de no superar mai els límits fixats per les directives comunitàries.
- **Millora de la Xarxa de Vigilància de la Contaminació Atmosfèrica** en cobertura territorial i increment de les substàncies contaminants analitzades (PM2.5, ozó troposfèric, benzè, 1,3-butadiè, etc.) i establiment d'un sistema d'avaluació sanitari per assegurar un correcte desenvolupament i seguiment de les mesures anteriorment proposades.
- **Regulació de la contaminació atmosfèrica en zones portuàries.** Regulació obligatòria per limitar, controlar i sancionar les emissions dels vaixells i complir amb les directives 2008/50/CE i 2012/33/UE. Regulació per a la limitació del contingut de sofre per als combustibles d'ús marítim de 0,1% a les aigües territorials dels ports catalans.
- **Moratòria d'activitats portuàries contaminants.** Moratòria a noves activitats portuàries amb potencial contaminant a zones d'especial protecció de l'ambient atmosfèric fins que no es quantifiqui l'augment d'emissions per autoritzar-les o no en funció de les afectacions sobre la qualitat de l'aire.
- **Control de les emissions industrials.** Aplicació de la directiva estatal d'emissions industrials i els plans de vigilància integrals a les activitats potencialment contaminants de la zona de protecció especial.
- **Criteris ambientals als plecs de clàusules.** Incorporació de criteris ambientals al plec de clàusules administratives particulars dels contractes d'obres i monitoratge en continu sobre les emissions contaminants a l'atmosfera amb exposició pública de les dades i de forma comprensible per a la ciutadania.
- **Contaminació acústica i odorífera.** Impulsarem també les mesures necessàries per incrementar la reducció de la contaminació acústica i una nova llei contra la contaminació odorífera.

2. AIGUA

Avui dia a Catalunya l'aigua no és gestionada com un bé comú, sinó com una mercaderia. Els processos de privatització que hem viscut durant les darreres dècades, intensificats en els darrers anys, i la falta de mesures valentes que afrontin els problemes de cabals i contaminació dels nostres rius i llacs evidencien que la política d'aigua que tenim respon a un criteri marcadament econòmic, sovint al servei de grans grups de poder. Tanmateix, cada cop més s'aixequen veus que reclamen un enfocament valent en les polítiques d'aigua, respectuós amb les persones i el planeta, fent avançar la capacitat d'actuació del sector públic i democratitzant-ne la gestió.

2.1. EXERCIR LA SOBIRANIA HÍDRICA

Catalunya es troba literalment partida en dues parts, la formada per les conques internes, amb rius que neixen i desemboquen en territori català (Ter, Llobregat, Muga...), i la formada per conques intercomunitàries, on es troben l'Ebre, el Segre, les Nogueres i la Garona. En aquestes segones les competències es troben repartides entre l'Agència Catalana de l'Aigua i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, que n'ostenta les de més calat pel que fa a les concessions i la determinació de cabals. Els conflictes competencials, superposicions i situacions quasiesquizofrèniques a les conques compartides no parteixen d'una relació bilateral entre els dos organismes, sinó subordinada, que impedeix implantar polítiques sostenibilistes.

Així mateix, cal dotar d'un nou marc legal i institucional l'enfocament hídric a Catalunya, que incorpori veritablement els principis de la nova cultura de l'aigua i tingui plena capacitat d'incidir, des de la proximitat, en les problemàtiques que afecten el país. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- **L'aigua com un dret humà.** Incorporar en el nou marc constituent l'aigua i el sanejament com un dret humà essencial per a la vida i no objecte de negoci.
- **Conques compartides.** Establir, amb l'Estat espanyol i les comunitats autònomes afectades per a la gestió de les conques compartides, un conveni bilateral que assegurï la sostenibilitat dels rius.
- **Agència Catalana de l'Aigua.** Recuperar de l'Agència Catalana de l'Aigua com a agència mediambiental capdavantera i no plegada als grans poders econòmics.
- **Crear consells de conques amb capacitat de decisió i autonomia.**
- **Gestió transparent i participativa.** Obrir la gestió i els processos de presa de decisió a la participació ciutadana, la transparència i la rendició de comptes.

2.2. CONVERTIR L'AIGUA EN UN BÉ COMÚ

L'any 2010 l'Assemblea de les Nacions Unides va declarar l'aigua i el sanejament com un dret humà fonamental per a la vida. Un bé comú tan essencial no pot ser considerat un producte financer o de negoci. Malauradament a Catalunya un 83% de la gestió de l'aigua és privada amb el principal fi de fer-ne ús lucratiu o emprar-la com un producte financer a fi de facilitar inversions de tot tipus. Ho hem vist amb Aigües Ter-Llobregat i ho estem veient amb els escàndols que van sortir en la gestió municipal.

El negoci de l'aigua que realitzen grans corporacions —amb centres de decisió ubicats fora del país— conviu amb les mancances de milers de famílies vulnerables que no poden pagar-ne el rebut i veuen en perill el seu accés, acumulant deutes que en molts casos mai no podran afrontar.

Davant d'això hem vist una resposta social formidable que ha impulsat processos de remunicipalització arreu del país, moviments socials que han aconseguit tirar endavant Iniciatives Legislatives Populares i una onada municipalista en la que les corporacions locals han aixecat la bandera de la justícia social i ambiental.

Com que cal acompanyar i impulsar aquesta pluralitat que ens enforteix democràticament i ens acosta a la concepció de l'aigua com un bé comú, apostem per:

- **Recuperar la gestió pública** tant d'Aigües Ter - Llobregat com de la potabilitzadora de Sant Joan Despí i impulsar, conjuntament amb el món local, la gestió pública de tots els sistemes en alta d'abastament i sanejament.

- **Impulsar la remunicipalització.** Crear una Oficina de suport econòmic, legal i tècnic a la remunicipalització de l'aigua per als municipis de Catalunya. Aquesta oficina també podria donar suport a la creació d'operadors energètics i de telecomunicacions municipals.
- **Facilitar el control ciutadà en la gestió de l'aigua.** Crear espais ciutadans de control de la gestió i rendició de comptes.
- **Establir mecanismes de cooperació.** Es crearan aquests mecanismes amb altres pobles del món per assolir la universalitat en l'accés a l'aigua i teixir aprenentatges mutus.

2.3. GARANTIR LA DISPONIBILITAT D'AIGUA A TOT EL TERRITORI

Actualment l'abastament d'aigua a Catalunya es basa en un model insostenible per múltiples raons: per una banda, el Ter i l'Ebre aporten recursos permanentment fora de les seves conques, de manera que en posen en risc la supervivència; el canvi climàtic està disminuint el cabal circulat dels rius, amb reduccions que ja superen el 50% a la Muga, el Ter i el Segre; i el model de desenvolupament agressiu afegix més pressió al territori sense que repercuteixi en una millora de les condicions de vida ni en l'assentament de la ciutadania, com ho demostren el faraònic i polèmic Canal Segarra-Garrigues o la derivació d'aigua que fan les minicentrals hidroelèctriques escampades arreu del territori.

Alhora tenim una ciutadania fortament conscient de la importància de l'ús racional de l'aigua, amb un espectacular estalvi produït els darrers 15 anys; també hi ha la Directiva marc de l'aigua que ens marca el camí a seguir; i comptem amb una Agència Catalana de l'Aigua que ha abandonat les seves funcions els darrers anys i necessita recuperar el lideratge d'agència mediambiental pública de referència arreu del món. Amb tots aquests elements hem de poder garantir l'aigua del futur. És per això que proposem:

- **Donar compliment a l'Acord del Ter** per assegurar el bon estat ecològic del riu.
- **Establir sistemes alternatius de subministrament.** Impulsar l'ús d'aigües regenerades, millorar els aprofitaments d'aigües freàtiques i pluvials, i augmentar el règim de funcionament de les dessaladores.
- **Impugnar i aconseguir derogar el Pla hidrològic de l'Ebre.**
- **Reformular el Canal Segarra-Garrigues**, actualment inviable, per a usos agraris sostenibles i propers al territori.
- **Reduir i rescatar les concessions de les minicentrals hidroelèctriques** que deixen les capçaleres eixutes pel benefici d'uns pocs.
- **Revisar el Pla de regadius de Catalunya** basat en els principis d'estalvi i ús eficient de l'aigua per a regadius, amb aplicació de mesures de reducció de consum, reducció de pèrdues i limitant els consums excessius d'aigua associats a determinades produccions extensives.

2.4. ASSOLIR EL BON ESTAT ECOLÒGIC DE RIUS I AQUÍFERS

La Comissió i el Parlament europeus varen aprovar l'any 2000 la Directiva marc de l'aigua. Mitjançant aquest nou marc legislatiu per a la Unió Europea, l'aigua deixava de ser un mer instrument per a l'economia per passar a considerar-se un element bàsic dels ecosistemes fluvials i de la bona qualitat ambiental.

No obstant això, a Catalunya són importants el deteriorament dels ecosistemes fluvials, l'incompliment del principi de qui contamina paga i el mal estat de moltes masses. Apareixen nombrosos casos d'incompliment del bon estat ecològic i químic sigui per mala qualitat o poca quantitat a les diverses conques fluvials. L'in-

compliment dels cabals ecològics que permeten el manteniment de la vida dels ecosistemes fluvials, la contaminació dels aqüífers —principalment per nitrats— que són les nostres reserves naturals i l'ocupació de zones fluvials inundables són constants que no ens podem permetre.

La nova gestió de l'aigua, anomenada al nostre país “nova cultura de l'aigua”, es basa en conceptes de sostenibilitat tant des del punt de vista ambiental com econòmic i també la plena transparència en l'accés a la informació i la participació ciutadana en l'elaboració dels plans i programes de gestió. Per tenir uns rius plens de vida proposem:

- **Invertir la tendència de la contaminació dels aqüífers** per nitrats procedents dels purins oferint solucions a la pagesia, controlant abocaments i reduint la cabana porcina.
- **Fer sostenible la mineria al Bages** per eliminar la salinització del Llobregat, exigint a Iberpotash que executi les mesures necessàries i assumeixi el dany econòmic i ambiental causat.
- **Impedir l'acumulació de sediments als embassaments** per tal que puguin arribar als deltes, a l'objecte de mantenir-los vius.
- **Actualitzar el Pla de conques internes de l'Agència Catalana de l'Aigua** i el seu Programa de mesures per fixar uns objectius ambientals d'acord amb la Directiva marc de l'Aigua, impulsant la recuperació d'aqüífers contaminats i la seva protecció.

3. RESIDUS

Apostem per una economia que faci un ús racional dels recursos, que minimitzi la contaminació i els residus i que sigui generadora de justícia social. En aquest sentit, cal abordar la problemàtica dels residus des de la seva generació, amb una lògica preventiva, i no només des del seu tractament i eliminació que, en qualsevol cas s'ha de produir amb el mínim d'impacte ambiental possible.

3.1. NOVA ESTRATÈGIA DE REDUCCIÓ EN ORIGEN

La recuperació màxima de totes les fraccions dels residus sòlids urbans és un objectiu prioritari del nou model econòmic que defensem. Per aconseguir-ho, apostem per un enfocament integral de residu zero que entengui i fomenti una gestió circular dels residus sòlids urbans. Així doncs, proposem:

- **Residu zero.** Incentivarem als municipis un enfocament integral de residu zero que entengui i fomenti una gestió circular dels residus sòlids urbans.
- **Estratègia per a la reducció dels residus.** Implementarem una estratègia amb incidència i incentius als centres de producció, els ajuntaments i la ciutadania en general amb l'objectiu de reduir el malbaratament de recursos i fomentar la reparabilitat, durabilitat, reutilització, el reciclatge i l'ecodisseny dels productes.
- **Pla d'educació i comunicació ambiental** que **a)** presti especial atenció al consum de recursos i la generació de residus; **b)** que ajudi a veure les relacions entre comportaments no sostenibles i desigualtats, visibilitzant els impactes globals del consum insostenible; **c)** que doni informació transparent, pública i continuada sobre la gestió dels residus a Catalunya i les polítiques ecològiques i **d)** que fomenti bons hàbits ambientals en relació amb tot l'anterior.
- **Implantació a curt termini del sistema de dipòsit i recuperació d'envasos.**

3.2. REDUCCIÓ DELS IMPACTES AMBIENTALS ASSOCIATS ALS RESIDUS

El model actual de gestió de residus a Catalunya genera importants impactes ambientals, especialment pel que fa a l'abocament, la incineració, els residus nuclears i les dejeccions ramaderes. Proposem:

- **Pla de tancament progressiu de les plantes incineradores** de residus a cimenteres, i de les plantes de generació elèctrica, en paral·lel a l'execució de plans ambiciosos de desplegament d'energies renovables, i de prevenció i reducció de residus. Pla de recol·locació dels treballadors.
- **Fiscalitat sobre els residus nuclears.** Proposem una fiscalitat verda que gravi la producció de residus nuclears mentre no es faci efectiu el tancament de les plantes nuclears a Catalunya.
- **Pla de prevenció i tractament de residus ramaders** i programa de prevenció de crema de residus agraris a l'aire lliure.

4. MEDI NATURAL

El patrimoni natural de Catalunya té una gran diversitat geogràfica i ecològica, i gaudeix d'una notable riquesa de paisatges, hàbitats, sòls i espècies. Un 65% del territori manté un alt grau de naturalitat, però alhora és molt vulnerable, per les grans pressions a què està sotmès. Més de 7 milions d'habitants es concentren en el 20% del territori, principalment al litoral i prelitoral. S'hi afegeix una alta proporció d'urbanització dispersa, una densa xarxa d'infraestructures lineals que fragmenten els ecosistemes i paisatges i una gran aflluència turística —amb més de 20 milions de visitants anuals. El litoral i la xarxa hídrica estan fortament artificialitzats, amb milers de barreres ecològiques i platges en retrocés. Que els espais naturals protegits cobreixin el 31,8% de tot el territori català és una gran conquesta de la llarga lluita dels moviments ecologistes i les plataformes en defensa del territori. Però amb això no n'hi ha prou. Les polítiques de conservació del medi natural —insuficients i poc efectives— durant els darrers anys s'han esfondrat i desmantellat. El model d'administració pública del medi natural és burocratitzat, disfuncional, descoordinat i no disposa dels recursos adients.

4.1. PRESERVAR I INCREMENTAR LA BIODIVERSITAT I EL PATRIMONI NATURAL

Per mantenir una elevada biodiversitat a Catalunya, cal garantir la connectivitat ecològica entre espais naturals i recuperar el bon estat ecològic tant dels rius i boscos de ribera com dels mosaics agroforestals propis del nostre país, que només es podran recuperar si tornen a ser vius i productius. El nostre objectiu és valorar i gestionar de forma integral, integrada i sostenible el conjunt dels serveis que els ecosistemes de Catalunya (espais naturals, rius, boscos, territori, aqüífers, fauna, flora...) presten a la nostra societat en tant que generadors dels elements essencials per la nostra vida: aire, aigua, energia, aliments, paisatge, producció d'aliments i d'altres matèries primeres, cultural, lleure, qualitat de vida.

La conservació de la natura és una responsabilitat social compartida de les administracions, els sectors productius, les entitats i la ciutadania en general, tant en l'àmbit urbà com rural. Per això cal promoure iniciatives de conservació de la natura com la custòdia del territori o la participació en la gestió d'espais naturals protegits, reforçant els instruments participatius i de voluntariat. Proposem:

- **Ampliar i fer efectiva la protecció del sistema català d'espais naturals protegits:** parcs nacionals, parcs naturals, espais d'interès natural —zones de protecció d'aus, zones d'interès comunitari—, forests i boscos madurs,

espais costaners, rius i masses d'aigua, etc., dotant-los dels recursos humans i tècnics necessaris per dinamitzar-ne la gestió de manera que esdevinguin veritables recursos per a la dinamització demogràfica, econòmica, social i cultural dels seus entorns.

- **Agència del Patrimoni Natural i la Biodiversitat.** Impulsar la creació durant la present legislatura de l'Agència del Patrimoni Natural i la Biodiversitat, encarregada de la planificació, la gestió, la restauració, la millora i l'estudi del medi natural de Catalunya tant en l'àmbit continental com marí, amb la finalitat de conservar-ne el patrimoni natural, la biodiversitat i la geodiversitat, i garantir els serveis ambientals i les externalitats econòmiques positives dels ecosistemes, amb criteris d'integritat, sostenibilitat, persistència i eficiència.
- **Sensibilització i participació en la gestió d'espais naturals.** És imprescindible la transparència i la informació sobre l'estat del patrimoni natural implicant-hi els mitjans de comunicació i la comunitat educativa per fer créixer la consciència i la responsabilitat social en la conservació i protecció de la natura.
- **Custòdia del territori.** Potenciar les formes de gestió d'espais naturals pel sistema de contractes de custòdia del territori i altres experiències similars que permetin obtenir un aprofitament d'aquests espais de forma atractiva i sostenible per a l'assentament de població. Posarem en marxa experiències de valoració dels serveis ecosistèmics de determinats àmbits o activitats en espais naturals protegits que siguin compensats a càrrec d'activitats contaminants o similars.
- **Cooperació en biodiversitat.** Establir plans de cooperació amb països clau per a la conservació de biodiversitat i la contribució a la protecció d'habitats naturals essencials per a espècies en situació crítica.

4.2. RESTAURACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I PAISATGÍSTIC

El paisatge és un element quotidià que trobem en contextos urbans, periurbans i rurals i integra un seguit d'àmbits íntimament relacionats: aspectes naturals, històrics, estètics, simbolicoidentitaris, religiosoespirituals, productius i d'ús social. La defensa del paisatge ha de partir de la seva concepció com a element endogen, clau de futur, civilització, riquesa i qualitat de vida i, alhora, element que, posat en valor, és base també d'activitat econòmica sostenible, des d'una perspectiva turística i agrària en just equilibri i simbiosi. Apostem per mesures efectives per endreçar i regenerar els paisatges quotidians, amb respecte a la seva identitat. La gestió, planificació i ordenació del paisatge ha de reforçar el sentiment de comunitat i pertinença, la bellesa i l'harmonia indispensables per garantir el benestar comú de la societat.

- **Pla d'ordenació, gestió i restauració paisatgística.** Impulsar un pla per reimpulsar les polítiques de paisatge a Catalunya, amb recursos destinats no només a la seva ordenació, sinó sobretot a la seva gestió i restauració.
- **Pla integral de descontaminació de sòls** afectats per produccions industrials contaminants o per dipòsits incontrolats de residus químics perillosos, com per exemple els pneumàtics.
- **Actuació especial a Flix.** Actuació especial per a la descontaminació dels terrenys contaminats als entorns de la planta d'Ercros a Flix; establiment en aquest municipi d'un polígon especialitzat en la descontaminació, recuperació i regeneració de sòls contaminats.

4.3. PROTEGIR EL SISTEMA COSTANER DE LA URBANITZACIÓ

Catalunya té 600 quilòmetres de litoral, amb una elevada densitat de població. El risc d'erosió del nostre litoral està estretament associat a l'impacte de la regulació de les conques hidrogràfiques, l'alta densitat demogràfica i el turisme massiu. Volem una política orientada a la defensa dels ecosistemes marins que es reflecteixi a les propostes i decisions sobre els àmbits que hi estan relacionats: pesca, transport, turisme, etc. Aquesta política de defensa dels ecosistemes marins ha de tenir en compte tant les zones properes a la costa catalana com el conjunt de la zona econòmica exclusiva que ens correspon com a país. Per això proposem:

- **Sobirania en l'espai costaner.** El nou marc constituent català ha de reconèixer la competència de la Generalitat en aquest espai per tal de poder desenvolupar una llei d'ordenació del litoral català, orientada a la protecció del sistema costaner.
- **Preservació de l'espai costaner** per evitar que es continuï ocupant amb noves urbanitzacions i infraestructures, així com les platges —limitant dràsticament la seva ocupació per a activitats comercials—, i fins la neteja i qualitat de les aigües costaneres o de transició.

5. DEFENSA DELS ANIMALS

Una societat tolerant i conscient de la importància de les xarxes d'interdependència que formen la trama de la vida al planeta ha de tenir cura de tots els éssers vius, humans i no humans. Els animals són éssers vius, amb capacitats i sensibilitats físiques i psíquiques, que pateixen el dolor. Desitgem viure en un país compassiu que estigui també al costat dels més vulnerables, incloent-hi la resta dels animals, éssers amb la capacitat de sentir, però sense veu per defensar-se.

5.1. ACABAR AMB LA TAUROMÀQUIA I GARANTIR LA PROTECCIÓ DELS ANIMALS

A Catalunya se celebren gairebé 400 espectacles amb bous cada any. Les curses de braus i la presència d'animals en multitud d'espectacles i festes populars consisteix a maltractar i torturar animals indefensos.

L'any 2010, a proposta de la ILP *Prou!*, el Parlament de Catalunya va aprovar la modificació de la Llei 22/2003, de protecció dels animals, que abolia la tauromàquia. Malauradament el Tribunal Constitucional va anul·lar la modificació de llei catalana l'octubre de 2016, perquè va considerar que la norma envaïa les competències de l'Estat en matèria de cultura. En aquest sentit, ens comprometem a bloquejar qualsevol intent de retorn de les curses de braus a Catalunya, i continuarem treballant per suprimir els correbous de les nostres festes populars, sempre de forma dialogada amb el territori. Per això proposem:

- **Sobirania en l'àmbit de la protecció dels animals.** El nou marc constituent català que proposem preveurà la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la protecció dels animals.
- **Impulsar el Consell Assessor de Defensa dels Animals**, tal com ho preveu la Llei de protecció dels animals, per fer un front comú, les administracions, les organitzacions de defensa dels animals, la comunitat científica i la societat civil, per actuar coordinadament, amb totes les eines legals i amb tots els recursos per defensar l'abolició de la tauromàquia.
- **Control de la prohibició de l'ús d'animals en espectacles fixos i itinerrants, festes populars, circs, exhibicions de dofins i orques en captivitat**, que impliquin degradació, patiment, tortura o que es forci els animals a realitzar comportaments impropis de la seva espècie o en què es man-

tinguin animals en condicions alienes a la seva natura. De forma urgent, no s'autoritzaran aquells espectacles, festes populars o esdeveniments que atemptin contra la dignitat dels animals, salvatges o domèstics, i molt especialment abolirem i vetllarem per la supressió dels correbous en les modalitats de bou capllaçat, bou embolat i bous a la mar, en un termini màxim de dos anys. Per això es treballarà conjuntament amb els ajuntaments per cercar alternatives ludicofestives que puguin substituir les formes de diversió amb animals.

5.2. DEFENSAR ELS DRETS DELS ANIMALS

El nou marc constituent català ha de reconèixer els animals com a éssers sensibles al dolor i al patiment, dotats de sensibilitat psíquica, a més de física i amb uns drets naturals a viure d'acord amb les seves característiques biològiques i necessitats etològiques. En definitiva, els animals tenen el dret "natural" a una vida digna. Volem un país que fomenti la conscienciació i la sensibilització. La prevenció i la tolerància zero al maltractament i a qualsevol tipus de violència sobre els seus hàbitats és el reflex d'una societat que prioritza la cultura, l'educació, el medi ambient i el benestar animal.

Cada 18 segons s'abandona un animal de companyia a Catalunya; més de 20.000 gats i gossos cada any, la majoria quan encara són cadells. És evident que cal solucionar el problema des de l'arrel, i prohibir la venda de gossos i gats en botigues de mascotes per evitar-ne les compres compulsives i reduir-ne l'abandonament. Per això proposem:

- **Establir l'adopció com a alternativa principal per poder conviure amb un animal.** Es treballarà per convertir els negocis de compravenda d'animal en els referents principals d'adopció, tot contribuint així a lluitar contra la massificació actual dels espais d'acollida. Mitjançant un acord entre administracions i societats protectores, les botigues podran reconvertir-se en centres d'adopció d'animals de companyia i espais de benestar animal. És crearà un impost sobre la compra d'animals domèstics per potenciar-ne l'adopció. Es controlarà la venda ambulat d'animals i es donarà permís de cria només a criadors homologats.
- **Augmentar els recursos per a la gestió de l'acollida d'animals abandonats i de recuperació de la fauna.** La Generalitat ha d'assumir més despesa en els costos que provoca la gestió municipal d'animals abandonats. S'ha de dotar els ajuntaments de recursos econòmics que els permetin afrontar-ho. Proposem una xarxa pública de centres d'acollida (gossos, gats, fures, exòtics...) i de centres de recuperació de fauna.
- **Millorar el Registre General d'Animals de Companyia (ANICOM).** És prioritari repensar i potenciar el funcionament d'aquest registre. Actuar decididament amb l'obligatorietat del microxip, i fer-lo extensiu a altres espècies per a les quals en l'actualitat no és obligatori. Proposem commutar les sancions específiques en relació amb animals de companyia per formació sobre tinença responsable, benestar, enriquiment i comportament.
- **Legislació i pràctiques de respecte als animals.** Continuar legislant sota uns criteris de respecte màxim als animals i garantir polítiques públiques i formació adequada a les treballadores i els treballadors públics (policies locals i mossos d'esquadra, agents rurals) per actuar en casos de maltractament i negligències envers els animals o per reduir l'impacte de fauna salvatge en nuclis rurals o urbans amb mesures alternatives a les armes de foc, de forma coordinada amb les persones voluntàries que dia a dia treballen pels animals als municipis.

- **Elaboració d'un estudi per permetre l'accés de gossos i gats a residències de gent gran** i altres centres (albergs, cases d'acollida) perquè els gossos i gats puguin allotjar-se amb la persona o persones que conviuen, protegint així el benestar emocional de les persones i el de l'animal.

5.3. REGULACIÓ DE LA CAÇA

L'activitat cinegètica provoca —especialment “l'esportiva”— perjudicis sobre les poblacions de fauna salvatge i en els altres usuaris del medi natural, els no caçadors, que són la immensa majoria de la societat. Cal avançar cap a una regulació més restrictiva de la caça, el control ètic de les espècies cinegètiques i acabar amb la xifra escandalosa que ens diu que el 70% dels gossos abandonats a les gosses de Catalunya provenen del sector de la caça.

Protegir els drets de les persones no caçadores vers els privilegis d'uns pocs, que van en contra del bé comú, que és gaudir de la natura, ja sigui com a excursionistes, ciclistes, boletaires, etc. Proposem:

- **Promoure una llei per regular la caça a Catalunya** que comporti un control estricte i restringit de les modalitats de caça, prioritant la protecció animal i la seguretat de les persones, i que reguli especialment la tinença de gossos per a la caça.
- **Prohibir i controlar el “plumbisme”** (munició amb plom) al medi natural.

IV. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA I FEMINISTA

Volem una democràcia de base, més justa, més igualitària, solidària, lliure de corrupció, participativa i que impregni tots els àmbits de la nostra societat, especialment tots aquells que tenen a veure amb el bé comú. La nostra és una proposta d'emancipació social i comunitària. Apostem per un nou model, radicalment democràtic, basat en l'apoderament de la ciutadania. Un model que situï la gent del carrer al centre de l'acció política i que reforci la vida comunitària als veïnats, als barris, als llocs de treball i a tots els espais de confluència de la ciutadania.

Només radicalitzant la democràcia i situant la gent comú al centre de l'acció política podem aconseguir el canvi real que desitgem. Així mateix, no hi haurà revolució democràtica si aquesta no és plenament feminista. Que les dones hagin estat invisibilitzades en la política formal té moltes explicacions i conseqüències, però això no vol dir que no hagin fet política. L'acció política de les dones ve de lluny. A banda d'incidir en qüestions que sempre han format part de la política convencional, el feminisme ha fet aflorar nombroses matèries que havien estat excloses de l'agenda política. De forma singular, les lluites feministes han estat pioneres a l'hora de posar l'accent en les qüestions socials, els treballs de cures i domèstics, la reorganització del temps o les polítiques que regulen les intimitats i els cossos. La incorporació de les dones a la política ha permès la diversificació de les agendes públiques, incorporant els interessos i les necessitats de la ciutadania des dels sabers i les experiències de les dones. Superar l'androcentrisme en la gestió pública i garantir el dret de les dones a representar i ser representades és avançar en la construcció de la democràcia. Sense paritat la democràcia està inacabada.

1. RADICALITAT ÈTICA I DEMOCRÀTICA

Apostem per aprofundir i millorar la democràcia en tots els seus aspectes, començant per millorar les institucions representatives i els mecanismes d'elecció dels nostres representants, que han de continuar jugant un paper fonamental en el nou model de país que volem construir. Al mateix temps, però, apostem per convertir la democràcia en un eix vertebrador de tota la nostra societat, fent que la democràcia no formi part només de les institucions públiques, sinó també del conjunt d'espais socials i comunitaris, l'economia, l'empresa o les famílies.

Per tenir una democràcia realment plena cal desenvolupar nous canals, noves pràctiques i nous instruments de deliberació, participació i decisió directa. No volem unes eleccions cada quatre anys, volem democràcia cada dia. Volem que la ciutadania participi en la presa de les decisions i que intervingui de forma efectiva en l'elaboració de les polítiques públiques.

1.1. TRANSPARÈNCIA I RENDIMENT DE COMPTES

Apostem per un model de transparència activa, pròpia dels nostres temps, que obri les seves dades a tota la ciutadania i habiliti la seva consulta activa a través d'internet, simplificant-ne l'anàlisi.

Considerem que tota la documentació de les institucions és propietat de la ciutadania i, com a tal, ha de ser pública i estar publicada.

Volem un govern obert: tota la informació ha de ser pública i, per tant, transparent. L'actual Llei de transparència és clarament insuficient, cal reformar-la i atendre les propostes següents:

- **Dret d'accés a la informació de totes les persones**, no només d'aquelles amb residència legal. Cal un organisme de garantia del dret d'accés veritablement independent i amb tots els recursos necessaris.
- **Registre de grups de pressió**: el registre de grups de pressió serà obligatori, públic i les seves dades disponibles per mitjà del règim de transparència previst a la llei. El registre mostrarà per a qui treballen aquests grups de pressió, amb quina finalitat en concret, amb qui s'han reunit i quina documentació han lliurat, entre d'altres. Tota la informació de sous, patrimoni, agendes dels càrrecs públics, assistència als plens i comissions del Parlament serà pública.
- **Els comptes dels partits, fundacions i associacions vinculades han de ser públics**, tant pel que fa als ingressos com a les despeses. En concret, proposem crear un registre públic dels crèdits que els partits tenen contrets amb bancs i caixes (condicions i terminis) i la publicació de tota la informació que aporten a la Sindicatura de Comptes sobre el seu finançament, tant ordinari com electoral, en detall, així com el compliment estricte de la Llei de transparència.
- **Transparència i accés a la informació sobre com es gestionen els comptes de la Generalitat**. Cal facilitar que la ciutadania analitzi el deute de la Generalitat i, fins i tot, reclami judicialment la responsabilitat de la part del deute adquirit per equips de govern anteriors que consideri il·legítima. Per a això, es permetrà que associacions com l'Auditoria Ciutadana del Deute puguin accedir a tota la informació necessària. Si cal, es contractarien serveis externs de consultoria per poder completar els informes jurídics sobre les irregularitats detectades. Aquests informes no han de ser només una denúncia pública, han de ser la base per poder demandar la rescissió de contractes fraudulents o abusius que estiguin sagnant les arques i sol·licitar sancions i indemnitzacions a aquells qui haguessin obrat indegudament.
- **Transparència per part dels càrrecs de la Generalitat**. President, diputats, entre altres càrrecs de confiança, hauran d'actuar de manera transparent, tant en informació sobre reunions com en allò referent a sous i càrrecs, facilitant a la ciutadania l'accés a tota la informació disponible.
- **Redacció d'un Pla estratègic per redefinir el Sistema d'Arxius de la Generalitat de Catalunya** que posi el focus en l'accés a la informació i que vinculi els arxius i la gestió documental a les polítiques de govern obert. El pla s'hauria d'elaborar amb la participació del sector i hauria d'obrir una reflexió sobre l'adscripció orgànica més adequada.
- **Nova Llei de gestió documental i arxius**, que adapti les funcions que desenvolupen els arxius a la nova administració digital i als requisits de transparència, accés a la informació i lluita contra la corrupció, així com al retorn del patrimoni documental preservat.

1.2. ACCIÓ INTEGRAL CONTRA LA CORRUPCIÓ

La corrupció és evitable. Explorarem totes les accions possibles a l'abast dels pobles i municipis per impedir els casos de corrupció. Proposem:

- **Increment del control i la limitació de les despeses electorals** i màxima transparència d'aquestes. S'ha d'establir més poder per a la Sindicatura de Comptes per tal de garantir un bon ús dels diners públics i per assegurar la transparència, i preveure la possibilitat de retirar subvencions electorals als partits. Tota la documentació que rep ha de ser pública.
- **Els corruptors no podran contractar amb l'Administració pública**. Les empreses participades per persones condemnades per haver protagonitzat casos de corrupció tindran prohibida la contractació amb l'Administració pública.

- **Prohibir la contractació amb l'Administració pública d'aquelles empreses que operin o tinguin sucursals a paradisos fiscals**
- **Codi ètic dels càrrecs públics**, per una política digna i exemplar. La política és una dedicació imprescindible i ha de ser exemplar en el seu exercici.
- **Protecció especial per a persones denunciants de casos de corrupció.** Garantir l'assistència jurídica adequada des del moment de la denúncia, així com assistència mèdica i psicològica, i blindatge del lloc de feina de la persona denunciant.
- **Crear un observatori de la corrupció**, independent, que revisi les denúncies de possibles casos de corrupció i vetlli per la protecció de la persona denunciant.
- **Impedir les portes giratòries.** Crear un registre electrònic únic a Catalunya de béns i interessos de càrrecs públics i seguiment específic postcàrrec.
- **Seguir les recomanacions de l'Oficina Antifrau de Catalunya per lluitar contra la corrupció.**

1.3. IMPULSAR LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Cal que les institucions públiques es dotin de noves eines de participació ciutadana i les utilitzin de forma molt més generalitzada a l'hora de dissenyar i implementar les seves polítiques. Proposem que a l'hora d'obrir mecanismes participatius s'apliqui el principi de subsidiarietat, és a dir, que la ciutadania participi, debati i acordi al nivell més proper possible de l'origen de cada problemàtica.

- **Desenvolupar la normativa sobre govern obert** (Llei 19/2014) per fomentar la participació ciutadana en la formació i el disseny de polítiques públiques d'àmbit general i sectorial.
- **Desenvolupar i fomentar mecanismes i processos participatius i deliberatius.** Incorporar processos participatius en les principals lleis, plans i programes del govern previstos per a la propera legislatura; especialment, obrir processos participatius sobre la construcció d'infraestructures i projectes urbanístics, que tenen un impacte més important al territori, lleis que afectin el desenvolupament de drets i llibertats reconeguts a l'Estatut, ordenació territorial, pla de govern i pressupostos.
- **Reformar els òrgans estables de participació** (com els consells consultius) per tal de garantir-ne la independència, la representativitat social i la vinculació a la presa de decisions públiques. Crear consells ciutadans en diferents àmbits sectorials i transversals, en substitució dels actuals consells de participació, per a la millora dels mecanismes de participació de les associacions en la presa de decisions de les institucions públiques.
- **Llei de foment de la participació que reculli les previsions de la llei de consultes populars no referendàries** i generi l'obligació dels poders públics catalans de promoure els canals de participació adients per afavorir la presència ciutadana en l'agenda política del país. Hi té especial importància la iniciativa popular reglamentària.
- **Exigència al govern de l'Estat de ratificació del Protocol addicional a la Carta europea d'autonomia local sobre el dret a participar en els afers de l'autoritat local** (Utrecht, 16.XI.2009). Encara no l'ha ratificat i és una proposta del Consell d'Europa de l'any 2009. Això donaria cobertura i garantia al desplegament de mitjans de participació per part de les entitats locals sense por a la intervenció i control de l'Estat.
- **Aplicació del vot electrònic.** Establir mecanismes de consulta popular en línia, espais deliberatius i de presentació de propostes i iniciatives ciutadanes. Lluitar contra les bretxes digitals. Realitzar activitats formatives obertes a la ciutadania en l'ús de les eines informàtiques de participació.

- **Utilització de la plataforma digital en codi obert per afavorir la transparència i traçabilitat dels canals de participació** i promoure la implicació ciutadana.
- **Reforma de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP)** per garantir la participació de la comissió promotora d'una ILP durant tot el procés de la proposició de llei al Parlament, com un grup parlamentari més a tots els efectes (però sense vot).
- **Elaborar una llei reguladora de la iniciativa ciutadana en l'àmbit municipal.** Era un mandat de la Llei 1/2006 de la iniciativa legislativa popular que demanava la seva realització en sis mesos (des del 2006).
- **Continuar donant suport i ajuts econòmics als ens locals en matèria de participació.** La Generalitat ha de continuar oferint recursos a aquells ajuntaments que apostin per la participació, tant per a la realització dels processos com per a la formació de tècnics i tècniques.

1.4. MILLORAR LA DEMOCRÀCIA REPRESENTATIVA

- **Elaboració d'una Llei electoral catalana** que garanteixi, entre d'altres qüestions: la igualtat del valor dels vots arreu del territori, així com la representació d'aquesta diversitat territorial al Parlament; la vegueria com a circumscripció electoral; la paritat en cremallera, és a dir, dones i homes ocuparan llocs alterns a les llistes electorals; creació d'una sindicatura electoral a Catalunya; estudi de totes les possibilitats de les noves tecnologies i aplicació per al desenvolupament de noves formes de democràcia representativa i aplicació del vot electrònic directe.
- **Dret de vot de totes les persones a partir dels tres anys de residència i dels 16 anys.**
- **Limitació dels mandats** a dos, pel que fa a responsabilitats executives, i a tres respecte a les representatives.
- **Creació d'oficines autonòmiques de suport a les persones emigrades:** atenció a les persones que resideixen a l'estranger per garantir l'exercici dels seus drets, en particular el dret de vot.

1.5. FOMENTAR EL TEIXIT ASSOCIATIU

Desplegament i aplicació del Pla nacional de suport a l'associacionisme i la participació ciutadana, que inclogui les accions següents:

- **Foment de mesures que potenciïn l'impacte positiu de l'associacionisme sobre la cultura cívica:** entitats obertes, igualitàries i democràtiques.
- **Promoció específica de la participació de persones que habitualment estan fora d'aquests processos** (gent gran, persones immigrades, persones excloses socialment).
- **Disseny de polítiques de foment de la participació i la cultura cívica** a través de l'educació formal i informal, incloent-hi l'educació en l'ús d'internet com a mecanisme de participació i col·laboració des de la infància i la joventut.
- **Desplegament i aplicació del programa català de desenvolupament comunitari intercultural.** Serà un treball conjunt i col·laboratiu entre la ciutadania i les institucions per posar en marxa mesures encaminades a teixir xarxes ciutadanes i veïnals fortes. S'orientarà més al procés que als resultats, per la qual cosa posarà en valor el treball comunitari i veïnal de base que ha permès l'exercici de drets a la ciutadania durant els últims anys. Estarà planificat, implementat i avaluat en estreta col·laboració amb la societat civil organitzada i amb la ciutadania.
- **Aposta per una política clara i transparent de convenis amb associa-**

cions, de caràcter plurianual. L'activitat quotidiana de les entitats té un valor en si mateixa, més enllà dels projectes puntuals subvencionables, per això són necessaris els convenis. Alhora, aquesta forma de finançament es realitzarà respectant els criteris de transparència en la convocatòria i objectivitat en l'avaluació.

- **Llei del registre únic d'associacions de Catalunya** connectat amb els registres municipals per afavorir el traspàs d'informació i la transparència dels suports públics al sector. Això, a més ajudarà a conèixer la realitat del món associatiu per poder fer polítiques eficaces de suport.
- **Llei de foment de l'associacionisme** per facilitar l'autonomia de les entitats socials i sobretot dels seus projectes. Recentment s'ha aprovat la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme, que fa referència a un pla d'associacionisme però que és del tot insuficient.

2. FEMINISMES I LGTBI

La radicalitat democràtica no és possible sense garantir els drets i la justícia de gènere per a la meitat de la població. Des de l'inici de la crisi de 2008 s'ha articular una ofensiva regressiva, amb importants retallades en el sector públic que han tingut un impacte important sobre les dones i els seus drets; així com en les polítiques de diversitat sexual i de gènere o LGTBI. Ens proposem doncs, despatriarcalitzar la política, exercint una governança amb perspectiva feminista i LGTBI.

2.1. GOVERNANÇA AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

L'impuls de polítiques públiques amb perspectiva de gènere són l'element clau per assolir la transformació social i superar les desigualtats i discriminacions per raó de gènere i atendre les necessitats de dones i homes des de la seva diferència i diversitat. Les mesures que recullen les lleis, declaracions o convenis internacionals, que s'han impulsat gràcies a la incidència dels feminismes, necessiten de voluntat política per fer-les efectives. I això passa per posar les institucions al servei de les reivindicacions feministes i fer-ne l'acció de govern, garantint els recursos materials i humans per desenvolupar-les. Per això proposem:

- **Crear la conselleria d'igualtat de gènere/feminismes i diversitat**, que treballi la transversalitat de gènere del govern i constitueixi les direccions d'igualtat a totes les conselleries de la Generalitat.
- **Incrementar el pressupost per a les polítiques d'equitat de gènere** recuperant la inversió pública.
- **Impulsar les polítiques del temps** des d'un organisme específic dependent d'Economia i Treball.
- **Impulsar els pressupostos amb perspectiva de gènere** per garantir la distribució de la despesa pública de forma equitativa. Això implica: recollir els indicadors pressupostaris d'ingressos i despeses desagregats per sexe; visibilitzar les persones a les quals va destinada la despesa pública i incorporar el criteri de gènere en l'assignació dels recursos públics; comptabilitzar el treball productiu no remunerat a l'hora de planificar la política econòmica; incorporar el treball reproductiu a les estadístiques oficials; garantir l'elaboració d'informació sensible al gènere desagregant les dades per sexe; garantir la participació dels col·lectius de dones i feministes en l'elaboració dels pressupostos, i garantir la transparència i la rendició de comptes.
- **Realitzar una auditoria de gènere.**

2.2. PARTICIPAR DEL PODER: REPRESENTAR I SER REPRESENTADES

L'apoderament de les dones és imprescindible per a l'eliminació de les desigualtats. Cal produir canvis en la manera de relacionar-nos amb el poder i exercir el lideratge en tots els àmbits, social, polític i econòmic, per transformar la societat i erradicar el patriarcat.

Les polítiques de justícia de gènere s'han d'implementar de forma transversal i amb perspectiva de feminista. Igualtat, amb dependència orgànica de Presidència, serà qui garantirà la transversalitat de la perspectiva de gènere a tots els departaments i de forma coordinada amb l'Institut Català de les Dones. El Consell Nacional de Dones, amb els moviments de dones i feministes i l'Acadèmia, ha d'esdevenir amb mecanismes participatius l'òrgan consultiu de les polítiques públiques. Per tot això ens comprometem a:

- **Garantir un finançament just per a entitats que treballen pels drets de les dones**, l'apoderament, la visibilitat i la pluralitat d'òrgans i condicions.
- **Garantir una representació i participació paritària de les dones a tots els llocs de responsabilitat i organismes** de gestió de l'Administració catalana i les empreses públiques, complint amb la quota de com a mínim el 40% de dones.
- **Impulsar la discriminació positiva amb les quotes** (participació paritària) a tots els espais de presa de decisió, siguin públics o privats: òrgans de govern, consells d'administració, equips directius, etc.
- **Incorporar les clàusules socials** que promoguin la igualtat en les contractacions públiques, així com els pressupostos amb perspectiva de gènere.

2.3. COEDUCAR PER ASSOLIR UNA SOCIETAT IGUALITÀRIA I LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

L'educació si no és coeducativa no és educació. Introduir la perspectiva de gènere a l'escola, desmuntar estereotips i rols de sexe i de gènere, acompanyar en l'aprenentatge de la gestió de les emocions i de l'educació sexual i lluitar contra el sexisme són passos imprescindibles per erradicar les violències masclistes, ja que tenen l'origen en una concepció androcèntrica i patriarcal del món, que cal començar a desconstruir des de que som petites. Per això proposem:

- **Introduir en els currículums de tots els nivells la perspectiva de gènere** i la visibilitat de les aportacions de les dones en tots els àmbits del coneixement.
- **Fer formació específica per a docents i personal de suport educatiu en coeducació**, obligatori i presencial, sobre la visualització positiva de la diversitat sexual, afectiva i de gènere, prevenció de la discriminació en tots aquests àmbits.
- **Impartir com una assignatura obligatòria l'educació afectivosexual**, en la línia del model danès, on s'abordi, entre altres aspectes, la prevenció de l'assetjament i de les violències masclistes i la lgbifòbia, la promoció de relacions afectives sanes, els mètodes anticonceptius, les malalties de transmissió sexual, els embarassos no desitjats... de manera que es recullin les recomanacions de l'ONU i l'OMS.
- **Garantir l'assessorament acadèmic i professional i el suport a les expectatives individuals perquè l'alumnat esculli el seu futur lliure de biaixos sexistes i androcèntrics.**
- **Fomentar la implicació de les AMPA** en els plans coeducatius de centre i elaborar un protocol d'actuació i realització d'accions de formació.

2.4. REORGANITZAR ELS TEMPS DE CURES I DEL TREBALL ASSALARIAT

La relació entre els temps dedicats al treball assalariat i els temps per a les cures i la realització personal, el gaudi o l'afectivitat continuen produint i reproduint les desigualtats de gènere, derivada dels usos desiguals de dones i homes en els temps dedicats als treballs. Cal reorganitzar els temps de cures i del treball assalariat per assolir la corresponsabilitat i justícia de gènere i situar la sostenibilitat de la vida al centre. Cal avançar en nous pactes socials que atorguin valor al treball de cures i abordin la necessària corresponsabilitat d'aquestes cures i en disposin dels recursos públics necessaris. Proposem:

- **Impulsar el pacte nacional pels temps**, la corresponsabilitat en els treballs de cures i la sostenibilitat de la vida. Tot, implicant les administracions, empreses, agents socials i la ciutadania.
- **Impulsar una llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida.**
- **Impulsar la reforma dels permisos de maternitat i paternitat** per a naixement o adopció per tal que siguin iguals, intransferibles i amb la mateixa part obligatòria per a tots dos progenitors.
- **Elaborar el mapa de recursos públics per a la cura** i impulsar un pla de millora dels recursos, restituint i ampliant els serveis de cura com les escoles bressol, centres ocupacionals o centres de dia i residències per a gent gran, afectades per les retallades.
- **Impulsar estratègies de visibilització** de la importància d'assolir la corresponsabilitat vers les cures i la sostenibilitat de la vida per part dels agents socials i econòmics.
- **Impulsar actuacions laborals, socioeducatives i comunitàries** dirigides a fomentar la corresponsabilitat dels homes en les cures.

2.5. GARANTIR ELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS

Un atac important al drets de les dones segueix sent l'ofensiva de sectors conservadors contra l'avortament. La prestació de la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) a Catalunya ha estat i és una vulneració dels DSiR. El context polític en el qual ens trobem va pressionant les dones amb violència i diferents formes de discriminació per tal de seguir-nos negant el dret al propi cos i sexualitat. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- **Garantir l'accessibilitat de tots els mètodes contraceptius**, incloent-hi els d'última generació, dins la cartera de serveis de la xarxa pública; totes les persones tenen dret a escollir si formar o planificar una família, o no, des del reconeixement a la diversitat dels models familiars.
- **Garantir la intervenció voluntària de l'embaràs (IVE)** de forma segura, gratuïta i legal des dels 16 anys; l'accés a l'IVE estarà garantit a tot el territori per la xarxa sanitària pública i en cap cas el dret a l'objecció de consciència anirà en detriment dels drets de la pacient.
- **Fomentar la creació de centres d'atenció a la salut sexual per a la joventut** amb l'objectiu, assolir-ne 1 per cada 100.000 persones joves, d'acord amb les indicacions de l'OMS
- **Impulsar la llei de drets sexuals i reproductius de Catalunya.**

2.6. REALITZAR UN ABORDATGE REAL I ACTUALITZAT DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Les violències masclistes són un greu atemptat contra els drets de les dones i, tal com les defineix l'OMS, són una problemàtica de salut pública. Proposem desplegar un pla d'abordatge integral de les violències masclistes amb recursos i serveis per a la prevenció, la detecció, l'atenció, la reparació i la formació, garantint una

dotació pressupostària suficient com per assegurar l'eficàcia de les mesures integrals regulades per llei, donar suport als ajuntaments i garantir l'equitat territorial. Així mateix, caldrà atendre les múltiples formes amb les quals s'expressen les violències i actuar sobre tots els àmbits. Per això proposem:

- **Actualitzar els protocols i circuits;** crear un nou model a partir de l'abordatge de les violències sexuals, de la constitució de l'observatori de les violències masclistes i de la transversalització d'una CNVM efectiva; promouent la participació dels grups feministes en l'elaboració i l'avaluació de les polítiques públiques, i garantir l'accés als serveis de totes les dones — amb diversitat funcional, dones joves, dones caps de famílies monomarentals, dones transsexuals, dones migrants...
- **Impulsar mesures per millorar l'atenció judicial:** formació especialitzada, anàlisi d'estereotips i revisió de protocols de risc. Cal garantir l'acompanyament a les dones i criatures, la seva seguretat i informació, i oferir suport en la denúncia de males praxis.
- **Realitzar un pla estratègic de prevenció nacional,** impulsant programes d'educació afectivosexuals, foment de masculinitats no violentes i prevenció de les violències 2.0.
- **Elaborar un pla de prevenció, seguiment i assessorament específic per a dones joves i adolescents que siguin víctimes de violència masclista** tenint en compte les especificitats de la gent jove i la violència que es produeix a les xarxes socials.
- **Revisió del sistema de protecció a la infància en casos de violència masclista.**
- **Implementació d'un pla de lluita contra el tràfic d'éssers humans** amb finalitat d'explotació sexual que garanteixi la correcta coordinació i derivació de casos, així com la col·laboració amb les entitats que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i a les que en presten assistència i assessorament.

2.7. GARANTIR ELS DRETS SOCIALS DE LES PERSONES QUE EXERCIXEN LA PROSTITUCIÓ

La legislació sobre prostitució no és clara: tant el marc general legal com la pràctica de la prostitució es mouen en una situació d'al·legalitat.

Són els municipis, a través de plans i ordenances, els que regulen l'exercici de la prostitució a la pràctica actualment, amb unes ordenances que han optat de forma general pel prohibicionisme, amb mesures com penalitzar clients o prostitutes que posa més en risc a les segones. Com a conseqüència, es dona la persecució i l'assetjament de les persones que exerceixen la prostitució, empitjoren les condicions de salut i treball i es crea un clima d'inseguretat que augmenta la vulnerabilitat de les persones i la possibilitat d'agressions; s'afavoreix la reaparició de la figura del proxeneta i beneficia, per l'assetjament al carrer, els propietaris dels espais que imposen les seves normes i condicions. Per això proposem:

- **Reconèixer els drets de les persones treballadores del sexe.** És necessari garantir el dret a una vida digna a les dones que exerceixen prostitució (relacions laborals, situació sanitària, fiscalitat...) i atorgar-los el reconeixement de prestacions socials (dret a l'atur, baixa per malaltia, etc.), així com pensions dignes. Les persones que lliurement decideixen exercir la prostitució han de tenir els mateixos drets que la resta de la ciutadania.
- **Eliminar lleis i normatives que penalitzin les persones que exerceixen la prostitució.**

- **Implementar una xarxa d'atenció integral per a dones en situació de prostitució** a tots els municipis de Catalunya.
- **Revisar i implementar programes de reinserció laboral** per a les persones que exerceixen la prostitució: plans de xoc contra la discriminació laboral, plans d'inserció laborals específics per a dones que volen abandonar la prostitució o plans d'integració laboral de les persones transsexuals que han exercit la prostitució (incloent-hi quotes d'ocupació pública, per exemple).
- **Generar plans de suport a les organitzacions no governamentals** que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i a les quals presten assistència i assessorament.
- **Fomentar formes de treball autònomes i cooperatives** per part de les mateixes persones que exerceixen la prostitució.
- **Obstaculitzar l'existència de negocis del sexe** per part de tercers i augmentar el control dels clubs i altres negocis en què hi hagi prostitució amb la figura de "l'empresari".

2.8. GARANTIR LA IGUALTAT DE DRETS EN EL TREBALL I EL DRET AL TREBALL DIGNE

El món del treball continua perpetuant les desigualtats entre homes i dones en la distribució salarial amb una bretxa de fins al 26% menys per a les dones, la segregació vertical amb menys presència de dones als llocs de més responsabilitat i remuneracions i segregació horitzontal amb més precarietat dels treballs altament feminitzats i amb un fort impacte de l'atur femení.

- **Recuperar la Llei d'igualtat catalana** i la seva regulació en matèria de drets laborals i ocupació, prioritzant el desenvolupament de les polítiques públiques que promou.
- **Impulsar un pla de xoc contra la precarietat laboral de les dones i l'atur femení:** aplicar mesures que garanteixin la igualtat salarial entre homes i dones, endurant la legislació; abordar la precarietat sobre els models de contractació, revisant els drets de conciliació i els abusos en les jornades laborals flexibles; lluitar contra la segregació horitzontal i vertical, i contra l'abús i l'explotació laboral en sectors d'alta feminització, com el de neteja; i intervenir en la lluita contra l'assetjament sexual al treball.
- **Impulsar i agilitar la convalidació dels títols universitaris en el cas de dones professionals migrades**, així com programes de formació i acollida.
- **Reforçar les inspeccions de treball a les empreses** per detectar-hi situacions de discriminació laboral vers les dones i el compliment de plans d'igualtat.
- **Impulsar mesures per potenciar la presència de dones als sectors productius més masculinitzats.**
- **Donar suport a l'economia social, solidària i feminista** elaborant un pla de suport als projectes cooperatius que compleixin amb els principis d'igualtat, sostenibilitat i innovació.
- **Fomentar les polítiques de formació i els itineraris formatius** a les treballadores dels sectors de l'acció social i de serveis a les persones, i garantir les condicions laborals i els salaris dignes a totes les que treballen directament o indirectament en el sector públic.
- **Impulsar un pla d'ocupació per a dones del món rural** que potenciï nous sectors emergents d'ocupació i l'economia verda.

2.9. IMPLEMENTAR DE MANERA EFECTIVA LA LLEI CONTRA LA LGTBI FÒBIA

Després de tres anys de l'aprovació de la Llei 11/2014 contra la LGTBI fòbia, les persones LGTBI són encara ciutadanes de segona a Catalunya. Segons l'últim informe contra la LGTBI fòbia, només una denúncia de més de 100 casos enviats al

Govern va acabar amb sanció. El *bullying* a les escoles persisteix i es manté el no reconeixement institucional a la diversitat familiar, sexual i de gènere. Per protegir els drets, les llibertats i visibilitzar les persones LGTBI, proposem:

- **Implementar la totalitat de la Llei 11/2014** amb la creació de l'òrgan sancionador independent i del seu reglament, i desplegar el servei d'atenció integral a tot el territori, tenint en compte les necessitats específiques del món rural.
- **Modificar els formularis administratius per reflectir la diversitat familiar i de gènere**, garantir l'adopció per a famílies LGTBI i la inscripció dels nadons de parelles de dones al registre civil.
- **Incorporar el principi de coeducació i de diversitat familiar, afectiva, sexual i de gènere** a l'àmbit educatiu i desenvolupar protocols per tractar els casos d'assetjament escolar.
- **Garantir el dret d'asil i refugi de les persones LGTBI** que pateixen discriminacions als seus països d'origen per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere.
- **Dedicar recursos econòmics i administratius per garantir l'envelliment digne i autònom** a les persones grans LGTBI i per erradicar la LGTBIfòbia als centres de treball.
- **Posar en marxa programes de divulgació de la realitat de diversitats sexoafectives i d'identitats i expressions de gènere** en els plans d'habitatge, emancipació i altres ajudes perquè les persones joves del col·lectiu LGTBI vegin les seves necessitats específiques cobertes.
- **Assegurar l'accés als serveis d'assessorament i acompanyament contra la LGTBIfòbia a les persones menors d'edat** de manera autònoma, anònima i segura.

2.10. GARANTIR L'AUTODETERMINACIÓ DEL GÈNERE DES D'UNA PERSPECTIVA DESPATOLOGITZADORA

Les nostres actituds vers les persones que trenquen amb el binarisme sexual i de gènere són encara determinades pels discursos i les pràctiques mèdiques. Les persones trans* encara necessiten un diagnòstic psiquiàtric per canviar el nom i el sexe, i l'anatomia sexual i reproductiva de les persones intersexuals no sempre és respectada. Amb l'objectiu de reconèixer el valor de la diversitat sexual i de gènere, proposem:

- **Aprovar una llei pel canvi de nom i sexe** en la documentació oficial sense requisits mèdics i que també reconegui la identitat de gènere de persones no binàries i intersexuals, en la qual estiguin incloses persones migrades i menors.
- **Garantir la implantació del nou model de salut despatologitzador** per a les persones trans* amb el desenvolupament de protocols específics.
- **Garantir l'autodeterminació de gènere de les persones joves trans*.**
- **Assegurar el dret al consentiment informat i a la integritat física de les persones intersexuals**, prohibint-ne les cirurgies que no siguin necessàries i que busquen normalitzar estèticament el sexe dels nadons.
- **Garantir que les persones trans* no vegin vulnerats els seus drets laborals** i el seu accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere.
- **Promoure la diversitat sexual i de gènere en els currículums escolars** amb perspectiva trans* com intersexual per tal d'erradicar l'assetjament transfòbic i visibilitzar les persones intersexuals.

2.11. DESENVOLUPAR UN MODEL DE SALUT RESPECTUÓS AMB LA DIVERSITAT SEXUAL I DE GÈNERE

L'augment de les desigualtats des que va arrencar la crisi econòmica es fa palpable en la salut de les persones LGTBI. L'ofensiva heteropatriarcal i les polítiques d'austeritat que vivim retallen no sols els drets de dones lesbianes, bisexuals i trans*, sinó també els recursos dedicats a la prevenció i al tractament de malalties de transmissió sexual que afecten sobretot les persones més vulnerables. Per proveir una atenció sanitària respectuosa amb les necessitats de les persones LGTBI, proposem:

- **Activar el Pacte social per lluitar contra les discriminacions i l'estigma relacionat al VIH/sida** que insta a garantir l'accés igualitari als serveis i als recursos per a les persones que viuen amb el VIH.
- **Sensibilitzar i formar els professionals de la salut en aspectes/matèries LGTBI**, per tal de garantir una atenció adequada, respectuosa i lliure de discriminació en tot el territori.
- **Construir estratègies d'abordatge comunitari del VIH** que tinguin en compte la intimitat i la llibertat de totes des d'una dimensió positiva per tal de preservar unes condicions necessàries de vida que permetin viure lliurement i tinguin en compte totes les realitats.
- **Crear campanyes de prevenció i informació sobre el VIH i altres infeccions de transmissió sexual (ITS)**, de promoció de la salut i dels drets sexuals i reproductius, facilitant l'accés a la PrEp.
- **Lluitar contra la serofòbia**, fomentar la inserció laboral de les persones que viuen amb el VIH i protegir els grups de persones més vulnerables amb suport material i programes psicosocials.
- **Garantir que les necessitats de dones lesbianes, bisexuals i trans* siguin ateses** en les consultes de ginecologia i en els tractaments de reproducció assistida a la sanitat pública amb formació sobre diversitat familiar, sexual i de gènere al personal sanitari.

2.12. LLIURE EXPRESSIÓ AFECTIVA I DE GÈNERE DE LES PERSONES LGTBI EN L'ESPAI PÚBLIC

Catalunya compta amb un ric teixit associatiu LGTBI implantat a tot el territori que cal preservar, donar suport i fomentar el seu treball en xarxa. És gràcies a aquestes entitats i activistes LGTBI que s'ha avançat en el reconeixement legal de drets per a les persones del col·lectiu. Alhora cal garantir la dignitat i el reconeixement de les persones que van lluitar per aconseguir-ho durant els anys més difícils de la nostra història, així com garantir que tothom sigui lliure d'estimar com vulgui i a qui vulgui, visqui al camp o a la ciutat. Per això ens comprometem a:

- **Impulsar mesures per a la recuperació de la memòria històrica del col·lectiu LGTBI** a Catalunya.
- **Impulsar la visibilització del col·lectiu LGTBI**, en especial persones transsexuals i transgènere, als mitjans de comunicació públics.
- **Vetllar per un ús inclusiu i respectuós del llenguatge i les imatges als mitjans de comunicació públics i a internet** que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma, el binarisme de gènere i les expressions LGTBIfòbiques.
- **Garantir la participació del Consell Nacional LGTBI en el disseny, l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques LGTBI a Catalunya**, dotant-lo de mecanismes per fer-lo més participatiu, accessible i vinculant en les seves decisions.
- **Treballar per erradicar la LGTBIfòbia dels nostres pobles i ciutats**. Un municipalisme i uns ajuntaments que es reivindiquen diversos i orgullosos i que vetllen per la visibilitat i la garantia dels drets de les persones LGTBI amb plans i polítiques específics dirigits al col·lectiu.

3. MITJANS DE COMUNICACIÓ

Perquè el dret a la informació esdevingui un dret ciutadà, cal garantir que totes les persones tenen accés a una informació plural i de qualitat. Avui, el dret a la informació està greument amenaçat. Els grans grups financers i industrials han estès el seu domini sobre els grans mitjans privats de comunicació i han fet de la informació una mercaderia més, sotmesa a les regles del mercat. Paral·lelament, l'Administració pública ha retallat als mitjans de comunicació públics els recursos necessaris per exercir la funció de servei a la societat i els ha convertit en corretges de transmissió dels grans partits tradicionals. La conseqüència de tot plegat és l'exclusió dels circuits informatius de la majoria de persones, la unilateralitat de les informacions, la marginació de les veus crítiques amb el poder i la uniformització i l'empobriment culturals.

3.1. GARANTIR ELS DRETS A LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ

Defensem la independència dels mitjans de comunicació respecte dels poders polítics i econòmics i per això apostem per la desgovernamentalització dels mitjans públics. Volem, d'altra banda, uns mitjans lliures d'estereotips i lliures d'anuncis i continguts que promoguin la sexualització i mercantilització de la dona. El periodisme té el deure d'oferir a la societat informació veraç i de rellevància pública. Cal, al mateix temps, que el col·lectiu dels i les periodistes tinguin garantits els seus drets laborals, ja que només així podran exercir plenament la seva funció social amb independència i esperit crític. Per últim, creiem que cal reequilibrar les ajudes als mitjans de comunicació privats i fomentar els mitjans sense ànim de lucre i els del tercer sector de la comunicació. Els mitjans socials i comunitaris sense ànim de lucre tenen una funció insubstituïble a l'hora de garantir la diversitat cultural, la reflexió crítica i la lliure expressió de moviments, entitats i associacions de la societat civil. És per tot això que ens proposem els objectius següents:

- **Respectar i aplicar el principi consagrat a l'article 52 de l'Estatut** segons el qual totes les persones tenen el dret d'investigar, cercar, rebre i difondre informacions, opinions i idees, sense censures ni entrebancs, mitjançant totes les plataformes existents, en el marc del respecte a la llibertat i els drets humans.
- **Reformar la Llei 22/2005 de mitjans audiovisuals de Catalunya** i aprovar el decret que la desenvolupi, per garantir de manera efectiva el principi que "totes les persones tenen el dret que la comunicació audiovisual es presti a través d'una pluralitat de mitjans, tant públics i comercials com comunitaris que reflecteixin el pluralisme ideològic, polític i cultural de la societat", com assenyala la Llei general 7/2010 de comunicació audiovisual.
- **Blindar la plena independència del CAC** i, alhora, impulsar un acord parlamentari per posar en marxa un òrgan que garanteixi el dret a la informació i la comunicació de la ciutadania, seguint models com els d'Alemanya, Regne Unit i Noruega. El nou òrgan, que podria substituir el CAC i assumir-ne les competències, determinaria la composició i funcions dels consells d'administració dels mitjans públics, fixaria els criteris de concessió d'ajuts de l'Administració al conjunt dels mitjans i formularia propostes de promoció del tercer sector de la comunicació, entre altres funcions.
- **Reformar el sistema de publicitat institucional**, per posar fi al repartiment basat amb l'amiguisme i el model de "clickbaits", per garantir criteris objectius de transparència i equitat i per fer que les subvencions estructurals per a l'ús del català incloguin tots els mitjans.

3.2. REFORMAR LA LLEI DE LA CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS

Reformar la Llei 11/2007 de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) per blindar la independència, neutralitat i imparcialitat de la televisió de les emissores de ràdio i de totes les plataformes de comunicació de la Generalitat, promoure'n la cogestió dels treballadors, garantir el dret d'accés de la ciutadania i derogar la Llei 2/2012 de modificació de diverses normes en matèria audiovisual —impulsada per CiU i el PP—, que ha accentuat la governamentació de TV3 i Catalunya Ràdio. La reforma ha d'incloure, entre altres disposicions:

- **Assegurar el respecte a la independència dels mitjans, tant dels públics com dels privats**, davant dels poders polítics i econòmics, i, en aquest sentit desgovernmentar TV3 i els altres mitjans de la CCMA, com també l'ACN, com a condició imprescindible per garantir-ne la independència, la professionalitat, la pluralitat, el rigor i la imparcialitat.
- **Establir mecanismes de cogestió** per tal d'incorporar les persones treballadores en els espais de decisió i gestió.
- **L'elecció del president i dels membres del Consell de Govern amb majoria qualificada** i a través d'un procediment de *hearing* o examen públic.
- **La garantia que la CCMA rebrà els recursos necessaris** per fer una programació de qualitat, competir amb els grans mitjans privats i afrontar les transformacions tecnològiques. El sistema de finançament ha de ser transparent i fixat per contracte programa i una avaluació de rendiments que no es basi només en les audiències i els costos, sinó també en indicadors de rendibilitat social.
- **L'establiment de mecanismes que permetin la participació de l'audiència amb fórmules com el registre d'usuaris únics** i, sobretot, l'exercici efectiu del dret d'accés, cosa que exigeix la reforma de la Llei 11/2007.

3.3. FOMENT DEL SECTOR DE LA COMUNICACIÓ

Apostem per promoure i protegir els mitjans sense ànim de lucre i, en general, els que són resultat de l'autoorganització dels ciutadans que exerceixen el dret a ser emissors d'informació i a constituir i gestionar mitjans de comunicació propis per qualsevol de les plataformes existents. Proposem:

- **Adoptar mesures per reforçar l'entramat de mitjans públics locals i comarcals**, com ara la creació i ordenació d'una xarxa comunicativa integrada per la totalitat dels mitjans de titularitat pública, que funcioni com un sistema coherent per facilitar sinergies.
- **Donar suport a l'emprenedoria en el sector de la comunicació** per contribuir a augmentar la diversitat de l'oferta i apostar per noves fórmules empresarials i de gestió, com les cooperatives de periodistes i usuaris, els mitjans amb vocació de servei públic i els sistemes de finançament mixt via micromecenatge.
- **Fomentar i protegir els mitjans socials i comunitaris** sense ànim de lucre, que tenen una funció insubstituïble en l'empara de la diversitat cultural i en la implicació directa de la ciutadania en el procés de comunicació social, en el foment de l'alfabetització mediàtica i en la reflexió crítica.

4. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Democratitzar les institucions i fer-les absolutament transparents és, avui, una necessitat. Apostem en aquest sentit per una transformació de l'administració pública, fent-la més oberta i més deliberativa. La política s'ha d'impregnar de principis

ètics que evitin que les institucions públiques i els partits polítics tornin a caure en les dinàmiques de corrupció sistèmica que hem viscut en les últimes dècades.

4.1. UNA ADMINISTRACIÓ SOCIALMENT, AMBIENTALMENT I LABORALMENT RESPONSABLE

Volem una administració que garanteixi el compliment de la normativa laboral respecte als seus empleats i respecte als treballadors i les treballadores de les empreses adjudicatàries dels contractes públics. Apostem per un model d'Administració pública que impedeixi la precarització laboral a partir de les seves contractacions i advoquem per la gestió directa i no subcontractada dels serveis públics. Defensem, a més, la introducció d'un sistema de compra pública que potencii les conductes socialment i ambientalment responsables. Les clàusules favorables a qüestions socials i mediambientals han de tenir pes i presència en les valoracions. Calen, al mateix temps, mecanismes de control social i democràtic de la contractació pública, no només pel que fa a la seva adjudicació, sinó també pel que fa al seguiment per garantir el compliment de les exigències dels plecs de clàusules. Per això proposem les mesures següents:

- **Incrementar el valor afegit dels treballadors i les treballadores públiques**, mitjançant la formació, motivació, especialització i modernització de la gestió i direcció públiques.
- **Posar en valor la feina de l'empleat i empleada públics**, reforçar el coneixement de la seva tasca davant la societat, millorar la seva condició social. Millorar i reforçar la feina pública és un factor de competitivitat, justícia i cohesió social, no un destorb. Posant l'èmfasi en el treball en equip i col·laboratiu, incorporant el coneixement i valors que tenen els treballadors i treballadores públics.
- **Impulsar una política laboral que disminueixi i reguli la temporalitat laboral**, atès que aquesta està fins i tot per sobre del sector privat.
- **Realització d'ofertes públiques i concursos de trasllat de forma periòdica.**
- **Incorporar a les plantilles les places que s'estan cobrint sota altres formes de contractació.**
- **Millorar la qualitat de la formació**, que ha de ser superior a la simple adquisició d'habilitats laborals per convertir-se en l'essència d'un servei públic i d'una funció pública de qualitat fomentades en la responsabilitat i la dignitat de cada treballador i treballadora. Garantir l'exercici del dret a la formació contínua i el reciclatge professional a tots els empleats i empleades públics.
- **Establir un salari màxim** per als alts càrrecs de l'Administració pública i per als gestors de les empreses públiques, agències, consorcis i ens diversos.
- **Establir criteris professionals en la contractació d'alts càrrecs i càrrecs de confiança.**
- **Potenciar la reforma i aprofundiment de la regulació d'incompatibilitats** a fi que sigui aplicada en tot el sector públic.
- **Treballar per aconseguir que els empleats i les empleades públics recuperin el poder adquisitiu** perdut durant aquests anys i els drets socials i laborals retallats pels governs del PP i CiU.
- **Garantir la negociació col·lectiva en el marc de l'Administració pública.**

4.2. ESTABLIR UNA ADMINISTRACIÓ NO BUROCRÀTICA

El model d'administració pública té un paper fonamental per fer possible el nou model de país que estem proposant.

L'actual model és rígid, burocratitzat, no respon a les necessitats de la societat actual i no funciona si volem treballar plegats (en xarxa a través de processos deliberatius). Cal doncs una profunda transformació.

L'administració del futur ha de ser una administració no burocràtica, flexible, de qualitat, al servei de la ciutadania per atendre les seves necessitats i garantir els seus drets. Una administració que defensi l'interès col·lectiu i el bé comú. Un nou model d'administració que aprofiti el potencial que té, que posi en marxa palanques internes de canvi i que propiciï la generació col·lectiva de coneixement. Una administració innovadora que s'ha de construir a partir de la confiança en les persones que la formen, de creure-hi, en la seva implicació, en els seus valors i en la seva capacitat. Per tot això proposem:

- **Impulsar una reforma de l'Administració pública de Catalunya** per fer-la més eficaç, eficient i arrelada al territori.
- **Elaborar una llei integral de la funció pública** catalana que incorpori les administracions locals.
- **Racionalitzar i simplificar l'estructura administrativa departamental.**
- **Desenvolupar una nova llei de procediment administratiu** per fer més àgil, flexible, obert, eficaç el funcionament de l'administració pública.
- **Apostar per la simplificació de la normativa reguladora dels contractes** i dels procediments per a la contractació.
- **Dinamitzar noves cartes de serveis públics**, incloent-hi els nous serveis gestionats des de pràctiques comunitàries, experiències cooperatives i autogestionades.
- **Impulsar auditories de gestió de tots els serveis.**
- **Impulsar la coordinació i col·laboració entre les diferents administracions** públiques per apropar l'administració al servei de la ciutadania, simplificant els tràmits burocràtics.
- **Unificar els sistemes burocràtics i bases de dades** per evitar tràmits innecessaris i duplicats.

4.3. UNA ADMINISTRACIÓ DELIBERATIVA

Com a derivada d'una administració en xarxa, les decisions hauran de ser compartides i elaborades conjuntament. Mentre la jerarquia implica l'existència d'un vèrtex que —en raó de la seva legitimitat política i/o de la seva capacitat tècnica— trasllada les decisions cap avall; a les xarxes no existeix un vèrtex i, per tant, les decisions són el resultat de la interacció entre les parts, d'allò que hem anomenat processos de deliberació. Per tot això proposem:

- **Modificar l'estructura organitzativa**, passant d'una estructura vertical i jeràrquica, a una estructura més horitzontal i coordinada interna i externament (amb altres administracions), aplanant els organigrames.
- **Implantar el treball pluridisciplinari** amb coordinació i connexió entre àmbits. Això implica també simplificar els tràmits i procediments administratius i incorporar una comunicació àgil a l'organització.
- **Establir espais presencials i virtuals de deliberació** (amb el suport de les noves tecnologies) de caràcter transversal, previs a la presa de decisions.

- **Establir mecanismes de formació i suport per implicar els treballadors i treballadores** de l'administració en l'assumpció de responsabilitats en la seva funció de servei públic, entès com un compromís amb el territori i la seva gent.
- **Facilitar a treballadors i treballadores el coneixement** del que passa a dins (la institució) i a fora (el territori), de manera que puguin col·laborar i treballar en connexió amb la ciutadania en la defensa dels seus drets i del seu país.

4.4. AVANÇAR CAP A UNA ADMINISTRACIÓ QUE TREBALLI EN XARXA

D'entrada caldrà reconèixer i incorporar un canvi en la mateixa terminologia de la institució, que ja no podem representar com la clàssica piràmide jeràrquica. Caldrà passar d'un escenari en què les responsabilitats i les funcions estan atribuïdes a un nou escenari en què les responsabilitats i les funcions són compartides. Haurem d'aprendre a treballar amb els altres. Proposem:

- **Promoure el codisseny de les polítiques públiques amb la ciutadania i agents d'interès.**
- **Avançar en maneres transversals de relacionar les necessitats de la ciutadania i els instruments de la mateixa administració**, contribuint a la vegada amb un treball en xarxa que permeti conèixer aquestes necessitats i la seva resolució.
- **Desenvolupar una e-administració** per tal de millorar la relació amb el ciutadà i l'agilitat de tràmits.
- **Introduir el treball col·laboratiu**, a dins de l'administració però també amb entitats i la ciutadania. Reconèixer el paper de l'empresa social en el desenvolupament dels serveis públics.
- **Promoure la recerca i desenvolupament dels serveis a través de la col·laboració i treball en xarxa amb universitats, tercer sector i entitats.**
- **Introduir la cultura de l'avaluació.** Acostar la gestió a la ciutadania reforçant maneres conjuntes de fer i avaluar. Promoure l'avaluació dels serveis públics de forma periòdica i participada amb els treballadors i les treballadores, usuaris i usuàries dels serveis i la ciutadania en general. I, finalment, afavorir l'avaluació *ex-antes* del disseny de polítiques i dels serveis: alternatives, estimació prèvia de l'impacte, estudi de les alternatives, justificació de la despesa, etc.

4.5. CONSTRUIR UNA ADMINISTRACIÓ PER A LA CIUTADANIA

A diferència d'allò que s'ha proposat des dels corrents gerencials, pensem que l'Administració pública s'ha de relacionar amb les persones en tant que ciutadanes, no com a usuàries ni com a clientes de serveis. Això implica recuperar l'orientació col·lectiva de l'Administració pública, recordant que el seu objectiu constitutiu no és maximitzar la satisfacció de clients individuals, sinó contribuir a la construcció de projectes col·lectius. Per això proposem:

- **Impulsar la coordinació i col·laboració entre les diferents administracions públiques**, amb la finalitat de posar l'Administració pública al servei del ciutadà: simplificació dels tràmits burocràtics (possibilitat d'acudir a fer qualsevol gestió davant de qualsevol administració), creació de sistemes de "finestreta única" a les administracions públiques en què encara no n'existeixin i impulsar la cita prèvia, entre altres.
- **Dinamitzar la carta de serveis al conjunt de les administracions públiques**, organismes i empreses amb l'objectiu d'informar la ciutadania referent a les qualitats amb què es proveeixen els serveis públics i actualitzar l'exercici dels drets de la ciutadania.

- **Impulsar mecanismes de participació per ajustar els serveis públics a la realitat** canviant i a les necessitats reals dels ciutadans i ciutadanes.
- **Potenciar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya** a fi que esdevingui un lloc de referència de la formació continua de qualitat i específica per als empleats i les empleades públiques, amb una clara vocació professionalitzadora envers l'Administració pública i la transmissió dels valors de servei i actuació dels empleats i empleades.
- **Desenvolupar una llei bàsica sobre les externalitzacions** per garantir el control efectiu de les activitats externalitzades. Aprovar un catàleg d'aquells serveis que no poden ser susceptibles de la gestió privada.
- **Recuperar progressivament la titularitat pública dels serveis.** Aturar les privatitzacions.

5. MEMÒRIA HISTÒRICA I DEMOCRÀTICA

A Catalunya les institucions públiques han d'oferir polítiques públiques de memòria democràtica tant en l'àmbit polític com en el social, històric i cultural. Aquestes polítiques han de servir per conèixer un passat on la lluita de les persones i les institucions col·lectives democràtiques (partits, sindicats, cooperatives, ateneus, etc.) han conquerit les llibertats polítiques i nacionals i els drets socials, i s'ha millorat el benestar material de la ciutadania d'aquest país. Ara bé, també han de servir de punt de trobada amb les generacions més joves perquè siguin participants, des de les seves preocupacions i interessos, de la revisió i valoració de les experiències col·lectives passades com la manera més adient de dotar-se d'eines per millorar la vida individual i col·lectiva i aprofitar les oportunitats de canvi polític que s'obren en el present.

5.1. VERITAT, JUSTÍCIA I REPARACIÓ

En defensa d'aquests principis de veritat, justícia i reparació, aplicats a les víctimes del franquisme i la Transició, considerem necessàries les propostes següents per avançar en la construcció de més democràcia i més transparència, d'un model d'estat sense herències del franquisme. Proponem:

- **Reconeixement i reparació efectiva de totes les víctimes del franquisme** represaliades per causes polítiques, pel parentiu amb els lleials a la legalitat republicana, per causa de l'orientació sexual, de les creences religioses, per motiu de gènere, de pensament, etc.; des de la primera víctima del 36 als últims afusellats del franquisme incloent-hi també les víctimes de la transició.
- **Reforçar el compliment de la Llei sobre la localització i identificació de les persones desaparegudes** durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes. Obertura per part de l'Administració i a càrrec dels seus pressupostos de les fosses, exhumant-ne i identificant-ne les restes.
- **Gestionar el cens de persones desaparegudes** durant la Guerra Civil i la dictadura franquista com a registre administratiu en el qual s'han d'incloure les dades que facilitin les tasques de localització i identificació.
- **Impulsar la creació d'una oficina efectiva d'ajuda a les víctimes del franquisme i als seus familiars** que, a més d'informació, ofereixi resolució als problemes que aquests plantegin com a part del seu dret a la reparació, així com d'un espai definitiu de Memòria on es trobi tota la informació de la repressió centralitzada, originals o còpies de diferents arxius, digitalitzada i de lliure consulta en línia. És urgent i obligatori determinar les xifres i les

circumstàncies de la terrible repressió franquista després de més de 40 anys de la mort del dictador.

- **Eliminació, no reinterpretació, de tots aquells monuments alçats en honor i glòria als colpistes i repressors.**
- **Dur a terme l'estudi de la repressió franquista a Catalunya** que doni com a resultat l'elaboració d'un llibre blanc en format de catàleg digital. Impulsar alhora un pla d'actuació en col·laboració amb altres administracions públiques per tal de preservar la documentació, catalogació, informatització i digitalització dels diferents arxius judicials, policials o militars.
- **Crear un portal de víctimes de la Guerra Civil i persones represaliades pel franquisme** que reculli la informació bàsica de les diferents bases de dades que actualment es troben disperses.
- **Reprendre de forma immediata la col·laboració econòmica amb associacions memorialistes, centres d'estudis, universitats i fundacions.** Elaboració de més polítiques actives de memòria amb més mitjans i representació on totes les associacions de víctimes tinguin veu i vot: l'exili, la deportació, els camps de concentració espanyols, francesos i alemanys, les presons de la dictadura i la transició, les persones assassinades amb consells de guerra o sense, les desaparegudes, les vexades, el treball esclau en el franquisme, les fosses, les nenes i els nens robats, els internats de la por, les dones represaliades, la comunitat LGBTI, els bombardejos, la repressió sobre les llengües, el trauma generacional, la tortura, la depuració, l'espoli, etc.
- **Lliure accés sense cap tipus de restricció a la documentació** dels arxius de l'Administració on es trobi informació relacionada amb les víctimes i els seus repressors.
- **Donar suport a la Causa 4591/10 pels delictes de genocidi i/o crims de lesa humanitat comesos a Espanya per la dictadura franquista** entre el 17 de juliol de 1936 i el 15 de juny de 1977, coneguda popularment com a Querella argentina contra els crims del franquisme, així com a les causes que puguin obrir-se en altres països en tractar-se de justícia universal.
- **La Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental promourà la captació de nous fons documentals** que incloguin l'obra de dones silenciades durant la dictadura franquista.
- **Donar suport i potenciar la creació de projectes que visibilitzin continguts i aportacions de les dones** durant el període de la Guerra Civil espanyola, la dictadura franquista i etapes anteriors. Creació d'una beca per donar suport a la investigació per a la recuperació de la memòria històrica de les dones.
- **Solidaritat amb les lluites de totes les víctimes que, en altres llocs del planeta, també han patit la violència, la repressió política i la persecució.**

5.2. MEMORIAL DEMOCRÀTIC

- **Aprovar al Parlament de Catalunya una modificació legal que permeti retornar la Llei del Memorial Democràtic al seu redactat original,** anul·lant els canvis introduïts per CiU; en especial, aquells que restringeixen la participació ciutadana. S'ha d'assegurar la seva capacitat per dur a terme una programació estable d'activitats cíviques, culturals, educatives i de participació social.
- **Dependència del Memorial Democràtic del Parlament** directament i no del govern, amb una partida pressupostària pròpia que el dotés d'autonomia i recursos per fer les polítiques de memòria.
- **Donar continuïtat al Banc Audiovisual Memorial Democràtic** a partir de l'enregistrament de nous testimonis.

- **Reactivar la Xarxa d'Espais de Memòria repartits pel territori**, des del Museu de l'Exili a la Jonquera (Alt Empordà) o el COMEBE (Consorti Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre) a les Terres de l'Ebre fins als espais de memòria mitjans i petits, tot dotant-los de recursos per tal que puguin desenvolupar la seva tasca de recerca i difusió. Tornar a impulsar el Memorial Walter Benjamin a Portbou (Alt Empordà) i la identificació, dignificació i visibilització correctes de tots els camps de concentració i centres de reclusió de represaliats pel franquisme. Amb l'elaboració d'un catàleg específic que permeti activitats de divulgació i estudi d'aquests indrets.

5.3. FOMENTAR LES POLÍTIQUES DE MEMÒRIA AL MÓN LOCAL

Proposem impulsar i donar suport a les polítiques de memòria al món local a través, com a mínim, de les accions següents:

- **Elaboració des dels municipis d'un cens de víctimes i victimaris** rigorós i detallat que serveixi com a base a una futura comissió de la veritat que sigui punt de partida per a la justícia negada i no solament una recopilació de relats.
- **Lliure accés, sense restriccions, a la documentació dels arxius municipals** on es trobi informació relacionada amb les víctimes i els seus represors. Aquestes obligacions dels ajuntaments estan previstes a l'article 11 de la Llei 52/2007.
- **Promocionar actes de memòria a pobles i ciutats** i elaborar un estudi dels llocs relacionats amb la lluita antifeixista per la seva publicitat i protecció i, si escau, procedir a declarar-los com a patrimoni. Ubicar-hi espais de memòria al voltant, que siguin visitats pels centres educatius com a part de la programació de les sortides escolars.
- **Retirada de simbologia franquista i revisió del nomenclàtor** en compliment de la Llei 52/2007.

6. SEGURETAT I JUSTÍCIA

La seguretat és un dret que l'Administració ha de garantir per a totes les persones, i no només per algunes. S'ha de consolidar un sistema de seguretat pública i emergències atenent les causes de la inseguretat i els riscos i no solament els efectes. Un sistema que sigui garant del lliure exercici dels drets i les llibertats de tothom, com a base d'una convivència pacífica i democràtica, garantint especialment els drets de les persones més vulnerables. Però també amb unes polítiques que no siguin només cap a la ciutadania, sinó que les tinguin en compte per generar-les, un model basat en la proximitat i respectant les particularitats de cada part del territori, que pugui funcionar coordinadament amb altres administracions i també que doni comptes i sigui transparent.

6.1. CONSTRUIR UN NOU MODEL DE SEGURETAT

Un nou model basat en els principis i accions següents:

- **Garantir drets per garantir seguretat.** Combatre qualsevol llei, així com els discursos i la gestió que pretenguin limitar l'exercici dels drets civils, o criminalitzin la dissidència política. Treballar especialment per a les persones més vulnerables —dones, gent gran, nens i nenes, minories, entre altres—. Implementar un sistema de seguretat, justícia i policia, basat en els drets humans, com a eix vertebrador de tota política pública, fonamentat en els principis de prevenció, drets i garanties i intervenció mínima del dret penal.

- **Prioritzar la prevenció i les cures.** Enfortir les polítiques de prevenció de riscos i anticipació de conflictes. Fomentar el diàleg i la mediació com a mètode de resolució de conflictes. Incorporar la perspectiva de gènere en les polítiques de seguretat i emergència.
- **Promoure la participació ciutadana.** Desenvolupar instruments que permetin la participació en el diagnòstic i la implementació de les polítiques, així com enfortir el Consell de Seguretat de Catalunya.
- **Millorar la gestió transversal.** Millorar els mecanismes de coordinació entre administracions de diferent nivell, i també entre àrees de la generalitat.
- **Adequar les polítiques al territori.** Donar impuls a les actuacions de les administracions locals, entenent que és l'àmbit on es concreten els problemes, i per tant té un contacte més proper a la ciutadania per conèixer millor els problemes i dissenyar solucions. Potenciar la utilització de dades obertes, i la creació de continguts assequibles i accessibles. Aprofundir en les mesures per l'avaluació, en tots els àmbits vinculats a seguretat i emergència.

6.2. MODERNITZAR EL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA

Defensem un sistema de policia de Catalunya, compost pels mossos d'esquadra i les policies locals, que permeti una actuació al màxim de coordinada, amb recursos i que enforteixi els mecanismes de transparència i rendició de comptes.

- **Impulsar la Llei del sistema de policia de Catalunya** per reforçar les sinergies entre cossos, establir els àmbits de competència i col·laboració, criteris i estàndards comuns d'accés i formació.
- **Dotar de més recursos al cos de mossos d'esquadra.** Pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals que s'han perdut durant aquests darrers anys. Dotar de més recursos humans formats a les unitats destinades a fer seguiment de víctimes, sistemes de protecció, emergències, recollida d'atestats i proximitat. Enfortir l'ús de noves tecnologies tant per a la investigació com per mantenir contacte amb la ciutadania. Enfortir els mecanismes i recursos per a la lluita contra el crim organitzat internacional. Promoure la participació del cos en els grups internacionals de treball i intercanvis d'informació. Crear la unitat contra la corrupció, la delinqüència econòmica i el frau fiscal dels mossos d'esquadra. Recuperar els programes preventius adreçats a víctimes adolescents i joves.
- **Transparència i rendició de comptes.** Garantir el funcionament del Comitè d'Ètica Policial de la Generalitat i la implementació de les seves recomanacions. Estudiar l'actualització del Codi d'Ètica Policial. Garantir l'accés als elements essencials de les actuacions en compliment de directiva europea 2012/13/UE. Completar la implantació de càmeres de seguretat en zones de detenció. Generar mecanismes de control parlamentari sobre la incorporació d'armament i eines d'ús policial, la revisió de l'existent i la seva utilització. Complir sense excepcions la normativa vigent que obliga a portar, en lloc visible, la identificació dels membres de cossos policials. Dotar de més jerarquia la divisió d'affers interns de mossos d'esquadra i revisar els seus procediments per garantir processos ràpids, eficaços i de col·laboració amb els processos judicials. Generar un mecanisme de contacte directe per la ciutadania que vulgui informar sobre possibles vulneracions de drets humans per part dels cossos policials.

6.3. LLUITAR CONTRA EL TERRORISME

És evident que vivim moments especialment preocupants pel que fa a possibles actuacions terroristes. Mai hem d'oblidar l'origen de la situació, basat en les equivocades i injustes actuacions del món occidental en determinades zones del món.

S'ha de treballar, però, per abordar totes les formes d'extremisme violent, i alhora enfortir els principis bàsics de democràcia, diàleg i protecció a drets fonamentals, i rebuig a totes les formes de violència. Per tant, la preocupació per la prevenció no pot suposar mai una reducció dels drets de la ciutadania. Hem de treballar per una societat més justa e integradora, i lluitar contra els comportaments i discursos discriminatoris.

- **Oposar-se a qualsevol actuació o política o discurs que afavoreixi la permanència o l'increment dels conflictes bèl·lics.**
- **Exigir a l'Estat espanyol la desvinculació dels conflictes i la limitació de venda d'armes a països en conflicte.**
- **Dotar als cossos de seguretat dels recursos necessaris** per a la prevenció i investigació d'actes terroristes.
- **Generar un pla integral de prevenció dels extremismes violents.** És imprescindible que el pla inclogui la participació i corresponsabilitat de les diferents administracions i que es faci a partir de la participació de la ciutadania, tenint-ne en compte la diversitat.
- **Incrementar les accions de prevenció de la radicalització violenta a les presons.**
- **Prioritzar la lluita contra els delictes d'odi i discriminació.** Actualitzar els protocols d'actuació i millorar la formació i els recursos per a la investigació.
- **Creació de l'agència catalana contra l'odi i la discriminació,** que permeti la detecció i sensibilització vers les conductes d'odi i discriminació, la col·laboració i coordinació entre ciutadania, administracions i cossos policials, així com la incidència en processos judicials d'especial rellevància en la matèria.

6.4. MILLORAR LA SEGURETAT VIÀRIA

La seguretat viària és indèstria del model de mobilitat del país. Defensem un model que se sostingui en una mobilitat sostenible i segura. Això vol dir garantir les bones condicions de les infraestructures, millorar els sistemes de control policials i tècnics, treballar en la conscienciació, a través de l'educació sobre els factors de risc a la carretera, generant estratègies de sensibilització al conjunt de la ciutadania i també millorant l'atenció a les víctimes dels accidents de trànsit.

- **Desenvolupar un programa d'innovació tecnològica** de suport a la conducció segura i la mobilitat sostenible.
- **Elaborar auditories de seguretat viària.**
- **Invertir en millores de la infraestructura de les carreteres.**
- **Desenvolupar un pla específic per reduir els xocs frontals,** que representen aproximadament el 60 % de les víctimes ho són en aquests tipus d'accidents.
- **Donar suport als ajuntaments en l'elaboració de plans locals de seguretat viària.**
- **Destinar un 10 % del pressupost del Servei Català de Trànsit a R+D+I** mitjançant convenis o consorcis amb les universitats catalanes.
- **Condicionar la possibilitat de realitzar mesures alternatives** a la sanció en els casos que es detecti una addicció a l'alcohol o les drogues de la persona infractora, a la seva deshabituació prèvia.

- **Desplegar l'educació per a la mobilitat segura i sostenible als centres educatius**, implantar els camins escolars segurs a totes les escoles, que formi part de la proposta curricular dels centres i introduir l'educació per a la mobilitat segura en el lleure educatiu.

6.5. MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ CIVIL I EMERGÈNCIES

El sistema de protecció civil i emergències requereix d'una actualització. És necessari generar un sistema integral i coordinat, centrat en la prevenció i detecció de riscos, amb un enfocament clar a partir del reconeixement de les diferents necessitats del territori català, que compti amb els recursos materials suficients. També, però, requereix una actualització de procediments i mecanismes de coordinació entre els diferents elements que els componen per tal de millorar-ne l'efectivitat. A més, com en tot l'àmbit de la seguretat, la responsabilitat ciutadana és un element imprescindible que s'ha de fomentar. Per això proposem:

- **Aprovar la llei de protecció civil de Catalunya i la llei del servei de prevenció i extinció d'incendis i salvaments.**
- **Enfortir el sistema d'extinció d'incendis amb més inversions**, formació i innovació en el cos de Bombers de la Generalitat amb un pla de reposició i recuperació dels mitjans i condicions laborals, que s'han perdut durant aquests darrers anys.
- **Millorar la coordinació entre els municipis i la Generalitat** pel que fa a la gestió de les emergències.
- **Desenvolupar i millorar el Mapa de protecció civil de Catalunya** com l'eina per a la identificació de les situacions de risc greu, cosa que ha de permetre aplicar polítiques de gestió dels riscos i d'informació ciutadana.
- **Dissenyar plans i estratègies d'abordatge**, conjuntament amb les administracions locals, per l'actuació davant situacions de gran emergència i múltiples víctimes.
- Adoptar la gestió forestal com a eina de prevenció.

6.6. ACONSEGUIR UNA JUSTÍCIA EFICAÇ, TRANSPARENT I PROPERA

Entenem la justícia com un servei públic, i per tant orientada a les persones. Sols hi ha una justícia i aquesta ha de ser igual per a tots i totes, per això ha de ser accessible, és a dir, tothom hi ha de poder accedir, i ha de rebre informació clara i poder aprofitar els mitjans tecnològics que existeixen. A més, ha de ser propera, geogràficament i en les maneres de relacionar-se amb la ciutadania. I, com en totes les esferes de l'Administració pública, ha de permetre la participació ciutadana i el seu control. Sobretot ha de poder donar respostes en temps àgils i de manera eficaç; per tant, cal una anàlisi profunda per dotar l'Administració de justícia amb els recursos humans, econòmics i tecnològics adequats per aconseguir-ho.

- **Fer una auditoria per valorar la situació real de la justícia**, dissenyar plans d'actuació per a una modificació estructural que garanteixi l'eficiència i proximitat a la ciutadania.
- **Aprovar un pla d'estabilització de plantilles** per fer front a l'elevada taxa de temporalitat.
- **Articular mecanismes de participació ciutadana i millorar la transparència** i rendició de comptes de l'Administració de justícia. Mantenir el Registre Civil integrat a l'Administració de justícia.
- **Implantar jutjats específics de violència masclista arreu del territori** i adoptar mesures efectives de lluita contra la violència masclista.

- **Implantar de manera efectiva l'expedient judicial electrònic** o “e-justícia” i millorar la comunicació entre els professionals de la justícia.
- **Rebaixar els requisits exigits per al reconeixement del dret a la justícia gratuïta**, i ampliar la partida pressupostària destinada a l'efecte, per garantir el dret a la tutela judicial efectiva.
- **Eliminar la participació indirecta dels partits polítics en el sistema d'ascensos de la carrera judicial.**
- **Potenciar i ampliar els serveis d'orientació jurídica.** Ampliar els supòsits i procediments que afectin les llibertats individuals i els interessos col·lectius en matèries de consum, medi ambient, ordenació del territori, i de comunitats de propietaris.
- **Incrementar progressivament les compensacions econòmiques dels advocats d'ofici**, per tal de pal·liar el retrocés sofert en els últims anys, així com millorar-ne les condicions del servei, en pro de dignificar un servei públic imprescindible.
- **Millorar les mesures de control de qualitat**, especialització i formació del servei del torn d'ofici, en coordinació amb els col·legis de l'advocacia.
- **Adoptar les mesures organitzatives, administratives, formatives i informatives necessàries per fer efectiu l'exercici del dret a l'opció lingüística**, creant les condicions per tal que l'ús del català, parlat i escrit, als tribunals de justícia del nostre país sigui equivalent al que es produeix fora dels tribunals.
- **Garantir l'aplicació correcta de les directives europees relatives al dret de defensa**, com la 2010/64/EU sobre dret a la interpretació i traducció en processos penals.

6.7. IMPLEMENTAR UN MODEL DE JUSTÍCIA RESTAURATIVA

Cal donar suport a una justícia restaurativa, que posi l'accent en els danys produïts i en la seva reparació, que permeti tenir en compte les causes, conseqüències i necessitats dels i les protagonistes i que permeti la responsabilització de les persones autores d'un delictes i la reparació de la víctima. I posar una especial atenció a les víctimes més vulnerades. Ens cal una justícia que doni respostes als conflictes, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Cal desplegar totes les possibilitats de compliment de penes a través de les mesures penals alternatives, en especial a través dels treballs a la comunitat i en el medi obert.

- **Modificar el model d'atenció a la víctima posant el focus en la resiliència.**
- **Enfortir l'Oficina d'Atenció a la Víctima** amb més recursos i descentralitzar l'atenció per poder arribar en igualtat a tot el territori català.
- **Establir procediments d'atenció a la víctima adequats** a cada tipologia de delictes.
- **Garantir la protecció de dones i infants que pateixen violència masclista.**
- **Potenciar els mecanismes de mediació i arbitratge** i d'altres maneres de resolució alternativa dels conflictes
- **Generar mecanismes o estructures específiques que permetin donar resposta a la violència o vulneracions de drets generades per la mateixa Administració.**
- **Establir procediments accessibles i àgils** de denúncia per casos de vulneració de drets per part de l'Administració.
- **Fomentar les mesures penals alternatives**, potenciant les oficines de la Generalitat, reduint el temps d'espera, ampliant les col·laboracions amb ens públics i privats i oferint formació i sensibilització als diferents operadors de justícia.

6.8. GARANTIR ELS DRETS DINS DE LES PRESONS

Les presons han de garantir que les persones preses mantinguin la vigència i l'exercici de tots els drets dels quals no han estat privats legalment. Les presons, per les particularitats inherents a la seva estructura i funcionament, són entorns tancats, allunyats en general d'espais urbans, amb un control exhaustiu dels contactes personals i tot tipus d'activitats quotidianes, i per això s'ha posat èmfasi especial perquè les persones que compleixen penes no s'allunyin de la societat, sinó que puguin mantenir els seus llaços familiars, amistats i desenvolupar activitats que els permetin integrar-se plenament en sortir. I també s'ha d'evitar que es converteixin en espais fora del control de la resta de l'Administració i la ciutadania.

Per tot això, és imprescindible que tots els treballadors i les treballadores de presons tinguin condicions de treball dignes i comptin amb recursos i formació suficients per desenvolupar la seva funció.

- **Reforçar els Serveis d'Orientació Jurídica Penitenciària** per donar suport jurídic a les persones internes.
- **Reduir els temps per accedir al tractament** perquè sigui més efectiu ampliant la ràtio de personal per intern, i garantir els temps legals per accedir als diferents nivells de tractament.
- **Ampliar el sistema de comunicació de les persones preses** amb el seu entorn familiar y d'amistat, facilitar l'accés a les presons en transport públic.
- **Implantar mesures de prevenció per eliminar o minimitzar els riscos per a la salut** dels treballadors i les treballadores de presons.
- **Realitzar una anàlisi en profunditat de les necessitats de recursos humans, materials, i de formació** dels treballadors i les treballadores de presons i dissenyar un pla de millora.
- **Generar mecanismes per comptar amb la ciutadania**, en especial amb persones que han estat empresonades, familiars i entitats per la defensa dels drets humans en el disseny i execució de polítiques penitenciàries.
- **Garantir el compliment de la nova instrucció sobre aïllament** en funció dels criteris establerts pel Parlament de Catalunya al juliol de 2017.
- **Fomentar el règim obert de tractament penitenciari**. Incrementar els centres oberts, terapèutics, així com els habitatges d'acollida, especialment per a les dones internes amb criatures menors a càrrec.
- **Enfortir els programes de reinserció**, en especial els posteriors a la sortida de presó i així disminuir el dany en la persona, la família i l'entorn, i reduir la reincidència, incloent-hi mesures d'avaluació d'aquests programes. Potenciar les organitzacions del tercer sector que treballen en la reinserció de persones preses, fins a recuperar progressivament la retallada soferta en els últims anys.
- **Promoure els canvis legals necessaris per promulgar una llei d'execució de mesures penals alternatives**, com són els treballs en benefici de la comunitat. També ha de regular la intervenció de les institucions privades (d'assistència social, d'assistència sanitària, de formació, etc.) que col·laboren en l'aplicació i seguiment d'aquestes mesures alternatives.

6.9. ENFORTIR LES CURES EN LA JUSTÍCIA JUVENIL

Si bé pel que fa a les condicions dels menors detinguts són aplicables les propostes generals, considerem que els i les joves han de ser tenir una especial atenció, amb plans específics adaptats a les seves condicions i necessitats i que reforcin especialment les mesures de cura i prevenció.

- **Incrementar els recursos destinats a justícia juvenil** per tal de millorar els processos de suport a les actuacions preventives dels ajuntaments, amb el Programa de suport a la prevenció de la delinqüència juvenil i la mediació comunitària.
- **Generar plans de prevenció específics per a joves** que ja han passat pel sistema penal, preveient-ne la franja de 18 a 21 anys.
- **Desenvolupar criteris d'aplicació i seguiment de les mesures alternatives** per facilitar l'acollida per joves en conflicte amb la llei penal. S'ha de tenir en compte que la mesura sigui realment profitosa, però també que el seu compliment sigui possible per als joves i tenir en compte els entorns de vulnerabilitat.
- **Acabar amb la precarietat laboral dels monitors** de formació ocupacional de justícia juvenil i estabilitzar-ne les plantilles.
- **Integrar la formació dins dels programes de justícia juvenil.** I enfortir els programes de reinserció, en especial els posteriors a la sortida de presó.

7. COOPERACIÓ, PACIFISME I DRETS HUMANS

No hi ha democràcia sense drets i llibertats fonamentals; no hi ha democràcia sense pau, i en els darrers anys hem patit un important retrocés en aquest sentit. Al mateix temps, però, les persones estem cada cop més informades i apoderades i hem iniciat un procés de canvi imparable amb petites revolucions democràtiques arreu. Formem part d'una ciutadania que defensa unes polítiques basades en la fraternitat entre els pobles i en la radicalitat democràtica, no només dins de les nostres fronteres, sinó en una Europa i en unes institucions internacionals diferents.

7.1. ESTABLIR UNA POLÍTICA EXTERIOR PRÒPIA I MANCOMUNADA

Davant els reptes del segle XXI, nosaltres apostem per una política exterior mancomunada entre els nivells català, estatal i europeu, en què en la mesura que es pugui, la política exterior europea hauria de parlar amb una sola veu i que sigui autònoma. Els principis rectors de la política exterior que proposem han de ser la pau, els drets humans, la justícia social, la solidaritat, la igualtat de gènere, la promoció del l'Agenda 2030 i dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'emancipació dels pobles i la sostenibilitat del planeta.

- **Garantir que els principis rectors citats guïïn l'acció exterior de la Generalitat.** I alhora intensificar la implicació amb les múltiples xarxes que operen actualment en aquesta direcció.
- **Actualitzar i reformular l'Acord Nacional d'Acció Exterior** perquè sigui un instrument que incorpori molts dels actors absents, sigui més inclusiu i centrat en les noves prioritats que ha de tenir en matèria d'acció exterior la Generalitat de Catalunya.
- **Analitzar i replantejar a fons les necessitats polítiques, comercials i econòmiques del DIPLOCAT** i de l'actual xarxa d'oficines de la Generalitat per a aquesta nova etapa per tal d'establir una xarxa amb criteris de màxima eficàcia en la representació. El desplegament d'oficines s'ha de fer a partir d'un Pla estratègic debatut al Parlament sobre les prioritats de l'acció exterior del Govern, també aquelles transversals, i per poder tenir una xarxa pròpia d'oficines allà on sigui convenient. La presència catalana internacional ha de promoure la consolidació de Catalunya com a actor amb veu internacional, però donant per superada la prioritització de la passada legislatura. Tampoc ha d'estar centrada únicament en la internacionalització de

l'empresa catalana, que ja disposa també d'altres instruments efectius com ara ACC10.

- **Reforçar el sistema d'institucions públiques dedicades a la justícia global** (ACCD, ICIP), els consorcis internacionals amb participació de la Generalitat (CIDOB, IEMed, IBEI, Casa Amèrica, Casa Àsia, etc.), i el teixit d'organitzacions de la societat civil que hi dediquen els seus esforços.
- **Fer sinergia per a "l'acció diplomàtica" amb totes les xarxes institucionals** (locals i supralocals), així com les no institucionals que mantenen relacions amb actors d'altres països, ja siguin aquests locals, regionals o estatals.

7.2. IMPULSAR ELS DRETS HUMANS, LA PAU I LA SEURETAT ARREU

Els drets humans, la pau i la seguretat han de ser la bandera de l'acció internacional de les institucions catalanes. Molts països els vulneren de forma reiterada. Garantir-los vol dir una acció decidida i ferma, sovint en contra de grans interessos creats i injustícies persistents. I, alhora, vol dir que també s'abordin els determinants i els responsables de les vulneracions dels drets humans, les causes dels desplaçaments forçosos, i que es persegueixin els promotors de la inestabilitat i la guerra. En el context actual, Trump i el seu unilateralisme suposen una amenaça a la pau i la seguretat global. Ha intensificat les tensions amb la Xina, i suposa també una nova amenaça per a la normalització de relacions amb l'Iran. Confrontar doncs les seves polítiques també haurà de ser una prioritat de l'agenda per la pau i la seguretat.

- **Assegurar un compromís estratègic amb la pau de tota la institucionalitat catalana**, no tan sols des de les unitats més directament implicades, sinó des de tots els departaments. Renovar el compromís amb la pau i la prohibició de les armes nuclears, així com l'exportació d'armament a zones de conflicte. La pau a l'Orient Mitjà i una perspectiva de futur per a la regió hauria de ser una prioritat. Aquest compromís ha de ser desenvolupat assumint els principis de la Resolució 1325, de les Nacions Unides, d'incorporació de la perspectiva de gènere en la prevenció i resolució de conflictes.
- **Garantir una acció exterior catalana promotora dels drets humans** i que totes les polítiques públiques de la Generalitat siguin coherents amb aquest objectiu. Assegurar també el compliment dels drets humans en la internacionalització de les empreses.
- **Aconseguir que Catalunya actuï com a territori refugi** complementari per a tots aquells perseguits tant per haver defensat els drets humans i ambientals, com per raó de consciència, i identitat i/o orientació sexual.
- **Establir un pla integral i multinivell d'abordatge dels fenòmens de la violència extremista i del terrorisme.** Promoure la necessària cooperació entre serveis policials i d'intel·ligència en l'àmbit europeu i internacional no ha d'anar en detriment en abordar-ne alguns dels seus determinants, aquí i arreu: l'exclusió, les desigualtats, la difusió de la cultura de l'odi, la intolerància, els integrismes religiosos i les seves fonts de finançament.
- **Promoure, en consonància amb el que va expressar la societat catalana, una política de defensa d'abast europeu, defensiva i focalitzada en les missions de pau, que sigui una alternativa a l'OTAN** —la qual ja és obsoleta— i una contraposició al seu model, de manera que no hi quedi subalternitzada.
- **Catalunya ha de poder fer efectiva la voluntat expressada d'acollir els demandants de refugi.** Les institucions catalanes promouran una reforma del sistema d'asil i de refugi a escala europea, vinculant i solidari. Desplegar

un esforç especial per incidir sobre l'Estat espanyol i la Unió Europea perquè obrin vies segures per a les persones que cerquen refugi a Europa, en aliança amb els municipis de Catalunya i altres territoris europeus.

7.3. PROMOUR L'INTERNACIONALISME BASAT EN LA SOLIDARITAT I LA COOPERACIÓ TRANSFORMADORA

Les relacions de Catalunya amb diverses regions i pobles del món —especialment el Mediterrani, l'Amèrica Llatina i el Carib— són una part fonamental del nostre internacionalisme. Unes regions sotmeses sovint a la interferència imperialista. Hi mantenim vincles socials, econòmics i culturals i compartim el fet que els centres de poder econòmic consideren les nostres societats com a perifèriques i fàcilment manipulables. De la mateixa manera, no podem deixar de pensar, treballar i cooperar amb altres regions com ara Àsia o l'Àfrica subsahariana i els països emergents, entre d'altres. Ha de prevaler el principi de coherència de polítiques amb la justícia global al conjunt de l'acció de govern i transitar cap a un enfocament de cooperació de banda ampla.

- **Establir un nou Pla Director de Cooperació per a l'horitzó més enllà del 2018**, elaborat de manera participativa i consensuada amb les institucions i organitzacions socials catalanes que treballen per a la justícia global i la pau. Un nou marc de planificació que tingui com a prioritats la defensa dels drets humans, la igualtat de gènere, la justícia social, la lluita contra les desigualtats, la governança democràtica i la cultura com a motor de valors humans i fraterns. La voluntat és treballar per a la concentració i focalització de l'acció de la cooperació catalana en aquells àmbits on Catalunya pugui aportar-hi un valor afegit.
- **Assolir al final de la legislatura, a través d'increments lineals anuals, un 0,7% dels ingressos propis incondicionats a ajuda al desenvolupament.** Per assolir-ho, i a partir del criteri fixat al Pla Director 2015-2018, s'assoliria el 0,4% dels ingressos corrents incondicionats el 2018. Establir en el nou Pla Director un escenari i calendari econòmic realista per assolir el 0,7% del PIB per a cooperació al desenvolupament, i el 0,3%, per a cultura de pau.
- **L'acció de govern per a la justícia global només pot ser efectiva si es treballa sota el principi de la coherència de polítiques de tots els departaments i institucions** vinculats a la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, implementar els principis de protecció i promoció dels drets humans en la compra i contractació pública com a eina fonamental de coherència i transformació des de la justícia global, i fer el seguiment de la Resolució del Parlament de Catalunya de 2016 que preveu la creació d'un centre d'avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior.
- **Prioritzar la solidaritat, la cooperació i la promoció de la pau en tres regions on els seus pobles no han rebut prou atenció per part de les institucions catalanes: Mediterrània, l'Àfrica subsahariana, i l'Amèrica Llatina i el Carib.** Especialment, potenciar mecanismes de cooperació i solidaritat amb els països d'origen de les persones immigrades que viuen a Catalunya, treballant per a la seva implicació com a col·lectius clau en la definició i la implementació de la política de cooperació.
- **Treballar per promoure la suspensió dels acords comercials i de cooperació entre Espanya i Israel i entre la Unió Europea i Israel**, així com d'aquells acords que la Generalitat manté amb Israel, fins que aquest país no mostri un autèntic compromís amb la promoció dels drets humans i amb l'assumpció d'un estat palestí viable que respecti les fronteres de 1967, les resolucions de les Nacions Unides i pari l'establiment de nous assentaments. Posicionar les institucions catalanes en contra de les accions d'ocupació envers el poble palestí i treballar per evitar la complicitat

amb l'ocupació i fer complir el dret Internacional dels Drets Humans i el Dret Internacional Humanitari. Des de la solidaritat amb el poble palestí, i respectant l'autonomia de l'esfera institucional, es consideren legítimes les iniciatives de l'estratègia internacional de BDS (Boicot, Desinversions, Sancions) i es rebutjaran els intents de prohibició i criminalització.

- **Donar suport a la reivindicació del poble sahrauí.** El govern ha d'acceptar, tal com vol la societat, viure en una regió euromediterrània que compti amb un Sàhara lliure. I ha de procurar orientar la política exterior de l'Estat i de la UE de manera que aquesta voluntat quedi reflectida en el debat públic europeu al respecte.
- **Donar suport a la reivindicació de les Nacions Unides d'aixecament del bloqueig econòmic, comercial i financer per part dels Estats Units contra Cuba.**
- **Mantenir relacions internacionals amb els governs, les regions i els municipis amb què mantenim vincles polítics i culturals** per tal d'establir aliances estables en l'arena internacional.

V. UNA CATALUNYA INCLUSIVA ON TOTHOM TINGUI CABUDA

Som hereus de la llarga tradició històrica del catalanisme popular i apostem per una Catalunya oberta, inclusiva, cohesionada i socialment justa. Catalans i catalanes som totes les persones que residim a Catalunya, sense cap mena de distinció per raó d'origen o de nacionalitat. Som una terra diversa, mestissa i plural, i és des d'aquesta pluralitat que volem construir el nou model país, en comú i sense excloure-hi ningú.

Catalunya és un sol poble que es configura a partir de la seva diversitat cultural. Entenem que la diversitat d'origen, de llengua, de gènere o d'orientació sexual és una fortalesa que ens enriqueix. Aquesta diversitat, però, només pot ser entesa des de la plena ciutadania i des de la igualtat de drets civils, socials i polítics.

1. JOVENTUT

A Catalunya, la taxa d'emancipació juvenil (16-29 anys) és del 23,7%, xifra que no ha parat de disminuir des de l'esclat de la crisi com a conseqüència, entre d'altres, de les precàries condicions del mercat laboral i de la manca de polítiques públiques d'habitatge adreçades a persones joves. És urgent fer front a aquesta situació actuant sobre aquells elements clau per a l'emancipació, que van des de la formació a l'habitatge, passant per l'ocupació o la mobilitat.

1.1. ACABAR AMB L'ATUR I LA PRECARIETAT JUVENIL

La precarietat i l'atur són alguns dels principals problemes de la gent jove. En un context amb unes taxes d'atur ja altes en el conjunt de la població, si les observem en clau juvenil les xifres són encara més preocupants, i ens situen com a líders pel que fa a joves desocupats. Però no és una situació nova per a les persones joves, sinó que parlem d'un fenomen estructural que s'ha agreujat com a conseqüència de la crisi. Per tal de garantir els drets laborals dels i de les joves proposem:

- **Crear un pla de xoc contra l'atur juvenil**, focalitzat principalment en els problemes que afecten directament les persones joves, per tal de combatre la infraocupació que afecta aquest col·lectiu.

- **Garantir drets laborals dignes.** Equiparació salarial respecte de la categoria professional i contractacions paritàries en l'ocupació que depèn directament o indirecta dels organismes públics.
- **Acabar amb la contractació temporal no causal,** és a dir, que els contractes temporals tinguin una causa justificada, com podria ser una interinitat o una substitució.
- **Posar fi a la precarietat dels becaris,** eliminant els contractes en pràctiques per tal d'evitar l'ús de la figura del becari per substituir llocs de feina estables.
- **Desplegar i aprofundir els nous models d'economia social,** com ara el cooperativisme i l'emprenedoria social, introduint contingut específic en els programes de suport a l'autoocupació juvenil. Mitjançant la col·laboració amb SAREB i altres entitats bancàries, crear una "borsa" de locals que es puguin llogar per sota del preu de mercat a les empreses i cooperatives formades per joves.
- **Reformular l'aplicació de la Garantia Juvenil** perquè sigui una eina útil per reduir les taxes d'atur entre les persones joves de 16 a 29 anys que no estudien ni treballen.
- **Formar en drets laborals** tot l'alumnat durant l'últim any d'educació obligatòria.

1.2. GARANTIR L'ACCÉS UNIVERSAL A L'EDUCACIÓ SUPERIOR

L'accés a la formació superior té un impacte directe en termes estadístics sobre l'índex d'atur juvenil, i en termes humans, en la limitació d'oportunitats d'ascens social de milers de joves. Malgrat això, amb la implantació del Pla Bolonya el 2014 es van incrementar les taxes universitàries fins a doblar el preu anterior de les matrícules, alhora que l'oferta de CFGM i CFGS va deixar de ser gratuïta. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- **Garantir una oferta de CFGM i CFGS pública i gratuïta** que doni cobertura a l'elevada demanda i que respongui a les necessitats actuals del mercat de treball.
- **Regular la formació dual** per tal d'aprofitar el seu potencial sense que esdevingui una forma d'explotació laboral de la gent jove.
- **Retornar d'immediat al preu del crèdit universitari previ a l'aplicació del Pla Bolonya,** oposant-nos a la darrera reforma anomenada 3+2, i caminar cap a la gratuïtat a través d'un sistema de matrícules progressives en tots els nivells universitaris, grau i màster.
- **Despenalitzar la formació universitària** eliminant-ne els recàrrecs per cursar més d'un grau o màster.
- **Recuperar la figura de les beques salari i eliminar les beques col·laboració,** dins d'un marc de gestió dels ajuts universitaris exclusivament català.
- **Incloure en el disseny horari dels continguts curriculars la necessitat de compaginar estudis i treball** que té més d'un 50% de l'estudiantat.

1.3. FER FRONT A L'EXILI JUVENIL

La crisi ha provocat que moltes persones joves s'hagin vist obligades a marxar a l'exili econòmic per construir un projecte vital que aquí els era negat a causa de la precarietat i l'atur. Ens cal que les persones que han hagut d'emigrar puguin retornar i reprendre les seves vides. De la mateixa manera, és necessari que les persones que hagin optat per viure en un altre país puguin gaudir de la plena ciutadania i de tots els seus drets allà on siguin. En resum, cal que la generació més

mòbil de la història ho sigui perquè així ho vol i no perquè el món i el sistema que ha heretat l'empenyi a un exili forçós. Per això ens comprometem a:

- **Crear un cens de persones joves exiliades** per motius econòmics a partir del qual es pugui elaborar un pla de retorn a curt i mitjà termini.
- **Promoure l'aprovació d'un nou règim electoral català** que garanteixi el dret a vot de les persones exiliades.
- **Crear punts de suport a les persones exiliades** que ofereixin acompanyament i assessorament jurídic en els països d'acollida.
- **Garantir el ple dret de les persones exiliades al sistema de salut i de Seguretat Social** a través d'una renegociació a l'alça de la targeta sanitària europea.
- **Crear una borsa d'ocupació pública** que faciliti el retorn de les persones emigrades, així com la seva reinserció en el mercat laboral.

1.4. GARANTIR L'EMANCIPACIÓ JUVENIL: HABITATGE I PROJECTES DE VIDA PER A LES PERSONES JOVES

Les persones joves han estat un dels col·lectius més castigats per la crisi. La impossibilitat de començar projectes vitals propis, així com les dificultats per emancipar-se en són un exemple. Per a la majoria de la gent jove, el principal problema és que no poden accedir a un habitatge digne i, per tant, veuen limitades les possibilitats per començar un projecte de vida autònom. Per això, cal fer una aposta clara per garantir l'emancipació jove, mitjançant les mesures següents:

- **Crear una renda bàsica d'emancipació juvenil**, que garanteixi uns ingressos mínims al jovent per ajudar-los a emancipar-se i començar a planificar-se el projecte vital propi.
- **Ampliar el parc d'habitatge públic de lloguer**, o altres models de cessió d'ús i de lloguer accessible, destinat a les persones joves menors de 35 anys.
- **Regular el preu dels lloguers** per tal de reduir-lo i impedir que les persones joves, especialment les de rendes més baixes, siguin expulsades.
- **Crear residències i allotjaments protegits per a l'alumnat** a preus assequibles.
- **Fomentar les iniciatives de cooperatives d'habitatge i altres models alternatius** a la compra o tinença d'habitatge com la masoveria urbana, el cohabitatge o el dret de superfície.

1.5. ATORGAR PROTAGONISME A LES PERSONES JOVES EN LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT

A Catalunya, una de cada tres persones d'entre 15 i 29 anys pertany almenys a una entitat de voluntariat. Alhora, però, la manca de perspectives de futur fa que les persones joves es distanciïn dels àmbits de participació i política tradicionals. Això, sumat a altres factors, fa que les propostes en l'àmbit de la joventut no responguin als interessos i les necessitats, ni en forma ni en contingut, del jovent. Durant els anys del govern de la dreta, a més, no s'ha avançat en matèria de joventut, ni respecte el Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020 ni respecte el ple monogràfic de joventut celebrat el juliol de 2013. Considerem que han de ser les persones joves que s'organitzen per defensar i conquerir una vida digna qui, com a interlocutors indispensables, tinguin un paper central en les polítiques d'emancipació juvenil, així que ens comprometem a:

- **Dissenyar polítiques i estratègies de participació** que interpel·lin les persones joves, incloent-hi mecanismes de col·laboració basats en les noves tecnologies.

- **Fomentar l'articulació de plataformes i consells juvenils** arreu de Catalunya que elaborin mapes d'equipaments juvenils que donin resposta a les inquietuds del jovent tenint en compte les especificitats territorials.
- **Identificar l'associacionisme juvenil com a interlocutor vàlid** en el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques públiques i els programes de joventut.
- **Promulgar mesures que donin suport a l'associacionisme juvenil** en temps de crisi econòmica a partir d'ajuts indirectes en matèria de fiscalitat, manteniment d'infraestructures, lloguer o compra d'espais, sol·licitud de crèdits i avals, etc.
- **Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació** i d'organització col·lectiva del jovent.

1.6. FOMENTAR LA PARTICIPACIÓ POLÍTICA DES DELS 16 ANYS

Hi ha la necessitat d'implicar plenament les persones joves en la presa de decisions democràtiques i col·lectives. Actualment, una persona de 16 anys pot accedir al món laboral, paga impostos, té dret al matrimoni o pot tenir certes responsabilitats penals, però no té dret a participar d'unes eleccions. És per això que entre els drets i deures que s'apliquen a partir d'aquesta edat és necessari incloure tots aquells que li permetin participar de la vida política amb plenitud de drets. Així doncs, defensem:

- **Garantir el dret al sufragi actiu i passiu a partir dels 16 anys** com una mesura d'enfortiment democràtic a través d'una nova llei electoral catalana.
- **Instar el Congrés dels Diputats** a fer una reforma de la Llei orgànica de règim electoral per ampliar el dret a vot des dels 16 anys.

1.7. VISIBILITZAR, APODERAR I POSITIVITZAR LA IMATGE SOCIAL DE LES PERSONES JOVES

La joventut és una de les etapes més importants, però les persones joves acostumen a trobar-se estigmatitzades, especialment pel tractament mediàtic estereotipat que acostumen a rebre i que influeix en la visió que la societat en rep. Fins i tot les administracions públiques aborden el col·lectiu jove d'una manera estigmatitzada i sense tenir en compte la seva heterogeneïtat. Per fer front a aquesta realitat i trencar amb els prejudicis sobre la joventut proposem:

- **Visibilitzar aquells problemes estructurals que afecten les persones joves.**
- **Treballar de forma coordinada amb tots els agents implicats** per millorar el tractament informatiu i la participació de les persones joves en els mitjans informatius i de comunicació.
- **Fomentar el paper de les persones joves** com a productores d'informació sobre elles mateixes.
- **Impulsar les mesures necessàries per evitar les simplificacions i l'ús d'estereotips** sobre les persones joves, així com la culpabilització de problemes o conductes socials de les quals no són directament o únicament responsables.
- **Treballar per positivitzar la imatge de les persones joves** a les campanyes i els canals d'informació que es desenvolupen des de les diferents administracions.

1.8. IMPULSAR UN TRANSPORT PÚBLIC DE QUALITAT A L'ABAST DE LES PERSONES JOVES

El transport públic té un gran ús per part del col·lectiu jove. El seu impuls és clau per reduir l'ús del cotxe i afavorir una mobilitat més sostenible i que prioritzi les persones i no el transport privat. Però, sovint, la feblesa de la xarxa pel que fa a les freqüències de pas i el seu desplaçament irregular en el territori, així com la seva

interconnexió dificulta que es pugui apostar pel transport públic, fet que s'agreuja si tenim en compte l'elevat preu i la dificultat que suposa accedir a les rebaixes per a abonaments de mitjana distància. A més, sovint hi ha dificultats en els nuclis urbans per fer desplaçaments en bicicleta, tant per la falta d'existència de carrils bici com per la segregació d'aquest transport als límits de les carreteres. Per tot això, i donat que el jovent volem trencar amb la prevalença del vehicle privat, apostem per:

- **Abaratir els preus dels abonaments de transport públic**, garantint l'accés a tot el jovent.
- **Crear una tarifa jove de mobilitat integral** a tot el territori fins als 30 anys que no estigui vinculada a entitats bancàries.
- **Augmentar la xarxa de transport públic**, el seu desplegament en el territori i la seva interconnexió, així com en la seva franja nocturna.
- **Facilitar l'ús de la bicicleta en els nuclis urbans** a través de carrils bici més integrats en l'espai públic i en convivència amb els vianants també en els espais per a ells.
- **Impulsar l'educació i la cultura de la mobilitat sostenible**, segura i responsable entre les persones joves.

1.9. ASSEGURAR EL DRET A L'ESPAI PÚBLIC URBÀ DE LES PERSONES JOVES

Les persones joves han estat tradicionalment estigmatitzades i no han pogut gaudir amb totes les condicions d'un espai públic i urbà realment adaptat a les seves necessitats. És necessari, però, recuperar un espai públic habitable i assegurar-ne l'accessibilitat universal per tal que esdevingui un àmbit més en el procés de socialització de la gent jove. Per garantir un dret bàsic per al jovent com és gaudir d'un espai urbà digne proposem:

- **Vetllar perquè els sistemes de participació facilitin la implicació de les persones joves** en els processos de definició de l'espai públic.
- **Facilitar l'obtenció de permisos per utilitzar espais públics en menys de 48 hores**, així com ampliar els horaris dels equipaments.
- **Habilitar equipaments en tots els barris i les ciutats** per a les diverses formes d'expressió artística, altres formes de creació i d'investigació no cultural, adaptant-los a les necessitats del jovent.
- **Garantir l'accessibilitat universal als centres concorreguts per persones joves**, com ara instituts, universitats o biblioteques.
- **Incentivar la pràctica d'esports** proporcionant informació sobre una pràctica esportiva sostenible i adequada a la persona i ampliant pràctiques esportives en espais públics.

1.10. VISUALITZAR EL JOVENT COM A PERSONES CREADORES I USUÀRIES CULTURALS

La cultura, com a eina per a l'apoderament i la reafirmació, és un puntal fonamental en l'expressió de les persones joves. L'accés a la cultura garanteix una ciutadania crítica i el seu desenvolupament personal, no només com a persones usuàries de la cultura a través de la visita a museus, la lectura de llibres o la visualització d'obres de teatre, sinó també com a persones creadores de cultura. És per tot això que necessitem garantir l'accés a aquest bé comú i la seva creació entre persones joves, i per fer-ho realitat ens comprometem a:

- **Crear plans culturals** de base que impulsin la creació artística i la producció cultural jove.
- **Reformar la Llei de propietat intel·lectual** per adaptar-la als nous usos de la tecnologia.

1.11. CONSTRUIR UN OCI LLIURE I EN COMÚ

El capitalisme transforma tots els espais de la vida en mercaderia, i l'oci no n'és una excepció. Així doncs, als barris i a les ciutats els espais destinats a gaudir del temps lliure s'han anat assimilant als espais de consum, fomentant una manera de viure i d'organitzar el temps lliure centrada en el consum de béns, serveis o ofertes culturals consumistes. En l'actualitat, sortir a divertir-se és sinònim de consumir. Davant d'aquesta realitat, cal treballar per acabar amb la cultura consumista, i amb aquells elements que la fomenten i que impedeixen la consolidació d'alternatives d'oci. Per construir una Catalunya en què la joventut pugui viure i gaudir del temps lliure amb llibertat, en comunitat i de forma saludable plantejem:

- **Dotar la gent jove dels espais i equipaments necessaris** perquè puguin realitzar de forma autònoma els seus projectes culturals (música, esports, jocs de rol, etc.), tecnològics i d'organització juvenil (casals, assemblees, plataformes, etc.).
- **Facilitar la socialització en l'espai públic**, a través de la iniciativa de la Generalitat, amb l'increment de zones verdes per a l'esbarjo, de parcs i d'instal·lacions públiques i obertes per a la pràctica de tot tipus d'activitats comunitàries i esportives.
- **Potenciar les activitats organitzades des de l'associacionisme juvenil** (escoltisme, esplais, esportives, musicals, artístiques, lúdiques, sindicals, estudiantils, i un llarg etcètera) per generar un hàbit d'oci a través de l'auto-organització de la gent jove.
- **Evitar polítiques que fomentin el consumisme**, limitant els horaris dels centres comercials i la implantació de grans campanyes en els eixos comercials, que promouen pràctiques consumistes i poc sostenibles, frenant així un model d'oci basat en el consum.
- **Fomentar l'oci alternatiu, incloent-hi l'oci nocturn**. Desconcentrar l'oferta d'oci nocturn i apostar per la diversificació d'aquest.

1.12. FOMENTAR POLÍTIQUES REALISTES CONTRA LES ADDICCIONS

El canvi constant del jovent cap a la maduresa tant mental com física exerceix una pressió que de vegades no es pot canalitzar. La gent jove està exposada a una avaluació constant de les seves vàlues i a la pressió d'escollir que vol ser com a individu, sense oblidar els problemes per trobar-se amb el seu jo sociopolític. En un context de fortes pressions, el consum de drogues s'estableix com una fugida davant d'una vida precària i plena de frustracions. Així, hem vist com augmenten les persones joves addictes a les drogues i cada vegada l'edat mitjana de consum d'alcohol és redueix més. Per tal d'acabar amb actituds paternalistes o hipòcrites amb les indústries que es lucren amb les addiccions, proposem:

- **Plantejar una estratègia a llarg termini per abolir el consum de drogues nocives** per a la salut a la nostra societat, proposant limitacions progressives que n'evitin la publicitat i el consum en els espais públics.
- **Plantejar mesures a curt i mitjà termini encaminades a legalitzar i regular les drogues toves**, com ara la marihuana, tot controlant-ne des de les institucions públiques la producció i distribució, tal com es fa amb el tabac i l'alcohol, amb l'objectiu d'acabar amb les màfies i el mercat negre.
- **Promoure polítiques d'educació per tal d'ensenyar a fer un ús responsable de les drogues** i les conseqüències del seu consum.
- **Potenciar campanyes per sensibilitzar de les tragèdies** anònimes sobre la producció i la distribució de drogues arreu del món.

1.13. GARANTIR LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA DE LES PERSONES JOVES

Les relacions afectives i la sexualitat són processos vinculats al procés de configuració de la personalitat individual i col·lectiva, i l'etapa de la joventut és un punt d'inflexió important en aquest sentit. L'ús de mètodes anticonceptius, les infeccions de transmissió sexual o la taxa d'embarassos en adolescents, entre d'altres, són un clar perill per a les persones joves que les allunyen d'un model de sexualitat plena, segura i respectuosa amb el propi cos i el de l'altre. Per tot això ens comprometem a:

- **Incorporar a les polítiques de joventut la configuració de les identitats sexuals i afectives** educant en el respecte i per al respecte.
- **Garantir l'educació sexual en tots els itineraris educatius**, sense discriminacions envers la diversitat de gènere i afectivosexual.
- **Garantir la gratuïtat i facilitar l'accés als mètodes anticonceptius**, fent-los accessibles en llocs estratègics per a persones joves, així com dispensar de manera gratuïta la píndola de l'endemà en els centres d'atenció primària (CAP).
- **Garantir l'accés a proves, com ara la citologia, a totes les dones joves.**
- **Facilitar l'accés a la prova de VIH-SIDA i altres ITS.**

2. INFÀNCIA

Més enllà de la manca de desplegament normatiu de la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència (LDOIA) de 2010, Catalunya no compta amb un organisme administratiu clarament de referència que intervingui i coordini les actuacions de les diferents àrees i serveis que tenen a veure amb la infància i l'adolescència i que ajudi a articular un treball transversal que atengui de manera integral les necessitats dels infants i adolescents, tal com assenyala el Síndic de Greuges. Les retallades pressupostàries, mentre augmentaven les necessitats de la població vulnerable, han contribuït, contràriament al que estableix la Llei, al fet que s'hagi donat prioritat a les polítiques d'intervenció assistencial, reduint-se especialment al sistema de protecció (DGAIA), per sobre de les polítiques de prevenció.

2.1. DOBLAR LA INVERSIÓ I MILLORAR LA TRANSVERSALITAT I PREVENCIÓ EN POLÍTQUES D'INFÀNCIA

A aquesta escassa transversalitat i prevenció, cal sumar-hi la insuficient despesa pública i les mesures d'austeritat aplicades amb una reducció d'un 23% entre 2009 i 2014, que també condicionen negativament les polítiques d'infància. El dèficit històric en inversió en polítiques d'infància i famílies a Catalunya, que abans de la crisi se situava al voltant de l'1% i actualment en un 0,8% del PIB, està molt per sota del 2,4% de la mitjana europea. Aquesta baixa despesa pública comparada també afecta l'educació i la salut, de manera que l'assignació de recursos públics focalitzats en la població infantil i adolescent és estructuralment insuficient, tot i ser un dels col·lectius més afectats pels impactes de la crisi econòmica i les mesures d'austeritat. Més i millor inversió en infància és una condició imprescindible per reduir la pobresa infantil i també per trencar el cicle de desigualtats i assegurar la cohesió. Davant d'això, treballarem en la propera legislatura per aconseguir:

- **Doblar la inversió en polítiques d'infància i famílies** fins a un 2% del PIB per apropar-nos progressivament i de manera decidida a la despesa mitjana en l'entorn europeu, amb focus en l'equitat, assegurant recursos suficients a les famílies amb infants i adolescents a càrrec, i blindant els pressupostos d'infància per impedir que es repeteixi la desinversió.

- **Reforçar la transversalitat i rellevància de les polítiques d'infància** amb una secretaria general d'infància, tal com ja havia existit, per tal d'impulsar la coordinació d'àrees i l'orientació dels serveis i programes a la prevenció i a l'atenció del conjunt de la població dels 0 als 17 anys, així com fomentar la seva participació en la definició de polítiques públiques.
- **Desplegar la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència (LDOIA)** en profunditat i amb els reglaments previstos, especialment pel que fa a la reglamentació detallada dels drets dels infants en el sistema de protecció i fixant criteris mínims de qualitat i respecte dels drets a un nivell de vida adequat o al lleure.
- **Elaborar per part del Govern un informe periòdic sobre l'aplicació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant** a Catalunya a partir d'indicadors i avaluacions del desenvolupament de normes i de polítiques públiques, difondre'l àmpliament i posar-lo a disposició del Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides.
- **Donar caràcter legislatiu a la Comissió d'Infància del Parlament de Catalunya** perquè pugui vetllar pel desplegament de la LDOIA i alhora garantir que la perspectiva de la infància i l'interès superior de l'infant estiguin presents en tota l'activitat legislativa.

2.2. MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ DE LA INFÀNCIA EN RISC I DAVANT DE VIOLÈNCIA I ABÚS

A Catalunya hi ha a uns 7.000 infants i adolescents amb mesures protectores, la majoria dels quals per causa de maltractaments. Encara hi ha retards significatius en l'assignació de recursos, inadequació i un pes excessiu dels recursos residencials respecte als familiars, malgrat ser la mesura protectora més adequada per als infants. Pel que fa a la violència, maltractaments i abús sexual, moltes de les actuacions previstes en la LDOIA per combatre el maltractament infantil no s'han implementat o no han estat prou desplegades. Per això, durant la propera legislatura treballarem per:

- **Revertir el nivell excessivament alt d'institucionalització dels infants tutelats**, que afecta més del 50% i fins i tot infants petits, atesa la insuficiència de famílies acollidores, tot i que hauria de ser el recurs preferent.
- **Millorar l'adequació de recursos residencials** per atendre adequadament totes les necessitats amb prou condicions per garantir la recuperació de la infància tutelada tenint en compte les actuals ràtios insuficients de personal, excessiva grandària, sobreocupació i condicions materials inadequades d'alguns centres i manca de centres especialitzats per a patologies greus o trastorns de conducta.
- **Reforçar els recursos humans i materials dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA)** en paral·lel a la millora del procediment d'estudi de casos de risc i del procediment de desemparament per tal que en millori les garanties.
- **Millorar l'atenció dels prop de 1.000 infants estrangers immigrants no acompanyats** que arriben anualment, entre d'altres, revisant el protocol i circuit entre administracions, tramitant documentacions perquè en arribar a la majoria d'edat no es trobin en situació irregular i acompanyant-los en la transició.
- **Revisar el model de protecció i d'atenció a la infància i l'adolescència en risc social** i concretar i dotar dels recursos suficients totes les mesures que es derivin del treball parlamentari per fer-ho possible.
- **Incrementar les mesures transversals de prevenció, detecció i atenció d'infants i adolescents davant de totes les formes de violència en tots els àmbits** (familiar, escolar, Internet, etc.), amb serveis especialitzats

i fent efectiu i obligatori l'ús de protocols i amb formació de professionals i infants i adolescents sobre abusos i maltractaments.

- **Fer un seguiment i control més gran dels serveis externalitzats** (CRAE, CREI, EFI, punts de trobada), vetllant per la capacitat i formació dels professionals que hi treballen i l'adequació d'aquests a les funcions a desenvolupar.
- **Reforçar els programes d'acompanyament a joves extutelats**, perquè són la pota menys protegida del sistema i es troben en situacions molt precàries quan surten dels circuits de protecció.

3. GENT GRAN

La característica central del període que va dels 60 als 90 anys és la diversitat i l'heterogeneïtat i, per tant, cal tenir una mirada que reculli aquesta complexitat i construir polítiques que li puguin donar resposta. Apostem per unes polítiques públiques d'envelliment actiu articulades a partir de tres eixos: promoció de l'autonomia, seguretat i participació. S'ha de garantir que les persones de la tercera edat visquem i envellim amb dignitat i amb absolutes garanties de no quedar-nos soles. Volem que les institucions públiques prioritzin els aspectes bàsics de dignitat i garantia de subsistència, mobilitat i salut; però també volem recuperar el gran capital cívic que representem aquesta part de la població a Catalunya.

3.1. GARANTIR LA SUFICIÈNCIA ECONÒMICA DE LES PERSONES GRANS

La garantia d'una vida digna per al col·lectiu de les persones grans pateix serioses amenaces en forma de retallades de drets i serveis essencials, com ara les pensions baixes i les seves congelacions, la instauració de copagaments sanitaris i la infradotació de recursos per a programes de serveis socials i de salut, entre d'altres.

Tots aquests elements representen un agreujament de la situació d'emergència social del col·lectiu, en especial de les persones més vulnerables: l'increment del nombre de persones en situacions de dependència o de solitud amb necessitats d'accés i de manteniment de l'habitatge, situacions de pobresa energètica, etc. Aquest escenari ha suposat el sorgiment de moviments i plataformes com ara la Marea Pensionista o la Plataforma Unitària de la Gent Gran, i altres entitats de gent gran que a través de la mobilització i la proposta lluiten per mantenir i ampliar els drets socials.

- **Situar totes les pensions per sobre de l'IRSC.**
- **Vetllar perquè s'apliqui la RGC** com a complement de les pensions no contributives.

3.2. CARTERA DE SERVEIS PÚBLICS ADAPTADA A LES NECESSITATS DIVERSES DE LES PERSONES GRANS

Totes les iniciatives que destaquen en els països més avançats en aquestes qüestions apunten a desinstitucionalitzar els instruments de resposta i afavorir dinàmiques d'autonomia i intergeneració que mantinguin la gent gran en els seus habitatges personals i comunitaris, com ara: mantenir la població gran al seu domicili mentre es mantinguin les condicions vitals per poder-ho fer, facilitar la mobilitat i l'autonomia personal, promoure habitatges compartits amb serveis comuns o afavorir dinàmiques de cura comunitària que evitin la familiarització exclusiva.

- **Polítiques d'assentament i de permanència voluntària a la llar:** suports econòmics, suports amb professionals adients, reformes d'habitatges, etc. Apostar per serveis de suport a la vida quotidiana de la gent gran que garanteixin el dret a viure i a envellir dignament a casa; universalitzar l'accés, com a dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domi-

ciliària, teleassistència, i centre de dia i impulsar l'atenció integrada social i sanitària.

- **Polítiques de permanència als pobles i ciutats:** accés a un habitatge amb serveis per a la gent gran, per a les persones autònomes, però amb necessitat d'un nou marc de vida quotidiana en condicions de seguretat i benestar emocional. Fomentar totes les fórmules d'habitatge compartit i cooperatiu.
- **Accés a una plaça pública de centre residencial per a totes les persones grans que ho requereixin:** revisió del model de residències, extremament mercantilitzat, perquè aquestes siguin com una llar i amb alts nivells de qualitat.

3.3. DEFENSAR LA GENT GRAN I POTENCIAR L'ENVELLIMENT ACTIU

El procés d'envelliment és un dels principals reptes del canvi demogràfic i s'ha de tenir present a l'hora de planificar les polítiques públiques per a les persones grans de demà, però també d'avui. Podem destacar almenys tres característiques d'aquest procés que condicionen les respostes: el protagonisme de les dones en aquest grup d'edat, la heterogeneïtat i diversitat de les persones grans i les necessitats específiques del col·lectiu d'edat més avançada (més de 80 anys), que requerirà suports específics. Tot això, en un context de crisi de les cures que comporta cercar solucions diferents i innovadores en l'atenció a les persones.

- **Persones grans actives.** Desenvolupar socialment la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya. Un document que s'inscriu en la filosofia de construir un país per a totes les edats, on les persones grans són ciutadans i ciutadanes de ple dret i tenen els mateixos drets i deures que la resta de la ciutadania. Finalment, aquesta carta reclama que entre tots i totes, des del civisme i des del compromís personal i col·lectiu, fem una societat participativa i democràtica, on es donin oportunitats a totes les edats i en la qual no es produeixin situacions de discriminació.
- **Millorar abastament, dins l'àmbit d'atenció a la ciutadania, la xarxa d'oficines de defensa de la gent gran (ODG)** amb la finalitat d'assessorar presencialment sobre els temes generals que interessin o preocupin les persones grans i sobre temes referents a la vulneració dels seus drets (economia i fiscalitat, dependència i salut, envelliment actiu, pensions, maltractaments, utilització de noves tecnologies, hipoteca inversa, dietètica i nutrició, entre d'altres).
- **Promoure la salut física i mental** i una perspectiva del cicle vital en totes les polítiques per garantir l'envelliment actiu i saludable.
- **Atendre les diversitats:** introduir la perspectiva de gènere en totes les polítiques destinades a les persones grans i crear un programa per atendre les especificitats del col·lectiu LGTBI.
- **Impulsar experiències adreçades a l'envelliment actiu i a la solidaritat entre generacions,** com ara programes comunitaris contra l'aïllament i la soledat no volguda. La proximitat i la creació de vincles comunitaris esdevé una prioritat en què cal incorporar les persones grans, el teixit social i els ens locals.

4. MIGRACIONS, CIUTADANIA I INTERCULTURALITAT

Les polítiques migratòries, d'acollida i d'inclusió social han de superar els discursos paternalistes, assistencialistes i folklorics que segreguen la població estrangera i les minories ètniques que no són reconegudes en la cultura hegemònica. Aquests discursos conceben aquesta població com un objecte passiu i no com el que realment som: un subjecte actiu i transformador de la realitat. L'emancipació

política de tota la població no ha de dependre d'un passaport o d'una nacionalitat, i ni de bon tros d'un estatus socioeconòmic.

4.1. GARANTIR LA PARTICIPACIÓ POLÍTICA DE PERSONES ESTRANGERES

La participació política i la representació de les persones estrangeres són fonamentals per a la transformació social del país i s'ha tornat una qüestió ineludible envers la realitat. El dret a vot de les persones estrangeres ha de ser una eina de diàleg que ha d'acompanyar un procés d'inclusió en la societat, alhora que ha de ser un instrument d'apoderament contra el racisme i l'exclusió econòmica i social. La via que garanteix el dret a vot mitjançant convenis de reciprocitat de l'Estat espanyol no només ha sigut un fracàs i està esgotada, sinó que sempre ha estat una via insuficient, ja que no garanteix el sufragi passiu. El dret a vot ha de desvincular-se de la nacionalitat, però tampoc pot dependre de convenis amb països d'origen. S'ha de buscar l'eina legal adequada per garantir el dret a vot a tota la població resident i sense restriccions burocràtiques i cal que Catalunya tingui incidència política en aquest procés. Alhora, també s'ha de garantir la participació política de la població estrangera. Per això proposem:

- **Garantir el dret a vot de persones estrangeres residents a Catalunya** en consultes, plebiscits o referèndums i incloure aquest dret a la nova llei electoral catalana. Treballar, al mateix temps, per la incidència política a l'Estat espanyol per a una reforma de la Constitució espanyola que permeti destravar les restriccions i impulsï el dret a vot actiu i passiu de persones estrangeres (supressió de l'article 13.2 de la CE).
- **Promoure la participació política de persones estrangeres** a les institucions de Catalunya.
- **Ampliar l'assignació pressupostària per al desenvolupament** de projectes d'associacions i entitats que treballen directament per promoure la participació política de persones migrants i refugiades.
- **Crear un espai de participació a escoles, instituts i universitats** on les persones joves migrades puguin expressar les seves preocupacions i les facin saber a l'administració pública.

4.2. COMBATRE EL RACISME INSTITUCIONAL

Les persones estrangeres, a més de la seva condició social de migrant, tenen una categoria jurídica diferent i excloent com a "no nacional", la qual cosa es tradueix en racisme institucional. Les persones estrangeres no tenen determinats drets i no poden gaudir del benestar com a persones. Moltes no poden tenir una vida digna perquè són parades pel carrer en batudes racistes, o perquè no poden regularitzar la seva situació administrativa, i són tancades al CIE o amb por d'expulsió. Catalunya ha d'exercir totes les competències de què disposi per aplicar polítiques d'acollida i de ciutadania plena que garanteixen la inclusió social de la població estrangera, combatent el racisme institucional. Per això, hem d'impulsar:

- **Assegurar l'empadronament:** vetllar perquè tots els municipis apliquin la legalitat vigent i s'empadroni totes les persones que realment resideixen a Catalunya i garantir l'empadronament sense domicili fix.
- **Impulsar activament la modificació de la Llei Orgànica d'Estrangeria,** una llei obsoleta i restrictiva que no té en compte les persones ni el dret a la vida familiar i que lliga qualsevol estatus d'estranger no comunitari a unes condicions econòmiques impossibles. Cal afegir la figura del "resident intermedi afectat per la crisi econòmica" (encara que no tingui els cinc anys com a resident de llarga durada) per tal que pugui mantenir la seva residència i la dels seus familiars.

- **Facilitar el dret a viure en família de les persones estrangeres.** Catalunya ha de promoure un programa integral d'acompanyament adreçat a totes les persones joves membres d'aquelles famílies que es troben en procés de reagrupament familiar i facilitar-los recursos jurídics, psicològics, educacionals i socials.
- **Impulsar un procés que permeti el tancament dels centres d'internament d'estrangers** i eliminar els mecanismes repressius que criminalitzen la immigració, com ara els operatius de batudes racistes.
- **Garantir la gratuïtat dels tràmits d'estrangeria** i evitar que l'estrangeria sigui recaptatòria.
- **Impulsar canals transparents i àgils per facilitar les homologacions i convalidacions** de títols i d'estudis de persones estrangeres realitzats en altres països.
- **Facilitar la integració de la gent jove en l'entorn educatiu** amb uns itineraris específics que així ho facin, garantir l'accés a la formació professional, a la universitat i a la vida laboral i complementar-ho amb una formació lingüística que ajudi al seu desenvolupament.
- **Protegir legalment els estudiants estrangers.** Impedir l'arxiu administratiu de l'expedient en cas de renovació d'estada per estudis, així com la sortida obligatòria, sempre que s'acrediti la continuïtat amb els estudis. Crear un arxiu d'estudiants estrangers per tal de fer un seguiment des de la Generalitat d'aquestes situacions administratives.

4.3. GARANTIR LA SALUT UNIVERSAL

La salut no és un privilegi, sinó un dret per a totes les persones que viuen a Catalunya. Les retallades i les polítiques del PP van excloure les persones estrangeres "sense papers" del sistema de sanitat públic. El govern català va promoure una instrucció però no va ser suficient. Actualment, encara moltes persones estrangeres es troben sense poder accedir a l'atenció bàsica de salut als centres d'atenció primària de Catalunya. Cal acabar amb aquest "apartheid sanitari" i garantir la universalitat de l'accés al sistema sanitari en les mateixes condicions que la ciutadania de Catalunya. Per això, proposem:

- **Llei catalana d'accés a la sanitat que garanteixi la cobertura sanitària a les persones estrangeres** "sense papers" que resideixen a Catalunya.
- **Defensar els principis d'universalitat i igualtat en l'accés al sistema de salut** de Catalunya sense cap tipus de distinció, així com la promoció d'un sistema sanitari 100% públic a Catalunya.

4.4. LLUITAR PER CREAR VIES LEGALS I SEGURES

El dret d'asil i la protecció internacional són una responsabilitat moral i política que assumim com a principi a Catalunya En Comú-Podem. Davant l'anomenada "crisi de refugiats", els estats s'han mostrat reticents a posar en valor el dret d'asil i acollir persones que venen de guerres, de patir inestabilitat i opressió, gana i manca de recursos per viure. Per arribar a un lloc segur, aquestes persones es veuen en la situació de jugar-se la vida al mar, ja que no tenen una altra solució. Hem d'acabar amb aquest model d'Europa fortalesa i promoure una Europa solidària i responsable amb el dret d'asil. Per això, hem de lluitar a nivell europeu per a:

- **Incidir en la creació de vies legals i segures d'entrada a la UE**, tant en general com a Espanya en particular, per garantir que les persones migrades i demandats d'asil no s'hagin de jugar la vida al mar o a les tanques per arribar a un país membre de la UE.

- **Incidir a nivell europeu perquè els estats garanteixen visats humanitaris**, expedits des d'ambaixades i consolats.
- **Denunciar els acords amb països de fora de la UE** que, en lloc d'impulsar una veritable cooperació, funcionen com a mesures de contenció de persones migrades i refugiades, retenint persones o legitimant les devolucions i impeding la circulació i el dret d'asil.

4.5. PROMOURE I GARANTIR ELS DRETS CULTURALS DINS DE LA PLENA CIUTADANIA

No hi haurà ciutadania inclusiva sense garantir els drets civils i polítics de tot el veïnat dels nostres municipis, i, d'altra banda, no hi haurà equitat, igualtat i justícia social si no garantim que aquests drets es poden exercir a través de les diferents identitats culturals que conformen la nostra societat. Així doncs, les polítiques, i en especial les polítiques socials i educatives, s'han d'expressar tenint en compte les diferents identitats culturals, i han d'articular-se com una eina de cohesió social que permeti reafirmar la convivència. Per això cal:

- **Reconèixer i valorar la riquesa que suposa la diversitat lingüística** al nostre país i incorporar les llengües maternes que hi ha al territori català, als currículums escolars i a les activitats extraescolars i culturals, així com a la televisió pública.
- **Educació per a minories culturals.** En el marc general del dret a l'educació, s'incorporarà al sistema educatiu aquelles assignatures que permetin a les minories culturals tenir una educació i una formació que, responnent a les necessitats educatives fonamentals, contribueixin al lliure i ple desenvolupament de la seva identitat cultural, sempre que es respectin els drets dels altres i la diversitat cultural. Legislar, implementar guies i protocols d'actuació per tal de proporcionar eines als municipis que els serveixin per garantir el dret d'accés a un espai de culte digne, a comunitats religioses minoritàries, en funció de la demanda de la població i també per prevenir i gestionar situacions de conflicte social derivats del exercici d'aquest dret.
- **Donar suport i reconeixement institucional a determinades festes populars promogudes per comunitats d'identitat cultural no hegemònica**, en articulació amb entitats, moviments socials i associacions, per tal de garantir que es poden dur a terme en un marc de respecte, dignitat i seguretat.

4.6. LLUITAR CONTRA EL FEIXISME

El creixement actual del feixisme a Europa no té precedents des de la Segona Guerra Mundial. La por a la globalització, la crisi econòmica i la precarització total de la classe treballadora, les retallades a l'estat del benestar, la inseguretat i el terrorisme, i la manca de resposta i representació de la socialdemocràcia han provocat l'auge de partits d'ultradreta que assenyalen com a culpable la població migrant i refugiada, i altres minories. Amb aquests discursos, els partits feixistes han guanyat espai institucional, amb representació al Parlament Europeu, i cada vegada tenen més incidència en governs d'estats membres de la UE.

La Unió Europea ha de recuperar l'esperit antifeixista de les seves arrels, que va ser el que va promoure la seva fundació, com una unió d'estats que volen la fraternitat i la pau, sense cap exclusió. És necessari que les esquerres de tot Europa impulsin la lluita antifeixista d'una forma organitzada i contundent per combatre i aïllar els grups xenòfobs i feixistes que volen dividir la classe treballadora. Per això ens comprometem a:

- **Participar en la promoció d'un front antifeixista de partits de tot Europa** per denunciar i combatre el feixisme.

- **Denunciar públicament tots els discursos polítics xenòfobs, racistes i feixistes** de partits d'ultradreta que exclouen o marginen col·lectius de la població europea.

4.7. IMPULSAR POLÍTIQUES ACTIVES ENVERS EL POBLE GITANO

El poble gitano disposa d'un teixit associatiu molt important i present a tot el territori, que demanda polítiques actives envers les comunitats gitanes des de l'enfocament inclusiu i incloent. En consonància amb les necessitats expressades per les pròpies entitats proposem:

- **Reconèixer els símbols del poble gitano** cooficialment: bandera, himne, idioma, història i cultura.
- **Valorar la creació de l'Institut Català del Poble Gitano.**
- **Elaborar una llei transversal contra l'antigitanisme.**
- **Dissenyar de manera conjunta amb les entitats aquelles polítiques que puguin ajudar a la millora de les condicions de vida** de les comunitats gitanes, especialment les més desprotegides.
- **Impulsar un programa concret de beques** i circuits específics per a la població estudiant gitana.

4.8. IMPULSAR UN PLA INTEGRAL CONTRA LA ISLAMOFÒBIA

La islamofòbia és una manifestació del racisme que engloba l'hostilitat i la por cap a l'islam que fa que la població de religió musulmana sigui percebuda com una amenaça, víctima de prejudicis, estereotipus, i discriminació. A partir dels atemptats terroristes, adquireix una dimensió internacional i institucional. A Catalunya, la islamofòbia no és tan evident com a altres parts d'Europa, però està molt arrelada i es manifesta principalment amb la discriminació social de la població musulmana, que veuen restringits els seus drets civils i polítics. Es també molt preocupant la islamofòbia institucional, els discursos i els delictes d'odi que legitimen fins i tot la violència al carrer. Per això hem de promoure un pla integral per prevenir i combatre la islamofòbia i apoderar el col·lectiu afectat. Proposem:

- **Reforçar els mecanismes de garantia contra les discriminacions islamòfobes** potenciant la coordinació entre els Departament d'Interior, els Mossos d'Esquadra i la Fiscalia de Delictes d'Odi, i acompanyar les comunitats musulmanes en la visibilització dels delictes i discursos islamòfobs.
- **Visibilitzar la islamofòbia com una forma de discriminació** a través de campanyes de sensibilització que posin de manifest les especificitats de la islamofòbia de gènere.
- **Contrarestar la generalització d'imatges negatives sobre l'islam** i normalitzar la diversitat religiosa a través de formacions a les escoles i els instituts, així com mitjançant campanyes específiques dirigides al conjunt de la població.
- **Impulsar l'ús del litigi estratègic com a eina de protecció i garantia contra les discriminacions.**

4.9. IMPULSAR POLÍTIQUES DE RECONeixEMENT I REPARACIÓ

El reconeixement és un concepte moral i polític que apareix quan es creuen les identitats, les diferències (de tot tipus) i la igualtat de drets, alhora que va associat a la memòria històrica i a la reparació dels danys del passat. Les polítiques de reconeixement i reparació són un eix fonamental per a la convivència a Catalunya, on vivim persones de diversos orígens i procedències. Alhora, el reconeixement i la reparació són un pas imprescindible per prevenir el racisme i construir una societat igualitària i inclusiva. En el passat, Catalunya va estar implicada econòmi-

cament i políticament en els processos de colonització i d'esclavitud de població d'altres parts del món, considerada com a inferior. Els efectes de la colonització i l'esclavitud, en tant que sistemes i mecanismes d'opressió d'altres pobles, així com la invisibilització, l'aculturació i l'aniquilació total de poblacions senceres van repercutir molt negativament en el desenvolupament de milers de pobles i famílies. Moltes d'aquestes persones afectades, descendents d'aquestes poblacions, ara viuen a Catalunya, per les migracions internacionals. Per això, pensem que és molt important que Catalunya s'impliqui en mesures de reconeixement:

- **Reconèixer les víctimes de la colonització i l'esclavitud i les seves conseqüències**, assumint la responsabilitat des d'un punt de vista moral i simbòlic i fent pedagogia cap a tota la societat.
- **Substituir monuments emblemàtics de personatges que s'hagin enriquit a costa de l'esclavització i l'explotació de persones** i revisar els noms de carrers de personatges esclavistes amb l'objectiu de reemplaçar-los per d'altres que hagin ofert resistència, que hagin treballat per la pau o personatges del món artístic.
- **Declarar el 12 d'octubre com un dia de reivindicació i lluita dels pobles originaris dels territoris colonitzats d'Amèrica.**

5. DIVERSITAT FUNCIONAL

A Catalunya tenim 514.886 persones amb diversitat funcional valorada, que representen el 6,86% de la població catalana. D'aquestes, 254.025 són homes i 260.861 són dones. Per tal que les persones amb diversitat funcional puguin desenvolupar una vida plena, hem de poder parlar d'una societat inclusiva, concepte que es defineix con el d'una societat que promou valors compartits orientats al bé comú i a la cohesió social, i que permet que totes les persones tinguin les oportunitats i els recursos necessaris per participar plenament en la vida política, econòmica, social, educativa, laboral i cultural, així com poder gaudir d'unes condicions de vida amb igualtat amb els altres.

5.1. POTENCIAR UNA SOCIETAT INCLUSIVA PER A TOTES LES PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL

Cal apostar per un model inclusiu dels diferents sistemes: sanitari, educatiu, social, prestacions, laboral, habitatge, lleure... que garanteixi l'accessibilitat en condicions d'igualtat i equitat territorial des de la petita infància; garantint els recursos, els mitjans i els suports necessaris perquè pugui tenir les mateixes oportunitats que la resta de la població. Per això serà necessari:

- **Potenciar l'accés als centres formatius**, des de l'escoles bressol a la universitat (on actualment només l'1% de l'alumnat té diversitat funcional) apostant per l'escola ordinària, sempre que sigui possible, amb els suports de les vetlladores i els professionals necessaris.
- **Posar l'accent en l'autonomia i la vida independent de la persona** en lloc de la dependència. Per això volem incrementar els assistents personals per a les persones que vulguin optar per aquesta via en comptes de la institucionalització en residències o en l'àmbit familiar. Tanmateix, també cal garantir l'accés a habitatges adaptats en sentit ampli i seguir avançant en la millora de l'accessibilitat del parc d'habitatges, impulsant el sector de rehabilitació, adaptació i domotització.

5.2. APROVAR UN MARC LEGAL PER A L'AUTONOMIA I L'ACCESSIBILITAT

Per a la implementació de mesures esdevindrà imprescindible tenir un marc legal adaptat a les necessitats específiques.

- **Aprovar una llei d'autonomia personal de Catalunya**, que haurà de contemplar el següent: màxima autonomia possible; prevenció, intervenció en l'entorn i per generar contextos inclusius; avenç cap a la unificació dels equips de valoració de la discapacitat i els de valoració de la dependència; creació d'equips d'assessorament i seguiment que elaborin el Pla d'Autonomia i Vida consensuat amb l'usuari/ària i/o la família.
- **Implementar la Llei d'accessibilitat**, integrant en el marc normatiu de Catalunya les condicions d'accessibilitat universal i disseny per a tothom, millorant l'urbanisme i el transport per al conjunt de la ciutadania i promovent mitjans de suport: productes, personal i animals.
- **Desplegar la Llei de llengua de signes catalana** i complir les mesures i recursos per garantir la comunicació oral de les persones sordes i sordcegues.

5.3. POLÍTQUES D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL: PER UNA OCUPACIÓ JUSTA, INCLUSIVA I IGUALITÀRIA

Cal vetllar per l'autonomia de les persones també des del seu accés a l'àmbit laboral. Per això caldrà:

- **Potenciar al màxim l'accés als llocs de treball en empreses ordinàries** amb les adaptacions i suports necessaris. Vetllar pel compliment legal de la reserva del 2% de les empreses de més de 50 treballadors/es, atès que a Catalunya hi ha més d'11.000 empreses obligades a fer-ho; incrementar les actuacions d'Inspecció de Treball; millorar la intermediació del SOC i obrir les convocatòries d'ajudes directes a les empreses per afavorir la contractació, que des del 2012 la Generalitat no ho ha fet.
- **Reservar els llocs de treball protegits per a les persones que no es puguin incorporar a l'empresa ordinària i vetllar perquè els CET facin la tasca de pont a l'empresa ordinària.** Actualment el nombre de persones contractades amb diversitat funcional és de 13.730 i representen el 0,46% de les persones treballadores, de manera que cal augmentar aquest percentatge.

6. LAÏCITAT

Apostem per un estat laic, no confessional, que garanteixi la igualtat de tracte a totes les religions i que no en potencii ni en subvencioni cap. Entenem que la laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns de totes les persones, alhora que permet totes les opcions personals que no siguin contràries a aquests drets.

6.1. GARANTIR LA LLIBERTAT DE CONSCIÈNCIA I LA LAÏCITAT

La laïcitat no és únicament neutralitat religiosa de l'estat. La laïcitat suposa ser actiu i combatiu amb totes les creences o formes de pensament contràries a les lleis democràticament aprovades. És una manera activa d'entendre la convivència pacífica entre iguals. Vetllarem per la dignitat de les persones i l'exercici del dret a la llibertat de consciència en l'àmbit privat individual i la utilització respectuosa de l'espai públic per a les manifestacions col·lectives. Ho farem a partir de:

- **Elaborar una llei de llibertat de consciència i laïcitat** que asseguri la neutralitat ideològica de l'Administració, que elimini els privilegis a qualsevol confessió o creença i que protegeixi i garanteixi la llibertat de pensament, consciència, conviccions i les seves manifestacions, sense distincions ni privilegis. Els representants del govern no assistiran, com a tals, a actes de culte, celebració, festa o commemoració que tinguin un caràcter confes-

sional. Els actes públics seran exclusivament civils i sense connotacions religioses.

- **Eliminar qualsevol tipus de simbologia religiosa** en els actes oficials, en llocs i edificis de titularitat pública i suprimir qualsevol homenatge públic a imatges, sants o símbols religiosos. Suprimir les retransmissions de culte o ritus de caràcter religiós en els mitjans de comunicació de titularitat pública.
- **Vetllar per la no discriminació de persones, entitats o associacions**, siguin o no de caràcter religiós, i eliminar qualsevol tipus de privilegi en el tracte econòmic i fiscal.
- **Vetllar des de la Generalitat per tal que els ajuntaments assegurin que en els cementiris públics i en tots els tanatoris es puguin celebrar tot tipus de cerimònies**, sense cap exclusió per motius de religió o de conviccions. Cal garantir la celebració digna de totes les cerimònies civils o religioses.

6.2. ASSEGURAR LA LAÏCITAT I PLURALITAT EN L'EDUCACIÓ

L'Administració catalana ha d'assegurar la laïcitat en l'educació en els centres educatius de titularitat pública i els sostinguts amb fons públics, evitant qualsevol interferència, en els objectius educatius, de les conviccions religioses. Tota l'oferta de programes i formació de contingut educatiu que ofereixi l'administració pública es basarà en el pluralisme i promourà una formació humanística integral, atenent la ciència, el pensament, les humanitats i les arts, sense dogmes.

- **Eliminar l'ensenyament de la religió del currículum i de l'expedient acadèmic.** L'ensenyament religiós en cap cas formarà part del currículum ni de l'expedient acadèmic.
- **Garantir els drets dels infants a accedir a l'educació sense segregacions**, restriccions o prohibicions i a no ser separats en funció de les creences religioses de pares, mares o tutors.
- **Eliminar qualsevol tipus de simbologia religiosa**, actes i proselitisme religiós en el si de les escoles.
- **Suprimir l'ús confessional de les capelles de les universitats.**
- **Vetllar perquè la investigació científica i la seva aplicació gaudeixin de plena llibertat** individual i col·lectiva i es regeixin únicament per drets civils.

6.3. VERS UNA CATALUNYA LAICA

El nou marc constituent català ha de contemplar el caràcter laic de Catalunya. En aquest sentit, proposem:

- **Definició de Catalunya com una nació laica.**
- **Pacte Nacional per la laïcitat i la llibertat de pensament i consciència**, amb la concurrència de la societat catalana en el seu conjunt: partits polítics, associacions, entitats i plataformes cíviques.
- **Llei de llibertat de consciència** que protegeixi i garanteixi la llibertat de pensament, consciència, conviccions i les seves manifestacions, sense distincions ni privilegis.

VI. UN PROJECTE DE PAÍS DES DE TOTS ELS TERRITORIS

1. POLÍTICA TERRITORIAL

La manca de govern del procés d'urbanització contemporani a Catalunya ha comportat problemes molt notables, com ara el consum accelerat de sòl, la pressió sobre els recursos naturals, l'exacerbació de la mobilitat i la segregació social a l'interior de les àrees urbanes. La causa d'aquests desequilibris socials i territorials ha estat una política territorial fonamentada, per una banda, en una visió mercantilista, i per tant desequilibradora, en el sentit que ha orientat les inversions només en funció del màxim benefici privat; i per altra banda, en un enfocament centralitzador, subordinant els interessos de la resta de territoris a la Regió Metropolitana de Barcelona on, alhora, també es pateixen les conseqüències d'una política territorial que ha fomentat la desigualtat.

Cal governar les transformacions urbanístiques per tal de promoure la contenció en l'ocupació del sòl i la configuració de pobles i ciutats caracteritzats per tres trets: la compacitat física, la complexitat funcional i la cohesió social, única garantia de la qualitat ambiental i del dret a la ciutat. Al mateix temps cal un model basat en l'equitat territorial, és a dir, un model que garanteixi l'accés equitatiu a la renda, als serveis i a la qualitat de vida, amb independència del lloc de residència.

1.1. MARC JURÍDIC INTEGRAT PER A UNA GESTIÓ I UNA ORDENACIÓ EFECTIVA DEL TERRITORI

Catalunya ha de poder disposar d'un marc jurídic integrat i de recursos econòmics que permeti fer una gestió i una ordenació efectiva del territori, dels nostres pobles i ciutats, i que permeti aturar els fenòmens especulatius. En aquest sentit, promourem la integració de les legislacions en matèria de planejament territorial, urbanístic i del paisatge per tal de garantir una major coherència entre totes les figures del planejament i reforçar l'efectivitat de la seva aplicació. Tanmateix, les plenes competències en les matèries de la Generalitat i els Ajuntaments queden soscaudades per lleis de rang estatal —com la Llei del sòl i la legislació reguladora de les valoracions immobiliàries—, que dificulten enormement fer un ús eficient i eficaç del sòl i dels recursos naturals i econòmics del territori. A fi de promoure la millora de la qualitat de vida, de la cohesió social i de la preservació del medi ambient, proposem:

- **Integrar la legislació en matèria urbanística, d'ordenació del territori i del paisatge.**
- **Promoure una llei del sòl catalana.** El nou marc constituent català ha de contemplar que Catalunya pugui tenir la seva pròpia llei del sòl, que s'ha d'orientar a frenar els processos especulatius.
- **Fomentar la transparència i la participació.** Promourem la transparència, la participació ciutadana, l'adaptació i la flexibilització de la planificació territorial i urbanística per revertir els drets adquirits, les inèrcies i les herències contràries al bé comú.
- **Recuperar les plusvàlues urbanístiques per a la societat,** així com corresponsabilitzar els agents urbanístics per fer efectiva la cohesió social i territorial.

1.2. PLANIFICAR EL TERRITORI DES DE LA DIVERSITAT I L'EQUITAT TERRITORIAL

- Catalunya és alhora un país petit i molt divers: d'una banda no es pot permetre l'extensió de la urbanització, ja que posa greument en risc la qualitat del medi ambient i dificulta la cohesió social a les grans àrees urbanes, ciutats i pobles; de l'altra, s'han de fomentar un ventall d'eines de planificació

i de gestió del territori que assegurin la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la cohesió territorial del conjunt del país. Per això proposem:

- **Adaptar la planificació territorial i urbanística a la diversitat territorial i paisatgística de Catalunya.** Cal evitar el caràcter uniforme dels instruments urbanístics per definir planejaments i eines de gestió que no s'adaptin a les realitats diferenciades de les grans àrees urbanes, dels municipis mitjans i dels petits municipis rurals.
- **Millorar l'eficiència del sistema territorial garantint la igualtat de drets i oportunitats de tots els territoris.** Cal assegurar que localitzar els usos allà on siguin més eficients no vagi en perjudici dels equilibris entre territoris i municipis, i alhora definir eines de governança supramunicipal que garanteixin l'equitat territorial i els drets i oportunitats de tota la població.
- **Fomentar noves eines de planificació més adaptades a les variables socials, econòmiques i ambientals,** que permetin abordar de forma més efectiva i àgil les necessitats presents als diferents territoris.
- **Definir eines financeres d'equilibri i cohesió territorial** i impulsar polítiques urbanes i territorials redistributives.

1.3. PRIORITZAR EL RECICLATGE URBÀ DAVANT DEL CREIXEMENT URBÀ EXTENSIU

Després de dècades d'urbanisme de creixement desbocat i depredador del territori és imprescindible que ens dotem d'un nou marc jurídic i de gestió que permeti revertir els dèficits dels teixits urbans i n'afavoreixi la compleció i la qualitat per evitar que se segueixin ocupant els espais oberts; així, també és necessari que disposem de recursos financers suficients que permetin abordar els programes de rehabilitació i millora dels pobles, barris i polígons d'activitat econòmica des d'una perspectiva integral. Proposem:

- **Prioritzar el reciclatge urbà** per evitar que es desenvolupin molts dels creixements urbans previstos, tot promovent la compacitat, continuïtat, densitat, diversitat d'usos i cohesió social dels teixits urbans existents; i també prioritzant l'edificació en els solars erms, l'ocupació dels edificis buits i la rehabilitació dels edificis i dels espais públics.
- **Impulsar plans de barri.** Abordar de forma prioritària les urbanitzacions i barris amb més dèficits urbanístics, recuperant i impulsant els plans de barri des d'una perspectiva integral i actualitzant els polígons d'activitats econòmiques i els polígons industrials.
- **Revertir les ocupacions i la degradació dels espais oberts amb més impactes ambientals,** especialment al litoral.

1.4. LLUITAR CONTRA LA DEGRADACIÓ DEL TERRITORI I CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

Lluitar contra la degradació del territori i contra el canvi climàtic des de la defensa del medi natural i del patrimoni material i immaterial, impulsant la transició cap a un nou model econòmic productiu, ambientalment i socialment responsable, i planificant els espais oberts de forma proactiva. Proposem:

- **Planificar els espais oberts estratègicament i de forma proactiva.** Dedicarem recursos financers a la gestió, millora i manteniment dels serveis ecosistèmics i de la població i a les activitats que prenen cura del territori, com la petita pagesia.
- **Impulsar la rehabilitació i el condicionament del parc edificat en els espais oberts** per tal de millorar les condicions de vida als nuclis rurals i masies, fomentant la retirada de les edificacions i instal·lacions en desús i la diversificació de l'activitat econòmica als espais oberts, de manera que reverteixin l'abandonament de la població.

- **Integrar el paisatge i el patrimoni de forma transversal**, atès que les directrius de paisatge i de preservació del patrimoni encara no són prou eficaces en la planificació i gestió territorial i no s'han aplicat ni desplegat suficientment en tots els territoris, en particular en els sòls urbans.
- **Impulsar la lluita contra el canvi climàtic des de la planificació i la gestió territorial**, garantint el compliment dels objectius de la Llei de canvi climàtic i promovent la transició energètica i del canvi de les pautes de mobilitat des de la planificació i la gestió del territori, defensant la biodiversitat i reforçant el verd també en el si de les ciutats i pobles.
- **Preservar de forma efectiva el patrimoni cultural, natural i immaterial**, promovent noves regulacions i eines de gestió del patrimoni i dels espais naturals i parcs naturals de Catalunya.
- **Impulsar la transició cap a un nou model econòmic i productiu ambientalment i socialment responsable**, apostant per l'economia plural en la planificació i la gestió del territori.

1.5. HABITATGE, SALUT I CURES EN LA PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I URBANÍSTICA

Prioritzarem la funció social de la propietat i l'atenció a la població més vulnerable dels nostres pobles i ciutats impulsant de forma decidida la compra i la producció d'habitatge social i de lloguer; promourem i finançarem eines de planificació que permetin reforçar els equipaments i rehabilitar els espais públics per millorar la salut pública i per a l'ús i gaudi d'infants i gent gran, posant les cures en el centre de les polítiques urbanes. Proposem:

- **Garantir l'accés a l'habitatge a tota la població** en ciutats i pobles socialment diversos i cohesionats, lluitant contra la expulsió de la població de ciutats i pobles i contra l'abandonament del territori, incrementant la compra i la producció de nou habitatge social per a lloguer en el si de pobles i ciutats, prohibint la venda de patrimoni públic i garantint la perpetuïtat de la protecció oficial dels habitatges.
- **Incorporar la perspectiva de gènere i dels cicles de vida en tota la planificació** per a una ciutat i un territori que posen la salut i les cures en primer terme, especialment a la infància i a la vellesa.

1.6. INFRAESTRUCTURES DEL TRANSPORT

Considerem que l'eficiència en el funcionament del territori és del tot necessària per tal d'assegurar l'activitat econòmica i el benestar de les persones. Per això propugnem un replantejament de la dotació i les formes de gestió de les infraestructures, tant les d'accessibilitat exterior (ports i aeroports), com les de mobilitat interior (xarxes viàries i ferroviàries) i les telecomunicacions. L'objectiu ha de ser reduir els costos ambientals i socials de la mobilitat, contribuir a fer-ne un dret i no pas una obligació, i satisfer-la tant com sigui possible a través de mitjans col·lectius i no particulars. Una Catalunya cohesionada és aquella que disposa d'infraestructures de qualitat i accessibles que estiguin al servei de les necessitats de la majoria social del país, no al servei d'interessos especulatiu o clientelista. En aquest sentit, advoquem per una millora substancial de les xarxes de mobilitat dins els mateixos territoris i en relació amb els principals nuclis urbans. Una millora que privilegiï el transport públic i tingui com a objectiu garantir la igualtat d'oportunitats entre totes les persones. Per això proposem:

- **Promoure el desplegament i la priorització dels modes de mobilitat sostenible** en el conjunt del territori.

- **Millorar les infraestructures existents.** Prioritzarem la millora de la gestió, l'actualització i la compleció de les infraestructures presents en lloc de la construcció de noves infraestructures rodades.
- **Fer realitat el Corredor Ferroviari Mediterrani.** Impulsarem de forma decidida el corredor mediterrani i el transport de mercaderies per ferrocarril.
- **Assumir els serveis de rodalia i regionals.** El nou marc constituent català ha de contemplar que Catalunya pugui assumir plenament la gestió de les infraestructures i dels serveis de rodalia i regionals.

1.7. GESTIÓ SOSTENIBLE I DE PROXIMITAT DE PORTS I AEROPORTS

Els ports i els aeroports són grans infraestructures que ofereixen serveis territorials però que s'ubiquen en ciutats concretes i condicionen el seu entorn. Apostem per una gestió dels ports i dels aeroports que es relacionin amb el seu entorn geogràfic immediat i que estiguin al servei de la ciutadania i no dels grans interessos privats.

- **Gestió pública i descentralitzada de ports i aeroports.** El nou marc constituent català ha de contemplar que Catalunya pugui assumir, conjuntament amb les ciutats, la gestió i el desenvolupament de ports i aeroports.
- **Actualització de les inversions necessàries,** especialment al port de Barcelona, respectant les normatives municipals d'ordenació d'activitats econòmiques.
- **Economies sostenibles a l'entorn de ports i aeroports.** Apostem per desenvolupar economies sostenibles als entorns dels ports i aeroports, que siguin respectuoses amb el medi ambient; i també per frenar les externalitats negatives de l'activitat turística, especialment al port de Barcelona. En aquest sentit, cal treballar perquè els ports urbans contribueixin a fomentar la nàutica, ubicar els vaixells amb menys eslora més a prop dels centres de les ciutats i allunyar els de més eslora.
- **Port-ciutat.** Traspasar a les ciutats la gestió i governança d'aquells terrenys que són considerats port-ciutat, és a dir, els terrenys annexes al port que formen part de la trama urbana. Igualment, cal treballar per aconseguir que la ZMT de les ciutats, incloses les que estan en àmbit portuari, arribin vora el mar. És a dir, que els terrenys urbans siguin gestionats per les ciutats.
- **Nou model de governança de les àrees portuàries.** Apostem per un nou model de governança de les àrees portuàries on guanyin pes les administracions de la Generalitat i dels ajuntaments. Les àrees portuàries han de complir la llei de transparència i rendir comptes a la ciutadania. Les decisions sobre la promoció de les ciutats o sobre la promoció del sector dels creuers ha de ser col·legiada.

1.8. IMPULSAR UN NOU MARC D'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL

L'actual model d'organització politicoadministrativa de Catalunya té dèficits significatius pel que fa a la seva funcionalitat, duplicitats i coordinació. Apostem per una nova llei d'organització territorial des de la mirada de l'Estatut de Catalunya que resolgui els problemes històrics dels ajuntaments i que s'articuli des del municipi i la vegueria com les úniques estructures bàsiques del país, i en què la comarca sigui l'espai institucional mancomunat i complementari per incrementar l'eficàcia i la qualitat dels serveis públics municipals des de la plena autonomia local i la voluntat associativa.

La vegueria esdevindria el punt de trobada de la territorialització de l'administració de la Generalitat i la representació del poder local. Complirà una triple funció: com a ens local, com a àmbit de prestació dels serveis territorials de la Generalitat i

com a àmbit per a la planificació territorial de Catalunya. La comarca es configuraria com un ens de mancomunació voluntària dels serveis locals dels municipis. Per això creiem necessari:

- **Elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya** que refongui la legislació de vegueries, comarques i àrees metropolitanes de Catalunya.
- **Reconèixer legalment i institucionalment aquelles realitats metropolitanitzables**, com l'eix Cambril-Reus-Tarragona i l'àmbit d'influència de Girona.

2. MUNICIPALISME

El món local viu segurament el seu moment més crític des de la seva recuperació democràtica, ara fa més de 30 anys. Estem vivint moments de crisi econòmica i social davant dels quals el govern de JxS amb el suport de la CUP a la Generalitat no han reconegut el valuós paper dels ens locals i el govern del PP-C's a l'Estat espanyol els ha maltractat en aplicar-los receptes que se sustenten en una recentralització involutiva, retallades socials i mesures fiscals regressives.

Reivindiquem el paper que des de fa 38 anys han tingut els governs locals en la lluita contra la pobresa, la cohesió social, l'equilibri territorial, la sostenibilitat i la construcció nacional. Volem pobles i ciutats sostenibles en els seus recursos i en les seves petjades ecològiques, i ens reafirmem en què els pobles i les ciutats són els dics de contenció de la crisi i de defensa dels drets de la ciutadania, i són els espais principals per generar alternatives socials i econòmiques per pal·liar els efectes de la crisi i de les retallades.

2.1. NOVA LLEI DE GOVERNS LOCALS

El model institucional de Catalunya, s'ha d'inspirar en els principis que històricament el municipalisme català ha interioritzat, positivat i desenvolupat al llarg dels darrers 38 anys de democràcia local. Cal recordar que a Catalunya, durant la Segona República, la Generalitat republicana ja va aprovar una llei municipal que va permetre el 1934 les primeres eleccions democràtiques. És necessari, per tant, bastir l'arquitectura institucional local dels principis de democràcia, d'autonomia local, de subsidiarietat, de diferenciació, d'asimetria i flexibilitat institucional, d'igualtat en l'accés als serveis públics, d'equilibri territorial, de desenvolupament sostenible, de polítiques d'igualtat i de cooperació interterritorial. Per això creiem que és necessari elaborar una nova llei de governs locals que garanteixi un nucli competencial propi, atribucions que seran exercides per aquestes entitats amb plena autonomia de govern i d'administració. Aquesta concreció competencial assegurarà els drets bàsics de la ciutadania (educació, igualtat, serveis socials, salut pública, treball, habitatge, cultura), la cohesió social i territorial i la protecció i el desenvolupament normatiu dels béns comuns. La nova llei hauria de:

- **Incorporar entre els seus principis el concepte de subsidiarietat** en la regulació de les relacions dels governs locals amb la Generalitat de Catalunya i els altres nivells de govern. Tot d'acord amb la Carta europea de l'autonomia local.
- **Reconèixer la diversitat i l'heterogeneïtat del municipalisme**, definint els municipis de règim especial: els municipis de muntanya, turístics, historicoartístics, micropobles, municipis de gran població o els que disposen de grans instal·lacions industrials o grans infraestructures, o el règim especial de l'Aran.

- **Refermar la legitimitat democràtica.** Tota institució supralocal, sigui quin sigui els seu àmbit territorial o nivell de gestió, ha d'estar legitimada i sostinguda per mecanismes d'elecció directa de la ciutadania.
- **Revisar el model de governança dels ens locals,** impulsant un model de govern local relacional i un model de governança interna. Aquest nou model hauria de fomentar les mesures de transparència, govern obert, qualitat democràtica i participació ciutadana.
- **Incorporar elements d'innovació local i d'enfortiment del sector públic** com la contractació social responsable, el suport a l'economia social i el cooperativisme i la protecció jurídica dels processos de municipalització.

2.2. NOVA LLEI DE FINANCES LOCALS

En relació amb les finances dels governs locals, la nova llei ha de definir un sistema de finançament local estable i suficient que garanteixi la cobertura de les necessitats dels ciutadans/es en el marc de les seves competències i almenys al mateix nivell que la resta de governs territorials. Per tot això cal:

- **Augmentar la capacitat financera dels ens locals,** en base a incrementar les transferències no condicionades, quantificar les necessitats de finançament en funció no només de les competències pròpies sinó també de les assumides, explorar un nou model de tributs locals que incorpori més progressivitat impositiva, la tarifació social en les taxes municipals i els preus públics i noves fonts tributàries vinculades als criteris d'equilibri social, de sostenibilitat ambiental i a l'activitat econòmica local.
- **Garantir l'equilibri pressupostari i la suficiència financera dels governs locals** de Catalunya. L'Estatut garanteix que qualsevol nova atribució de competències que provingui de la Generalitat estigui acompanyada de l'assignació dels recursos necessaris per al seu correcte finançament.

2.3. IMPULSAR I PROMOURE LA XARXA MUNICIPALISTA DE CATALUNYA

És necessari enfortir l'activitat coordinada dels governs locals en una xarxa comuna per afrontar tots els conflictes que es produeixin al nostre país i apostar per l'Europa de les Regions, de les Ciutats i dels Ciutadans/es.

Cal recuperar la unitat d'acció del municipalisme i superar l'obsolet esquema dual que ha viscut el municipalisme associatiu els darrers 38 anys, amb una Federació de Municipis de Catalunya, que representava les grans ciutats metropolitanes, i una Associació Catalana de Municipis, que feia aquesta funció a la resta del territori. Una fragmentació que responia al bipartidisme PSC-CIU. Cal recuperar l'activitat coordinada dels governs locals per afrontar tots els conflictes que es produeixin al nostre país. L'espai on necessàriament ha de confluïr la unitat és el Consell de Governos Locals, avui inoperant i sense haver-se convocat ni renovat en l'actual mandat municipal. A partir de la recuperació de la unitat d'acció del municipalisme caldrà explorar les vies per transitar cap a un nou ens associatiu sobre la base i l'experiència de les dues associacions del nostre país que expressi la pluralitat i la diversitat dels pobles i ciutats de Catalunya i alhora sigui inclusiu i integrador de totes les sensibilitats dels governs locals.

Cal, al mateix temps, enfortir les connexions del món local a Catalunya i a Europa. El futur de Catalunya és Europa. És fonamental que Catalunya participi a les institucions europees. A l'Europa d'avui cal avançar cap a les sobiranes compartides, on el món local també hi sigui present. Proposem:

- **Aconseguir una única veu municipalista i associativa sota un òrgan transversal i plural**, que sigui un punt de trobada de totes les sensibilitats que representa el municipalisme, amb la missió de defensar l'autonomia local. Cal refundar el municipalisme de base associativa en un ens unitari de nova planta que expressi la pluralitat i la diversitat dels pobles i ciutats del nostre país i alhora sigui inclusiu i integrador de totes les sensibilitats dels governs locals.
- **Participar en les organitzacions municipalistes i en les organitzacions similars d'abast europeu.**
- **Apostar per l'Europa de les Regions, de les Ciutats i dels Ciutadans/es**, enfront de l'Europa del capital.

2.4. INCREMENTAR LA COOPERACIÓ LOCAL

Des dels governs del canvi hem fet front, juntament amb la ciutadania, a les retallades contra el món local aplicades per JxS a Catalunya i pel PP a l'Estat espanyol. A les escoles bressol, a les escoles de música, als Centres Especials de Treball, als programes socials, als centres de salut, a les inversions als barris... en definitiva, allà on hem patit les retallades, hem exigit al Govern de la Generalitat que garanteixi a tots els ciutadans/es igualtat en l'accés als serveis públics i asseguri el diàleg i la cooperació necessària amb els ajuntaments sota el principi de lleialtat institucional, i que, amb urgència, prioritzi les polítiques socials dels ajuntaments com la millor garantia de futur, per superar la crisi econòmica i el bloqueig polític i institucional que vivim a Catalunya. Exigim el màxim grau d'assistència i cooperació amb els governs locals per assolir un reequilibri social i econòmic del territori i per evitar realitats de diferents ritmes. Per això ens comprometem a:

- **Resoldre i liquidar tot el deute reconegut o real que ha contret la Generalitat amb els ens locals** de Catalunya i que els suposa una càrrega financera injusta i desproporcionada, que compromet en certs casos la seva viabilitat.
- **Establir un calendari de pagament als ajuntaments.** Presentar abans de la tramitació dels propers pressupostos de la Generalitat un calendari de pagament als ajuntaments, planificar un programa per a cada ens local de reconeixement del deute, mitjançant conveni, i procedir a la seva liquidació durant el 2018.
- **Reactivar els instruments de cooperació local** com la Llei 2/2004, de 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial, i la Llei 3/2009, de 10 de març, de regularització i millora d'urbanitzacions amb dèficits urbanístics, prestant una especial atenció a la lluita contra la depredació del territori, l'especulació immobiliària i la implantació de grans centres comercials fora de les trames urbanitzades.
- **Crear un pla extraordinari d'inversions de sostenibilitat i cohesió social i urbana** que substitueixi el PUOSC, per suplementar l'execució d'obres, serveis i infraestructures locals i millorar l'espai públic, potenciant les pràctiques comunitàries dutes a terme pel teixit associatiu del barri o municipi.
- **Augmentar la dotació pressupostària dels Contractes Programa** de serveis socials per millorar les actuacions de consells comarcals, mancomunitats i ajuntaments.
- **Recuperar la corresponsabilitat del Govern en el finançament del servei públic de les escoles bressol municipals** i garantir el pagament als ajuntaments del deute pendent, de manera que cal restituir les coportacions que la Generalitat dedicava a l'escolarització dels infants de zero a tres anys per destinar-hi una dotació pressupostària adient fins a arribar progressivament als nivells d'inversió del 2009. En aquest sentit cal garantir,

d'acord amb el que estableix la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, un finançament a les escoles bressol que cobreixi fins als 1.800 euros per plaça i any acordat amb els ajuntaments. Per tal de fer-ho possible volem: **a)** impulsar l'augment del nombre de places en educació infantil per a infants de zero a tres anys i garantir-ne la gratuïtat, prioritzant les famílies amb rendes més baixes i més necessitats socials i impulsant la tarifació social, i **b)** elaborar un estudi sobre la demanda i l'oferta territorial de places per a infants de zero a tres anys que inclogui un pla programat sobre calendari per afrontar, en coordinació amb els ajuntaments, la demanda no atesa actualment.

2.5. ENFORTIR EL COMPROMÍS AMB ELS MICROPOBLES I EL MÓN RURAL

El món rural és imprescindible per la seva funció productora, i també per tal d'equilibrar i preservar el nostre paisatge cultural (territorial, natural, arquitectònic, etc.). Ens cal, doncs, un seguit de programes i orientacions que facin possible aquest triple objectiu: preservar el món rural i els pobles petits o micropobles i impedir la desertització territorial, garantir de suficiència econòmica i igualtat d'accés als serveis per part de tots els ciutadans. Per això ens comprometem a:

- **Aplicar mesures de discriminació positiva** per a aquells municipis amb qualificacions de protecció del medi natural o del patrimoni històric en el seu terme, o per compensar el fet de ser receptors de serveis de caràcter general.
- **Establir una renda de suficiència per garantir els serveis mínims** obligatoris, facilitant alternatives a la manca de recursos humans, tècnics i econòmics.
- **Revisar les valoracions cadastrals desproporcionades** i aprovar les valoracions específiques de construccions agrícoles.

3. ACCIONS PRIORITÀRIES PER VEGUERIES

Catalunya és un país divers territorialment i d'una riquesa cultural, social, ambiental, geogràfica i econòmica que aflora diverses sensibilitats, necessitats i potencialitats. Per tal de donar resposta a aquesta riquesa és necessari un projecte polític amb una visió integral que aspiri a construir un nou model de país tenint en compte les sensibilitats i potencialitats que han estat històricament ignorades.

La nostra proposta territorial és la vegueria com a nova organització politicoadministrativa en base als vuit àmbits funcionals actualment aprovats pel Parlament de Catalunya: Terres de l'Ebre, Alt Pirineu i Aran, Camp de Tarragona, Catalunya Central, Comarques Gironines, Penedès, Terres de Lleida i Regió Metropolitana de Barcelona.

Entenem que les vegueries han de proporcionar una visió de conjunt més enllà de l'estricta suma dels diferents municipis. A més, les vegueries s'han d'erigir en espais de diàleg i concertació entre govern de la Generalitat i governs locals i s'han de convertir en la unitat territorial de referència, tant per a la planificació de polítiques públiques com per a la descentralització administrativa de la Generalitat. Detallem a continuació les propostes prioritàries per a cadascuna de les vuit vegueries.

3.1. TERRES DE L'EBRE

Les Terres de l'Ebre compten amb una gran riquesa natural com és el riu Ebre, el seu delta o el massís dels Ports de Tortosa i Beseit. És una terra rica en recursos patrimonials i té una magnífica situació estratègica dins de l'arc mediterrani. També compta amb sectors econòmics destacats, com l'agroalimentari, el del moble, l'energètic o la pesca, entre altres. No obstant això, la inexistència d'una política territorial a Catalunya que tingués com a objectiu prioritari el reequilibri territorial ha desfavorit el progrés a les Terres de l'Ebre i ha comportat la pèrdua de serveis respecte a Tarragona o Barcelona. Les polítiques recentralitzadores que s'han produït les últimes dècades han comportat l'espoli i explotació dels seus recursos naturals. Exemples d'això en són el minitransvasament de l'Ebre al Camp de Tarragona, la localització de centrals nuclears o el projecte Castor, entre altres.

Per tot això, creiem que cal crear una alternativa de país a una política territorialment injusta a les Terres de l'Ebre i proposem les següents actuacions prioritàries:

- **Desenvolupar un nou model econòmic des de la defensa dels béns comuns i del patrimoni natural i històric** a través de la defensa dels recursos naturals com el riu, d'una clara aposta per la cultura de l'aigua i potenciant un turisme sostenible basat en aquests elements de riquesa ecològica.
- **Industrialitzar i reactivar l'economia per aconseguir la igualtat d'oportunitats.** Advoquem per una política de reindustrialització que eviti la pèrdua de població i l'empobriment dels municipis. Les noves indústries han d'estar fonamentades en un nou model econòmic que doni valor afegit i generi riquesa i ocupació a la zona, especialment al jovent.
- **Implantar un model de mobilitat de fora cap endins**, revertint el dèficit en infraestructures en l'àmbit viari. En aquest sentit, advoquem per una política de facilitació de la mobilitat interna entre els 52 municipis ebrencs, però també de tot el territori de l'Ebre amb la resta de Catalunya i de l'Estat.
- **Consolidar una oferta educativa que eviti el desplaçament dels joves a altres parts del país i que estigui vinculada amb el teixit productiu de la zona.** També cal seguir impulsant l'oferta universitària de la Universitat Rovira i Virgili a les Terres de l'Ebre.
- **Promoure una nova cultura energètica sobirana** a través de l'aprofitament dels recursos renovables autòctons amb la finalitat d'abastir tots els municipis del territori.
- **Defensar el riu Ebre i la seva qualitat ambiental.** Impugnar i aconseguir derogar el Pla Hidrològic de l'Ebre.

3.2. CAMP DE TARRAGONA

El Camp de Tarragona té un gran potencial pel que fa al patrimoni històric, cultural i mediambiental, i disposa d'una activitat econòmica industrial molt especialitzada. La seva situació geogràfica és estratègica: cruïlla de comunicacions entre el corredor mediterrani i la vall de l'Ebre, i també proximitat a Barcelona. El seu port industrial i la indústria petroquímica són també grans potencialitats.

No obstant això, tot i que compta amb infraestructures com l'AVE i l'aeroport de Reus, aquests no són serveis pensats per cobrir les necessitats dels ciutadans del territori sinó del turisme. Tanmateix, i assumint la importància del turisme, cal prioritzar un nou model econòmic encarat a potenciar i revalorar les activitats econòmiques del sector primari realitzades a la zona. Volem incentivar una economia sostenible que generi ocupació de qualitat. L'infrafinançament que ha patit aquest territori, tan per part de l'Administració de l'Estat com per part de la Generalitat, ha comportat que hi hagi dèficits importants en àmbits com la mobilitat i la sani-

tat, entre d'altres. Per millorar aquestes situacions de deficiència proposem les següents actuacions prioritàries:

- **Revertir la gestió privada de la sanitat al Camp de Tarragona.** L'Hospital San Joan de Reus i l'Hospital Joan XXIII de Tarragona han de ser de gestió pública, transparent i amb condicions de treball dignes. Cal treballar per la millora dels serveis d'urgències, d'ambulàncies i de cobertura de 24 hores als CAP en els municipis més poblats.
- **Controlar i fiscalitzar serveis.** Fins que no es puguin revertir els processos de remunicipalització de serveis públics, garantirem la fiscalització de tots els recursos pagats per les institucions públiques.
- **Garantir infraestructures que estiguin al servei de les necessitats de les persones** a través de millorar substantivament la connectivitat i la vertebració del territori. És necessari coordinar els diferents sistemes de transport per facilitar la mobilitat entre els pobles de l'interior i la costa. També advoquem per establir una connexió ferroviària freqüent, ràpida i fiable entre les Terres de l'Ebre, les estacions urbanes del Camp de Tarragona i Barcelona.
- **Garantir la utilitat de l'aeroport de Reus** com a nexa de transport per a les persones del Camp de Tarragona i no només com a receptor turístic, especialment en casos excepcionals i d'urgències mèdiques.
- **Diversificar l'economia i crear ocupació de qualitat.** És imprescindible consolidar la diversificació productiva, desenvolupar sectors i activitats emergents per posar fi a un model econòmic basat en l'economia especulativa que genera precarietat. Advoquem per una economia social, sostenible i capaç de generar ocupació de qualitat, sense dependre exclusivament del turisme de masses.
- **Implantar un model d'energies renovables, medi ambient i patrimoni natural.** Cal aprofitar la finalització del procés de manteniment de les nuclears el 2020 per generar un nou model menys dependent dels combustibles fòssils que aposti per una energia neta, renovable i no contaminant. Proposem el tancament de les nuclears i, en substitució, la creació d'una empresa de capital i gestió públics especialitzada en subministrament elèctric mitjançant renovables.
- **Apostar per un model energètic alternatiu a la nuclear de Vandellós II,** plantejant una alternativa sostenible ambientalment i econòmicament per al territori i les persones treballadores implicades.
- **Vetllar per una educació pública i de qualitat i descentralitzar els centres, tan universitaris com de Formació professional,** aproximant-la al territori i al seu teixit productiu. Reforçar el model de campus extens de la Universitat Rovira i Virgili i potenciar la col·laboració en la transferència de coneixement amb els sectors productius del territori. Potenciar la Formació professional i ocupacional i evitar la centralització al Vendrell.
- **Defensar els animals.** Tancament del delfinari de Vila-seca.
- **Defensar el territori.** Aturar el projecte Hard Rock Entertainment World (Barcelona World).

3.3. ALT PIRINEU I ARAN

Les comarques de l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i el territori d'Aran presenten unes característiques comunes i formen una unitat territorial, socioeconòmica i cultural, però cadascuna amb identitat

i personalitat pròpies, on cal remarcar l'Aran com a realitat nacional amb personalitat pròpia i diferenciada.

El despoblament és la gran problemàtica que comparteix l'àmbit territorial de l'Alt Pirineu i Aran. Els darrers anys s'han perdut anualment uns cinc-cents habitants, principalment joves que no troben sortides laborals. En aquest sentit des de Catalunya En Comú-Podem creiem que el desplegament efectiu de la vegueria de l'Alt Pirineu, així com el ple reconeixement de la realitat nacional de l'Aran i la descentralització dels serveis de la Generalitat són imprescindibles per potenciar uns serveis adequats al nivell de la resta del país: socials i sanitaris, educatius i culturals, energètics i mediambientals, de comunicació i tecnològics. Els ajuntaments de muntanya han de ser els principals dinamitzadors econòmics i socials. Les nostres propostes prioritàries en aquest àmbit són:

- **Lluitar contra el despoblament** amb la millora de les comunicacions entre les poblacions i comarques de l'Alt Pirineu i l'Aran. Advoquem també per la creació llocs de treball estables, implantant indústries de mida mitjana, sostenibles. Aquestes han d'aprofitar els grans recursos naturals del territori com l'aigua, la fusta, la biomassa o la carn.
- **Augmentar la qualitat i la capacitat de coordinació de la sanitat pública** passa per coordinar els hospitals de la zona amb els transfronterers. També veiem essencial ampliar i dotar els serveis dels CAP i d'urgències i restablir els horaris anteriors a les retallades. És primordial la recuperació de les especialitats hospitalàries per evitar desplaçaments a les capitals de comarca.
- **Potenciar amb força l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran –IDAPA– per tal de convertir-lo de forma efectiva en l'organisme** de coordinació i confecció de plans estratègics de dinamització econòmica i de millora social a tots els municipis i comarques de l'Alt Pirineu i al territori d'Aran.
- **Gestionar un parc d'habitatges** —principalment amb pisos buits dels bancs— per facilitar l'establiment al territori, amb especial atenció a les famílies en risc d'exclusió. També és necessari desenvolupar el Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran i fer-lo confluïr amb plans urbanístics comarcals i locals dissenyats per afavorir les classes populars pirinenques.
- **Incentivar activitats econòmiques sostenibles** a través de la potenciació de cooperatives i de la creació d'ajudes i normatives especials per als autònoms que treballen en activitats agràries, de transformació dels productes i d'artesania. Aquests suposen el millor exemple d'economia sostenible integrada al territori.
- **Crear mesures de protecció per als sectors de la pagesia i la ramaderia** així com facilitats i eines per a les explotacions agrícoles i de ramaderia extensiva. També és essencial facilitar seguretat i indemnitzacions davant dels atacs de predadors. Creiem necessari assegurar l'accés a la terra i recuperar aquells terrenys inactius per cedir-los a persones que els vulguin treballar.
- **Incentivar un turisme sostenible durant tot l'any** aprofitant els recursos recreatius, com l'esquí, la muntanya o les activitats als rius. També és necessari posar en valor el patrimoni del romànic de la vall de Boí i de les falles del Pirineu, reconeguts per la UNESCO com a patrimoni mundial de la humanitat.

3.4. CATALUNYA CENTRAL

Les comarques centrals, més que una unitat geogràfica, viscuda socialment i políticament, esdevenen un mosaic de realitats territorials que comparteixen dèficits —”pati del darrera” de les províncies de Barcelona i Lleida— i fortaleces —diversitat d'àmbits econòmics i uns grans patrimonis naturals, culturals i socials—. Des d'un espai que pretén construir un país en comú cal situar en l'horitzó la perspectiva d'un procés que permeti revertir les desigualtats ambientals, socials i territorials a les comarques centrals mitjançant l'avenç cap a una sostenibilitat integral i una economia més plural i transformadora. Els sistemes urbans i territorials diversos de la Catalunya Central, enxarxats des de la seves autonomies, poden esdevenir espais de bon viure, amb un protagonisme important en una Catalunya més i més ben redistribuïda. La constitució efectiva de la vegueria és imprescindible per afrontar els reptes d'aquest mosaic de realitats. Per això ens comprometem a dur a terme les següents accions prioritàries:

- **Crear unes infraestructures i un transport públic al servei del bé comú del territori i les persones** amb una política d'inversions decidida a afavorir un ús sostenible econòmicament, socialment i mediambientalment de la C-16 i la C-55, amb l'alliberament del ja amortitzat peatge de la C-16. Igualment, apostem per dissenyar i implementar un pla de transport públic en xarxa, que fomenti la intermodalitat i millori les línies d'autobusos, que connecti tot el territori. Igualment, és necessari desdoblar la línia de rodalia R3 (Vic), millorar l'R4 (Manresa), augmentar les freqüències dels FGC i recuperar el projecte de l'eix transversal ferroviari.
- **Promoure un desenvolupament econòmic sostenible que generi ocupació i oportunitats.** Cal redimensionar i fer sostenibles les activitats d'alt impacte ambiental i reorientar l'economia cap a nous sectors com el turisme, la gestió forestal o les energies renovables. Això passa per revisar el Pla director urbanístic de l'activitat minera al Bages en termes de sostenibilitat, impulsar nous sectors potencials com el turisme sostenible al Bages i al Berguedà o la gestió forestal al Solsonès i al Berguedà. En relació amb la important indústria del sector agroalimentari —sobretot porcina— cal un pla d'actuació per fer front a la problemàtica dels purins a partir del control d'abocaments, la correcta planificació industrial i la reducció de la cabanya porcina. També cal actuar amb contundència contra la precarietat i l'explotació laboral a través de falses cooperatives a la indústria càrnia a Osona.
- **Impulsar la formació orientada a la transferència social i econòmica amb el territori.** Cal treballar per uns sistemes de coneixement universitaris, de veritable transferència social i econòmica al territori, i millorar encara més les potencialitats de la Universitat Central de Catalunya - Universitat de Vic, l'Escola Universitària de la UPC a Manresa i els diversos centres tecnològics. És estratègica la formació vinculada a la realitat del territori, com els estudis de mineria de la UPC a Manresa o la formació oferta pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya a Solsona.
- **Garantir l'accés als serveis públics a tota la ciutadania** en base a inversions encarades a millorar els equipaments educatius, socials, tecnològics i de salut. Més enllà dels grans sistemes urbans de les planes de la conca d'Òdena, del Bages i de Vic i sense oblidar els micropobles.
- **Reactivar polítiques de conservació mediambiental** a través de la recuperació de les inversions als espais d'interès natural (PEIN). Controlar i regular la circulació motoritzada en els espais protegits i renovar i crear noves depuradores al territori.

- **Remunicipalitzar l'aigua.** El preu del servei de l'aigua en alguns punts de la vegueria és un dels més cars de tot Catalunya. Entenem que cal gestionar públicament aquest bé de primera necessitat per tal que no s'hi especuli.

3.5. COMARQUES GIRONINES

Les comarques gironines formen un territori molt divers en termes demogràfics, econòmics i paisatgístics. Aquesta regió va tenir, en els anys anteriors a la crisi, un fort dinamisme econòmic que no va repercutir de la mateixa manera a tot arreu i que va generar forts desequilibris territorials, mediambientals i socials, agreujats a partir del 2008. Des de Catalunya En Comú-Podem entenem que cal treballar per aconseguir un territori cohesionat a tots els nivells, i per una diversificació econòmica sostenible que cuidi el que és de tothom i que posi al centre les necessitats i el comú de tots els veïns/es. Cal donar suport a la indústria amb l'objectiu d'innovar i facilitar una economia sostenible orientada al bé comú. Per això proposem les següents accions prioritàries:

- **Treballar per una gestió pública i sostenible de l'aigua que posi fi a la sobreexplotació del riu Ter,** que impliqui la millora de les infraestructures i que impedeixi que el seu cabal minvi encara més.
- **Crear una xarxa de transport públic accessible i transversal** que superi l'actual model radial basat en les connexions amb Barcelona i que respongui a les necessitats de les persones que hi viuen tot l'any. És per això que promourem una xarxa de connexió entre tots els pobles de l'interior i amb la costa, i que també apropi les grans infraestructures de transport (aeroport i AVE, de coneixement (la Universitat de Girona i el Parc Tecnològic) i de salut (els hospitals Trueta i Santa Caterina) a la resta del territori. Proposem ampliar la integració tarifària entre Girona i Barcelona, així com la de la rodalia de Girona.
- **Apostar pel turisme familiar, el turisme cultural i el turisme de natura sostenible** davant del de sol i platja altament depredador dels recursos del territori. A la vegada suposarà la millora en les condicions laborals del personal d'hostaleria. Advoquem per utilitzar la taxa turística que es recapta.
- **Impulsar una política mediambiental basada en la conservació del territori i la sostenibilitat, posant especial èmfasi en la protecció del litoral,** objecte de l'especulació més salvatge. Advoquem per una moratòria en la construcció de nous ports, una gestió global de les platges i espais protegits, la prohibició d'activitats que puguin amenaçar-ne el futur, com les prospeccions marines, i la declaració del sòl que queda sense construir com a no urbanitzable. Proposem incrementar els pressupostos dels Espais Naturals Protegits, actualment infradotats.
- **Millorar els serveis de salut que han estat afectats greument per les retallades i la manca de personal.** Advoquem per recuperar el servei d'urgències nocturnes a tots els CAP i reforçar l'atenció primària. Volem posar fi a la privatització dels quiròfans. La sanitat ha de ser de gestió pública.
- **Recuperar les activitats econòmiques tradicionals,** donant suport a iniciatives que recuperin els conreus tradicionals a les zones de muntanya i els oficis artesanals, afavorint les explotacions ramaderes compatibles, com els xaïs, amb el Parc Natural del Montseny i reduint les que necessiten més recursos o són altament contaminants.
- **Recuperar la pagesia,** facilitant l'accés a la terra i la transformació cap a una agricultura ecològica perquè el jovent es dediqui a aquesta activitat econòmica. Cal fer especial incidència en la problemàtica del porcí, sector en què cal prendre mesures conjuntament entre pagesos, entitats i indústria agroalimentària.
- **Evitar el despoblament** de zones de Girona, tot facilitant que l'activitat eco-

nòmica es recuperi i permeti fixar població tot l'any. En aquest àmbit es promouran entitats ambientals i culturals com a motor de creació i innovació.

3.6. TERRES DE LLEIDA

Les terres de Lleida són un territori oblidat. Volem passar de la Catalunya centrada en Barcelona a la Catalunya equilibrada i ben comunicada. El despoblament i l'èxode juvenil és un problema creixent i per aquesta raó el nostre espai aposta fermament per crear estratègies que estimulin la ciutadania a viure en aquestes terres i mostrin com poden generar oportunitats de futur. Proposem les següents accions:

- **Crear un model sanitari 100% públic** per posar fi al dèficit que pateixen els sectors de la salut mental i la reproducció assistida. Revertir la infra-dotació crònica i els intents de privatització de la sanitat pública així com el col·lapse als serveis d'urgències. **Advoquem per derogar el Conveni marc de l'aliança estratègica entre l'ICS i la GSS**, ens oposem frontalment a la precarització dels drets dels seus treballadors/es. Apostem per l'ampliació del servei d'atenció gratuïta a joves per drogodependències.
- **Potenciar la reactivació econòmica** mitjançant una reindustrialització del territori que potenciï l'especificitat agroindustrial, però també el sector serveis, amb un turisme vinculat als valors naturals i culturals propis, de qualitat.
- **Garantir una xarxa de comunicacions i telecomunicacions al servei de les persones.** És necessari impulsar la modernització i l'augment de la freqüència de la xarxa ferroviària convencional i d'autobusos. Exigir l'alliberament del peatge de l'AP-2 així com la millora immediata de l'N-230, l'N-240 i l'A-2 per evitar la seva alta sinistralitat. Cal replanificar l'aeroport Lleida-Alguaire. I fer efectives les bonificacions de l'Avant Lleida-Barcelona per fer-lo assequible.
- **Garantir el transport i el servei de menjador** compromès amb els nuclis agregats, també per aquells alumnes que s'hagin de desplaçar a escoles que dins el mateix municipi queden apartades del nucli urbà.
- **Potenciar la Universitat de Lleida com a pol d'atracció** de la investigació i la producció agroalimentària, i les tecnologies, les ciències socials i les humanitats.
- **Atendre l'especificitat de cultius de l'Horta de Lleida**, regulant la producció i transformació artesanal, i replantejant les servituds de pas.
- **Posar fi a la precarietat i la indigència** dels treballadors/es temporers que malviuen en pèssimes condicions en molts municipis de les terres de Lleida durant la campanya de la fruita, elaborant un mapa de la ubicació dels assentaments per a la seva atenció; publicant noves convocatòries per a la construcció d'albergs municipals; revisant convenis per adaptar-los a les necessitats dels agricultors i assegurant que les inspeccions de treball són efectives.
- **Declarar el Montsec Parc Natural** i revisar totes les activitats industrials i extractives emplaçades dins les zones protegides per figures catalanes o europees.
- **Combatre l'emergència social als barris** de les ciutats a través del desenvolupament de nous plans de barris que afrontin i donin solucions a les emergències socials i altres nuclis urbans.
- **Recuperar el Turó de la Seu Vella de Lleida.** Donarem suport a la declaració de Patrimoni de la Humanitat i al desenvolupament del parc del Turó, amb definició de carta de protecció del paisatge i de recuperació de tot el centre històric.
- **Fomentar l'aproximació i l'agermanament cultural amb l'Aragó**, creant

una cultura de la cooperació i de col·laboració per sobre de la competència i el conflicte, especialment pel que fa al patrimoni cultural compartit.

3.7. REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA

La Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) és la major concentració urbana de Catalunya. L'organització humana del territori, amb molta població i activitats, presenta relacions complexes. Aquestes impliquen certs avantatges i possibilitats de feina, serveis o projecció internacional, però també presenten coneguts inconvenients com l'encariment del preu de l'habitatge, la segregació urbana i social, la contaminació o la pressió sobre els recursos naturals (energia, aigua, paisatge).

En aquest territori hi són presents les grans infraestructures que uneixen Barcelona amb la resta de Catalunya: vies de ferrocarril, autopistes, autovies, xarxes energètiques i d'abastament d'aigua. Està dotada d'un port i un aeroport amb gran potencialitat de desenvolupament, però alhora amb impactes importants sobre el seu entorn. Davant d'aquesta complexitat es fa necessària una gestió de l'àmbit metropolità estructurada a partir de les diverses ciutats i territoris que la conformen per tal d'atendre les problemàtiques concretes de cada territori. Les propostes prioritàries per a la RMB són:

- **Garantir l'habitatge digne a tothom i protegir de l'expulsió la població resident més vulnerable.** Promourem el disseny de polítiques metropolitanes coordinades que permetin mobilitzar el parc d'habitatges privats buits. També promourem un parc d'habitatges públics i nous règims de tinença per tal que hi hagi una quantitat suficient d'habitatge social. I dissenyarem polítiques urbanístiques i fiscals que incideixin sobre els preus de mercat per lluitar contra la segregació i la gentrificació.
- **Revertir les desigualtats socials que s'acaben traduint en desigualtats territorials. A l'espai metropolità és on més es manifesten les desigualtats socials,** per això cal prioritzar l'acció pública sobre els territoris que tenen un dèficit d'inversió més clar, com per exemple el Baix Llobregat, per tal de fer efectiu l'accés a drets bàsics i fixar població que d'altra manera també resultaria expulsada o exclosa.
- **Millorar la mobilitat i el sistema de transports des d'una** concepció sostenible del territori i de promoció un conjunt d'actuacions enfocades principalment a potenciar la xarxa ferroviària. Aquesta és la més avantatjosa en termes d'eficiència i sostenibilitat. Calen inversions en la xarxa de Rodalies en les zones on no arriben els FGC. Cal mantenir i potenciar línies de transport públic diürn i nocturn a polígons i zones industrials per als treballadors/es. Per últim, cal emprendre les mesures necessàries, per exemple soterraments, per minimitzar l'impacte que les vies ràpides provoquen en alguns municipis de la regió metropolitana.
- **Lluitar contra la contaminació a través d'un nou pla** que vagi més enllà del Programa de mesures contra la contaminació de Barcelona i que respongui a la problemàtica que es genera a tota la regió metropolitana.
- **Valorar els espais naturals i espais agrícoles com a elements equilibradors del territori metropolità.** És imprescindible preservar-los dels processos d'urbanització i alhora cal avançar en la seva valoració com a espais que permeten aportar recursos cabdals per a la subsistència i la qualitat de vida.
- **Impulsar la gestió pública i directa de l'aigua** com a camí per garantir la gestió d'un bé humà al qual totes les persones tinguin garantit l'accés. També promourem formes d'estalvi, depuració i consum eficient i equitatiu.
- **Promoure un canvi en la tarifació de les zones en el transport públic.**

Crearem una única zona per tal d'evitar penalitzar dramàticament aquelles persones que s'han de moure d'un extrem a altre de la regió metropolitana —estudiants o treballadors/es— en un context de precarització del mercat laboral.

3.8. PENEDÈS

El Penedès és una regió de Catalunya força diversa i, a la vegada, complementària pel que fa a les activitats econòmiques i els paisatges de tots els territoris que conformen la vegueria. És un territori amb moltes possibilitats de desenvolupament social i econòmic però que ha estat, tradicionalment, maltractat políticament i també en l'àmbit administratiu. La creació d'una vegueria que exerceixi una relació politicoadministrativa pròxima entre la realitat dels municipis que la conformen i el govern de la Generalitat serà un element clau per posar fi a aquestes dinàmiques que l'han marginat durant les darreres dècades. Proposem les següents accions prioritàries:

- **Implementar un pla de transport i mobilitat sostenible** que promogui una xarxa de transport públic digne i eficient, no centralitzada ni radial en relació amb Barcelona i Reus-Tarragona. **És necessari invertir per crear un transport públic que respongui a les necessitats de connexió entre tots els municipis que** conformen la vegueria. Cal millorar el servei ferroviari de Rodalies i les connexions amb Barcelona i Tarragona (freqüència, regularitat i puntualitat). I també cal fiscalitzar les concessions a les empreses d'autobusos que ofereixen serveis deficitaris al territori.
- **Desenvolupar un pla de xoc per fer efectiva la reactivació econòmica.** S'ha de diversificar l'economia del territori perquè l'actual model vinculat a la bombolla immobiliària i al turisme de platja ha generat que en aquest territori hi hagi els municipis amb les taxes d'atur més elevades del conjunt del país. Per això cal impulsar un model econòmic basat en sectors estratègics com les energies renovables, les activitats industrials d'alt valor afegit, els serveis de qualitat i un turisme connectat al patrimoni, la cultura, la història i el paisatge penedesenc. També pretenem recuperar la forta tradició cooperativista del passat.
- **Impulsar l'educació** a través de noves escoles públiques i noves escoles tècniques adequades a les oportunitats del territori, i seguir potenciant els centres universitaris (Escola Politècnica Superior d'Enginyeria/Centre tecnològic de Vilanova i la Geltrú, Campus Universitari d'Igualada, Facultat d'Infermeria de Coma-ruga (el Vendrell).
- **Posar fi al greu dèficit en l'atenció sanitària pública** i concretament al tipus de sistema d'empreses privades sanitàries. És urgent dotar econòmicament els centres, CAP i hospitals, davant la manca de professionals (generalistes i especialistes), de recursos per a l'actualització dels serveis, sobretot d'urgències, i dels serveis d'ambulàncies, que afecten especialment el Baix Penedès.
- **Impulsar polítiques integrals per evitar la segregació de la població migrada** en una zona especialment colpejada per la crisi i la precarietat.
- **Garantir l'habitatge digne a tothom** especialment a la zona de la costa on els preus de lloguer s'han incrementat considerablement. Proposem la creació de nous models d'accés i tinença de l'habitatge.
- **Promoure la pagesia mitjançant uns preus justos i una agricultura de proximitat** i mediambientalment sostenible que facin viable viure de la terra.
- **Implantar una nova llei de barris i pobles que esperoni la transformació i millora** d'aquest territori i augmenti la cohesió social.
- **Desenvolupar polítiques de protecció i dinamització dels espais natu-**

als, incorporant-los com un actiu social. Protegir la qualitat mediambiental per garantir un aire i unes aigües netes, lliures de contaminació.

- **Revertir la progressiva desinversió pública al Penedès** produïda durant els darrers deu anys de governs conservadors a Catalunya. Cal generar sinergies econòmiques i socials en el territori.
- **Revertir la privatització dels serveis públics de l'administració local i comarcal**, remunicipalitzant-los per assegurar un millor servei a la ciutadania.